

Lyngen kommune

Møteinnkalling

Utvalg: Lyngen kommunestyre
Møtested: Lyngseidet Gjestegard, Lyngseidet
Dato: 19.12.2017
Tidspunkt: 08:30

Medlemmene innkalles med dette til møtet.

Medlemmer som måtte ha gyldig forfall og/eller mulig inhabilitet, må muntlig melde fra om dette snarest, slik at varamedlem kan bli innkalt. De varamedlemmene som får tilsendt innkallingen, møter altså bare dersom de får særskilt innkalling. Egenmeldings skjema finnes på vår hjemmeside www.lyngen.kommune.no under politikk/sakspapirer.

De sakene som ikke er unntatt offentlighet er i tida fram til møtet utlagt med alle dokumenter til alminnelig ettersyn på Servicekontoret, kommunehuset.

De medlemmene og eventuelle innkalte varamedlemmer som skal delta i behandlingen av saker som er unntatt offentlighet, kan få nærmere innsyn i disse (dersom de ikke følger denne innkallingen) ved henvendelse til Servicekontoret.

Lyngen kommune, den 12.12.17

Dan-Håvard Johnsen
Ordfører

Inger-Helene B. Isaksen
Inger-Helene B. Isaksen
utvalgssekretær

VEDLEGG:
Saksutredningene

Kopi av innkallingen vedlagt saksutredningene sendes til orientering til:

1. og 2. vararepresentant for hver liste
Rådmannen
Økonomisjefen
Næringsjefen
Sektorleder teknisk drift
Kommunalsjef
Helse- og omsorgssjefen

Sendes på e-mail til:

Kontrollutvalget
Råd for folkehelse v/Harald Haugen
Ungdomsrådet v/Simon Larsen og Jonas R. Johansen
Fagforbundet htv, 9060 Lyngseidet
Utdanningsforbundet htv, 9060 Lyngseidet

Pressen - legges ut på internett:

Bladet Nordlys, postboks 2515, 9272 Tromsø. (Ikke saker unntatt offentlighet.)
Framtid i Nord, postboks 102, 9069 Lyngseidet. (Ikke saker unntatt offentlighet.)
NRK Troms, 9291 Tromsø. (Ikke saker unntatt offentlighet.)
Biblioteket for utlegging til alminnelig innsyn. (Ikke saker unntatt offentlighet.)

Kopi av innkallingen uten vedlegg:

KomRev Nord
Kommunekassereren

NB! De som mottar kopi av innkallingen (evt. m/vedlegg) møter kun etter eget ønske dersom de ikke blir innkalt særskilt. Evt. talerett er i hht. formannskapets/utvalgets arbeidsreglement (pkt. A, § 4).

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 66/17	Referatsaker		
RS 7/17	Særutskrift Endring av selskapsavtale - Arkiv Troms		2017/403
PS 67/17	Innføring av 4. måltid (lunsj) ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter		2015/1732
PS 68/17	Opprettelse av avlastningstilbud for funksjonshemmede barn		2015/1281
PS 69/17	Evaluering av helårsåpen SFO		2015/1502
PS 70/17	Økonomiplan 2018-2021/årsbudsjett 2018		2017/596
PS 71/17	Budsjettendringer årsbudsjett 2017		2016/538
PS 72/17	Ekstrabevilgning- reparasjon av fyrkjele på Lyngsdalen oppvekstsenter		2016/1119
PS 73/17	Søknad om tilskudd til tråkkemaskin, Lyngsalpan scooterforening		2017/61
PS 74/17	Godkjenning av kommunedelplan for idrettsanlegg, fysisk aktivitet, kulturhus, friluftsliv og kulturminner 2017-2024		2017/212
PS 75/17	Strandpromenaden		2016/1136
PS 76/17	Vedrørende retningslinjer for tildeling av tilskudd til boligetablerere i Lyngen		2016/79
PS 77/17	Kommunale vigsler		2017/707
PS 78/17	Melding om utvidet skjenke lokale i på eksisterende bevilling - Aurora Spirit AS		2017/936
PS 79/17	Søknad om serverings- og skjenkebevilling - Lyngen Experience Drift AS		2017/969
PS 80/17	David Skirnisson - fritak fra politiske verv pga flytting fra Lyngen kommune		2017/503

PS 66/17 Referatsaker

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
131/17	Lyngen formannskap	15.11.2017

Endring av selskapsavtale - Arkiv Troms

Henvisning til lovverk:

Kommuneloven § 13

Vedlegg

1 Ny versjon av selskapsavtalens §5 til godkjenning

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 15.11.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer rådmannens innstilling til vedtak. Enst

Vedtak:

1. Lyngen kommune godkjenner ny selskapsavtale til Arkiv Troms IKS.
2. Saken behandles etter kommunelovens § 13.

Rådmannens innstilling

1. Lyngen kommune godkjenner ny selskapsavtale til Arkiv Troms IKS.
2. Saken behandles etter kommunelovens § 13.

Saksopplysninger

Endring i § 5 i selskapsavtalen til Arkiv Troms IKS. Årsaken er bl.a. at selskapet har fått flere eiere.

Endringen medfører ikke økning i andelen til Lyngen kommune.

Se for øvrig vedlegg.

Saken kan ikke vente til kommunestyrets møte 19. desember, og rådmannen anbefaler at saken behandles i hht kl § 13.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
22/17	Lyngen Råd for folkehelse	30.11.2017
51/17	Lyngen levekårsutvalg	30.11.2017
146/17	Lyngen formannskap	07.12.2017
67/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Innføring av 4. måltid (lunsj) ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter

Henvisning til lovverk:

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester

Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer levekårsutvalgets innstilling til vedtak. Enst

Vedtak:

1. Det innføres et 4. måltid kl 12.00 ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter. Måltidet består av en lett og enkel lunsj.
2. Middag blir servert kl 15.30 på hverdager. På lør/og søndager som nå, kl 13.00.
3. Kveldsmat blir servert tidligst kl 19.30.
4. Ordningen evalueres etter ett halvt år og levekårsutvalget orienteres.

Budsjettdekning: Kr 290 000 pr år er innarbeidet i formannskapets innstilling til årsbudsjett/økonomiplan 2018/2019

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2018	3450	2533	11151		200 000,-	
2018	3450	2543	16201		90 000,-	

Kr _søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan__

Saksprotokoll i Lyngen levekårsutvalg - 30.11.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen levekårsutvalg tiltrer rådmannens innstilling.

Utvalget ber om at ordningen evalueres etter ett halvt år og at levekårsutvalget orienteres.
Enst

Vedtak:

1. Det innføres et 4. måltid kl 12.00 ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter. Måltidet består av en lett og enkel lunsj.
2. Middag blir servert kl 15.30 på hverdager. På lør/og søndager som nå, kl 13.00.
3. Kveldsmat blir servert tidligst kl 19.30.
4. Ordningen evalueres etter ett halvt år og levekårsutvalget orienteres.

Budsjettdekning: Kr 290 000 pr år er innarbeidet i formannskapetets innstilling til årsbudsjett/økonomiplan 2018/2019

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2018	3450	2533	11151		200 000,-	
2018	3450	2543	16201		90 000,-	

Kr _søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan__

Saksprotokoll i Lyngen Råd for folkehelse - 30.11.2017

Behandling:

VEDTAK:

Råd for folkehelse slutter seg til rådmannens innstilling. Enst

Vedtak:

1. Det innføres et 4. måltid kl. 12.00 ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter. Måltidet består av en lett og enkel lunsj.
2. Middag blir servert kl. 15.30 på hverdager. På lør/og søndager som nå, kl. 13.00.
3. Kveldsmat blir servert tidligst kl. 19.30

Rådmannens innstilling

1. Det innføres et 4. måltid kl 12.00 ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter. Måltidet består av en lett og enkel lunsj.
2. Middag blir servert kl 15.30 på hverdager. På lør/og søndager som nå, kl 13.00.
3. Kveldsmat blir servert tidligst kl 19.30.

Budsjettdekning: Kr 290 000 pr år er innarbeidet i formannskapetets innstilling til årsbudsjett/økonomiplan 2018/2019

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2018	3450	2533	11151		200 000,-	
2018	3450	2543	16201		90 000,-	

Kr _søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan__

Saksopplysninger

I dag er det 3 måltider ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter.

Frokost kl 09, middag kl 13 og kvelds kl 18.30. Det blir servert kaffe på formiddag. Pasientene på sykehjemmet får tilbud om mat senere på kvelden, om de er våkne. Det er blitt fokusert mye på ernæring i den senere tid, og mange nasjonale undersøkelser viser at beboere på sykehjem er underernærte.

Det som det særlig er blitt satt fokus på, er at tidsrommene mellom kveldsmat og frokost blir for lange (nattfaste), og at det er for korte intervaller mellom måltidene på dagtid. Det er en medvirkende faktor til at pasienter blir underernærte.

Det er i 2017 blitt jobbet med kosthold innfor helse- og omsorg, hvor målsetting har vært å øke antall måltider i døgnet. Personell fra kjøkkenet og pleie har vært på studietur blant annet i Kåfjord, hvor de har innført kok- og kjøll. Kok og kjøll går ut på at kjøkkenet produserer middager for flere dager, kjøler det ned, og det blir kjørt ut til hjemmeboende 2 eller 3 ganger i uka. Middagene må bli varmet opp, og de hjemmeboende som er mest hjelpetrequende må ha hjelp for å få varmet opp maten, noe som medfører behov for hjelp av hjemmetjenesten. Oppvarmet mat smaker ikke som nylaget mat, mener mange. En intern evaluering resulterte i at vi valgte å beholde dagens ordning, med nylaget middag hver dag.

For å sikre at pasienter/beboere skal forbedre/opprettholde sin ernæringsstatus, vil vi innføre 4 måltider ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter. Det 4. måltidet vil bestå av en varm lunsj kl 12. Kjøkkensjefen skriver i sitt notat at lunsjen skal være et lett og lite måltid, slik at beboerne er sulten igjen til middag, som ernæringsmessig er det viktigste måltidet.

Middag blir flyttet til kl 15.30. Da kjøkkenpersonalet har arbeidstid til kl 15.00, blir den pakket i varmevogner på kjøkkenet, og kjørt opp til avdelingene. Det er personalet som kommer på kveldsvakt som starter vakta med å servere den.

Kveldsmat blir servert kl 19.30 -20.00. Pasienter/beboere som ønsker mat senere på kvelden eller på natt vil få det.

Generelle opplysninger om saken

Regjeringen la våren 2017 fram Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021). Sunt kosthold, måltidsglede og god helse for alle. Planen har tiltak på sju departementers ansvarsområder. For å få endring i kostholdet er det nødvendig med innsats på tvers av sektorene og samarbeid mellom offentlige, private og frivillig sektor. Bærekraftig kosthold, sammenhengen mellom kosthold og psykisk helse og måltidsglede er vektlagt i større grad enn tidligere. Planen inkluderer videre ernæringsarbeid i helse- og omsorgstjenesten og er et viktig grunnlag for arbeidet med eldreforhøringen *Leve hele livet*.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

I kommuneplanens samfunnsdel 2.1.1 står det: «*Folkehelsepolitikken overordnede mål er flere leveår med god helse i befolkningen. Lov om folkehelsearbeid 2012 setter i større grad enn tidligere fokus på bakenforliggende årsaker til helseutfordringer (ernæring, inaktivitet, rus, tobakk, økonomi mm). Et slikt fokus peker mot en bred involvering i folkehelsearbeider som omfatter kontinuerlig politisk involvering og tiltak i alle sektorer*»

Økonomiske konsekvenser

Det ekstra måltidet (lunsj) er beregnet til ca kr 20 pr dag pr person, noe som utgjør kr 200 000,- i året. For beboere på sykehjemsavdelingen som betaler vederlag, vil måltidet inngå i vederlaget. For beboere i omsorgsboliger vil det bli en prisøkning på kr 200,- i mnd., om de ønsker det ekstra måltidet. Det vil gi en merinntekt på kr 90 000,- i året. De totale utgifter for det 4. måltidet vil bli kr 110 000,- i året.

Det er behov for å gjøre noen investeringer på kjøkkenet. En convection ovn og 5 varmegener for å frakte mat til avdelingene. Det er foreslått en investering på kr 160 000,- i 2018 og som formannskapet har gjort innstilling på.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Det 4. måltider gir mindre risiko for underernæring av pasienter og beboere ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter.

Folkehelse/friluftsliv

Å være godt ernært har positiv effekt for pasientens velvære (overskudd, humør, appetitt), bidrar til å bevare funksjon, gir bedre muskelstyrke, raskere sårtilheling, bedre immunforsvar og færre komplikasjoner.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Personalet ved kjøkkenet ønsker å ta i bruk kok og kjøll metoden, slik at maten sendes ut kald. Maten kjøres ut to ganger i uka og hjemmeboende må varme den selv i mikrobølgeovn. Hjemmesykepleien ønsker ikke det, da det byr på flere utfordringer, som bl annet at de må dra ut til enkelte brukere for å varme opp maten. Vi velger derfor å fortsette med dagens ordning.

Ved bruk av kok- og kjøll kan kjøkkenet være stengt i helgene da all mat blir produsert på ukedagene. Foreløpig blir dagens ordning med å koke mat hver dag opprettholdt, det kan også bli nevnt at flere kommuner som har praktisert kok- og kjøll går bort fra det og koker middag hver dag igjen.

Utkjøring av middager til hjemmeboende blir i dag kjørt ut kl 13.00. Det er blitt sendt forespørsel til Lyngsalpan Vekst om de har muligheter for å forskyve utkjøringen til kl 14.30. Har de ikke det, må utkjøring bli foretatt av andre.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
21/17	Lyngen Råd for folkehelse	30.11.2017
50/17	Lyngen levekårsutvalg	30.11.2017
145/17	Lyngen formannskap	07.12.2017
68/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Opprettelse av avlastningstilbud for foreldre til funksjonshemmede barn

Henvisning til lovverk:

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester.

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer levekårsutvalgets innstilling til vedtak. Enst

Vedtak:

1. Det opprettes et avlastningstiltak for foreldre til funksjonshemmede barn i avlastningsleiligheten ved Solhov bosenter.
2. Tilbudet blir gitt en helg i mnd., etter enkelt vedtak i henhold til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2.

Budsjettdekning: Kr 375 000.- pr år er innarbeidet i formannskapets innstilling til årsbudsjett/økonomiplan 2018 -2021.

Saksprotokoll i Lyngen levekårsutvalg - 30.11.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen levekårsutvalg tiltrer rådmannens innstilling. Enst

Vedtak:

1. Det opprettes et avlastningstiltak for foreldre til funksjonshemmede barn i avlastningsleiligheten ved Solhov bosenter.
2. Tilbudet blir gitt en helg i mnd., etter enkelt vedtak i henhold til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2.

Budsjettdekning: Kr 375 000.- pr år er innarbeidet i formannskapetets innstilling til årsbudsjett/økonomiplan 2018 -2021.

Saksprotokoll i Lyngen Råd for folkehelse - 30.11.2017**Behandling:****VEDTAK:**

Råd for folkehelse slutter seg til rådmannens innstilling på pkt. 1, men ønsker et nytt pkt. 2: Tilbudet blir gitt ut fra pårørendes behov, med minimum en helg pr. måned, etter enkeltvedtak i henhold til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2. Enst

Vedtak:

1. Det opprettes et avlastningstiltak for foreldre til funksjonshemmede barn i avlastningsleiligheten ved Solhov bosenter.
2. Tilbudet blir gitt ut fra pårørendes behov, med minimum en helg pr. måned, etter enkeltvedtak i henhold til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2.

Rådmannens innstilling

1. Det opprettes et avlastningstiltak for foreldre til funksjonshemmede barn i avlastningsleiligheten ved Solhov bosenter.
2. Tilbudet blir gitt en helg i mnd., etter enkelt vedtak i henhold til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2.

Budsjettdekning: Kr 375 000.- pr år er innarbeidet i formannskapetets innstilling til årsbudsjett/økonomiplan 2018 -2021.

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres

Kr _____ søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan _____

Saksopplysninger**Generelle opplysninger om saken**

I henhold til «Lov om kommunale helse –og omsorgstjenester», har foreldre/foresatte som har et særlig tyngende omsorgsarbeid har rett på å få avlastning.

Tidligere er avlastning blitt gitt i private hjem, gjerne hos noen som foreldrene selv har valgt, avlastningen er da gitt som en helgeavlastning f.eks en helg i mnd.

Det er etter hvert blitt vanskelig å finne «private» avlastere, og for at det skal bli en stabil ordning, blir det foreslått å opprette et tilbud ved Solhov bosenter i en leilighet som er beregnet for avlastning. Leiligheten har to soverom, og tilbudet kan bli gitt til to barn samme helg.

Det er behov for 2 personer på dag og kveld, og en felles nattevakt. For at det skal være færrest mulig ansatte for barna å forholde seg til, vil det bli langvakter på 12 og 14 timer, det blir søkt om dispensasjon fra fagforbundet og arbeidstilsynet. Det vil bli engasjert personer som jobber fast i tilbudet hver 4.helg.

Foreldre/foresatte vil være viktige samarbeidspartnere både i oppstartsperioden og videre i forløpet.

Økonomiske konsekvenser

For å gi et tilbud en helg i mnd med to personer på vakt fra kl 15.00 på fredag til kl 18.00 på søndag, på nattevakt en person, vil det være behov for 0.6 årsverk. Med timelønn, tillegg for lør/søndager og kveld/natt utgjør det kr 317.5000 i året, med pensjon kr 374.560,-.

Folkehelse

Å ha krevende omsorgsoppgaver uten å få avlastning, kan føre til redusert helsetilstand. Ved redusert helse, er det ikke sikkert at de foresatte er i stand til å gi omsorg for barna. Det er derfor viktig med regelmessig avlastning.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
46/17	Lyngen levekårsutvalg	30.11.2017
144/17	Lyngen formannskap	07.12.2017
69/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Evaluering av helårsåpen SFO

Henvisning til lovverk:

Opplæringslova § 13-7 Skolefritidsordning

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer levekårsutvalgets innstilling til vedtak. Enst

Vedtak:

Evalueringen tas til orientering

Saksprotokoll i Lyngen levekårsutvalg - 30.11.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen levekårsutvalg tiltrer rådmannens innstilling. Enst

Vedtak:

Evalueringen tas til orientering

Rådmannens innstilling

Evalueringen tas til orientering

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

Lovgrunnlaget for SFO finner vi i Opplæringslova §13-7;

Kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning (heretter kalt SFO) før og etter skoletid for 1.-4.årstrinn og for barn med særskilte behov på 1.-7.trinn. SFO skal legge til rette for lek, kultur og fritidsaktiviteter. SFO skal gi barna omsorg og tilsyn.

Funksjonshemmede barn skal bli gitt gode utviklingsvilkår. Både inne- og uteareal skal være egnet til formålet.

Skolefritidsordninga skal ha vedtekter om:

Hvem som er opptaktsmyndighet

- og oppholdsareal

Når SFO er knyttet til skoler, skal rektor til vanlig være leder.

Kommunen kan i henhold til lovverket kreve alle sine utgifter til SFO dekt gjennom foreldrebetaling. Kommunen trenger ikke selv gi et tilbud om SFO, men kan benytte andre til å oppfylle plikten. Kommunen er ikke forpliktet til å opprette et bestemt antall plasser SFO eller SFO ved alle skolene. Plikten til å ha et SFO tilbud gjelder bare i skoleåret, og rekker uansett ikke lenger enn etterspørselen. Dersom ingen foreldre har behov for SFO på morgenen, kan kommunen tilby SFO bare etter skoletid. En SFO-plass er ikke en individuell rett, heller ikke for elever med særskilte behov. Dette er understreket i Ot.prp nr 60(1997-98).

Kommunestyret i Lyngen fattet følgende vedtak i sak 28/15:

1. Nytt pkt. om åpningstider: SFO holder åpent i 11 måneder pr. år, fra 1.august til 30.juni.

Skolefritidsordningen er åpen alle hverdager, unntatt lørdager. Skolefritidsordningen stenges fra og med lillejulaften til og med 1.januar, samt i påskeuka. Hvis det er færre enn 3 barn som ønsker SFO på dager skolen har fri/ferie legges SFO til barnehagen dersom det er ledig plass. Dersom barnehagen ikke har kapasitet, holdes SFO åpen.

2. Nytt punkt om betaling: Sats I: 1 – 10 timer

Sats II: Over 10 timer

Det betales for 11 måneder per år.

3. Nytt pkt. om ferie: Barn i SFO avvikler ferie i juli

4. Økt tilbud i SFO finansieres delvis ved bruk av egenbetaling, og delvis ved friske midler fra 2016.

5. Vedtektsendringene gjelder fra 01.08.16.

Lyngen Formannskap ba i møte 27.09.17 om en evaluering av SFO.

Ordningen startet den 1.06.16, og en har dermed nå kjørt gjennom ordningen i litt over ett år.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

K-sak 38/15

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Ingen

Miljøkonsekvenser

Ingen

Folkehelse/friluftsliv

Ingen

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Helårsåpen SFO har vært i gang i Lyngen siden 1.06.16. Det betyr at man har erfaringer om bruk av plasser fra og med sommeren forrige skoleår.

Utvidelsen av åpningstidene i SFO kom som en oppfølging av foreldrehenvendelser angående behov for SFO i skolens ferier og fridager. Skoleåret er lagt opp med undervisning 38 uker per år. Tidligere, når SFO fulgte skoleruta, betød det at de minste barna trengte tilsyn av andre 14 uker per år.

Behov:

Bruk av SFO- Eidebakken skole skoleåret 2016/2017:

År	Uke	Dato/Ferie	Antall barn
2016	31	1.-3.08	3
2016	31	4-5.08	5
2016	32	8.-12.08	6
2016	33	15.-16.08.16	9
2016	40	Høstferie	2
2016	47	Fridag	2
2016	51	Fridag	1
2017	9	Vinterferie	6
2017	21	fridag	1
2017	25	Juni etter skoleslutt	5
2017	26	Juni etter skoleslutt	6

Skoleåret 2017/2018

År	Uke	Dato/Ferie	Antall barn
2017	31	1.-4.08	4
2017	32	7.-11.08	6
2017	33	14.-18.08	9
2017	40	Høstferie	4

Bruk av SFO- Lyngsdalen Oppvekstsenter skoleåret 2016/2017

År	Uke	Dato/Ferie	Antall barn
2016	32	8.-12.08	1
2016	33	15.-16.08.16	4
2016	40	Høstferie	3
2016	47	Fridag	2
2016	51	Fridag	1
2017	9	Vinterferie	6
2017	21	friday	0
2017	25	Juni etter skoleslutt	3
2017	26	Juni etter skoleslutt	2

Bruken av SFO varierer etter etterspørselen og er tydelig størst i dagene før skolestart, i høstferien og dagene rett etter skoleårets slutt i juni.

Videre vet vi barn med særskilte behov er brukere av SFO hele året.

Før helårsåpen SFO ble iverksatt mottok foreldre til barn med særskilte behov omsorgslønn i perioder for å kunne være hjemme med barna. Dette behovet bortfalt ved innføringen av helårsåpen SFO.

Økonomi:

SFO har hatt følgende budsjett og regnskap i perioden 2014-2017:

2116- Eidebakken skole:

År	Budsjett	Regnskap
2015	178000	-156000
2016	108000	81000
2017	219000	120000(usikkert)

Avvik på regnskapstall skyldes refusjoner fra andre kommuner.

2111-Lyngsdalen oppvekstsenter

År	Budsjett	Regnskap
2015	136000	93500
2016	151000	95000
2017	110000	90000 (usikkert)

Den minimale økningen i budsjett ved innføringen av helårsåpen SFO skyldes i hovedsak lavere antall brukere totalt i SFO.

Dersom en skal regne ut hva helårsåpen SFO faktisk har kostet må en derfor se på antall dager utvidet åpningstid og regne dagsverk.

Totalt har SFO vært åpen utover skoleåret 28 dager skoleåret 2016/2017 og 13 dager hittil skoleåret 2017/2018.

Dette gir oss en kostnad forrige skoleår på ca kr 85 000,-. Til fratrukk kommer innsparing på helse sitt budsjett med kr 45 000,-

Reell kostnad for Lyngen kommune forrige skoleår er dermed kr. 40 000,-

Bemanning og personell:

Utvidelsen av SFO har skapt enkelte bemanningsmessige utfordringer, da spesielt på Eidebakken skole, der fagarbeidere tidligere var ansatt for å følge skoleruta.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
137/17	Lyngen formannskap	15.11.2017
5/17	Lyngen arbeidsmiljøutvalg	29.11.2017
1/17	Lyngen klima- og miljøutvalg	29.11.2017
52/17	Lyngen næringsutvalg	29.11.2017
1/17	Lyngen personal- og arbeidsgiverutvalg	07.12.2017
18/17	Lyngen Råd for folkehelse	30.11.2017
43/17	Lyngen levekårsutvalg	30.11.2017
70/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Økonomiplan 2018-2021/årsbudsjett 2018

Henvisning til lovverk:

Eiendomskatteloven (esktl)

Kommuneloven (kl) §§ 44 – 46

Vedlegg

- 1 Formannskapets innstilling - økonomiplan og årsbudsjett 2018-2021
- 2 Gebyrregulativ 2018
- 3 Havneregulativ 2018
- 4 Kontrollutvalgssak 24/17 - Budsjettramme 2018 - kontroll og tilsyn
- 5 Kontrollutvalgssak 24/17
- 6 Budsjett 2018 Lyngen kirkelige fellesråd
- 7 Investeringsbudsjett 2018-2021 Lyngen kirkelige fellesråd
- 8 Gebyrer for renovasjon og slam 2018

Saksprotokoll i Lyngen levekårsutvalg - 30.11.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen levekårsutvalg tiltrer formannskapets innstilling til årsbudsjett 2018/økonomiplan 2018-2021. Enst

Vedtak:

Lyngen levekårsutvalg tiltrer formannskapetets innstilling til årsbudsjett 2018/økonomiplan 2018-2021.

Saksprotokoll i Lyngen Råd for folkehelse - 30.11.2017**Behandling:**

Anette Holst og Kjellaug Grønvoll hadde felles orientering for Råd for folkehelse og Levekårsutvalget.

VEDTAK:

Råd for folkehelse tiltrer formannskapetets innstilling med følgende tillegg fra Råd for folkehelse:

Nedskjæringer/kutt i stillinger – Råd for folkehelse oppfordrer til at det ikke blir nedskjæringer/kutt i stillinger i ramme 4.

Husleieøkning – Råd for folkehelse mener at husleieøkning ikke bør gjennomføres i henhold til indeksreguleringa på grunn av at dette vil føre til ekstra utfordringer for de med lavest inntekt. Dette sett i forhold til dagens bostøtteordning.

I tillegg bør utgifter til oppussing av leilighetene ikke belastes beboerne gjennom økt husleie. Økt husleie kan føre til økte sosialhjelpsutgifter. Råd for folkehelse mener at midler til oppussing/oppgradering bør hentes fra disposisjonsfondet.

Støttekontakt – nedskjæring/redusering på kr. 41000 bør ikke iverksettes. Budsjettet må opprettholdes på tidligere nivå. Grunnen er at dersom det blir for lite penger på denne «posten», kan man risikere at personer med hjelpebehov/spesielle behov ikke vil få støttekontakt. Enst.

Vedtak:

Råd for folkehelse tiltrer formannskapetets innstilling med følgende tillegg fra Råd for folkehelse:

Nedskjæringer/kutt i stillinger – Råd for folkehelse oppfordrer til at det ikke blir nedskjæringer/kutt i stillinger i ramme 4.

Husleieøkning – Råd for folkehelse mener at husleieøkning ikke bør gjennomføres i henhold til indeksreguleringa på grunn av at dette vil føre til ekstra utfordringer for de med lavest inntekt. Dette sett i forhold til dagens bostøtteordning.

I tillegg bør utgifter til oppussing av leilighetene ikke belastes beboerne gjennom økt husleie. Økt husleie kan føre til økte sosialhjelpsutgifter. Råd for folkehelse mener at midler til oppussing/oppgradering bør hentes fra disposisjonsfondet.

Støttekontakt – nedskjæring/redusering på kr. 41000 bør ikke iverksettes. Budsjettet må opprettholdes på tidligere nivå. Grunnen er at dersom det blir for lite penger på denne «posten», kan man risikere at personer med hjelpebehov/spesielle behov ikke vil få støttekontakt.

Saksprotokoll i Lyngen personal- og arbeidsgiverutvalg - 07.12.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen personal- og arbeidsgiverutvalg ber rådmannen snarest legge fram for formannskapet en strategi mot digital mobbing.

Utvalget er bekymret for evt kutt i helsestasjon-/skolehelsetjenesten (-363 – ramme 4). Dette må avklares.

Vedtak:

Lyngen personal- og arbeidsgiverutvalg tiltrer formannskapets innstilling til økonomiplan 2018-2021/årsbudsjett 2018 med flg kommentar:

Lyngen personal- og arbeidsgiverutvalg ber rådmannen snarest legge fram for formannskapet en strategi mot digital mobbing.

Utvalget er bekymret for evt kutt i helsestasjon-/skolehelsetjenesten (-363 på ramme 4). Dette må avklares.

Saksprotokoll i Lyngen næringsutvalg - 29.11.2017

Behandling:

Forslag fra næringsutvalget:

Drift:

Næringsfondet økes med kr 700.000 hvert år i planperioden.

Nydyrkingsfondet økes med kr 130.000 i 2018 og deretter kr 200.000 i resten av planperioden.

Frivilligsentralen økes med kr 200.000 i hele planperioden.

Dekning:

Ramme 2: faste stillinger reduseres med kr 300.000 pr år i hele perioden

Fysioterapi – husleie økes med kr 100.000 pr år i planperioden (dekning av husleie, renhold og andre felles utgifter)

Legeordningen- husleie økes med kr 700.000 pr år i planperioden (feks økt andel legesekr, renhold, andre faste fellesutgifter, husleie boliger etc)

Husleie kommunestyresalen reduseres med kr 300.000 pr år i hele planperioden

Husleie kommunale boliger økes ytterligere med kr 100.000 pr år i hele planperioden (mål: markedsmessig rett nivå)

Ramme 5: 4412 -1201 kursmidler utgår - kr 100.000 pr år i hele planperioden

Kjøp av plantjenester reduseres med kr 200.000 pr år i hele planperioden

NR.	RAMME	TILTAKSNAVN	2018	2019	2020	2021
	5	Økning næringsfond	700	700	700	700
	5	Økt nydyrkingsfond	130	200	200	200
	3	Frivilligsentralen	200	200	200	200
	2	Reduksjon faste stillinger	-300	-300	-300	-300
	4	Fysioterapitjenesten - økt husleie, mv.	-100	-100	-100	-100
	4	Legetjenesten - økt husleie, mv.	-700	-700	-700	-700
	5	Husleie kommunestyresalen - utgå	-300	-300	-300	-300
	5	Økt husleie kommunale boliger	-100	-100	-100	-100
	5	4412-1201 Kursmidler utgå	-100	-100	-100	-100
	5	Reduksjon kjøp plantjenester	-200	-200	-200	-200
	9	Avsetning til disposisjonsfond	770	700	700	700
SUM ENDRINGSFORSLAG			0	0	0	0

Solhovfjæra – oppryddingsarbeid må prioriteres snarest. Det budsjetteres nødvendige midler. Dekning: reduksjon avsetning til disp.fond

Investeringsbudsjettet:

18012 Industriområdet på Storsteinnes – tas foreløpig ut. Næringsutvalget er svært positiv til dette tiltaket og ber rådmannen utrede prosjektet slik at en kan budsjettere og planlegge når endelig trasevalg er avklart.

Næringsutvalget vises forøvrig til næringsutvalgssak 49/17 fra 06.11.17:

«Følgende tekst og budsjett oversendes fra næringsutvalget som prioriterte tiltak i budsjett 2018/økonomiplan 2018- 2021:

Næring:

- Det er en positiv utvikling innen flere næringer i Lyngen. Senere års utvikling innen reiseliv fortsetter. Man ser også en meget positiv utvikling innen eksisterende industri, som ekspanderer og satser innen nye markedsområder og blir mere eksportrettet. For reiselivet er det utfordringer i forhold til manglende infrastruktur innen parkering, sanitærforhold og vannsikkerhet. Fiskeriåfåten har også en positiv utvikling, og det investeres i flere og større båter. Dette gir utfordringer i forhold til behov for flere kaier og havnekapasitet.

Det er behov for flere tilgjengelige og opparbeidede nærings- og industriarealer. Med de planer som nå foreligger for næringene i området Vollneset, Furuflaten og Lenangsøra kan arealene allerede være disponert.

- Utfyllinger nord og sør på Vollneser samt etablering av ny kai er vurdert som positivt både med hensyn til bedriftene på Furuflaten sitt behov og for å ivareta trafikksikkerheten, mere arealer og nødvendig kai, og er igangsatt. Tiltak som utføres skal ivaretar behovene til industrien, men også interessene til øvrige næringer. Områderegulering er nå ferdigstilt. Tiltaket har mottatt 6,8 mill. i støtte fra Troms fylkeskommune.
- For Lenangsøra er det gjennomført ny reguleringsplan samt at kommunen har ervervet 13 mål med nytt areal som kan benyttes til industriformål og næringsformål. Hele det nye arealet er allerede tiltenkt nyetableringer som vil bli påbegynt i 2018.
- Opprettelse av flere offentlige toalett og parkering i kommunal regi vil medføre driftskostnader som man ikke har rom for i dagens budsjett. Det er derfor en forutsetning at gjennomføring av dette tiltaket finansieres av inntekter øremerket til drift.
- Jordbruksnæringa i Lyngen kommune har behov for mer dyrka mark. Dette gjenspeiles i flere av utfordringene næringa står overfor. Man ønsker gjennom fortsatt stimulering til nydyrking, å redusere andelen leiejord på brukene og samtidig bidra til redusert leiejordpress og intern konkurranse næringsutøverne i mellom. Gjennom et nydyrkingstilskudd bidrar man etterhvert til en styrking av grovfôrgrunlaget slik at aktive gårdsbruk stiller sterkere i forhold til framtidige utfordringer. Nydyrking er ressurskrevende for gårdsbruk under oppbygging, men samtidig en god investering da slike arealer årlig vil «kaste av seg» i form av arealtilskudd. Avsetninger i budsjettet er derfor viktig til formålet.
- Tyttebærvika er en av de seks havner som omfattes av havneregulativet som ble innført i april 2016, og den havnen som generer mest inntekter for tiden. Det pågår nå etablering av kulvert under fylkesveien som vil gi en trygg adkomst til havnen i og med tungtrafikk går under i stedet for over veien som nå. I 2018 vil ny dypvannskai være etablert her. Det er behov for å revidere eksisterende reguleringsplan for å få på plass en ny avkjøring som skiller ordinær trafikk til og fra området fra industriområdet, opparbeide internveier og parkering samt etablere mere lagringsplass for industrivirksomheten.
- Sandneset havn i Nord Lenangen er påbegynt og ferdigstilles innen sommeren 2018. Investeringen i denne havnen har stor betydning spesielt for industribedrifter i området som er avhengige av en fungerende havn.
- For industriområdet på Furuflaten nord er det medtatt investering i et utleiebygg for etablering av produksjon av returplast, som kan benyttes i produksjon av de etablerte bedriftene der.
- Den statlige fiskerihavnen i Nord Lenangen har stor aktivitet og det investeres i flere og større fartøy. Dette har utløst behov for tre nye private kaianlegg: Kystverket har sektoransvar for denne. Det vil være behov både for et mottak og egnesentral i dette området fremover.
- Med kommunens sterke etableringer innen havner samt at det er vedtatt et havneregulativ som generer inntekter bør det tas høyde for en profesjonell drift og vedlikehold fremover av disse. Både for å inndrive avgifter og sørge for ivaretagelse av de investeringene som gjøres.

Det innebærer hvordan dette skal organiseres, og allerede i 2018 budsjettet avsette ressurser til dette.

- Opplysningsvesenets fond er en sterk begrensning av næringsutvikling i kommunen. Fondet disponerer store næringsarealer som de ikke ønsker å selge til næringsdrivende. Dette vanskeliggjør etablering av næringsbygg da det ligger helt klare begrensninger i finansiering av næringsbygg på festet grunn kontra eiet. Lyngen kommune har i dag festeavtaler på næringsgrunn med opsjon på kjøp av disse. Dette bør gjøres da det er nært forestående fornyelse av disse avtalene, og opsjonen kan forsvinne. Kostnadene ved låneopptak er ikke høyere enn dagens festeavgift, og med kommunen som eier kan arealene selges og redusere fremtidige kostnader. Det bør derfor vurderes å benytte seg av opsjonsmuligheten.
- Innen næringsområdet er det for tiden tre planarbeider som pågår og som ferdigstilles innen første kvartal 2018. Det er strategisk næringsplan, regional strategisk næringsplan med Tromsø-regionen, samt strategisk reiselivsplan.
- For næringsfondene har det vært en stadig reduksjon i overføringer fra sentrale myndigheter. Fondene er viktig for næringsutvikling i kommunen og det oppfordres til å holde disse på samme nivå og kompensere for bortfall av støtte fra sentralt hold i kommende år. Næringsutvikling er en viktig og fremtidsriktig satsing for Lyngen kommune, men krever en mere langsiktig satsing og horisont enn bare årlig budsjettbehandlinger som skaper liten forutsigbarhet. Det oppfordres derfor til å se dette i en lengre perspektiv på minimum ti år. Vedlagte budsjett (se nedenfor) er et minimumsbudsjett og forutsettes vedtatt, og regulert i tråd med kostnadsstigning, samt med mulige justeringer i forhold til ytterligere oppgaver som avdelingen måtte få ansvar for. I dag er halvparten av lønnskostnadene relatert mot prosjektoppgaver. Det forutsettes når prosjektene er ferdigstilt at nevnte kostnader dekkes inn over ordinært budsjett.

	Regnskap 2015	Regnskap 2016	DRKS 17-20 2017/V:716	Fordeling 2017-2020	DRKS 17-20 2018/V:716	Avvik 2018	DRKS 17-20 2019/V:716	Avvik 2019	DRKS 17-20 2020/V:716	Avvik 2020
Tjeneste 3257 ADM. NÆRING						0		0		0
10101 LØNN I FASTE STILLINGER	0	713	714	357	714	714	714	714	714	714 Prosjektfinansiering 50 %
10301 LØNN EKSTRAHJELP, SOMMERHJELP, SESONGHJELP	0	6	0		0	0	0	0	0	0
10509 LØNN TELEFONGODTGJØRELSE	0	4	0		0	0	0	0	0	0
10901 LØNN PENSJONSINNSKUDD FELLESDORDNINGEN, MV.	0	131	136	68	136	136	136	136	136	136 Prosjektfinansiering 50 %
11001 KONTORMATERIELL	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11152 MØTEUTGIFTER/BESPISNING	0	47	35	60	35	35	35	35	35	35
11203 IKKE OPPGAVEPLIKTIGE OPPHOLD/UTGIFTER	0	10	12	12	12	12	12	12	12	12
11204 UTGIFTSDEKNING ANSATTE/ANDRE	0	-1	5	5	5	5	5	5	5	5
11206 REPRESENTASJON	0	8	20	50	20	20	20	20	20	20
11303 TELEFONUTGIFTER	0	-1	6	6	6	6	6	6	6	6
11304 DATAKOMMUNIKASJON	0	3	6	6	6	6	6	6	6	6
11401 ANNONSERING	0	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11404 DRIFT REPRESENTASJON FRAKTURA FRA LEVERANDØRER	0	1	2	2	2	2	2	2	2	2
11501 KURSAVGIFTER	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
11601 LØNN BILGODTGJØRELSE	0	12	35	35	35	35	35	35	35	35
11602 LØNN DIETT OG OPPHOLD/UTGIFTER	0	9	10	30	10	10	10	10	10	10
11703 SKYSS/REISEUTGIFTER, IKKE OPPG. PLIKTIGE	0	3	15	30	15	15	15	15	15	15
11704 DRIFT SKYSS/REISEUTG. TIL LEVERANDØRER	0	10	10	30	10	10	10	10	10	10
11901 LEIE AV LOKALER/GRUNN	0	4	0		0	0	0	0	0	0
11951 KONTINGENTER	0	16	0		0	0	0	0	0	0
12003 INVENTAR/UTSTYR, ANNET	0	2	0		0	0	0	0	0	0
12702 ANDRE TJENESTER	0	1	22	122	22	22	22	22	22	22
13701 KJØP FRA ANDRE	0	40	55	70	55	55	55	55	55	55
14291 MVA SOM GIR RETT TIL MVA KOMPENSASJON	0	15	10	10	10	10	10	10	10	10
14701 TIL ANDRE (PRIVATE)	0	1	10	10	10	10	10	10	10	10
15002 FORSINKELSESRENTER	0	1	0		0	0	0	0	0	0
17101 REFUSJON SYKEPENGER	0	-81	0		0	0	0	0	0	0
17291 KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	0	-15	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10
Sum tjeneste: 3257 ADM. NÆRING	0	953			1 104	0	1 104	0	1 104	0

	Regnskap 2015	Regnskap 2016	DRKS 17-20 2017/V:716	Fordeling 2017-2020	DRKS 17-20 2018/V:716
11001 KONTORMATERIELL	0	1	1	1	1
11152 MØTEUTGIFTER/BESPISNING	0	47	60	60	60
11203 IKKE OPPGAVEPLIKTIGE OPPHOLDSUTGIFTER	0	10	12	12	12
11204 UTGIFTSDEKNING ANSATTE/ANDRE	0	-1	5	5	5
11206 REPRESENTASJON	0	8	20	20	20
11303 TELEFONUTGIFTER	0	-1	6	6	6
11304 DATAKOMMUNIKASJON	0	3	6	6	6
11401 ANNONSERING	0	10	10	10	10
11404 DRIFT REPRESENTASJON FRAKTURA FRA LEVERANDØRER	0	1	2	2	2
11501 KURSAVGIFTER	0	3	0	0	0
11601 LØNN BILGODTGJØRELSE	0	12	35	35	35
11602 LØNN DIETT OG OPPHOLDSUTGIFTER	0	9	30	30	30
11703 SKYSS/REISEUTGIFTER, IKKE OPPG.PLIKTIGE	0	3	30	30	30
11704 DRIFT SKYSS/REISEUTG. TIL LEVERANDØRER	0	10	10	10	10
11901 LEIE AV LOKALER/GRUNN	0	4	0		0
11951 KONTINGENTER	0	16	10	10	10
12003 INVENTAR/UTSTYR, ANNET	0	2	0		0
12702 ANDRE TJENESTER	0	1	22	22	22
13701 KJØP FRA ANDRE	0	40	10	10	10
14291 MVA SOM GIR RETT TIL MVAKOMPENSASJON	0	15	10	10	10
14701 TIL ANDRE (PRIVATE)	0	1	1	1	1
15002 FORSINKELSESRENTER	0	1	0		0
17101 REFUSJON SYKEPENGER	0	-81	0		0
17291 KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	0	-15	-10	-10	-10
Sum tjeneste: 3257 ADM. NÆRING	0				
	0	99	270	270	270

VEDTAK:

Lyngen næringsutvalg tiltrer formannskapets innstilling til økonomiplan 2018-2021/årsbudsjett 2018 med ovennevnte endringer. Det vises forøvrig til næringsutvalgssak 49/17 (innspill til budsjett/økonomiplan).

Saksprotokoll i Lyngen klima- og miljøutvalg - 29.11.2017

Behandling:

VEDTAK:

Klima- og miljøutvalget viser til pkt 1.2.2 Kommunen som arbeidsgiver, organisasjon og tjenesteyter og pkt 1.2.2.3 Klima/miljøforhold og samfunnssikkerhet i Formannskapets innstilling – sak 137/17: «Lyngen kommune, Kommuneplanens handlingsdel, Økonomiplan 2018-2021, Årsbudsjett 2018». Utvalget ber om at klima og miljø prioriteres og innarbeidet i gjennomføring av aktivitet og tiltak i 2018 og i resten av planperioden. Enst

Vedtak:

Klima- og miljøutvalget viser til pkt 1.2.2 Kommunen som arbeidsgiver, organisasjon og tjenesteyter og pkt 1.2.2.3 Klima/miljøforhold og samfunnssikkerhet i Formannskapets innstilling – sak 137/17: «Lyngen kommune, Kommuneplanens handlingsdel, Økonomiplan 2018-2021, Årsbudsjett 2018». Utvalget ber om at klima og miljø prioriteres og innarbeidet i gjennomføring av aktivitet og tiltak i 2018 og i resten av planperioden.

Saksprotokoll i Lyngen arbeidsmiljøutvalg - 29.11.2017

Behandling:

Forslag fra Angela Eriksen:

Omdisponering av kr 500.000 i investeringsbudsjettet fra havn Lenangsøyra til oppgradering av kjøkkenet ved Lenangen omsorgssenter.

VEDTAK:

Lyngen arbeidsmiljøutvalg tiltrer formannskaps innstilling til økonomiplan 2018-2021/årsbudsjett 2018 med flg endring:

Omdisponering av kr 500.000 i investeringsbudsjettet fra havn Lenangsøyra til oppgradering av kjøkkenet ved Lenangen omsorgssenter. Enst

Vedtak:

Lyngen arbeidsmiljøutvalg tiltrer formannskaps innstilling til økonomiplan 2018-2021/årsbudsjett 2018 med flg endring:

Omdisponering av kr 500.000 i investeringsbudsjettet fra havn Lenangsøyra til oppgradering av kjøkkenet ved Lenangen omsorgssenter.

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 15.11.2017

Behandling:

Investeringer:

Forslag fra Lyngen Tverrpolitiske liste v/Dan-Håvard Johnsen og Krf v/Eirik Larsen:

18008 **Lenangsøyra havn** – ny adkomst: økes med inntil kr 500.000 til kr 1.150.000 i 2018 til utbedring av molo og isfri havn

18010 **Ny traktor og minigraver** – flyttes fra 2018 og føres opp i 2019 med kr 2.200.000.

Forslag fra Lyngen Arbeiderparti v/Sølvi Jensen:

15010 **Lyngseidet Sentrum** – fysiske tiltak - det avsettes kr 5.000.000 i 2019

Industriområde Storsteinnes – avsettes kr 5.000.000 hvert år i planperioden fra 2019.

Forslag fra Samhold Lyngen v/Stein Are Olsen, Lyngen Senterparti v/Karl Arvid Brose og Lyngen Høyre v/Line Van Gemert:

Demente prosjekt – grillhytte – det føres opp kr 100.000 i 2018

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer samtlige forslag til endringer på investeringsbudsjett/økonomiplanen. Enst

Drift:

Forslag fra Lyngen Arbeiderparti v/Johnny Hansen:

FORMANNSKAPET SOM ØKONOMIUTVALG

Formannskapet er **økonomiutvalg** i Lyngen kommune.

Formannskapet ønsker å innta en mer aktiv rolle i økonomiarbeidet i Lyngen kommune.

Mål: Styrke politikernes eierskap til økonomibildet i Lyngen kommune, gjennom aktiv deltakelse i økonomiarbeidet hele året (ikke bare i budsjettarbeidet hver høst).

Eksempler på saker politikerne ønsker å involvere seg sterkere i:

1. Gjennomføring av investeringsprosjekter, med tanke på å unngå overskridelser o.l
2. Legetjenesten – hvordan finne smarte løsninger som kan redusere løpende kostnader til tjenesten.

Framdrift: Rådmann legger fram politisk sak snarest, med forslag til opplegg for en sterkere involvering av formannskapet i det løpende økonomiarbeidet i Lyngen kommune.

Budsjett: Ingen økonomiske konsekvenser.

Kan imidlertid bety flere møter i formannskapet.

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer forslaget fra Lyngen Arbeiderparti v/Johnny Hansen. Enst

Forslag fra Kristelig Folkeparti v/Eirik Larsen og Lyngen Tverrpolitiske liste v/Dan-Håvard Johnsen:

Ramme 5: «**Landbruksvikarordningen** avvikles innen 1.6.2018» endres til «Landbruksvikarorganiseringsen omorganiseres» med samme besparelser i planperioden

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer forslaget fra KRF og LTL vedr landbruksvikarordningen. Enst

Ramme 5: **Nydyrkingstilskuddet** styrkes med kr 70.000 i 2018. Videre overføres ubrukte midler i 2017 kr 130.000 til 2018 ved reduksjon av disposisjonsfondet.

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer forslaget fra KRF og LTL vedr nydyrkingstilskuddet. Enst

Forslag fra Samhold Lyngen v/Stein Are Olsen, Lyngen Senterparti v/Karl Arvid Brose og Lyngen Høyre v/Line Van Gemert:

Ramme 1: Kr 143.000 omdisponeres på ramme 1 **ansvar 1112 levekårsutvalget til ansvar 1113 næringsutvalget** i hele planperioden.

VEDTAK:

Forslaget falt med 4 mot 3 stemmer.

Ramme 2: **Prosjektmidler til rådmannen** kr 100.000 (ansvar 1300) utgår i 2018.

VEDTAK:

Forslaget falt med 4 mot 3 stemmer.

Ramme 3: **Kulturtilbud Nord Troms Museum** reduseres med kr 300.000 fra 2019 og resten av planperioden. Det føres opp kr 100.000 til drift av egen museumsdrift i samme periode.

VEDTAK:

Formannskapet tiltrer forslaget. Enst

Ramme 3: **Sommer SFO** reduseres med kr 80.000 hvert år i planperioden.

VEDTAK:

Forslaget falt med 4 mot 3 stemmer.

Ramme 3: **Økt drift av basseng.** Det avsettes kr 100.000 hvert år i planperioden (Basseng 5 d i uka/helg – samarbeid med lag og foreninger?)

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer forslaget vedr økt drift av basseng. Enst

Ramme 5: **Drift lysløypeanlegg** reduseres med kr 50.000 i hele planperioden. Midlene overføres økt drift av basseng.

VEDTAK:

Forslaget falt med 4 mot 3 stemmer.

Ramme 5: **Drift tømestasjonen** reduseres med kr 30.000 i hele planperioden.

VEDTAK:

Forslaget falt med 4 mot 3 stemmer.

Ramme 5: Det utarbeides reglement for leie av kommunale anlegg og det budsjetteres med kr 200.000 i **leieinntekter** i hele planperioden.

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer forslaget vedr økte leieinntekter. Enst

Forslag fra formannskapet:

Rammekutt på ramme 1 kr 85.000 skal ikke berøre næring.

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer eget forslag vedr rammekutt på ramme 1. Enst

VEDTAK:

Det framlagt forslaget med vedtatte endringer fremmes om formannskapet innstilling til årsbudsjett 2018/økonomiplan 2018-2021. Enst

Vedtak:

1) Skattevedtak 2018

- 1.1 I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt i hele Lyngen kommune for skatteåret 2018.
- 1.2 Eiendomsskattesatsen er 5 promille jf ekstl. § 13
- 1.3 Det foretas en kontormessig oppjustering av taksten med 5 % jf. ekstl § 8 A-4
- 1.4 Eiendomsskatten betales i to terminer.
- 1.5 Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

2) Budsjettvedtak 2018

- 2.1 Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2018.
- 2.2 Det vedtas følgende endringer i budsjetttrammene for 2018-2021:

I 1.000 kroner	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
KONSEKVENSIJUSTERT DRIFT 2018-2021	-3 226	3 911	3 597	9 783
Ramme 1:				
Rammekutt 2018-2021 (skal ikke berøre næring)	-85	-150	-400	-600
Ramme 2:				
Rådmannens prosjektmidler	-100	-100	-100	-100
Rammekutt 2018-2021	-600	-600	-600	-600
Ramme 3:				
Rammekutt 2017-2020	202	1 017	1 022	1 022
Økte inntekter	-230	-230	-230	-230
50 % lærerstilling kuttes 2018	-94	-225	-225	-225
50 % lærerstilling kuttes 2019		-94	-225	-225
100 % lærerstilling kuttes 2020			-215	-520
Kutt 1 avdelingsleder 2018	-50	-100	-100	-100
100 % lærerstilling kuttes 2018	-196	-470	-470	-470
Kutt avdelingsleder/ledelse	-100	-200	-200	-200
50 % lærerstilling kuttes 2019		-98	-235	-235
50 % lærerstilling kuttes 2020			-98	-235
1 avdeling vakant			-625	-1 500
Reduserte inntekter			125	300
Kutt fellesområdet	-50	-50	-50	-50
Frivilligsentralen - kommunal bevilgning	-200	-200	-200	-200
Nord-Troms Museum		-300	-300	-300
Kommunal museumsdrift		100	100	100
Eidebakken svømmehall - utvidet åpningstid 5 d./uke	100	100	100	100
Ramme 4:				
Rammekutt 2017-2020	889	2 056	2 063	2 063
INTERKOMMUNAL LEGEVAKTSENTRAL/NØDNETT	316	316	316	316

ØKNING UTEKONTAKT 15 %	80	80	80	80
KVALIFISERINGSSTØNAD - REDUKSJON	-50	-50	-50	-50
BARNEVERNSTJENESTEN - KJØP AV EKSTRA TJENESTER	800	800	0	0
MOBILT BARNEVERN	60	0	0	0
PÅRØRENDESTØTTE	200	200	200	200
AVLASTNING FUNKSJONSHEMMEDE BARN	375	375	375	375
VTA-PLASSER - NY AVTALE	-225	-450	-450	-450
STØTTEKONTAKT - RED. BUDSJETT	-41	-41	-41	-41
4. MÅLTID LUNSJ	200	200	200	200
4. MÅLTID LUNSJ	-90	-90	-90	-90
NORD-NORGESPERMISJON LEGETJENESTEN	500	500	500	500
BAKVAKT TURNUSLEGE (ny akuttmedisinsk forskrift)	500	500	500	500
KOMMUNAL LEGEVAKT - ØKTE REFUSJONER	-100	-100	-100	-100
RENHOLD LYNGSTUNET	-51	-51	-51	-51
LANGTIDSAVD. VEDERLAGSBETALING	-100	-100	-100	-100
OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500	-500	-500	-500
OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500	-500	-500	-500
ÅRSVERK - REDUKSJON	-240	-240	-240	-240
OMORGANISERING - REDUKSJON AV TJENESTER	-1 500	-2 500	-7 500	-7 500
Helsestasjon- og skolehelsetjenesten	-363	-363	-363	-363
Ramme 5:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	186	500	502	502
VISIT LYNGENFJORD - TILSKUDD	200	0	0	0
Husleie Rådhuset	1 915	1 915	1 915	1 915
Reduksjon av husleie Rådhuset	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Off. toalett og parkering	-500	-500	-500	-500
Miljøavgift - off. toalett og parkering	500	500	500	500
RENHOLD TOALETT UTFARTSSTEDER	100	0	0	0
LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER LYS OG VARME	300	0	0	0
INNGJERDING MOT UTMARK	50	50	50	0
HELIKOPTERLANDINGSPLASS - BRØYTING	20	20	20	20
Veivedlikehold - reduksjon kjøp av tjenester	-100	-100	-100	-100
Vartoveien - reduksjon vintervedlikehold			-150	-150
Kommunale boliger oppgradering med økt husleie	-100	-750	-750	-750
Boligtilskudd		-1 000	-1 000	-1 000
Nydyrkingstilskudd		-200	-200	-200
Busslomme Tindevangen	-800			
Næringssjefen - prosjektledelse 50 %	-440			
Lønn og pensjon driftsleder/sektorleder	-700	-700	-700	-700
Plan - kjøp av tjenester	600	600	600	600
Landbruksvikarordningen omorganiseres	-250	-470	-470	-470
Industriutleiebygg Øra - husleie		-700	-700	-700
Lyngeløftet - driftsbudsjett prosjektledelse	100	100		
Lyngenhallen - brukerbetaling	-200	-200	-200	-200
Ramme 6:				
Redusert lønnsreserve pga. nedskjæringer	-30	-40	-40	-40
Ramme 7:				
Økt eiendomsskatt - kontorjustering	-335	-335	-335	-335

Kapitalutgifter Industriutleiebygg Øra	0	662	655	650
Avdrag nye investeringer - formannskapets endringer			431	555
Renter nye investeringer - formannskapets endringer	19	30	355	568
Overført til investeringsregnskapet			500	500
Avsatt til disposisjonsfond	5 134	-535	5 897	771
Sum	0	0	0	0

2.3 Årsbudsjett/økonomiplan 2018-2021 vedtas med følgende netto budsjetttrammer drift:

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
I 1.000 kroner	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skatt på inntekt og formue	61 736	59 117	62 039	61 061	60 206	59 450
Ordinært rammetilskudd	151 667	155 543	154 975	153 245	151 588	150 136
Skatt på eiendom	6 583	6 620	7 065	7 065	7 065	7 065
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	4 068	1 993	4 686	3 467	2 785	2 017
Sum frie disponible inntekter	224 053	223 273	228 765	224 838	221 644	218 668
Renteinntekter og utbytte	1 056	715	863	830	794	757
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidl)	0	0	0	0	0	0
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	7 702	9 152	8 558	11 654	15 634	17 079
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	15 000	15 000	15 804	16 991	18 054	18 178
Netto finansinnt./utg.	-21 645	-23 437	-23 499	-27 815	-32 894	-34 500
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	10 645	233	1 915	4 153	3 841	771
Til bundne avsetninger	4	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	5 868	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	2 699	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-2 082	-233	-1 915	-4 153	-3 841	-771
Overført til investeringsbudsjettet	926	1 106	1 107	1 107	1 607	1 607
Til fordeling drift	199 400	198 497	202 244	191 763	183 302	181 790
Budsjettskjema 1B - drift						
Politikk og livssyn	7 888	7 721	7 210	7 319	6 892	6 896
Administrative tjenester	19 191	20 656	19 655	18 916	18 914	18 914
Oppvekst og kultur	55 917	59 157	64 525	59 997	57 863	56 243
Helse, sosial og omsorg	89 417	84 059	88 177	86 842	81 042	81 042
Plan, næring og teknikk	37 660	24 522	23 893	19 310	19 060	19 010
Finans	-16 515	2 382	-1 216	-621	-469	-315
Budsjettskjema 1A	144					
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	193 702	198 497	202 244	191 763	183 302	181 790
Mer/mindreforbruk	5 698	0	0	0	0	0

2.4 Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsetning til lønnsreserve fra ramme 6 til ramme 1-5 i henhold til lønnsoppgjør i 2018.

2.5 Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsatte midler til pensjonspremie fra ramme 6 til ramme 1-5.

- 2.6 Rådmannen gis fullmakt til å fordele sentral budsjettpost på lærlinger fra ramme 2 til ramme 3-5.
- 2.7 Viderefordeling av driftsbudsjettet innenfor rammeområdene delegeres rådmannen.
- 2.8 Rådmannen gis fullmakt til å overføre mellom de ulike rammeområdene innenfor delegasjonsreglementet.
- 2.9 Avgifter, brukerbetaling, leier, gebyrer og kontingenter mv. vedtas slik det fremgår av budsjett og økonomiplan kapittel 2.1.1 og vedlagte gebyrregulativ.
- 2.10 Investeringsbudsjettet forutsettes finansiert i samsvar med budsjettskjema 2 A:

I 1.000 kroner	Regnskap 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Investeringer i anleggsmidler	53 472	132 281	51 460	14 000	5 600	5 600
Utlån og forskutteringer	7 994	10 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Kjøp av aksjer og andeler	926	1 006	1 107	1 107	1 107	1 107
Avdrag på lån	18 721	1 666	2 076	2 188	2 301	2 314
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	2 494	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	83 607	144 953	59 643	22 295	14 008	14 021
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	61 396	140 681	52 650	17 365	10 100	10 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 498	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	7 110	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	9 080	1 666	2 076	2 188	2 301	2 314
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	79 084	142 347	54 726	19 553	12 401	12 314
Overført fra driftsbudsjettet	926	1 006	1 107	1 107	1 607	1 607
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	3 597	1 600	3 810	1 635	0	100
Sum finansiering	83 607	144 953	59 643	22 295	14 008	14 021
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B - investering - formannskapetets innstilling					
17.11.2017					
Budsjettskjema 2B - investering		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Til investering i anleggsmidler (tall i 1.000 kroner)		2018	2019	2020	2021
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	5 000	5 000	0	0
15711	VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	5 000	0	0	0
16006	OPPGRADERING LYNGEN KIRKE	500	500	500	500
16010	VELFERDSTEKNOLOGI	1 000	1 000	0	0
16022	TYTTEBÆRVIKA KULVERT OG KAI	25 000	0	0	0
17003	ELEV- OG ANSATTE PC	150	100	100	100
17004	LYNGSTUNET - NYE HEISER	1 000	0	0	0
18001	IKT SKOLE OG BARNEHAGE	250	0	0	0
18002	UTEOMRÅDER BARNEHAGE OG SKOLE	300	200	0	0
18003	EIDEBAKKEN - LUKKING AVVIK	200	0	0	0
18004	EIDEBAKKEN - NYTT TELEFONSYSTEM	100	0	0	0
18005	LYNGSTUNET KJØKKEN - VARMEVOGNER	160	0	0	0
18006	LYNGSTUNET LANGTID - NYE PASIENTSENGER OG NATTBORD	250	0	0	0
18007	INDUSTRIUTLEIEBYGG ØRA	10 000	0	0	0
18008	LENANGSØYRA HAVN - NY ADKOMST	1 150	0	0	0
18009	TYTEBÆRVIKA - REGULERINGSPLAN OG INTERNVEI	1 000	0	0	0
18010	NY TRAKTOR OG MINIGRAVER	0	2 200	0	0
18011	LENANGEN BRANNSTASJON - UTVIDELSE	300	0	0	0
18012	INDUSTRIOMRÅDE STORSTEINNES	0	5 000	5 000	5 000
18013	PROSJEKT DEMENTE/GRILLHYTTE	100	0	0	0
SUM ANLEGGSMIDLER		51 460	14 000	5 600	5 600

- 2.11 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapetets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2018.
- 2.12 Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å ta opp likviditetslån på inntil 5 mill. kroner i budsjetterminen 2018 dersom drifts- eller likviditetsmessige forhold skulle gjøre dette nødvendig.
- 2.13 Låneramme for startlån 2018 settes til 5 mill. kroner.
- 2.14 Formannskapet er økonomiutvalg i Lyngen kommune.
Formannskapet ønsker å innta en mer aktiv rolle i økonomiarbeidet i Lyngen kommune.
Mål: Styrke politikernes eierskap til økonomibildet i Lyngen kommune, gjennom aktiv deltakelse i økonomiarbeidet hele året (ikke bare i budsjettarbeidet hver høst).
Eksempler på saker politikere ønsker å involvere seg sterkere i:
1. Gjennomføring av investeringsprosjekter, med tanke på å unngå overskridelser o.l
  2. Legetjenesten – hvordan finne smarte løsninger som kan redusere løpende kostnader til tjenesten.
- Framdrift: Rådmann legger fram politisk sak snarest, med forslag til opplegg for en sterkere involvering av formannskapet i det løpende økonomiarbeidet i Lyngen kommune.
Budsjett: Ingen økonomiske konsekvenser.
Kan imidlertid bety flere møter i formannskapet.

Rådmannens innstilling

1) Skattevedtak 2018

- 1.1 I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt i hele Lyngen kommune for skatteåret 2018.
- 1.2 Eiendomsskattesatsen er 5 promille jf ekstl. § 13
- 1.3 Det foretas en kontormessig oppjustering av taksten med 5 % jf. ekstl § 8 A-4
- 1.4 Eiendomsskatten betales i to terminer.
- 1.5 Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

2) Budsjettvedtak 2018

- 2.1 Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2018.
- 2.2 Det vedtas følgende endringer i budsjetttrammene for 2018-2021:

I 1000 kroner	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
KONSEKVENJUSTERT DRIFT 2018-2021	-3 226	3 911	3 597	9 783
Ramme 1:				
Rammekutt 2018-2021	-85	-150	-400	-600
Ramme 2:				
Rådmannens prosjektmidler	-100	-100	-100	-100
Rammekutt 2018-2021	-600	-600	-600	-600
Ramme 3:				
Rammekutt 2017-2020	202	1 017	1 022	1 022
Økte inntekter	-230	-230	-230	-230
50 % lærerstilling kuttes 2018	-94	-225	-225	-225
50 % lærerstilling kuttes 2019		-94	-225	-225
100 % lærerstilling kuttes 2020			-215	-520
Kutt 1 avdelingsleder 2018	-50	-100	-100	-100
100 % lærerstilling kuttes 2018	-196	-470	-470	-470
Kutt avdelingsleder/ledelse	-100	-200	-200	-200
50 % lærerstilling kuttes 2019		-98	-235	-235
50 % lærerstilling kuttes 2020			-98	-235
1 avdeling vakant			-625	-1 500
Reduserte inntekter			125	300
Kutt fellesområdet	-50	-50	-50	-50
Frivilligsentralen - kommunal bevilgning	-200	-200	-200	-200
Ramme 4:				
Rammekutt 2017-2020	889	2 056	2 063	2 063
INTERKOMMUNAL LEGEVAKTSSENTRAL/NØDNETT	316	316	316	316
ØKNING UTEKONTAKT 15 %	80	80	80	80
KVALIFISERINGSSTØNAD - REDUKSJON	-50	-50	-50	-50
BARNEVERNSTJENESTEN - KJØP AV EKSTRA TJENESTER	800	800	0	0
MOBILT BARNEVERN	60	0	0	0
PÅRØRENDESTØTTE	200	200	200	200
AVLASTNING FUNKSJONSHEMMEDE BARN	375	375	375	375

VTA-PLASSER - NY AVTALE	-225	-450	-450	-450
STØTTEKONTAKT - RED. BUDSJETT	-41	-41	-41	-41
4. MÅLTID LUNSJ	200	200	200	200
4. MÅLTID LUNSJ	-90	-90	-90	-90
NORD-NORGESPERMISJON LEGETJENESTEN	500	500	500	500
BAKVAKT TURNUSLEGE (ny akuttmedisinsk forskrift)	500	500	500	500
KOMMUNAL LEGEVAKT - ØKTE REFUSJONER	-100	-100	-100	-100
RENHOLD LYNGSTUNET	-51	-51	-51	-51
LANGTIDSAVD. VEDERLAGSBETALING	-100	-100	-100	-100
OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500	-500	-500	-500
OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500	-500	-500	-500
ÅRSVERK - REDUKSJON	-240	-240	-240	-240
OMORGANISERING - REDUKSJON AV TJENESTER	-1 500	-2 500	-7 500	-7 500
Helsestasjon- og skolehelsetjenesten	-363	-363	-363	-363
Ramme 5:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	186	500	502	502
VISIT LYNGENFJORD - TILSKUDD	200	0	0	0
Husleie Rådhuset	1 915	1 915	1 915	1 915
Reduksjon av husleie Rådhuset	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Off. toalett og parkering	-500	-500	-500	-500
Miljøavgift - off. toalett og parkering	500	500	500	500
RENHOLD TOALETT UTFARTSSTEDER	100	0	0	0
LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER LYS OG VARME	300	0	0	0
INNGJERDING MOT UTMARK	50	50	50	0
HELIKOPTERLANDINGSPLASS - BRØYTING	20	20	20	20
Veivedlikehold - reduksjon kjøp av tjenester	-100	-100	-100	-100
Vartoveien - reduksjon vintervedlikehold			-150	-150
Kommunale boliger oppgradering med økt husleie	-100	-750	-750	-750
Boligtilskudd		-1 000	-1 000	-1 000
Nydyrkingstilskudd	-200	-200	-200	-200
Busslomme Tindevangen	-800			
Næringssjefen - prosjektledelse 50 %	-440			
Lønn og pensjon driftsleder/sectorleder	-700	-700	-700	-700
Plan - kjøp av tjenester	600	600	600	600
Landbruksvikarordningen avvikles innen 1.6.2018	-250	-470	-470	-470
Industriutleiebygg Øra - husleie		-700	-700	-700
Lyngeløftet - driftsbudsjett prosjektledelse	100	100		
Ramme 6:				
Redusert lønnsreserve pga. nedskjæringer	-30	-40	-40	-40
Ramme 7:				
Økt eiendomsskatt - kontorjustering	-335	-335	-335	-335
Kapitalutgifter Industriutleiebygg Øra	0	662	655	650
Overført til investeringsregnskapet			500	500
Bruk av disposisjonsfond	3 219	0	2 056	0
Avsatt til disposisjonsfond		-4 688		
Avsatt til disposisjonsfond	2 034	3 883	4 327	1 594
Sum	0	0	0	0

2.3 Årsbudsjett/økonomiplan 2018-2021 vedtas med følgende netto budsjetttrammer drift:

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
i 1000 kroner	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skatt på inntekt og formue	61 736	59 117	62 039	61 061	60 206	59 450
Ordinært rammetilskudd	151 667	155 543	154 975	153 245	151 588	150 136
Skatt på eiendom	6 583	6 620	7 065	7 065	7 065	7 065
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	4 068	1 993	4 686	3 467	2 785	2 017
Sum frie disponible inntekter	224 053	223 273	228 765	224 838	221 644	218 668
Renteinntekter og utbytte	1 056	715	863	830	794	757
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidl	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	7 702	9 152	8 539	11 624	15 279	16 511
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	15 000	15 000	15 804	16 991	17 623	17 623
Netto finansinnt./utg.	-21 645	-23 437	-23 480	-27 785	-32 108	-33 377
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	10 645	233	2 034	3 883	4 327	1 594
Til bundne avsetninger	4	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	5 868	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	2 699	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-2 082	-233	-2 034	-3 883	-4 327	-1 594
Overført til investeringsbudsjettet	926	1 106	1 107	1 107	1 607	1 607
Til fordeling drift	199 400	198 497	202 144	192 063	183 602	182 090
Budsjettskjema 1B - drift						
Politikk og livssyn	7 888	7 721	7 210	7 319	6 892	6 896
Administrative tjenester	19 191	20 656	19 655	18 916	18 914	18 914
Oppvekst og kultur	55 917	59 157	64 425	60 097	57 963	56 343
Helse, sosial og omsorg	89 417	84 059	88 177	86 842	81 042	81 042
Plan, næring og teknikk	37 660	24 522	23 893	19 510	19 260	19 210
Finans	-16 515	2 382	-1 216	-621	-469	-315
Budsjettskjema 1A	144					
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	193 702	198 497	202 144	192 063	183 602	182 090
Mer/mindreforbruk	5 698	0	0	0	0	0

- 2.4 Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsetning til lønnsreserve fra ramme 6 til ramme 1-5 i henhold til lønnsoppgjør i 2018.
- 2.5 Rådmannen gis fullmakt til å fordele avsatte midler til pensjonspremie fra ramme 6 til ramme 1-5.
- 2.6 Rådmannen gis fullmakt til å fordele sentral budsjettpost på lærlinger fra ramme 2 til ramme 3-5.
- 2.7 Viderefordeling av driftsbudsjettet innenfor rammeområdene delegeres rådmannen.
- 2.8 Rådmannen gis fullmakt til å overføre mellom de ulike rammeområdene innenfor delegasjonsreglementet.
- 2.9 Avgifter, brukerbetaling, leier, gebyrer og kontingenter mv. vedtas slik det fremgår av budsjett og økonomiplan kapittel 2.1.1 og vedlagte gebyrregulativ.

2.10 Investeringsbudsjettet forutsettes finansiert i samsvar med budsjettskjema 2 A:

I 1000 kroner	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investeringer i anleggsmidler	53 472	132 281	52 360	1 800	600	600
Utlån og forskutteringer	7 994	10 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Kjøp av aksjer og andeler	926	1 006	1 107	1 107	1 107	1 107
Avdrag på lån	18 721	1 666	2 076	2 188	2 301	2 314
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	2 494	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	83 607	144 953	60 543	10 095	9 008	9 021
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	61 396	140 681	52 650	6 100	5 100	5 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 498	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	7 110	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	9 080	1 666	2 076	2 188	2 301	2 314
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	79 084	142 347	54 726	8 288	7 401	7 314
Overført fra driftsbudsjettet	926	1 006	1 107	1 107	1 607	1 607
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	3 597	1 600	4 710	700	0	100
Sum finansiering	83 607	144 953	60 543	10 095	9 008	9 021
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B - investering	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Til investering i anleggsmidler	2018	2019	2020	2021
15010 LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	5.000	0	0	0
15711 VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	5.000	0	0	0
16006 OPPGRADERING LYNGEN KIRKE	500	500	500	500
16010 VELFERDSTEKNOLOGI	1.000	1.000	0	0
16022 TYTTEBÆRVIKA KULVERT OG KAI	25.000	0	0	0
17003 ELEV- OG ANSATTE PC	150	100	100	100
17004 LYNGSTUNET - NYE HEISER	1.000	0	0	0
18001 IKT SKOLE OG BARNEHAGE	250	0	0	0
18002 UTEOMRÅDER BARNEHAGE OG SKOLE	300	200	0	0
18003 EIDEBAKKEN - LUKKING AVVIK	200	0	0	0
18004 EIDEBAKKEN - NYTT TELEFONSYSTEM	100	0	0	0
18005 LYNGSTUNET KJØKKEN - VARMEVOGNER	160	0	0	0
18006 LYNGSTUNET LANGTID - NYE PASIENTSENGER OG NATTBORD	250	0	0	0
18007 INDUSTRIUTLEIEBYGG ØRA	10.000	0	0	0
18008 LENANGSØYRA HAVN - NY ADKOMST	650	0	0	0
18009 TYTEBÆRVIKA - REGULERINGSPLAN OG INTERNVEI	1.000	0	0	0
18010 NY TRAKTOR OG MINIGRAVER	1.500	0	0	0
18011 LENANGEN BRANNSTASJON - UTVIDELSE	300	0	0	0
SUM ANLEGGSMIDLER	52.360	1.800	600	600

2.11 Kommunestyret vedtar å ta opp lån i samsvar med formannskapetets forslag til investerings- og finansieringsplan for 2018.

- 2.12 Kommunestyret gir rådmannen fullmakt til å ta opp likviditetslån på inntil 5 mill. kroner i budsjetterterminen 2018 dersom drifts- eller likviditetsmessige forhold skulle gjøre dette nødvendig.
- 2.13 Låneramme for startlån 2018 settes til 5 mill. kroner.

Saksopplysninger

Driftstiltak:

Se budsjettdokument.

Investeringsprosjekter:

Se budsjettdokument

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Kommuneplanens samfunnsdel – k-sak 24/17.

Økonomiske konsekvenser

Kommuneplanens samfunnsdel forutsetter at økonomiske handlingsregler legges inn i økonomiplan og årsbudsjett. Formålet med disse er å stabilisere kostnadene, redusere kapitalkostnader og skape økonomisk handlingsrom. I vedtatt økonomiplan 2017-2020 er det store negative avvik ifht handlingsreglene.

I rådmannens forslag er konsekvensene av handlingsreglene forklart, og tiltak for å nærme seg disse er lagt inn.

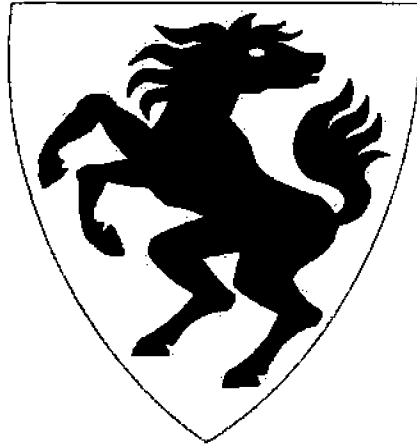
Vurdering av alternativer og konsekvenser

I Stortingsproposisjonen er det foreslått endringer i eiendomsskatt gjeldende f.o.m. 2019. Dette innebærer en trinnvis reduksjon i skatteinntekter på produksjonsutstyr og –installasjoner. Dersom forslaget går gjennom må kommunestyret ta stilling til skatteplikt skal videreføres for disse eiendommene, i så fall vil det være behov for en omtaksering av bygning og grunn. Dette vil pådra Lyngen kommune kostnader til omtaksering allerede i 2018.

I tillegg er det foreslått endringer i kommunenes adgang til å skrive ut eiendomsskatt på produksjonslinjer i kraftanlegg. Forslaget går ut på at produksjonslinjer skal anses som en del av kraftanlegget de betjener, og det vil følgelig ikke være anledning til å skrive ut særskilt eiendomsskatt på disse produksjonslinjene. Dersom dette forslaget går gjennom betyr det reduserte inntekter for Lyngen kommune, foreløpig anslag er på ca. 1 mill. kroner.

Det er lagt inn en økning på avdrag og renter i planperioden med bakgrunn i vedtatte og foreslåtte investeringer.

Kommunen har i dag 39 boenheter (utenom omsorgsboligene) som leies ut til ansatte og andre. Leieinntekter for disse er kr 2,3 mill. kroner årlig. Det foreslås å øke husleien for kommunale boliger, og deler av inntektsøkningen settes av til økt vedlikehold. Dette gir grunnlag for å øke gradvis over flere år som følge av økt vedlikehold og bedre standard. Det budsjetteres med netto inntektsøkning på kr 100 000 i 2018. Ut fra den kjennskapen rådmannen har til markedspris for slik leie kan det være mulig å øke årlig leieinntekter med maksimalt 1 mill. Det bør derfor være målsetningen å øke boligenes standard over tid slik at noe av dette potensielt kan utløses i løpet av perioden. Dette forutsetter imidlertid at økte leieinntekter avsettes til vedlikehold inntil boligene oppnår akseptabel tilstand og brukbarhet. Etter dette bør vedlikeholdet ligge på et verdibevarende nivå som anbefales til kr 200/m².

LYNGEN KOMMUNE
Kommuneplanens handlingsdel
Økonomiplan 2018-2021
Årsbudsjett 2018

Formannskapetets innstilling – sak 137/17

INNHALDSFORTEGNELSE

1	ØKONOMIPLAN 2018-2021	3
1.1	Innledning	3
1.2	Kommuneplanens samfunnsdel	3
1.2.1	Satsingsområder og tiltak 2018-2021	3
1.2.2	Kommunen som arbeidsgiver, organisasjon og tjenesteyter	5
1.3	Økonomiske forutsetninger og rammebetingelser	8
1.3.1	Statsbudsjett 2018	8
1.3.2	Befolkningsutvikling	11
1.3.3	Handlingsregler	13
1.3.4	Utvikling i frie inntekter	15
1.3.5	Eiendomsskatt	16
1.3.6	Skjønnsmidler i 2018	17
1.3.7	Andre frie midler	17
1.3.8	Finansutgifter/- og inntekter	17
1.3.9	Pensjonskostnader	18
1.4	Konsekvensjustert økonomiplan 2018-2021	19
1.4.1	Prioriterte tiltak	20
1.4.2	Rammebetingelser	22
1.4.3	Netto budsjetttrammer 2018-2021	23
1.4.4	Investeringer	24
2	BUDSJETT 2018	29
2.1.1	Brukerbetalinger, gebyrer og avgifter	29
2.1.2	Lønnsbudsjett	29
2.2	Ramme 1 - Politikk og livssyn	30
2.3	Ramme 2 - Administrative fellestjenester	32
2.4	Ramme 3 - Oppvekst og kultur	34
2.5	Ramme 4 - Helse, sosial og omsorg	41
2.6	Ramme 5 – Plan, teknikk og næring	47
2.7	Ramme 6 og 7 – finans og inntekter	50
3	VEDLEGG	51
3.1	Økonomiske oversikter – formannskapetets innstilling	51
3.2	Gebyrregulativ	53

1 ØKONOMIPLAN 2018-2021

1.1 Innledning

I henhold til kommuneloven §§ 44 og 45, innstiller formannskapet økonomiplan og årsbudsjett for kommunestyret. «Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden» (§ 44 nr. 3). I tillegg skal andre planer som beskriver kommunens virksomhet integreres i økonomiplanen. I motsetning til økonomiplanen, er årsbudsjettet en bindende plan for kommunen jf § 46 nr. 1. Krav om realisme gjelder også årsbudsjettet.

I økonomiplanen skal kommuneplanens samfunnsdel være gjenspeilet og integrert. Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet med visjoner, mål og strategier for kommunens utvikling, mens oppfølgingen (handlingsdelen) er konkretisert i økonomiplan og årsbudsjett.

1.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Lyngen kommunes hovedmål er å bli en attraktiv bo- og tilflyttingskommune ved hjelp av tre gjennomgående perspektiver:

- Folkehelse – God helse gjennom hele livet
- Likestilling - Lyngen kommune skal være et åpent og inkluderende samfunn for alle, uavhengig av religion, kjønn, alder eller språk
- Klima/miljøforhold og samfunnssikkerhet – Lyngen kommune skal fremstå som bærekraftig ifht klima og miljø, og skal til enhver tid ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet

På bakgrunn av dette har vi tre satsningsområder:

- Næringsutvikling
- Boligutvikling
- Samferdsel

1.2.1 Satsingsområder og tiltak 2018-2021

Overordnede målsetninger er utfordrende å følge opp med det økonomiske handlingsrommet kommunen har. Hoveddelen av de økonomiske ressursene er bundet opp til ordinær drift, derfor er mye av satsningsområdene innarbeidet i dette. Eksempelvis fører en større andel av eldre mennesker i kommunen til at mesteparten av driften er rettet mot områder som ligger utenfor politiske satsingsområder.

Kommunen utfører en rekke handlinger knyttet til satsningsområdene som er innbakt i driftsbudsjettet. Flere av disse tiltakene retter seg til mer enn et av satsningsområdene på samme tid. Eksempel på dette er prosjekt skolemåltid og fysisk aktivitet i Lyngen skolen, arbeid med entreprenørskap, utvikling av sentrumsplan m.m. Dette kommenteres videre innenfor de ulike rammene.

1.2.1.1 Næringsutvikling og sysselsetting

Hovedmål:

- Lyngen skal være en offensiv ja-kommune til all næringsetablering.
- Lyngen kommune skal fremstå som den mest attraktive kommunen i Troms for eksisterende og nye næringsaktører, herunder være en populær destinasjon for naturbasert reiseliv, opprettholde landbruksnæringen blant de sterkeste i regionen og styrke havbruksnæringen.

Sammen med eksisterende næringsliv skal man stimulere gründere, slik at de får utvikle seg og kan skape sin egen arbeidsplass. Det er god sysselsetting i kommunen, og det må jobbes for at dette opprettholdes.

Delmål - næringsutvikling

- Sørge for kortest mulig tid fra ide til realitet.
- Ha byggeklare attraktive næringsarealer.
- Tilrettelegge for gründervirksomhet.
- Gjøre barn og unge oppmerksomme på arbeidsmuligheter i kommunen.
- Ivareta eksisterende næringer.
- Samarbeide med beitenæringene om en bærekraftig utvikling av reiselivet.
- Aktivt å utvikle entreprenørskap i skolen
- Legge til rette for et variert og bærekraftig næringsliv.
- Utvikle de naturgitte forutsetningene for naturbasert reiseliv.
- Styrke havbruksnæringens og fiskerinæringens kår i kommunen

Tiltak:

- Oppgradering/utbedring av kommunale kaier
- Utvikling av nye næringsareal
- Oppgradering av kommunale veier
- Oppgradering av kommunale vann- og avløpsanlegg
- Lyngensløftet – seminarer for næringslivet
- Ta initiativ til en satsing på markedsføring og omdømmebygging i samarbeid med næringslivet og regionen for øvrig.
- Tilby lærlingeplasser
- Bidra og delta i interkommunale prosjekter
- Gi alle elever i Lyngen en innføring i entreprenørskap
- Interkommunalt samarbeid om prosjektet entreprenørskap i skolen
- Lyngensløftet – styrke bostedsattraktivitet

1.2.1.2 Boligutvikling

Hovedmål:

- Lyngen kommune vil ha boliger for alle der folk vil bo.

Lyngen kommune og lokalsamfunnet skal sammen tilrettelegge for positive opplevelser og verdier, slik at kommunen blir en attraktiv plass for alle som ønsker å bosette seg her. Lyngen kommune skal også stimulere til bolyst gjennom boligfelt og spredt boligbygging, og klargjøre attraktive boligtomter i alle deler av kommunen.

Delmål – bosetting

- Legge til rette for spredt boligbygging gjennom arealplanen i alle bygder i kommunen.
- Legge til rette for flere boligtomter i sentrumsområdet
- Inneha byggeklare tomter i alle deler av kommunen.
- Fremskaffe boliger for grupper omfattet av kommunens boligsosiale politikk.
- Medvirke til minimum 5 nye boenheter i året i planperioden.
- Legge til rette for attraktive og trygge bomiljø i byggefelt.
- Motivere unge til å bosette seg i egen kommune.

Tiltak:

- Muligheter for spedt boligbygging i alle deler av kommunen i arealplanen
- Oppgradering av kommunale veier
- Oppgradering av kommunale vann- og avløpsanlegg
- Samarbeid med frivillige, lag og foreninger
- Gode og varierte kultur- og fritidstilbud
- Tilrettelegging av turstier, møteplasser, nærmiljøanlegg, lekeplasser

1.2.1.3 Samferdsel

Hovedmål:

- Jobbe for realisering av Ullsfjordforbindelsen
- Jobbe for opprustning av Pollfjelltunellen, FV 868 til Oteren og FV311 til Koppangen.
- Oppgradering av kommunale kaier og veier
- Jobbe for flere gang- og sykkelstier
- Ruste opp infrastruktur på Lyngseidet, og avsette nødvendige midler til «Lyngseløftet».
- Legge til rette for trygg ferdsel for myke trafikanter rundt tettsteder.
- Legge til rette for miljøvennlig ferdsel
- Vurdere utredninger av havnestrategi, transport og godsanalyse i samråd med nabokommuner.

Tiltak:

- Lyngseløftet – infrastruktur Lyngseidet
- Oppgradere havner i Vollneset, Sandneset, Tyttbærvika og på Lyngseidet.
- Ladestasjon for el-biler
- Oppgradering av kommunale veier
- Fokus på myke trafikanter
- Lyngseløftet - sykkelutleie

1.2.2 Kommunen som arbeidsgiver, organisasjon og tjenesteyter

De utfordringene organisasjonen Lyngen kommune har er:

- Demografisk utvikling og dens påvirkning på tjenestebehovet
- Konkurransen om arbeidskraft
- Overføring av kompetanse

Kommunen opplever en økning i ressursbruk til rettighetsfestede tjenester for enkeltbrukere, som f.eks. ressurskrevende tjenester innen helse og omsorg. Den demografiske utviklingen går i tillegg mot en nedgang i barnetall og økning av eldre. Kommunens realverdier må derfor forvaltes på best mulig måte ut fra de rammer vi har. Lyngensamfunnets største utfordring er

en minkende befolkning, noe som i årene fremover vil ha en mer og mer fremtredende innvirkning på kommunens frie inntekter. Dette reduserer vår økonomiske handlefrihet da rammeoverføringene fremover vil minke, samtidig som utgiftene øker.

Vår tjenesteyting krever et stort antall ansatte, og ledernes og medarbeidernes kompetanse er helt avgjørende for å kunne gi god kvalitet på tjenestene. Systematisk og relevant kompetanseutvikling og rekruttering må stå sentralt. Forenkling av arbeidsprosesser og bruk av elektroniske/digitale verktøy er nødvendig for at man skal kunne opprettholde samme tjenestenivå, f.eks. velferds-/trygghetsteknologi, bedre informasjon til innbyggerne og forenklet elektronisk saksbehandling.

Gjennomgående perspektiver som skal prege Lyngen kommune som arbeidsgiver, organisasjon og tjenesteyter er:

- Folkehelse
- Likestilling
- Klima/miljøforhold og samfunnssikkerhet

Mål:

- Utvikle gode tjenester i samarbeid med brukerne
- Innbyggerne skal møtes på en profesjonell måte i alle ledd
- Effektiv saksbehandling av god kvalitet
- Drive målrettet kompetanseheving av egne ansatte
- God og relevant informasjon til våre innbyggere

Tiltak:

- Plan for rekruttering og kompetanseheving
- Brukerundersøkelser
- Utvikle hjemmesiden med bedre informasjon og løsninger for selvbetjening

1.2.2.1 Folkehelse

God helse gjennom hele livet:

- Trygge lokalsamfunn og gode oppvekstmiljø
- Beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen
- Dreie tiltak fra behandling til forebygging
- Psykisk helse skal være en likeverdig del av folkehelsearbeidet
- Øke gjennomføringen i videregående skole
- Tidlig innsats med fokus på å utjevne sosiale forskjeller
- God ernæring- sunt og godt kosthold for alle aldersgrupper
- Ivareta folkehelseperspektivet i all planlegging
- Bidra til god omsorg for barn og unge, og være en støtte for foreldre
- Tilby gode helsetjenester for alle
- Gode arbeidsforhold i organisasjonen
- Redusere sykefraværet i egen organisasjon
- Bidra til at flest mulig skal kunne bo lengst mulig i eget hjem

Tiltak:

- Videreføre prosjektet fysisk aktivitet og skolemåltid
- Fokuserer på trivselstiltak og motvirke mobbing
- Utvikle sentrumsplan for Lyngseidet med vekt på estetikk, trivsel og funksjonalitet.
- Videreutvikle satsingen på fysisk aktivitet og FYSAK-prosjekt i samarbeid med lag og foreninger
- Tilrettelegge for friluftsliv, idrett og annen kulturell aktivitet i alle deler av kommunen.
- Vektlegge folkehelse i bygging av nye, gode lokaler og arenaer
- Foreldreveiledning og tverrfaglig samarbeid
- Legge til rette for grøntareal med rom for fysisk aktivitet gjennom arealplanlegging.
- Stimulere til utstrakt samarbeid med frivillige og lag og foreninger innenfor fysisk aktivitet og helse.
- Videreutvikle frisklivssentralen
- Drop-out prosjektet
- Nærværprosjektet
- Innføring av et 4.måltid på sykehjem
- Folkehelseperspektivet forankres i organisasjonen
- Tverrfaglig medvirkning i planprosesser

1.2.2.2 Likestilling

Lyngen kommune skal være et åpent og inkluderende samfunn for alle, uavhengig av religion, kjønn, alder eller språk:

- Gi veiledning og informasjon til innbyggerne i kommunen for å bidra til god samhandling til enkeltmenneskets beste
- Tilgjengelighet gjennom universell utforming i alle prosjekter
- Ivareta innbyggerne i Lyngen i alle aldre
- Sikre at alle har økonomi til å få dekket de primære behov (mat, bolig, helsehjelp osv.)
- Likebehandling av ansatte i egen organisasjon

1.2.2.3 Klima/miljøforhold og samfunnssikkerhet

Lyngen kommune skal fremstå som bærekraftig ifht klima og miljø, og skal til enhver tid ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet:

Klima og miljø

- Klima og miljøløsninger ved nyinvesteringer og renovering av eksisterende bygg
- Miljøvennlig ferdsel
- Lyngen som bærekraftig reisemål
- Digitalisere tjenester

Sikkerhet og beredskap

- Sikre gode lokaler til alle kommunens enheter

- Fortsette å arbeide med beredskap vedrørende Pollfjelltunnelen og transport av arbeidstakere/elever
- Oppdaterte beredskapsplaner
- Sikre at vi er i stand til å gi tjenester ved krisesituasjoner
- Sikre lys og varme ved våre institusjoner ved strømbrudd.
- God oversikt over befolkningen som bor i utsatte områder

Tiltak:

- Bruke digitale løsninger på post
- Mindre bruk av plast
- Ryddeaksjoner
- Flere enheter som Miljøfyrtårn
- Grønn rente ved låneopptak
- Informasjon og håndtering av Nordnes i skolen, til våre ansatte og innbyggere
- Årlige beredskapsøvelser
- Revidering av overordnet beredskapsplan ihht overordnet ROS
- Revidering av delplan Nordnesfjellet
- Nye beredskapsplaner- Revdalsfjellet

1.3 Økonomiske forutsetninger og rammebetingelser

Den viktigste økonomiske forutsetninger er befolkningsutviklingen i Lyngen og i hele landet. Demografisk utvikling styrer inntekter og utgifter, og legger føringer for hvilke tjenester som skal ha fokus.

I tillegg vil handlingsregler, som skal bidra til økonomisk handlingsrom, påvirke tjeneste- og utgiftsnivå.

1.3.1 Statsbudsjett 2018

Forslaget til statsbudsjett for 2017 ble lagt fram 12. oktober 2017.

Hovedpunktene i økonomiinfo fra Fylkesmannen i Troms angående Statsbudsjettet 2018 og det økonomiske opplegget for kommunene følger nedenfor.

Kommuneopplegget i 2018

Vekst i frie inntekter er anslått fra inntektsnivået for 2017 i RNB¹ 2017, og utgjør en realvekst for kommunal sektor på 0,9 %. Innenfor veksten i frie inntekter er følgende satsingsområder lagt:

- Tidlig innsats i barnehage og skole
- Opptrappingsplan rus (2016-2020)
- Forebyggende tiltak barn, unge og familier for å ruste kommunene til barnevernsreformen

---

¹ Revidert nasjonalbudsjett

Innenfor veksten i frie inntekter skal kommunene også dekke rentekostnader, endringer i befolknings-sammensetning og pensjonskostnader.

Regjeringen viser til at handlingsrommet kan økes ved effektiv ressursbruk i kommunesektoren. Dette er midler som kan frigjøres til bedring av tjenestene ut over det som inntektsveksten i seg selv legger til rette for, eller styrking av den finansielle situasjonen.

Kommunal deflator (årlig pris- og lønnsvekst i kommunesektoren i prosent)

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter i 2018 legges til grunn en pris- og lønnsvekst i kommunal sektor på 2,6 %. Lønnsvekst er anslått til 3 % og teller 2/3 i deflator. Prisveksten teller 1/3 og er beregnet å utgjøre 2,1 %.

Kommunal skattøre og anslag på skatteinntekter i 2018

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner.

I kommuneproposisjonen 2018 kom det ingen endringer ifht kommunalt skattøre (11,8 %) og målet om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 % av de samlede inntektene videreføres.

Fylkesmannen oppfordrer kommunene til å gjennomføre regelmessige beregninger på egne frie inntekter gitt utviklingen i skatteinngangen for kommunen og ikke minst for landet. Anslaget for skatteinntekter som legges til grunn i beregningen av frie inntekter i 2018 i statsbudsjettet er forutsatt lik vekst for alle kommunene, derfor vil tallene være overvurdert for noen kommuner og undervurdert for andre kommuner. De fleste kommunene i Troms har skatteinntekter på under 90 % av landsgjennomsnittet. Lyngen kommune har en skatteinngang på ca. 75 % ifht. landsgjennomsnittet, og får en utjevning på opp mot 95 %. Derfor er det utviklingen nasjonalt som har størst betydning for oss.

Inntektsutjevningen som legges til grunn i statsbudsjettets anslag for frie inntekter i 2018 er benyttet folketall per 1.1.2017, mens i den faktiske inntektsutjevningen for 2018 benyttes folketall per 1.1.2018. Disse tallene er ikke kjent på det tidspunktet budsjettet vedtas. Folketallsutviklingen i kommunen sett i forhold til utviklingen på landsbasis fra 1.1.2017 til 1.1.2018 vil derfor få betydning for inntektsutjevningen for den enkelte kommune.

Helse- og omsorgstjenesten

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Det er over flere år lagt inn økning i de frie inntektene til satsing på helsestasjon og skolehelsetjenesten. For 2018 utgjør dette kr 363.000 for Lyngen kommune og er lagt inn i rammen for helse og omsorg, men er foreslått tatt ut som et sparetiltak. I tillegg har regjeringen foreslått å bevilge ytterligere midler som øremerket tilskudd.

Opptappingsplan rus

Regjeringen styrker området gjennom en opptappingsplan. Kr 135.000 av de frie inntektene er lagt inn i rammen for helse og omsorg i tillegg til tidligere års bevilgninger.

Rekruttering av psykologer i kommunene

Regjeringen viderefører satsingen til rekruttering av psykologer i kommunene. Fra 1. januar 2020 er det lovfestet at alle kommuner skal ha psykologkompetanse.

Dagaktivitetstilbud for personer med demens

Regjeringen vil fremme forslag til endring av helse- og omsorgstjenesteloven som fastsetter en plikt for kommunene til å tilby et aktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens gjeldende fra 1. januar 2020. Som del av Demensplan 2020 videreføres øremerket tilskudd.

Barnevernsreform

Stortinget har vedtatt en barnevernsreform, hvor kommunene skal få et større faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Det er derfor bevilget midler i de frie inntektene som er forutsatt brukt til forebyggende tiltak for barn, unge og familier. Dette er beregnet til kr 140.000 for Lyngen og er avsatt på rammen for HSO.

Ressurskrevende tjenester

På bakgrunn av utgiftsveksten i disse tjenestene, har regjeringen foreslått en moderat endring av ordningen i 2018. Innslagspunktet prisjusteres, og økes med kr 50.000 utover dette. Det nye innslagspunktet blir da 1,235 mill. kr. Kompensasjonsgraden foreslås uendret på 80 %.

Skole og barnehage

Regjeringen foreslår også i 2018 å styrke arbeidet med tidlig innsats i skole og barnehage. Det er lagt inn midler i de frie inntektene i denne satsingen. Kr 94.000 er lagt inn i rammen for oppvekst og kultur.

En skjerpet pedagognorm i barnehagene skal etter planen tre i kraft fra 1. august 2018. Kr 168.000 av frie midler er lagt inn i rammeområdet oppvekst og kultur.

Korreksjonssaker

Ved pålegg om nye eller utvidede oppgaver for kommunesektoren, avvikling av oppgaver eller regelendringer som har økonomiske konsekvenser, skal kommunesektoren kompenseres eller trekkes i frie inntekter på grunnlag av beregnet endring i økonomisk belastning. Disse endringene kommer i tillegg til veksten i frie inntekter. Dette er såkalte korreksjonssaker og dette gjelder i hovedsak følgende saker som gjelder Lyngen:

- Justering for boligsosialt kompetansetilskudd 2017-2019
- Justering for innlemming boligsosiale tilskudd (ASD)
- Reduksjon pga. innlemming Helsenett, ny finansieringsmodell (fra KMD til HOD)
- Tilskudd til flere barnehagelærere (helårsvirkning)
- Økte kommunale barnehageutgifter som følge av botidskrav for kontantstøtte, helårseffekt
- Reduserte kommunale barnehageutgifter som følge av økt kontantstøtte, helårseffekt
- Justering for økt inntektsgrense gratis kjernetid, barnehage (RNB-avtale) 6/12
- Justering for tidlig innats, overgang barnehage – skole
- Justering for økt makspris i barnehage (110 kr/mnd)
- Økte utgifter for vigselsmyndighet, ansvar overføres til kommunene
- Trekk for servicehunder
- Trekk for økt elevtall statlige/private skoler
- Justering for frivilligsentraler

Frivilligsentraler

Tilskuddet til frivilligsentraler er økt med kr 27 000 og utgjør kr 392 000 for Lyngen kommune i 2018.

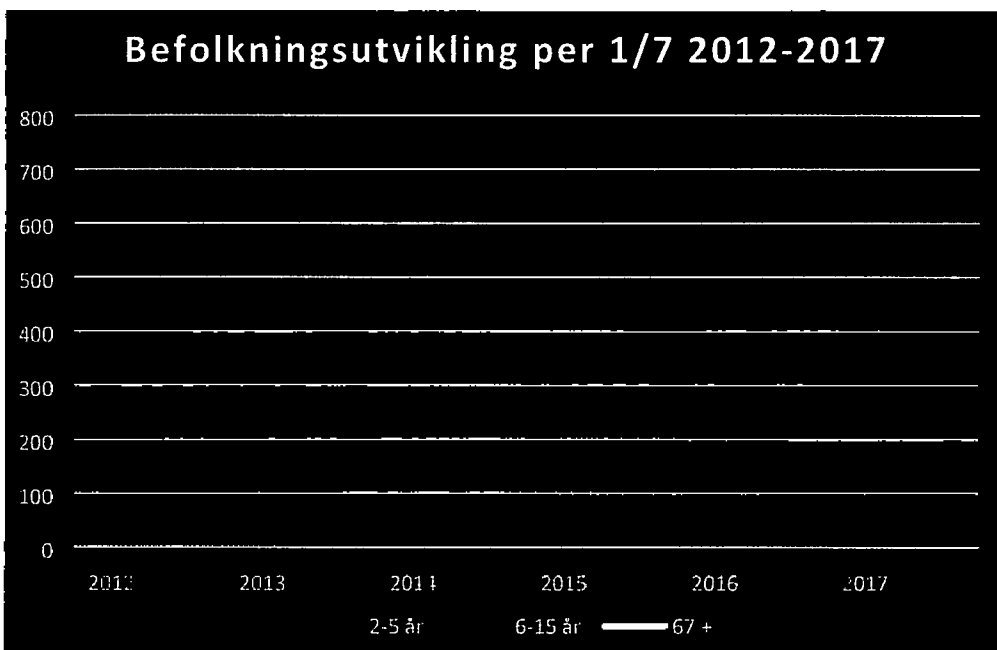
Integrering

Lyngen kommune har bosatt flyktninger i 2016 og 2017. For dette mottar kommunen integreringstilskudd over 5 år som skal være med på å finansiere ekstra kostnader som følge av dette. Dette er lagt inn i kommunens frie inntekter på ramme 7. For 2018 er dette beregnet til ca. 3 mill., men reduseres i økonomiplanperioden.

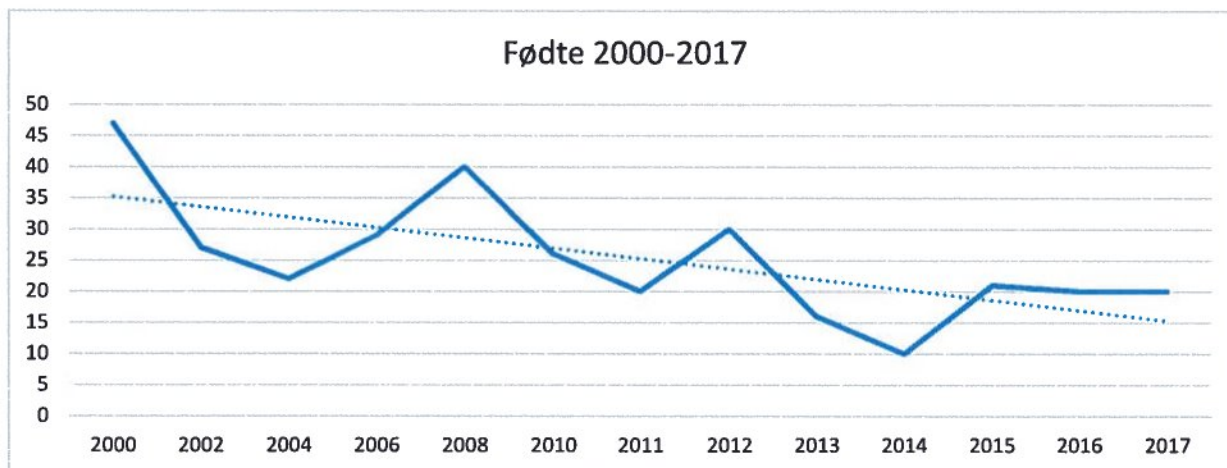
1.3.2 Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen, og sammensetningen av denne, er avgjørende for hvilket kommunalt tjenestenivå det er behov for. Det styrer derfor også hvor store utgifter en kommune er nødt til å ha. Samtidig har befolkningsutviklingen også avgjørende betydning for hvilke frie inntekter som kommunene får gjennom inntektssystemet.

Gjennom utgiftsutjevningen kompenseres kommunene for de utgiftene de objektivt er forventet å ha for å dekke kommunale tjenester. Det er den yngste (2-15 år) og den eldste gruppen (fra 67 år) som forventes å ha behov for kommunale tjenester. I Lyngen kommune blir det færre unge og flere eldre, samtidig som det totale folketallet går ned. I inntektssystemet gir dette seg utslag i lavere rammetilskudd til de yngste og høyere til de eldste.

Trenden i fødselstallene de siste årene er nesten halvert ifht år 2000, noe som klart påvirker tjenestenivået i barnehager og skoler.

Selv om nedgangen i antall innbyggere har flatet noe ut de siste par årene, er dessverre tendensen at befolkningsnedgangen fortsetter.

Tabellen nedenfor viser utviklingen på aldersgruppene som påvirker inntektssystemet de siste fem årene:

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		Endring per 1/7	Endring %	Gj.snitt pr. år
	1.1.12	1.7.12	1.1.13	1.7.13	1.1.14	1.7.14	1.1.15	1.7.15	1.1.16	1.7.16	1.1.17	1.7.17			
0 - 1 år	44	40	49	42	46	42	31	35	36	41	42	41	1	3 %	0
2-5 år	122	121	110	110	100	93	93	91	86	86	85	86	-35	-29 %	-6
6-15 år	373	371	373	376	381	385	361	349	324	328	317	312	-59	-16 %	-10
16-22 år	265	274	275	269	255	255	247	245	257	263	265	270	-4	-1 %	-1
23-66 år	1646	1620	1605	1602	1592	1571	1560	1530	1503	1514	1501	1479	-141	-9 %	-24
67-79 år	388	397	407	410	422	441	434	455	453	460	462	481	84	21 %	14
80-89 år	153	157	158	157	154	155	156	163	167	170	170	169	12	8 %	2
90 år +	37	35	36	39	42	42	40	39	35	37	34	33	-2	-6 %	0
Folketall	3 028	3 015	3 013	3 005	2 992	2 984	2 922	2 907	2 861	2 899	2 876	2 871	-144	-5 %	-24

SSB-prognosen for framskriving av folketallsutviklingen i Lyngen viser ytterligere nedgang i folketallet både i planperioden (-7%) og fram mot 2040 (-9%).

Den demografisk utviklingen bør derfor gjenspeile seg tydelig i tjenestetilbudet og hvilke prioriteringer som gjøres.

1.3.3 Handlingsregler

Lyngen kommune vil ha økonomiske utfordringer i hele økonomiplanperioden både med tanke på demografisk utvikling, og hvordan denne påvirker skatt og rammetilskudd. Budsjett og økonomiplan bør derfor legges på et nivå hvor drifts- og investeringsutgiftene bidrar til å skape et økonomisk handlingsrom.

Gjennom vedtatte handlingsregler har kommunestyret lagt føringer for hvordan dette handlingsrommet skal være:

1. Netto driftsresultat bør over tid være 1,75 % av brutto driftsinntekter
2. Disposisjonsfondet bør over tid være minimum 10 % av brutto driftsinntekter
3. Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 80 % av brutto driftsinntekter:
  - a) Nye låneopptak kan kun utgjøre 50 % av budsjetterte avdrag
  - b) Budsjetterte avdrag økes og minsteavdrag utgår i neste planperiode (2018-2021)
  - c) Egenkapital på investeringer – minimum 10-20 % av totale investeringskostnader

Disse handlingsreglene krever tydelige prioriteringer ifht nivået på tjenestetilbudet i kommunen og nye investeringer. I vedtatt økonomiplan 2017-2020 er det store negative avvik ifht handlingsreglene, og rådmannen har derfor foreslått tiltak for å nærme seg disse.

1. Netto driftsresultat

Med utgangspunkt i forventede inntekter og utgifter i planperioden 2018-2021 og formannskapetets innstilling er status på handlingsregelen følgende:

I 1000 kroner	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Brutto driftsinntekter	297 528	294 263	290 727	287 576
Brutto driftsutgifter	270 957	261 138	252 335	250 648
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-23 549	-27 865	-32 944	-34 550
Netto driftsresultat	3 022	5 260	5 448	2 378
Netto driftsresultat i %	1,02 %	1,79 %	1,87 %	0,83 %
Handlingsregel 1: 1,75 % netto driftsresultat	5 207	5 150	5 088	5 033
Avvik handlingsregel 1	-2 185	110	360	-2 655

I planperioden nærmer man seg denne handlingsregelen, men den blir ikke oppfylt alle år.

2. Disposisjonsfond

For å bygge et disposisjonsfond som er minimum 10 % av brutto driftsinntekter skal Lyngen kommune ha følgende disposisjonsfond i planperioden:

2018	2019	2020	2021
29 752 800	29 426 300	29 072 700	28 757 600

Disposisjonsfondet ved utgangen av 2017 anslås til kr 14 514 186. Dvs. at man mangler drøyt 15,12 mill. kroner i 2018. For å oppnå målet på et disposisjonsfond på minimum 10 % av brutto driftsinntekter bør det avsettes 3,5 mill. kroner årlig i planperioden.

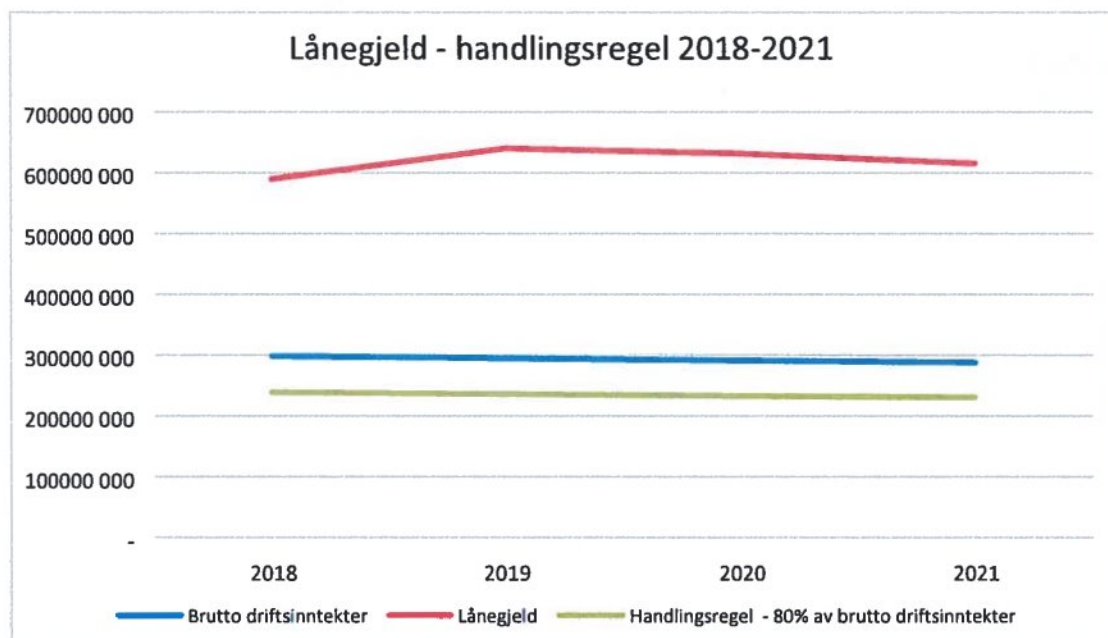
I forslaget er det rom for følgende avsetning som gjør at man nærmer seg målet:

	2018	2019	2020	2021
Overført til investering (EK-innskudd KLP)	1 107	1 107	1 107	1 107
Overført til investering (egenfinansiering)			500	500
Avsatt til disposisjonsfond	1 915	4 153	3 841	771
Sum avsetninger	3 022	5 260	5 448	2 378

3. Netto lånegjeld, avdrag og egenkapital på investeringer

Handlingsregelen innebærer en kraftig reduksjon i lånegjelda til Lyngen kommune. Per i dag utgjør lånegjelda nærmere 190% av brutto driftsinntekter, og vil i planperioden øke:

	2018	2019	2020	2021
Lånegjeld	588 880 416	639 766 436	631 473 148	615 051 239
80% av bto driftsinntekter	238 022 400	235 410 400	232 581 600	230 060 800
Faktisk andel	198 %	217 %	217 %	214 %

3 a) Det forutsettes også at nye låneopptak kun kan utgjøre 50 % av budsjetterte avdrag. Dette krever at man bygger opp et investeringsfond kombinert med overføringer fra drift til investering, eller at investeringsnivået trappes ned.

Utviklinga ifht innstilling til planperioden ser slik ut (i 1000 kroner):

	2018	2019	2020	2021
Nye låneopptak - 50 % av budsjetterte avdrag				
Innstilling til nye låneopptak 2018-2021 eks. startlån	51 460	14 000	5 600	5 600
Budsjetterte avdrag - 50 %	7 902	8 496	9 027	9 089
Avvik handlingsregel og vedtatt økonomiplan	-43 558	-5 505	3 427	3 489

3 b) Budsjetterte avdrag skal i planperioden ikke lenger være minsteavdrag. Per i dag har Lyngen kommune ett avdragsfritt lån pga. vedtatt minsteavdrag.

I vedtatt økonomiplan er det tatt høyde for en økning i avdrag, men med vedtatte og planlagte låneopptak må budsjetterte avdrag økes kraftig.

I formannskapetets innstilling er det følgende avvik på denne regelen:

	2018	2019	2020	2021
Avdrag låneportefølje	18 546 980	20 658 288	21 421 908	21 545 365
Budsjett	15 804 000	16 991 000	18 054 000	18 178 000
Differanse	-2 742 980	-3 667 288	-3 367 908	-3 367 365

3 c) Egenkapital på investeringer skal være minimum 10-20 % av totale investeringskostnader. Ifht foreslått økonomiplan utgjør dette:

I 1000 kroner	2018	2019	2020	2021
Investeringer anleggsmidler	51 460	14 000	5 600	5 600
Egenkapital 10%	5 146	1 400	560	560
Egenkapital 15%	7 719	2 100	840	840
Egenkapital 20%	10 292	2 800	1 120	1 120

I planperioden er ikke dette oppfylt.

1.3.4 Utvikling i frie inntekter

Gjennomsnittlig utvikling i frie inntekter for Troms er beregnet til en realnedgang på -0,3 % for 2018. For Lyngen sin del er nedgangen beregnet til -1,2 %.

Inntektssystemet

Beregning av frie inntekter

På bakgrunn av forslag til statsbudsjett er det foretatt beregninger av forventet utvikling i de frie inntektene for Lyngen kommune i økonomiplanperiode 2018-2021.

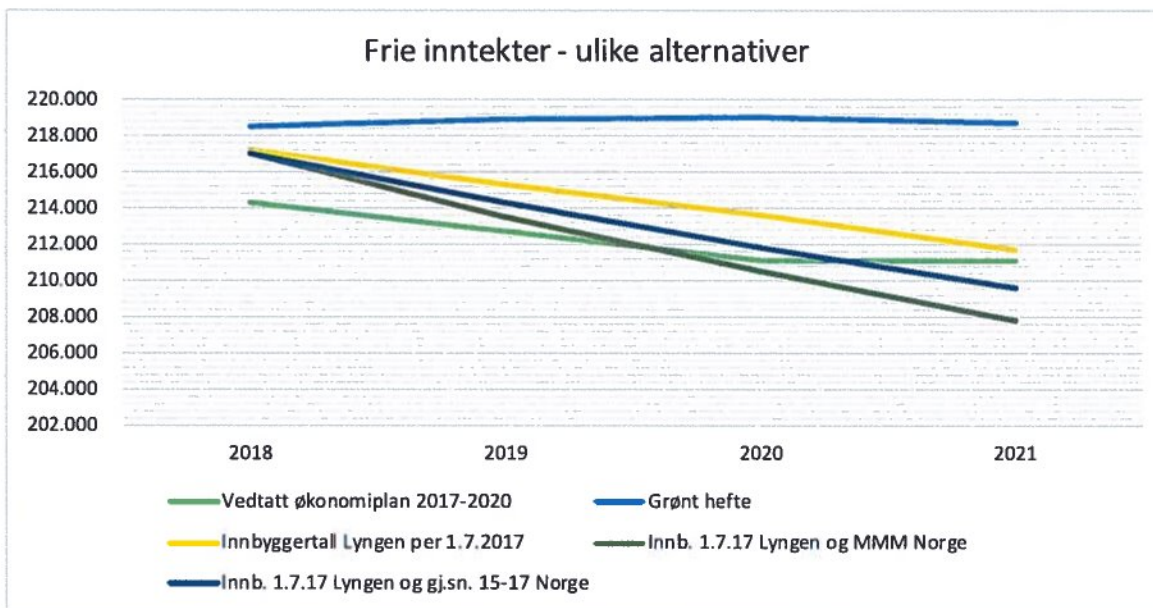
Hvis en sammenligner med vedtatt økonomiplan 2017-2020, utgjør økningen ca. 1,3 % nominelt når en også tar med skatteøkningen. I kroner blir det ca. 2,7 mill. for 2018.

I økonomiplanen for 2018-2021 vil nedgangen i de frie inntektene være i gjennomsnitt ca. 2,5 mill. årlig pga. økning i befolkningen på landsbasis. Dette må tas hensyn til i økonomiplanen.

Lyngen kommunen har hatt relativt stor nedgang i folketallet over flere år. Dette påvirker utviklingen i de frie inntektene i perioden, og det er ikke forutsatt noen vekst i planperioden.

For Norge er det forutsatt en gjennomsnittlig vekst (MMMM Norge). Prognosen fra SSB er fra juni 2016 og har et for optimistisk befolkningstall for Norge. På denne bakgrunn har rådmannen korrigert SSB-prognosen og korrigert landets befolkningstall i årene framover på bakgrunn av gjennomsnittlig befolkningsendring fra 2015-2017 for de ulike aldersgruppene.

Med disse forutsetningene vil utviklingen i de frie inntektene for Lyngen kommune kunne bli slik i økonomiplanperioden 2018-2021:

Forslag til statsbudsjett (Grønt hefte) tar ikke hensyn til utviklingen i befolkningen både for Lyngen og landet. Man må likevel gjøre en vurdering ifht befolkningsutviklingen både i kommunen og nasjonalt når en skal beregne kommunens frie inntekter. Befolkningsutviklingen har over lang tid vist at landet totalt sett har vekst, mens Lyngen har hatt nedgang etter 2008. I saksframlegget er alternativet «Innb. 1.7.17 Lyngen og gj.sn. 15-17 Norge» valgt som forutsetning ved beregning av frie inntekter. Lyngens folketall er i dette alternativet redusert med 20 personer pr. år. Dette er i samsvar med SSB-prognosen, noe som samsvarer med utviklingen i kommunen fra 2015-2017.

Oppdaterte faktiske folketall i ulike aldersgrupper, og prognoser for årene som kommer både på kommune- og landsnivå, er en forutsetning for å beregne hvor mye som er tilgjengelig til fordeling på kommunal tjenesteyting, kapitalkostnader, egenkapital til investeringer og andre avsetninger til styrking av kommunens økonomi.

Uavhengig hvilke alternativer som velges, svekkes det økonomiske handlingsrommet for Lyngen kommune i økonomiplanperioden 2018-2021. Kommunestyret har derfor et særlig ansvar for å tilpasse utgiftene i budsjettet i forhold til det inntektsnivå som kommunen kan forvente i de nærmeste årene.

1.3.5 Eiendomsskatt

Lyngen kommune har eiendomsskatt på 5 promille. For perioden 2018-2021 er den uendret, men det er foreslått en kontorjustering på 5 %.

I grunnlaget inngår:

- 1644 boligobjekt
- 650 hytter og fritidsboliger
- 57 næringsbygg
- 35 verker og bruk

Dette gir inntekter på til sammen 6,62 mill. kroner. Selv om det har vært endringer i grunnlaget som medfører en liten reduksjon i eiendomsskatteinntektene for verker og bruk, vil en kontorjustering som foreslått utgjøre følgende økning i inntektene:

	Endring
Bolig	175 000,00
Hytter/fritid	68 000,00
EIENDOMSSKATT BOLIGER OG FRITIDSEIENDOMMER	243 000,00
Næring	19 000,00
Verker & Bruk	73 000,00
EIENDOMSSKATT VERKER OG BRUK	92 000,00
Budsjett 2017	6 620 000
Økning	335 000
Sum eiendomsskatteinntekter 2018-2021	6 955 000

Det bør gjennomføres en full retaksering av grunnlaget i kommende økonomiplanperiode for å få et mer reelt grunnlag. Dette kan gjennomføres uten at man nødvendigvis øker promillesatsen, samtidig som at kommunen får økte inntekter. For å kunne gjennomføre dette må imidlertid matrikkelen oppdateres med korrekte eiendomsdata. Det jobbes nå med dette, men dette bør være en prioritert oppgave i 2018 da en retaksering krever gode forberedelser.

1.3.6 Skjønnsmidler i 2018

Lyngen får også i 2018 en kompensasjon gjennom skjønnsmidlene bl.a. for utfordringer knyttet til veivedlikehold, ressurskrevende tjenester og negativ befolkningsutvikling. For 2018 utgjør dette 3,387 mill., dvs. en liten økning fra 2017 (3,308).

1.3.7 Andre frie midler

Kompensasjonstilskudd for investeringer i omsorg og skole skal dekke investeringer i denne sektoren. Disse utgjør i gjennomsnitt 1,65 mill. i økonomiplanperioden basert på en rente på 1,6 %.

1.3.8 Finansutgifter/- og inntekter

Videre utlån

Det forutsettes at renteinntekter fra utlån av videreformidlingslån fra Husbanken er tilstrekkelig til å dekke renteutgiftene på innlån fra Husbanken.

Det forutsettes nytt låneopptak på inntil 5 mill. i 2018 og årene deretter for startlåneordningen.

Renteinntekter

Ordinære renteinntekter er uforandret fra 2017 som følge av lavt rentenivå og lite likvide midler.

Renteutgifter

Det er i planperioden lagt inn en gjennomsnittlig budsjettrente på 1,88 %. Det betyr at renteutviklingen har vært noe bedre enn forventet i fjor, mens det samtidig er tatt høyde for en renteøkning.

Med vedtatt minsteavdrag holder man et jevnt høyt nivå på renteutgiftene, som kombinert med stadig økning i låneopptak vil medføre ytterligere utfordringer i kommende økonomiplanperiode. Kommunens lånegjeld til kommunale formål er ved utgangen av 2017 på 516,6 mill. kroner. Med planlagte låneopptak vil man nærme seg 12 mill. kroner i renteutgifter innen utgangen av planperioden.

Avdrag

For 2017 og økonomiplanperioden var minsteavdrag satt til 15 mill. kroner. For kommende økonomiplanperiode må det forventes at minsteavdraget må økes pga. endring i beregningsmåten og vedtatte investeringer. P.t. har man ikke grunnlag for å gjøre denne beregningen.

1.3.9 Pensjonskostnader

Pensjonskostnadene i kommunene er en betydelig kostnad. Disse består av pensjonspremie, årets premieavvik og amortisert premieavvik. Det er kun årlig pensjonspremie, dvs. innbetaling til livselskapene for å dekke løpende og framtidige pensjonsutbetalinger, som medfører utbetalinger.

Fram til 2002 var pensjonspremie og pensjonskostnad det samme. Men fra dette året ble regnskapsreglene forandret for å kunne ha en årlig forutsigbar pensjonskostnad. Dette medførte at en i regnskapet ikke lenger skulle bokføre den årlige innbetaling på premien til livselskapene.

I stort sett alle år etter 2002 har pensjonskostnaden vært lavere enn premien. Det har medført at det i regnskapet er et akkumulert (oppsamlet) premieavvik (underskudd) som skal tilbakebetales årlig. Ved utgangen av 2015 er akkumulert premieavvik på ca. 31 mill. kroner. Tidligere har årlige premieavvik vært fordelt over 15 år, dernest over 10 og fra 2015 over 7 år. Dette har medført at pensjonskostnadene har økt i regnskap og budsjett de siste årene.

Nedenfor følger en oversikt over forskjellen mellom pensjonspremie og pensjonskostnad i regnskapene fra 2012 til 2015 og budsjett 2016-2020:

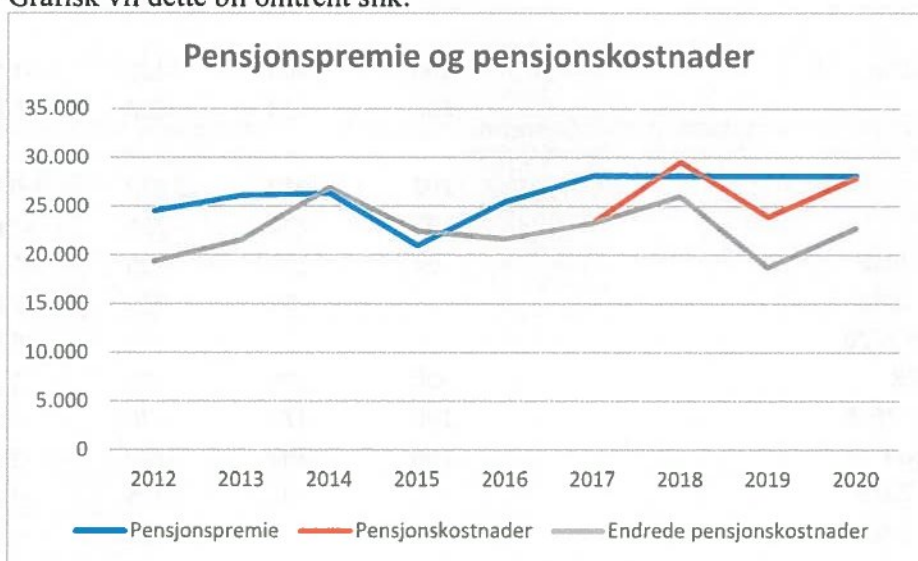

Dette viser at bokførte pensjonskostnader er lavere i de fleste år enn betalt pensjonspremie, som igjen gjør seg utslag i akkumulert premieavvik (underskudd).

Tilbakeført overskudd i livselskapene overføres til kommunes premiefond og kan kun brukes til betaling av premie. Som et tiltak for å redusere pensjonskostnadene de neste årene, vil rådmannen foreslå å åpne premiefondet til å betale pensjonspremien. Dvs. at i 2017 og delvis i 2018 vil pensjonspremie dekkes av premiefondet. Dette vil medføre at premieavviket i disse årene vil bli meget høyt, men bokført pensjonspremie vil bli tilsvarende lavere.

Som en konsekvens av dette vil en i 2018 kunne bokføre ca. 3,5 mill. som «inntekt» til reduksjon av pensjonskostnadene. I 2019 vil en kunne bokføre ca. 1,6 mill. i tillegg. Dette vil ha innvirkning på pensjonskostnadene i 7 år ved uendret amortiseringstid.

Grafisk vil dette bli omtrent slik:

1.4 Konsekvensjustert økonomiplan 2018-2021

Utgangspunktet er kommunestyrets vedtatte økonomiplan for 2017-2020.

Som tidligere år har man konsekvensjustert faste utgifter, nye inntektsforutsetninger og tidligere vedtak. Virkningene av konsekvensjusteringene er satt opp i egne tabeller for hver enkelt budsjettområde. Anslått nominell vekst i frie inntekter for Lyngen kommune utgjør kun 1,4 %, noe som fører til utfordringer ifht lønns- og prisutvikling. Og som vist i kap. 1.3.2 vil de frie inntektene høyst sannsynlig reduseres i årene fremover med bakgrunn i befolkningsutviklingen i kommunen.

Faste utgifter som konsekvensjusteres er bl.a. fast lønn og tillegg, samt noen lovpålagte engasjementer. Driftsutgifter konsekvensjusteres med kommunal deflator som for 2018 utgjør 2,6 %. Videre justeres inntektene i forhold til oppdatert informasjon fra bl.a. regnskap. Dette gjelder både refusjoner og andre inntekter. Dette danner utgangspunktet for ny budsjettbalanse som er det økonomiske utgangspunktet for behandling og prioritering av nye tiltak.

Årsbudsjett med konsekvensjusterte rammer og nye tiltak er beskrevet i eget kapittel for hvert rammeområde.

1.4.1 Prioriterte tiltak

Med bakgrunn i konsekvensjusteringer og vedtatte rammekutt er det funnet rom for følgende nye driftstiltak for økonomiplan 2018-2021:

I 1.000 kroner	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021
KONSEKVENJUSTERT DRIFT 2018-2021	-3 226	3 911	3 597	9 783
Ramme 1:				
Rammekutt 2018-2021	-85	-150	-400	-600
Ramme 2:				
Rådmannens prosjektmidler	-100	-100	-100	-100
Rammekutt 2018-2021	-600	-600	-600	-600
Ramme 3:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	202	1 017	1 022	1 022
Økte inntekter	-230	-230	-230	-230
50 % lærerstilling kuttes 2018	-94	-225	-225	-225
50 % lærerstilling kuttes 2019		-94	-225	-225
100 % lærerstilling kuttes 2020			-215	-520
Kutt 1 avdelingsleder 2018	-50	-100	-100	-100
100 % lærerstilling kuttes 2018	-196	-470	-470	-470
Kutt avdelingsleder/ledelse	-100	-200	-200	-200
50 % lærerstilling kuttes 2019		-98	-235	-235
50 % lærerstilling kuttes 2020			-98	-235
1 avdeling vakant			-625	-1 500
Reduserte inntekter			125	300
Kutt fellesområdet	-50	-50	-50	-50
Frivilligsentralen - kommunal bevilgning	-200	-200	-200	-200
Nord-Troms Museum		-300	-300	-300
Kommunal museumsdrift		100	100	100
Eidebakken svømmehall - utvidet åpningstid 5 d./uke	100	100	100	100
Ramme 4:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	889	2 056	2 063	2 063
INTERKOMMUNAL LEGEVAKTSENTRAL/NØDNETT	316	316	316	316
ØKNING UTEKONTAKT 15 %	80	80	80	80
KVALIFISERINGSSTØNAD - REDUKSJON	-50	-50	-50	-50
BARNEVERNSTJENESTEN - KJØP AV EKSTRA TJENESTER	800	800	0	0
MOBILT BARNEVERN	60	0	0	0
PÅRØRENDESTØTTE	200	200	200	200
AVLASTNING FUNKSJONSHEMMEDE BARN	375	375	375	375
VTA-PLASSER - NY AVTALE	-225	-450	-450	-450
STØTTEKONTAKT - RED. BUDSJETT	-41	-41	-41	-41
4. MÅLTID LUNSJ	200	200	200	200

4. MÅLTID LUNSJ	-90	-90	-90	-90
NORD-NORGESPERMISJON LEGETJENESTEN	500	500	500	500
BAKVAKT TURNUSLEGE (ny akuttmedisinsk forskrift)	500	500	500	500
KOMMUNAL LEGEVAKT - ØKTE REFUSJONER	-100	-100	-100	-100
RENHOLD LYNGSTUNET	-51	-51	-51	-51
LANGTIDSAVD. VEDERLAGSBETALING	-100	-100	-100	-100
OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500	-500	-500	-500
OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500	-500	-500	-500
ÅRSVERK - REDUKSJON	-240	-240	-240	-240
OMORGANISERING - REDUKSJON AV TJENESTER	-1 500	-2 500	-7 500	-7 500
Helsestasjon- og skolehelsetjenesten	-363	-363	-363	-363
Ramme 5:				
<i>Rammekutt 2017-2020</i>	186	500	502	502
VISIT LYNGENFJORD - TILSKUDD	200	0	0	0
Husleie Rådhuset	1 915	1 915	1 915	1 915
Reduksjon av husleie Rådhuset	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Off. toalett og parkering	-500	-500	-500	-500
Miljøavgift - off. toalett og parkering	500	500	500	500
RENHOLD TOALETT UTFARTSSTEDER	100	0	0	0
LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER LYS OG VARME	300	0	0	0
INNGJERDING MOT UTMARK	50	50	50	0
HELIKOPTERLANDINGSPLASS - BRØYTING	20	20	20	20
Veivedlikehold - reduksjon kjøp av tjenester	-100	-100	-100	-100
Vartoveien - reduksjon vintervedlikehold			-150	-150
Kommunale boliger oppgradering med økt husleie	-100	-750	-750	-750
Boligtilskudd		-1 000	-1 000	-1 000
Nydyrkingstilskudd		-200	-200	-200
Busslomme Tindevangen	-800			
Næringssjefen - prosjektledelse 50 %	-440			
Lønn og pensjon driftsleder/sectorleder	-700	-700	-700	-700
Plan - kjøp av tjenester	600	600	600	600
Landbruksvikarordningen omorganiseres	-250	-470	-470	-470
Industriutleiebygg Øra - husleie		-700	-700	-700
Lyngeløftet - driftsbudsjett prosjektledelse	100	100		
Lyngenhallen - brukerbetaling	-200	-200	-200	-200
Ramme 6:				
Redusert lønnsreserve pga. nedskjæringer	-30	-40	-40	-40
Ramme 7:				
Økt eiendomsskatt - kontorjustering	-335	-335	-335	-335
Kapitalutgifter Industriutleiebygg Øra	0	662	655	650
Avdrag nye investeringer - formannskapets endringer			431	555
Renter nye investeringer - formannskapets endringer	19	30	355	568
Overført til investeringsregnskapet			500	500
Avsatt til disposisjonsfond	5 134	-535	5 897	771
Sum	0	0	0	0

Ikke-prioriterte tiltak:

DRIFT	2018	2019	2020	2021
1208 Kirkelig fellesråd - økt ramme	244	244	244	244
2116 EIDEBAKKEN SKOLE - NYE LÆREVERK	50	50	0	0
2116 EIDEBAKKEN SKOLE - SKOLEKJØKKEN	70	0	0	0
2211 KAVRINGEN BARNEHAGE - DIV UTSTYR	48	15	0	0
2211 KAVRINGEN - DISSESTATIV	70	0	0	0
2212 KNØTTELIA BARNEHAGE - INVENTAR	30	0	0	0
2215 LENANGEN BARNEHAGE - PED.LEDER	300	300	300	300
2310 KULTURSKOLEN ADM. PROGRAM SPEEDAM	16	9	9	9
2310 KULTURSKOLELÆRER 30 %	0	144	144	144
2310 UNGDOMMENS KULTURMØNSTRING 10 % STILLING	0	50	50	50
2411 BIBLIOTEKET - MØBLER OG PC-UTSTYR	15	0	0	0
2411 BIBLIOTEKET - MØBLER OG PC-UTSTYR	20	0	0	0
3100 KOMPETANSETILTAK HSO - K-SAK 5/17	225	225	225	225
3105 ØKNING UTEKONTAKT	220	220	220	220
4400 KNØTTELIA - STØYDEMPING VEGG	30	0	0	0
4405 LANDRBUK - ressursgruppa og økt stilling	543	543	543	543
4405 LANDRBUK - ressursgruppa og økt stilling	10	10	10	10
4405 LANDRBUK - ressursgruppa og økt stilling	40	40	40	40
4410 DRIFT AGGREGAT LENANGEN OMSORGSSENTER	15	15	15	15
4410 FESTIVALTELT - DRIFTSUTGIFTER	45	45	45	45
4410 VEDLIKEHOLD LAGER KJOSEN LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER	200	0	0	0
4410 BYGNINGSVEDLIKEHOLD	580	0	0	0
4410 DIGITALT STOFFKARTOTEK ÅRSAVGIFT	36	36	36	36
	2 807	1 946	1 881	1 881

1.4.2 Rammebetingelser

Sentrale forutsetninger i økonomiplanperioden:

1. 2018-priser i hele økonomiplanperioden.
2. Årslønnsvekst på 3 % fra 2017 til 2018. Det er satt av 4,31 mill. kroner til dekning av lønnsvekst i 2018 og er noe redusert i planperioden som følge av foreslåtte nedskjæringer i tjenestene.
3. Regnskapet for 2017 er forventet avlagt i balanse.
4. Det er budsjettert med en gjennomsnittsrente rente på 1,88 %.
5. Økning i gebyrer og betalingssetser som i vedlagte gebyrregulativ.
6. Driftskostnader er økt etter kommunal deflator på 2,6 %.

1.4.3 Netto budsjetttrammer 2018-2021

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
I 1.000 kroner	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skatt på inntekt og formue	61 736	59 117	62 039	61 061	60 206	59 450
Ordinært rammetilskudd	151 667	155 543	154 975	153 245	151 588	150 136
Skatt på eiendom	6 583	6 620	7 065	7 065	7 065	7 065
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	4 068	1 993	4 686	3 467	2 785	2 017
Sum frie disponible inntekter	224 053	223 273	228 765	224 838	221 644	218 668
Renteinntekter og utbytte	1 056	715	863	830	794	757
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidl	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	7 702	9 152	8 558	11 654	15 634	17 079
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	15 000	15 000	15 804	16 991	18 054	18 178
Netto finansinnt./utg.	-21 645	-23 437	-23 499	-27 815	-32 894	-34 500
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	10 645	233	1 915	4 153	3 841	771
Til bundne avsetninger	4	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	5 868	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	2 699	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	-2 082	-233	-1 915	-4 153	-3 841	-771
Overført til investeringsbudsjettet	926	1 106	1 107	1 107	1 607	1 607
Til fordeling drift	199 400	198 497	202 244	191 763	183 302	181 790
Budsjettskjema 1B - drift						
Politikk og livssyn	7 888	7 721	7 210	7 319	6 892	6 896
Administrative tjenester	19 191	20 656	19 655	18 916	18 914	18 914
Oppvekst og kultur	55 917	59 157	64 525	59 997	57 863	56 243
Helse, sosial og omsorg	89 417	84 059	88 177	86 842	81 042	81 042
Plan, næring og teknikk	37 660	24 522	23 893	19 310	19 060	19 010
Finans	-16 515	2 382	-1 216	-621	-469	-315
Budsjettskjema 1A	144					
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	193 702	198 497	202 244	191 763	183 302	181 790
Mer/mindreforbruk	5 698	0	0	0	0	0

1.4.4 Investeringer

Det er i budsjett og økonomiplan 2018-2021 tatt høyde for en videreføring av vedtatte, men ikke fullførte investeringer fra tidligere år. Kapitalkostnader for iverksatte og vedtatte låneopptak er innarbeidet i økonomiplanen, samt en forventet økning i budsjettrenta anbefalt av Kommunalbanken. Denne viser en liten forventet nedgang i 2018 med økning fra 1,45 % i 2018 til 2,28 % i 2021. Det er lagt inn gjennomsnittlig økt budsjettrente med ca. 2 mill. årlig.

Med bakgrunn i den høye lånegjelda Lyngen kommune har, er det ikke tilrådelig med nye store låneopptak til annet enn lovpålagte oppgaver. Rådmannen har foreslått en videreføring av investeringer fra økonomiplan 2017-2020, mens formannskapet har kommet med noen tillegg. Investeringsfondet er opparbeidet etter salg av fast eiendom i 2017, som forelås avsatt til senere års investeringer.

Kirkelig fellesråd

Lyngen kirkelig fellesråd har oversendt fjorårets vedtak på investeringsplan for 2016-2019:

Kirkelig fellesråd - investeringsbudsjett 2016-2019	2016	2017	2018	2019
Utvidelse av menighetshuset - lager	400			
Ny plentraktor kirkegårdene		250		
Reparasjon av Lyngen kirke iflg rapport				3 000
Nytt orgel - Lyngen kirke				3 000
Sum	400	250	-	6 000

Alle investeringene forutsetter 100 % kommunal finansiering. Fellesrådets budsjettvedtak er lagt ved saksframlegget. Prioriterte investeringer er lagt inn i budsjettskjema 2 B.

Det er årlig lagt inn 0,5 mill. som investeringstilskudd til kirkelig fellesråd.

Velferdsteknologi: For å møte framtidens behov for flere omsorgstjenester, samtidig med redusert ressurs tilgang (menneskelig og økonomisk), må innbyggere kunne få hjelp via teknologiske hjelpemidler. Det er satt av 1 mill. kroner årlig for investering.

Varmevogner: Lyngstunet helse- og omsorgssenter skal flytte middag til kl. 15.30. Personell ved kjøkkenet har arbeidstid til kl. 15.00. Maten må bli oppbevart i varmekasser til kl. 15.30.

Nattbord og senger: Lyngstunet har vært i drift siden 2005. Det er blitt utført mange reparasjoner på senger som ikke lenger er mulig å sette i stand. Det er behov for å skifte ut senger og nattbord.

Elev- og ansatte PC'er/IKT skole og barnehage: Etterslep på PCer til ansatte i skoler og barnehager. 40 av lærernes PCer er 7 år gamle, det er derfor foreslått en økning. I tillegg behov for nye elevPC'er til høstens 8. klassinger.

Uteområde barnehage og skole: Samtlige av enhetene innenfor oppvekst melder om behov for noe oppgradering av uteområdene. Først og fremst gjelder dette lekeapparater. Tiltak innenfor de ulike barnehagene og skolene vil prioriteres og planlegges sammen med enhetene

Eidebakken – nytt telefonsystem: Enkelte av arbeidsrommene og kontorene på Eidebakken er uten dekning med dagens telefonsystem. Alternative løsninger må finnes.

Vannledningsnett- oppgradering: Kommunen har et forholdsvis gammelt vannledningsnett, med et stort antall kummer som står under vann. For å sikre stabil vannforsyning og sikkerhet mot forurensing er det nødvendig å drenere/skifte ut kummer samt legge nytt ledningsnett. Prioritering gjøres ut fra alder og tilstand på eksisterende anlegg.

Lyngstunet- nye heiser: Lyngstunet har to heiser, disse har de siste to-tre årene vært utsatt for gjentakende feil og driftsstans. Det ble avsatt kr 1 mill. kroner som var ment å dekke anskaffelse av en ny heis for 2017, dette ser ut til å kunne gjennomføres innenfor fastsatt ramme for 2017. Utskifting av heis nummer to forventes å kunne utføres innenfor økonomisk ramme på kr 1 mill. Rådmannen tilrår derfor at dette beløpet stilles disponibelt for 2018.

Eidebakken- lukking av avvik: Kommunelegen har gjennomført tilsyn etter lov om miljørettet helsevern på Eidebakken skole. Dette er fulgt opp med pålegg om utbedring av bygning og anlegg. Tiltak prioriteres etter prinsippet om elevers rette til godt psykososialt skolemiljø, handlingsplan fastsettes i samråd med skolens ledelse og kommunelegen. Rådmannen foreslår avsatt kr 200 000 til tiltakene.

Ny traktor og minigraver: Rådmannen foreslo anskaffelse av ny traktor (med snøfres, tilhenger og mindre beltegraver) til kr 1,5 mill. i 2018, som skal benyttes til lettere vedlikehold av kommunale veier, reparasjon av vann- og avløpsinstallasjoner og noe snørydding i egen regi. Slik anskaffelse vil gi mulighet for å redusere kjøp av tjenester og gi bedre utnyttelse av egne ansatte. Det budsjetteres med besparelse på kr 100 000 for 2018, noe som ventes å øke i takt med de påfølgende år i takt med økt kompetanse og planlegging. Formannskapet endret dette til 2,2 mil kroner i 2019.

Lenangen brannstasjon-utvidelse: For å sikre tilstrekkelig plass for materiell og tilfredsstillende forhold til mannskaper i ytre Lyngen vil det være nødvendig å utvide eksisterende stasjonsbygning. Tiltaket kan utføres med bruk av egen arbeidskraft. Rådmannen anser kr 300 000 å være tilstrekkelig til dette tiltaket.

Industriutleiebygg Øra: Industriutleiebygg på øra føres opp og leies ut til næringsvirksomhet. Anslåtte kostnader til prosjektering og oppføring kr 10 mill. kroner.

Tyttebærvika - reguleringsplan og internvei: For å skille anleggsvirksomhet og trafikk i forbindelse med annen utfart vil det være nødvendig å etablere ny adkomst nord for bro på FV 91. Dette krever endring av eksisterende plan og opparbeidelse i terrenget. Det anslås kostnader på kr 1 mill. kroner til utførelse og planarbeid.

Stedsutviklingsprosjektet:

Overordnede målsettinger til Lyngensløftet er nedfelt i kommunens areal og samfunnsplan. Lyngensløftet er en pågående stedsutviklingsprosess for å styrke Lyngen som reiselivsdestinasjon og boligkommune. Lyngensløftet skal skape attraktivitet som tiltrekker seg potensielle innflyttere, flere besøkende og næringsdrivende. Lyngensløftet er til nå innvilget eksterne finansieringer fra miljødirektoratet, Troms fylkeskommune, Sparebankstiftelsen og Gjensidigestiftelsen. Dette er midler som blant annet skal realiseres gjennom konkrete tiltak. Fremdrift og fokus på utvikling gjør kommunen søknadsberettiget også i 2018. Formannskapet foreslo ytterligere 5 mill. kroner i 2019.

Konkrete tiltak for 2018:

- Utarbeide endelig **reguleringsplan** for området. Endelig plan gir forutsigbarhet og

støtter opp under privat initiativ.

- Prosjektere og starte på fase 1 **havnepromenaden**. Reguleringsplanen gir mulighet til næringsetableringer og aktivitet langs havnepromenaden
- Prosjektere og jobbe med ekstern finansiering av yrkeskai (fase 2) promenaden. Kaien er planlagt rett ned fra Parkveien
- Prosjektere og bygge gangvei fra Gjæver opp mot Stigen (Prosjektet gjennomføres i samarbeid med kommunen og nytt VA system i det aktuelle området).
- Ferdigstille siste fase i **Prestelvparken**. Siste etableringer gjennomføres ihht. plan.
- Etablere **bobilcamp** (kan ikke igangsettes før «kroa» er fjernet).
- Omdømmebygging og markedsføring internt i kommunen og eksternt. Dette for å skape samarbeid, ha fokus mot finansieringskilder og investorer
- Etablere seminarer for å bygge kunnskap, samarbeidsarenaer og utvikling.
- **Prosjekt Strandveien** - Prosjektet er ferdig planlagt. Troms fylkeskommune er veieier og må finansiere hoveddelen av tiltaket. Videre planer og fremdrift
- **Ladestasjoner for EL bil**

Lenangøyra havn – ny adkomst: Økes med kr 500 000 til utbedring av molo og isfri havn.

Industriområde Storsteinnes: Formannskapet innstilte på årlige investeringer f.o.m. 2019 på 5 mill. kroner.

Demensprosjekt – grillhytte: Kr 100 000 til grillhytte i sansehagen ved Lyngstunet.

Finansiering

Investeringsbudsjett 2018-2021 – budsjettskjema 2 A og 2 B (i 1000 kroner).

Budsjettskjema 2A	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
- investering - formannskapets innstilling	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investeringer i anleggsmidler	53 472	132 281	51 460	14 000	5 600	5 600
Utlån og forskutteringer	7 994	10 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Kjøp av aksjer og andeler	926	1 006	1 107	1 107	1 107	1 107
Avdrag på lån	18 721	1 666	2 076	2 188	2 301	2 314
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	2 494	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	83 607	144 953	59 643	22 295	14 008	14 021
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	61 396	140 681	52 650	17 365	10 100	10 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1 498	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	7 110	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	9 080	1 666	2 076	2 188	2 301	2 314
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	79 084	142 347	54 726	19 553	12 401	12 314
Overført fra driftsbudsjettet	926	1 006	1 107	1 107	1 607	1 607
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	3 597	1 600	3 810	1 635	0	100
Sum finansiering	83 607	144 953	59 643	22 295	14 008	14 021
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B - investering		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	Til investering i anleggsmidler (tall i 1.000 kroner)	2018	2019	2020	2021
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	5 000	5 000	0	0
15711	VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	5 000	0	0	0
16006	OPPGRADERING LYNGEN KIRKE	500	500	500	500
16010	VELFERDSTEKNOLOGI	1 000	1 000	0	0
16022	TYTTEBÆRVIKA KULVERT OG KAI	25 000	0	0	0
17003	ELEV- OG ANSATTE PC	150	100	100	100
17004	LYNGSTUNET - NYE HEISER	1 000	0	0	0
18001	IKT SKOLE OG BARNEHAGE	250	0	0	0
18002	UTEOMRÅDER BARNEHAGE OG SKOLE	300	200	0	0
18003	EIDEBAKKEN - LUKKING AVVIK	200	0	0	0
18004	EIDEBAKKEN - NYTT TELEFONSYSTEM	100	0	0	0
18005	LYNGSTUNET KJØKKEN - VARMEVOGNER	160	0	0	0
18006	LYNGSTUNET LANGTID - NYE PASIENTSENGER OG NATTBORD	250	0	0	0
18007	INDUSTRIUTLEIEBYGG ØRA	10 000	0	0	0
18008	LENANGSØYRA HAVN - NY ADKOMST	1 150	0	0	0
18009	TYTTEBÆRVIKA - REGULERINGSPLAN OG INTERNVEI	1 000	0	0	0
18010	NY TRAKTOR OG MINIGRAVER	0	2 200	0	0
18011	LENANGEN BRANNSTASJON - UTVIDELSE	300	0	0	0
18012	INDUSTRIOMRÅDE STORSTEINNES	0	5 000	5 000	5 000
18013	PROSJEKT DEMENTE/GRILLHYTTE	100	0	0	0
	SUM ANLEGGSMIDLER	51 460	14 000	5 600	5 600

Ikke-prioriterte investeringer:

	2018	2019	2020	2021
LYNGEN KIRKELIG FELLESRÅD	0	0	3000	0
LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER VENTILASJONSANLEGG	600	0	0	0
LYNGSEIDET BRANNSTASJON - UTVIDELSE	300	0	0	0

2 BUDSJETT 2018

Årsbudsjettet er konsekvensjustert med statsbudsjettets deflator på 2,6 % ifht faste utgifter. Virkningene av konsekvensjusteringen er satt opp i som eget punkt i tabellene for hvert enkelt budsjettområde.

Faste utgifter som konsekvensjusteres er fast lønn, faste tillegg, lovpålagte engasjementer, budsjettrente og lønnsreserve. Øvrige driftsutgifter justeres innenfor deflator. Videre justeres inntektene i forhold til oppdatert informasjon fra bl.a. regnskap. Dette gjelder både refusjoner og andre inntekter. Dette danner utgangspunktet for ny budsjettbalanse som er det økonomiske utgangspunktet for behandling og prioritering av nye tiltak.

2.1.1 Brukerbetalinger, gebyrer og avgifter

Renovasjon-, avløp- og feiegebyr

Styret i Avfallsservice AS har i styremøte 26.09.2017 vedtatt satser for kommunal renovasjon for 2018. Renovasjonsgebyrene er økt med 1 %, og slamgebyr er økt med 2 %.

Kommunale gebyrer bør i størst mulig grad beregnes ihht selvkostprinsippet. På noen områder har derfor betalingssatsene sammenheng med utvikling i driftskostnader, som da vil medføre endringer i gebyret.

Det er ikke foreslått endringer i årsgebyret for vann, avløp eller feiing da disse har hatt selvkostdekning de siste årene. Eventuelle endringer av disse vil tas opp til vurdering i forbindelse med årsoppgjøret for 2017.

Husleieinntekter

Husleie i kommunale utleie- og omsorgsboliger økes ihht endringen i konsumprisindeksen fra 1.1.2018. Det er foreslått en økning fra 1. juli 2018 på utleieboliger der man tar sikte på å nærme seg markedspris ifht standard.

Byggesaksgebyrer, gebyrer etter matrikelloven og jordloven, mv

De nevnte gebyrer kan reguleres etter særlover og forskrifter, og i noen grad til selvkost.

Foreldrebetaling

Barnehageprisene følger regjeringens satser for maksimalpris.

Havneregulativ

Havneregulativet foreslås justert per 1.1.2018 etter konsumprisindeks.

Alle betalingssatser presenteres i vedlagte gebyrregulativ.

2.1.2 Lønnsbudsjett

Fast lønn, tillegg, overtid, mv.

Lønnsoppgjør 2017 for kommunal sektor er lagt inn i lønnsbudsjettet for 2018. Det må tas høyde for sentrale forhandlinger i 2018 ifht lønnsvekst for lønnsreserven. Forventet lønnsvekst for 2018 er på 3 %. Avsetning for lønnsreserve er derfor f.o.m. 2018 økt med 0,78 mill. kroner til 4,31 mill. kroner. Lønnsreserven er også justert ifht foreslåtte reduksjoner.

Netto sykepengerefusjoner, dvs. refusjon fra NAV fratrukket utgifter til sykevikarer, er justert ihht regnskapsutviklingen.

Det er lagt inn flere innsparingstiltak på de ulike rammene for å holde seg innenfor budsjetterte rammer.

Alle tall i 1000 kroner.

2.2 Ramme 1 - Politikk og livssyn

Budsjettramme 2018

	Budsjett 2017	Konsekvens- justert budsjett 2018	Budsjett- forslag 2018
Ramme: 1 Politikk og livssyn			
1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER	3 667	3 309	3 309
1112 LEVEKÅRSUTVALGET	343	343	343
1113 NÆRINGSUTVALGET	133	73	73
1114 KLIMA- OG MILJØUTVALGET	63	63	63
1208 KIRKE OG LIVSSYN	3 515	3 507	3 507
1299 BUDSJETTRAMME POLITIKK OG KIRKE	-	-	-85
Sum ramme: 1 Politikk og livssyn	7 721	7 295	7 210

Rammeområdet foreslås fra 2018 omdøpt til politikk og livssyn, tidligere politikk og kirke. Skal dekke utgifter til politiske utvalg, ordfører, kontrollutvalg og revisjon, AMU, råd for folkehelse, samt tilskudd til kirke og livssyn. Det er foreslått et rammekutt på kr 85 000 i 2018.

Politikk

Kontrollutvalgets (tjeneste 1100) budsjettforslag for 2018 (se vedlegg til saken) utgjør en økning på kr 39 000 i forhold til vedtatt budsjettramme for 2017 i Lyngen kommune. Økning i kjøp av revisjonstjenester utgjør kr 47 000 og kjøp av sekretariattjenester er økt med kr 10 000.

Kontrollutvalgets budsjettramme er i Lyngen kommunes økonomiplan uforandret fra 2016. Det foreslås at kontrollutvalgets budsjett står uforandret også i 2018 fordi regnskapet viser underforbruk i tidligere år i forhold til dagens budsjettramme på kr 877.000.

Med bakgrunn i regnskapstall og innkomne budsjettforslag foreslås følgende fordeling på ansvar 1110:

Ansvar:		Budsjett 2017	Konsekvens- justert budsjett 2018	Budsjett- forslag 2018
1110	POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER			
1000	BUDSJETT - FORSLAG/VEDTAK	0	31	31
1001	KOMMUNESTYRET	925	925	925
1002	ORDFØRER	1156	1248	1248
1004	FORMANNSKAPET	416	388	388
1006	ROVVILTUTVALG	10	10	10
1009	KOMMUNE- OG STORTINGSVALG	205	0	0
1100	KONTROLLUTVALG OG REVISJON	877	877	877
1206	ARBEIDSMILJØUTVALG	13	13	13
1701	ÅRETS PREMIEAVVIK	0	-327	-327
1710	AMORTISERING AV TIDLIGERE ÅRS PREMIEAVVIK	0	79	79
1803	RÅD FOR FOLKEHELSE	65	65	65
	Sum ansvar: 1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER	3667	3309	3309

Kirke og livssyn

Tilskuddet til ordinær drift av kirkelig fellestid er i årsbudsjett/økonomiplan 2018-2021 videreført på nominelt 2017-nivå, som utgjør 3,322 mill. kroner. Kommunal driftstilskudd er ikke prisjustert til 2018.

Overføring vedrørende kapitalkostnader for bårhus i Nord-Lenangen, samt kompensasjon fra Husbanken vedrørende investeringer i kirkebygg videreføres.

2.3 Ramme 2 - Administrative fellestjenester

Dette budsjettområdet omfatter prosjekter, administrative tjenester, felleskostnader og IKT.

Budsjetttramme 2018

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjettforslag 2018
Ramme: 2 Administrative tjenester			
1300 PROSJEKTER (rådmannen disponerer)	500	200	100
1310 ADMINISTRATIVE TJENESTER	11 982	12 206	12 206
1450 FELLESKOSTNADER	4 390	4 513	4 513
1451 IKT	3 501	3 591	3 591
1452 KOMMUNAL FIBER	- 127	- 115	- 115
1900 BUDSJETTTRAMME ADM. TJENESTER, MV.	410	- 40	- 640
Sum ramme: 2 Administrative tjenester	20 656	20 355	19 655

Det er foreslått nytt rammekutt på totalt 0,7 mill. kroner. Ingen nye tiltak.

Administrative tjenester

Det er stort fokus på digitalisering av tjenester og arbeidsoppgaver, både internt og ut mot våre innbyggere. Målet her er å:

- effektivisere arbeidsprosesser
- utvikle de informasjonskanalene Lyngen kommune har ut mot innbyggerne våre
- dekke behov for informasjon på en enklere måte.
- Redusere kostnader til porto og papir ved å bruke SvarUt

Administrasjonen har også overordnet ansvar for økonomisk internkontroll og oppfølging av enhetene på dette. Også her skal det utvikles nye rutiner og tas i bruk elektroniske verktøy for å bli bedre.

Lyngen kommune er en IA-bedrift, og jobber derfor aktivt med å skape helsefremmende arbeidsplasser i Lyngen kommune. Dette gjøres bl.a. ved å øke nærvær/ redusere sykefravær i hele organisasjonen, gjennomføre velferdstiltak, sørge for at informasjon når flest mulig av våre ansatte, skape trygghet ved å oppdatere eller innføre rutiner. Prosjektet «Ja, vi er på jobb» og «iBedrift» fortsetter også i 2018.

Administrasjonen er et viktig element i den servicen enhetene skal gi til våre innbyggere, vi må derfor sørge for viktig infrastruktur til enhver tid fungerer og er oppdatert. I tillegg sørge for intern opplæring og oppfølging. Enheten er en viktig premisseleverandør for å nå de øvrige målene som er satt i kommuneplanens samfunnsdel.

Hovedutfordringer:

Målet er å opprettholde en organisasjon som er robust, men likevel fleksibel, rasjonell og effektiv i forhold til stadig endring og økning i arbeidsoppgaver. Kommunene opplever stadig nye og endrede oppgaver, og har behov for økt og oppdatert kompetanse på flere fagområder.

Mulighetene for digitale/elektroniske løsninger har de siste årene øk. Dette fører til mer effektiv ressursbruk, og må ha fokus i hele organisasjonen og ut mot innbyggerne. Det er

innført flere elektroniske løsninger de siste årene, og man vil se på nye løsninger som også kan forenkle saksbehandling og arbeidsprosesser.

Lærlinger

Det vil jobbes videre med å få flere lærlinger til Lyngen kommune innen følgende fag:

- Feierfag
- Kontorfag
- IKT
- Helsefag
- Institusjonskokk
- Barne- og ungdomsarbeider

IKT

Avdelingen jobber kontinuerlig med å sørge for oppdaterte og sikre systemer, samt brukerstøtte til kommunens ansatte. Utvikling og iverksetting av nye løsninger som kan forenkle arbeidshverdagen har fokus. Digitalisering er et satsingsområde slik at brev, saksdokumenter og fakturaer i stadig større grad sendes ut og mottas elektronisk. Det er behov for flere IKT-verktøy for å effektivisere drifta:

- Elektronisk personalmeldinger og timelister,
- Intern opplæring/kurssenter – lokaler og utstyr,

Dette er ikke prioritert i årets budsjett, men man vil se på muligheten for slike system i årene som kommer.

Lyngen kommune har tatt i bruk digital postutsendelse gjennom SvarUt, og man vil jobbe aktivt for å få flere av kommunens innbyggere til å ta i bruk digitale postkasser.

Det jobbes videre med velferds-/trygghetsteknologi. Velferdsteknologi kan defineres som «teknologisk assistanse» som skal understøtte og forsterke brukernes trygghet, sikkerhet, mobilitet, samt muliggjøre fysisk og kulturell aktivitet. Det er forventet at man i løpet av 2018 vil gå til anskaffelse av de første elementene i prosjektet.

I dag har vi omkring 400 PC-er til ansatte og elever. Det er årlig behov for å erstatte ca. 80 PC-er. Det blir flere og flere mobile enheter koblet til nettet (nettbrett og mobiltelefoner) som i neste omgang stiller økt krav til sikkerhetssystemene.

2.4 Ramme 3 - Oppvekst og kultur

Budsjettområdet omfatter grunnskolen og barnehager, samt kulturtilbud i Lyngen kommune.

Budsjetttramme 2018

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjettforslag 2018
Ramme: 3 Oppvekst og kultur			
2100 GRUNNSKOLEPROSJEKTER	68	72	72
2101 GRUNNSKOLEN - FELLES	6 208	6 586	6 586
2111 LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER	4 113	4 538	4 538
2115 LENANGEN SKOLE	7 590	7 801	7 427
2116 EIDEBAKKEN SKOLE	22 645	21 986	21 790
2117 VOKSENOPPLÆRINGA	-	5 036	5 036
2201 BARNEHAGER - FELLES	234	234	184
2211 KAVRINGEN BARNEHAGE	5 219	5 568	5 568
2212 KNØTTELIA BARNEHAGE	5 841	6 274	6 274
2215 LENANGEN BARNEHAGE	2 249	1 967	1 967
2310 KULTURSKOLEN	1 359	1 395	1 395
2410 KULTURTLBUD	2 497	2 443	2 243
2411 BIBLIOTEK	1 134	1 183	1 183
2900 BUDSJETTTRAMME OPPVEKST OG KULTUR	-	60	262
Sum ramme: 3 Oppvekst og kultur	59 157	65 143	64 525

Tiltak 2018:

Rammekutt 2017-2020	202
Økte inntekter	-230
50 % lærerstilling kuttes 2018	-94
Kutt 1 avdelingsleder 2018	-50
100 % lærerstilling kuttes 2018	-196
Kutt avdelingsleder/ledelse	-100
Kutt fellesområdet	-50
Frivilligsentralen - kommunal bevilgning	-200
Eidebakken svømmehall - utvidet åpningstid 5 d./uke	100
Sum	-618

Barnehagene

Lyngen kommune har per i dag 4 kommunale barnehager med totalt 144 åpne, godkjente plasser. Per i dag har Lenangen barnehage 18,9 plasser i bruk, Lyngsdalen oppvekstsenter 12 plasser, Kavringen barnehage 46,1 plasser og Knøttelia barnehage 54 plasser. Dermed har vi i dag åpent 131 plasser (mot 121 på samme tid i 2016). Kommunen har full barnehagedekning, det vil si at samtlige barn som har lovfesta rett til barnehageplass har fått plass i en barnehage, selv om ikke alle har fått plass på sitt 1.valg. Lyngen kommune har løpende opptak av barn, og det forventes at den ledige kapasiteten i barnehagene vil være betraktelig lavere fra mot sommeren.

Kommunen har ledige barnehageplasser i Lyngsdalen og Kavringen. I løpet av året forventes det at Kavringen vil fylle opp sin siste avdeling. Foreldrebetaling i barnehagen følger makspris fra statsbudsjettet, kr 2910 kommende år.

Barnehagene i Lyngen har følgende satsingsområde inneværende barnehageår:

2017-18
Fagområde: Antall, rom og form
Hovedmål: Barna skal tilegne seg gode og anvendelige matematiske ferdigheter

Fast, gjennomgående kvalitetsarbeid i barnehagene bygger på Rammeplanen og stortingsmeldinger. Det ble innført ny rammeplan for barnehagene gjeldende fra 01.08.17 og arbeidet med implementering av denne vil fortsatt stå sentralt i 2018.

Lyngen kommune deltar også i satsingen inkluderende barnehage – og skolemiljø med oppstart januar 2018. En satsing på rammeområdet helse og livsmestring er derfor naturlig når området antall, rom og form avsluttes til våren.

Hovedutfordringer:

Barnehagens driftsbudsjett gir ikke rom for innkjøp utover det som er helt nødvendig for å drive, slik at innkjøp av utstyr har vært nedprioritert i årevis. Dette gjelder både læremidler og utstyr/inventar, herunder kanskje spesielt innenfor IT, både maskiner til ansatte og barn, pedagogisk programvare og nettverk.

I barnehagene ser vi en økning i antall barn med rettigheter til spesialpedagogisk hjelp etter Barnehageloven § 19. Dette vises i konsekvensjustert budsjett for barnehagene, der økning i budsjettet i hovedsak skyldes enkeltvedtak fattet gjennom året.

Grunnbemanninga i barnehagene bør økes for å dempe den spesialpedagogiske utviklinga. I tillegg må barnehagene sikres nok pedagoger til å oppfylle pedagognormen. En ny pedagognorm vil tre i kraft fra 01.08.18, og vi har da behov for å tilsette ytterligere 2 pedagoger i barnehagene i Lyngen. Situasjonen er i dag slik at vi av allerede av ulike grunner har vansker med å rekruttere nok barnehagelærere, spesielt i vikariatstillinger/engasjement. Ved forrige års rapportering var 36,4 % av de ansatte i barnehagene i Lyngen barnehagelærere (eller hadde tilsvarende godkjent utdanning), og antall barn per ansatt var i snitt 5 i Lyngen kommune totalt.

Bygningsmessig har barnehagene fortsatt noen utfordringer.

- Lenangen barnehage avdeling Sør-Lenangen omplasseres i forbindelse med prosjekt renovering Lenangen skole. Dagens barnehagebygg i Sør-Lenangen bør da selges, og paviljongen bygges om til en tidsriktig, god barnehage.
- Knøttelia barnehage har en del utfordringer knyttet til gulvbelegg og mye støv og sand i uteområdet. Dette bør utbedres i perioden

Grunnskolene

Lyngen kommune har 3 offentlige grunnskoler

Skolene i Lyngen har godt kvalifiserte lærere, men for å møte framtidens kompetansekrav har vi behov for å rekruttere rett og videreutdanne lærere helt fram til kompetanse -forskriftene trer i kraft i 2025.

Tabellen under viser elevtallet ved skolene i Lyngen de neste 2 årene: Inneværende år er det totalt 283 elever i skolene i Lyngen.

ELEV TALL SKOLEÅRET 2018/2019 Lyngen
kommune

f 2012

SKOLE/KLASSE:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	SUM
Eidebakken skole	20	17	15	13	18	27	20	24	17	29	200
Lenangen skole	8	2	7	5	6	7	7	3	7	10	62
Lyngsdalen skole	2	2	3	3	7	3	3				23
Sum elever Lyngen	30	21	25	21	31	37	30	27	24	39	285

ELEV TALL SKOLEÅRET 2019/2020 Lyngen
kommune

f 2012

SKOLE/KLASSE:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	SUM
Eidebakken skole	13	20	17	15	13	18	27	23	24	17	187
Lenangen skole	1	8	2	7	5	6	7	7	3	7	53
Lyngsdalen skole	2	2	3	3	3	7	3				23
Sum elever Lyngen	16	30	21	25	21	31	37	30	27	24	263

Skolene i Lyngen har følgende mål:

- Skolemiljøet ved skolene i Lyngen skal preges av trygge rammer og gode relasjoner der barn, unge og voksne skal oppleve å være inkludert i et fellesskap de selv har mulighet til å påvirke og bygge.
- Grunnskolen i Lyngen skal i samarbeid med hjemmet gi elevene et best mulig faglig og sosialt grunnlag til å begynne på og fullføre videregående opplæring
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med utvikling av tilpasset opplæring i skolene for å minke/begrense bruken av spesialundervisning.
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med å få flere elever opp på et høyere mestringsnivå i nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk, med særlig fokus på å heve elever fra mestringsnivå 1 (laveste nivå)
- Grunnskolen i Lyngen skal skåre bedre (lavere) enn nasjonalt nivå på faktoren mobbing. Skolene i Lyngen skal håndheve nulltoleranse for mobbing.
- Grunnskolepoengene i Lyngen skal ligge på minst nasjonalt nivå.
- Grunnskolen i Lyngen skal arbeide for at elever med høyt mestringsnivå skal få tilpassa undervisning med større utfordring, slik at de kan utvikle seg til ett høyere nivå.

Målsettinger og utfordringer for perioden

Lyngen kommune har en desentralisert skolestruktur, med to små og en stor skole. Dette medfører at gjennomsnittsklassen i Lyngen er forholdsvis liten. Små skoler med få elever har lav bemanning, og nok og riktig kompetanse kan være en utfordring. Elevtallsutviklingen i Lyngen har de siste årene vært negativ, med en nedgang på ca. 50 elever på 5 år. Likevel, ut fra antall skoler og klasser i Lyngen, utgjør denne endringen bare en nedgang på 2-3 elever per klasse, noe

som i liten grad påvirker antall klasser i Lyngen. Dermed medfører nedgangen i elevtall svært liten kostnadsreduksjon i ordinær undervisning da basiskostnadene pr klasse er noenlunde lik uavhengig av elevtallet i klassen. I økonomiplanperioden er det lagt inn en nedbemanning i skolene for å tilpasse driften til endrede rammeoverføringer

Spesialundervisning:

Andel elever med rettigheter etter Opplæringslova kapittel 5 er fortsatt høy Lyngen

	2014	2015	
Lyngen	12,1 %	12,2 %	11,9 %
K. gruppe	10,4 %	10,4 %	10,3 %
Landssnitt	8,0 %	7,9 %	7,8 %

Tabellen fra Telemarkforskning viser en liten nedgang fra 2015 til 2016, men andelen er fortsatt høy sammenlignet med andre; 11,9 %.

Vedlagte tabell viser ressursbruken i Lyngen for skoleåret 2016/2017 sammenlignet med andre:

Indikator og nøkkeltall	Lyngen kommune skoleeier	Kommunegruppe 06	Troms fylke	Nasjonalt
Driftsutgifter per elev	168 765	170 872	123 637	112 208
Lønnsutgifter per elev	121 846	134 353	96 190	88 779
Prosentandel lønnsutgifter av totale utgifter	74,7	82,5	81,1	81,9
Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev	668	1 604	1 158	1 072
Driftsutgifter til undervisningsmaterieil per elev	1 886	2 352	1 748	1 477

Utgiftene til skuss og lokaler har økt de siste årene, og forventes fortsatt å øke grunnet bygging av ny skole i Lenangen.

Indikator og nøkkeltall	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
Årsverk for undervisningspersonale	44,5	41,3	42,6	36,9	39,7
Antall elever per årsverk til undervisning	8,6	9,4	8,8	8,9	8,2
Antall assistentårsverk i undervisningen	8	9	7	6	7
Antall elever per assistentårsverk i undervisningen	41,2	41,0	48,8	52,3	42,8
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	18,9	20,6	16,0	15,3	17,8
Lærertetthet 1.-7. trinn	10,1	10,8	10,0	10,4	9,3
Lærertetthet 8.-10. trinn	9,1	11,0	10,2	10,9	10,7
Lærertetthet i ordinær undervisning	12,1	13,1	12,5	13,6	11,7
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	93,4	99,7	98,8	93,7	91,8
Lærertimer som gis til undervisning	28 313	26 190	26 508	23 615	26 262
Undervisningstimer totalt per elev	82	75	80	80	87

Lyngen kommune skoleeier, Grunnskole, Undervisningspersonell, Offentlig, Alle trinn, Begge kjønn

Skolebygg:

Eidebakken skole har fortsatt behov for noe oppgradering for å bli godkjent etter forskrift om miljøretta helsevern. Disse oppgraderingene er prioritert tatt med i årets budsjett.

Lyngsdalen Oppvekstsenter er godkjent, men har behov for en del bygningsmessige oppgraderinger. Så langt denne høsten har det vært problemer med fyrkjelen, og reparasjon av varmesystem er derfor tatt med i årets budsjett.

Nye Lenangen skole er under bygging, og per i dag godkjent for drift i brakkerigg og paviljongen.

Uteområder barnehager og skole

Trygge og inkluderende miljø for barn og unge er en god forebyggende faktor. Det er lagt inn et beløp til oppgradering av uteområder ved barnehagene og skolene i økonomiplanperioden nettopp for å stimulere til positiv aktivitet. I tillegg er prosjekt trivselsagenter igangsatt ved skolen i Lenangen og på Eidebakken.

SFO

Utvidet åpningstid i SFO trådte i kraft fra juni 2016, og har vært i gang i 1,5 år. Antall brukere varierer med sesongen. Ordningen er under evaluering.

Flyktninger:

Det er gjort vedtak om å motta 10 flyktninger i 2017. Pr dags dato er det bosatt 1 flyktning inneværende år. Kommunen har fått totalt 13 forespørsler fra Imdi om bosetting i 2017, men på grunn av mangel på boliger har det ikke vært mulig å oppfylle målsetningen for 2017. Det har kommet 7 familiegjenforente personer, hvorav 4 barn. Totalt har kommunen bosatt 17 personer over de 2 siste år, inkludert familiegjenforening. Kommunen vil ikke få bosetting av flyktninger i 2018, på grunn av at det kommer færre asylsøkere til landet.

Tidlig innsats:

Regjeringas største satsing innenfor utdanningsfeltet er tidlig innsats. Bakgrunnen er at mellom 15 og 20 % av elevene i videregående utdanning har så svake ferdigheter at de siter i videre utdanning og arbeidsliv. Satsingen på tidlig innsats er først og fremst en styrking av lærere på 1.-4.trinn, men kommunene skal også bruke de frie midlene i barnehagene. I Lyngen vil styrkingen vises gjennom flere lærere på småtrinnet på skolene og ekstra psykologtjenester i skole og barnehage.

En vet at den største forebyggende faktoren er et trygt og godt lokalsamfunn. Tiltak innenfor dette området forventes på sikt å ha store helsemessige betydninger. En dreining av tiltak fra behandling til forebygging innenfor helsetjenester for barn og unge, samt miljøarbeid er nødvendig.

Forebygging og psykisk helse:

Regjeringen har kommet med en ny strategi for psykisk helse: Mestre hele livet (2017-2022) som nylig ble lagt fra. Dette er en strategi for psykisk helse i hele befolkningen, med et særlig fokus på barn og unge. Strategien omhandler tiltak for forebygging og behandling, kunnskaps- og forskningsbehov og hvordan samfunnet skal legge bedre til rette for inkludering og deltakelse.

Trygge og inkluderende miljø for barn og unge er beskyttende faktorer for å mestre livet. Av tiltak på forebyggingsområdet er det spesielle tiltak i Lyngen som viser seg å ha god effekt:

Prosjekt skolemåltid og fysisk aktivitet har vært i gang siden høsten 2013. Prosjektet passer godt med samfunnsdelens satsingsområder og tilrås videreført i 2018. Forskning viser at et

skolemåltid slik Lyngen organiserer det gir økt konsentrasjon, økt trivsel, bedre integrering og minker sosiale forskjeller. (Mat og måltider i skolen. Helsedirektoratet IS 2135)

Gjennom prosjektene *Aktiv og Forebygging og oppfølging av drop out* er det forebyggende ungdomsarbeidet styrket. En vil på sikt satse på at mer av dette blir en del av kommunens ordinære drift. Så langt viser prosjektene god resultat som har fått nasjonal oppmerksomhet.

Kulturavdelinga har samarbeid med frivillige og lag og foreninger om flere arrangement i løpet av året, og støtter også frivilligheten gjennom tilskudd og kulturmidler. Et styrket samarbeid med fritidserklæringen er på trappene for 2018.

Barne- og ungdomsarbeid er viktig forebyggende arbeid i Lyngen kommune. På sikt er det ønskelig med en utvidelse av åpningstidene og tilbudene i ungdomsklubbene. Ungdommens kulturmønstring anses også som en viktig arena som bør styrkes i framtiden.

Kultur:

Kommunens rolle som spillemiddelsøker er viktig å ha fokus på, spesielt når vi nå er i gang med store prosjekter ved begge skolene, samt en rekke andre små og store anlegg. I økonomiplanperioden er det foreslått å kutte deler av kulturkonsulentstillinga og bruke overskytende til åpning av turistinformasjonen i høysesong og helger. Dette planlegges gjort i samarbeid med biblioteket, slik at begge plasser vil få økt tilgjengelighet og bruk.

Nord Troms Museum:

Driftstilskudd til Nord Troms museum er en av kommunens kulturoppgaver. Her overføres hvert år driftstilskudd, samt husleie på Halti og sommerarbeidsplasser. Avtalen med Nord Troms museum kan sies opp, men har 2 års oppsigelsestid. Inneværende år har kommunen vært i flere møter med Nord Troms museum for å klargjøre enkelte punkter i avtalen. I driftstilskudd/husleie Halti betaler vi kr. 121 582,38 per halvår. I tillegg kommer våre ytelser til sommerarbeidsplasser, samt utgifter over eget budsjett på kr. 31 000 i strøm og forsikring. Totale utgifter kr: 304 164,76.

Kulturskolen

Kulturskolen ser et behov for å øke bemanningen. Kulturskolen har med sine 2,1 årsverk brukt opp sine ressurser på tradisjonell kulturskoleundervisning. En lokalisering av ungdomsklubben til Eidebakken gamle barneskole åpner for nye muligheter. Eksempelvis åpning av et øvingsrom for de som besøker klubben som kan benyttes på kveldstid.

En økning av bemanningen i kulturskolen vil åpne for at kulturskolelærer kan være tilstede. Man vil dekke det man etterspør under punktet «Ungdomsarbeid, rusforebyggende tiltak: et bedre og utvidet tilbud innenfor ungdomsklubbene.» Barnehagene har liten satsning innenfor kunst og kulturfagene. En økning av bemanningen i kulturskolen vil åpne for at kulturskolen kan bli et ressurscenter innenfor disse fagene for barnehagene

I driftsbudsjettet er det avsatt 30 000 til en videreføring av prosjekt med samarbeid med Balsfjord og Storfjord om innføring av ny rammeplan samt utvikling av samarbeidsprosjekter.

Bibliotek

Folkebiblioteket i Lyngen kommune har potensial som lokal utviklingsaktør og partner, og kan være et middel for å nå kommunens mål i samarbeid med andre tjenester innen for eksempel skole-, helse- og kulturfeltet. Lyngen folkebiblioteks handlingsplan og mål:

- Opprettholde og utvikle tjenesten, fortsatt ha et bibliotek med sentral beliggenhet og gode åpningstider, et lavterskeltilbud for folk flest. Være mer og lettere tilgjengelig ved å være på sosiale medier.
- Fortsette det gode arbeidet med utlån av bøker til barn hvor vi ligger godt over landsgjennomsnittet.
- Fortsatt være en del av Troms fylkesbibliotek sin satsing på å utvikle bibliotekene i fylket som aktive formidlere og uavhengige møtearenaer for samtale og debatt.
- Tettere samarbeid med skolene – både Eidebakken og Lenangen har ikke skolebibliotek.
- Gi lokalbefolkningen et godt og variert opplevelse- og kunnskapstilbud i bibliotekene i form av ulike arrangement for alle aldre.
- Oppgradere bokstammen til også å gjelde fremmedspråklige bøker og ordbøker på blant annet arabisk for også å ha et tilbud til flyktninger og fremmedspråklige som bosetter seg i Lyngen.
- Systematisk arbeid med nettverksbygging, organisering og utvikling av kompetanse på flere områder, der i blant formidling, prosjektstyring og ledelse. Per i dag så har vi et godt samarbeid mellom bibliotekene i Nord-Troms, Fylkesbiblioteket og lokale bedrifter.

Være en del av stedsutviklingen hvor biblioteket fungerer som samlingssted for debatt og en ukommersiell møteplass.

2.5 Ramme 4 - Helse, sosial og omsorg

Budsjettområdet omfatter sosialtjenesten, barnevernstjenesten, praktisk bistand, tiltak for funksjonshemmede, kommunens hjemmetjeneste, helse- og omsorgssenter og bo- og aktivitetssenter.

Budsjettramme 2018

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjettforslag 2018
Ramme: 4 Helse, sosial og omsorg			
3100 HELSE, SOSIAL OG OMSORGSPROSJEKTER	150	125	441
3105 HELSE OG OMSORG ADM.	3 991	4 119	4 199
3106 HELSE OG OMSORG FELLESUTGIFTER TIL FORDELING	1 974	1 993	1 993
3310 SOSIALTJENESTEN	4 175	4 004	3 954
3311 BARNEVERNSTJENESTEN	3 005	3 021	3 881
3411 PRAKTISK BISTAND	2 547	2 551	3 126
3412 TILTAK ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	1 839	1 842	1 576
3414 HJEMMETJENESTEN YTRE LYNGEN	9 299	9 683	9 683
3450 LYNGSTUNET HELSE- OG OMSORGSSENTER	13 818	14 319	15 178
3451 LANGTIDSAVDELING LYNGSTUNET	13 991	14 995	14 995
3452 KORTTIDSAVD./KAD LYNGSTUNET	8 468	8 000	8 000
3453 HJEMMETJENESTEN INDRE LYNGEN	8 422	8 468	8 468
3454 RUS OG PSYKISK HELSE	6 602	7 557	6 317
3510 SOLHOV BO- OG AKTIVITETSSENTER	6 261	7 258	7 258
3900 BUDSJETTRAMME HELSE, SOSIAL OG OMSORG	- 483	82	- 892
Sum ramme: 4 Helse, sosial og omsorg	84 059	88 017	88 177

Tiltak 2018:

<i>Rammekutt 2017-2020</i>	889
3100 INTERKOMMUNAL LEGEVAKTSSENTRAL/NØDNETT	316
3105 ØKNING UTEKONTAKT 15 %	80
3310 KVALIFISERINGSSTØNAD - REDUKSJON BARNEVERNSTJENESTEN - KJØP AV EKSTRA	-50
3311 TJENESTER	800
3311 MOBILT BARNEVERN	60
3411 PÅRØRENDESTØTTE	200
3411 AVLASTNING FUNKSJONSHEMMEDE BARN	375
3412 VTA-PLASSER - NY AVTALE	-225
3412 STØTTEKONTAKT - RED. BUDSJETT	-41
3450 4. MÅLTID LUNSJ	200
3450 4. MÅLTID LUNSJ	-90
3450 NORD-NORGESPERMISJON LEGETJENESTEN	500
3450 BAKVAKT TURNUSLEGE (ny akuttmedisinsk forskrift)	500
3450 KOMMUNAL LEGEVAKT - ØKTE REFUSJONER	-100
3450 RENHOLD LYNGSTUNET	-51
3451 LANGTIDSAVD. VEDERLAGSBETALING	-100
3454 OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500

3454	OMSORGSTJENESTEN - NY ORGANISERING	-500
3454	ÅRSVERK - REDUKSJON	-240
3450	OMORGANISERING - REDUKSJON AV TJENESTER	-1 500
3450	Helsestasjon- og skolehelsetjenesten	-363
Sum		160

Målsetting for perioden:

- At alle blir gitt muligheter for å mestre hverdagen ut i fra de forutsetninger det enkelte individ har.
- At mennesker med funksjonshemming og de med redusert helse pga. alderdom skal kunne bo hjemme hele livsløpet.
- Å innpasse drift til de økonomiske ressurser.

Foreslåtte statlige omlegginger innfor helse-, sosial og omsorg

NAV

Stortingsmelding 33 konkluderer med at NAV ikke har klart å oppnå hovedmålet med reformen – *å få flere i arbeid*. Virkemidler og organisering har ikke vært rigget for å møte en samfunnsutvikling med nye utfordringer for NAV. Stortinget har vedtatt at det skal bli færre og større NAV kontor med mulighet for spesialisering og profesjonalisering. Partnerskapet mellom stat og kommune skal bestå, og en må bli enige om nye kontorløsninger, blir det sagt.

Det er blitt lagt fram en skisse for utredning av ny kontorstruktur i Troms. Forslag om ny kontorstruktur skal være behandlet av kommunestyret innen 1. juli 2018. Pr i dag er det 3 kommunale årsverk ved NAV.

Formidling av hjelpemidler

I dag er det staten, via hjelpemiddelsentralen som låner hjelpemidler til personer med behov for hjelpemidler. Våren 2017 ble det sendt ut høring til alle kommuner, hvor forslaget var at kommunene skulle overta ansvar for å ha/låne ut hjelpemidler. Lyngen kommune ga svar på høringen, og svaret var at dagens ordning fungerer utmerket og at vi vil beholde den. Nå går det innstilling til Stortinget, om at ordningen skal bli overført til kommunene. Innbyggere i Lyngen kommune låner hjelpemidler for 2 -3 millioner i året, skal ordningen bli kommunal, vil det bli en betydelig merutgift.

VTA plasser (varig tilrettelagt arbeid)

Regjeringen har fått støtte i Stortinget til å utrede om ansvar for arbeidsmarkedstiltaket varig tilrettelagt arbeid bør overføres fra staten til kommunene. I dag er finansieringen hovedsakelig statlig, men hjemkommunen til brukeren forutsettes å dekke 25 prosent av tilskuddet til tiltaksarrangøren.

I begrunnelsene for å overføre ansvar fra stat til kommune blir det henvist til kommunereformen.

Nye foreslåtte tiltak

- Utvidet interkommunalt legevaktssentral/nødnett
- Datasystem – mobilt barnevern
- Opprette avlastningstilbud for funksjonshemmede barn
- 4: måltid ved sykehjem
- Bakvakt for turnuslege - ihht akuttmedisinsk forskrift

- Budsjettere for Nord-Norges permisjon.
- Natt-tjeneste i åpen omsorg
- Økning av budsjett for pårørendestøtte/omsorgslønn
- Få etablert et arbeids- og aktivitetstilbud tilrettelagt for mennesker med funksjonshemming.

Utvidet interkommunalt legevaktsentral/nødnett

Pr i dag har Lyngen kommune avtale med Tromsø kommune om formidling av legevakt. Tjenesten er nå utvidet til også å omfatte nødnett, noe som fører til økte utgifter.

Mobilt barnevern

Barneverntjenesten ønsker å ta i bruk digitale løsninger som de kan bruke utenfor kontoret f.eks. ved hjemmebesøk. Det må kjøpes datasystem for å gjøre det mulig.

Opprettelse av avlastningstilbud for funksjonshemmede barn

I henhold til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester skal kommunen gi til avlastning til foresatte som har krevende omsorgsoppgaver.. Tidligere har en gjort avtaler med private, som har gitt avlastning i sine hjem. Det er nå vanskelig å få slike avtaler, og det blir foreslått å opprette et avlastningstiltak for barn i kommunal regi.

4.måltid ved sykehjem

Det er mye fokus på ernæring for beboere ved sykehjem. Fra 2018 vil en innføre det 4.måltid ved Lyngstunet helse- og omsorgssenter. Det 4.måltid er lunsj kl 12, middag blir flyttet til kl 15.30. Et ekstra måltid vil koste ca kr 20 pr stk pr dag, totalt kr 200 000 i året. For de som betaler vederlag vil det inngå i det. For de som bor i omsorgsboliger vil det bli en økning på kr 200 i mnd i betaling for kost. Det blir dermed en nettoutgift på kr 110 000 i året.

Akutt medisinsk forskrift

Akutt medisinsk forskrift. En ny forskrift som stiller krav om at leger som går legevakt skal være godkjente allmennleger eller spesialister i allmenntmedisin. Våre faste leger oppfyller kravet, men turnuslegen må ha en godkjent lege i bakvakt som er klar for å rykke ut ved behov. Legen som er i bakvakt skal ha betaling for hele vakta, dvs at det er to som skal ha betaling. Det vil gi en økt kostnad på kr 500 000 i året.

Nord-Norges permisjon

Nord-Norges permisjon. Det er en gammel avtale fra slutten av 1990 – tallet som var et stabiliseringstiltak for å beholde leger i Nord-Norge. 3 av våre fastleger har avtaler, og den går ut på at hvert 3.år skal legen ha 4 måneder permisjon med lønn. Arbeidsgiver skal betale for vikar. Avtalen innebærer at hver lege kan ha 1 måned og 10 dager permisjon hvert år, for 3 leger utgjør det 4 måneder pr år. Det utgjør ca kr 500 000 i lønns- og pensjonsutgifter pr år. Utgifter til vikar kommer i tillegg. Det er ikke blitt budsjettet ekstra i tidligere år, noe som har ført til overskridelser av budsjett.

Natt-tjeneste i åpen omsorg

Fra 01.01.18 blir det satt i gang et prosjekt med natt-tjeneste i åpen omsorg. Prosjektet har en varighet på 1 år, og en skal i perioden kartlegge behov for tjenesten. For å få utnyttet effekten av velferdsteknologi, må en ha personer som kan reise hjem til brukeren når det går alarmer. Å ha en slik tjeneste er helt avgjørende for å få effekt av teknologien. Prosjektet blir finansiert gjennom omlegging. I vår strategi plan har vi satt opp at vi ønsker at mennesker skal kunne bo hjemme hele livet, en natt-tjeneste skal være med på å gjøre det mulig.

Pårørende støtte (tidligere omsorgslønn)

I 2017 har det vært et merforbruk av tjenesten omsorgslønn. Fra 01.10.17 er det foretatt en endring i helse -og omsorgsloven, som styrker retten til økonomisk støtte for pårørende som har omfattende omsorgsoppgaver i hjemmet. Det blir derfor foreslått en økning med kr 200 000 i året.

Arbeids- og aktivitetstilbud

Lyngen kommune mangler et tilrettelagt tilbud hvor det ikke blir stilt krav om produksjonsevne 1:5. Det største hindrer for å få et tilbud er lokaler, da det ved omorganisering er årsverk for å få etablert tilbudet. Det gamle sykehjemmet er solgt til Lyngsalpan Vekst. Skal lokaler blir leid av bedriften, vil det bli kostnader. Det må bli jobbet med å finne lokaler for tilbudet.

Omorganiseringer/endring av drift innfor helse/sosial /omsorg

For å oppnå økonomisk balanse i årene som kommer, må drifta bli lagt om, og vi må redusere omfanget av våre tjenester. I kommunal-rapport, ble det i sommer lagt fram et kommunebarometer. I en kort analyse står det: *«Lyngen ligger så langt an til en 62.plass i kommunebarometeret 2017. Dette er før vi tar hensyn til økonomiske rammebetingelser»*. Videre står det *«Lyngen ligger helt i toppsjiktet innen helse og sosialtjenesten. Kommunen er også inne på Topp 100-lista hva gjelder kultur, miljø og ressurser og pleie- og omsorg»*.

I budsjettforslaget er det satt opp en omorganisering/reduksjon av tjenester på 1.5 mill med virkning fra sommer 2018. Forslaget innebærer en sammenslåing av tjenestene rus/psykisk helse og tjenester for mennesker med psykisk utviklingshemming. Personell som er på avdelingen på Lyngstunet i dag, flytter inn i en avdeling på Solhov. En sammenslåing av tjenestene vil styrke tilbudet til brukergruppene gjennom kunnskap som de forskjellige fagpersoner har. Det vil også styrke tilbudet til for de psykisk utviklingshemmede som bor i private hjem og som ikke har en fullgod oppfølging i dag. Omleggingen kan føre til at det blir ledige rom på Lyngstunet, men det er et nødvendig tiltak for å få reduksjon av kostnader

I 2018/19 må det bli jobbet ytterligere med reduksjoner. Legetjenesten er på topp i Norge. Legevaktjenesten er kostbar, men det er utfordrende å få den organisert på en annen måte enn hva den er i dag. Å ha legevakt i Balsfjord eller i Tromsø vil gi en svekket beredskap ved stengte veier (Pollfjellet og Breivikeidet). Fylkesmannen ved fylkeslegen anbefaler kommuner i Nord-Troms om å lage en felles legevakt. Ifølge fylkeslegen bør en legevakt ha ca 10 leger som går legevakt, og da med hjelpepersonell til stede. For Lyngen kommune er det ikke mulig å ha felles legevakt med de andre Nord-Troms kommuner pga. geografi og ferge. Uansett må det bli jobbet med alternativer til dagens legevakt for å få ned kostnader.

Det er to omsorgssenter i kommunen. På begge steder er det f.eks. kjøkken med til sammen 5,2 årsverk som skal produsere mat til ca. 80 personer, pluss middager til 20 -25 hjemmeboende. Det er et spørsmål om Lyngen kommune har økonomi til å drifte to omsorgssenter i framtida, og om tilbudet med omsorgsboliger ved Lenangen omsorgssenter må opphøre, men at hjemmetjenesten fortsatt blir i Lenangen.

Betaling for VTA plasser

Hjemkommunen til brukeren av VTA plass skal betale 25 % tilskudd, resten av finansieringen er statlig. I dag betaler Lyngen kommune 42,8 % i tilskudd for hver plass.

Lyngen kommune vil be om reforhandling av avtalen med Lyngsalpan Vekst for å komme ned på 25 %. 42,8 % utgjør 1.13 mill. Det er budsjettert med en reduksjon på kr 225.000 fra 2.halvår 2018, og en årlig reduksjon på kr 450 000 i årene etter.

Sosialtjenesten

Det knytter seg usikkerhet til tjenesten, da arbeids- og sosialdepartementet har meldt en strukturendring av Nav-kontorene. Lyngen kommune har arbeidsgiver ansvar for 3 årsverk ved kontoret, og blir det gjennomført endring, vil det få store konsekvenser for de ansatte. Å ha arbeidsted i Tromsø vil bli vanskelig, så det må bli planlagt interne omplasseringer.

Kvalifiseringsprogrammet er på kr 350 000, og er redusert med kr 50 000 pga. av mindre behov. Programmet skal hjelpe mennesker som er uten arbeid til å gjøre seg kvalifisert til et arbeid. Det er lav arbeidsledighet i Lyngen kommune.

Krisesenter

Lyngen kommune har et interkommunalt samarbeid om tilbud i krisesenter, hvor Tromsø kommune er vertskommune. Krisesenteret vil i 2019 få nye lokaler. De vil utvide antall plasser og årsverk. Det vil sannsynligvis bli nye forhandlinger om økte utgifter i løpet av 2018.

Barnevern

Det er en utfordring å fange opp barn og unge som er i risikogrupper. I løpet av de to siste årene er det etablert et tverretatlig samarbeid mellom skole, helsestasjon, barnevern, psykisk helse, kommuneoverlege, kommunepsykolog og NAV. Arbeidet i gruppa viser at det er behov for at alle instanser jobber sammen, og neste skritt er å opprette en forbyggende enhet for barn og unge. Dette er også i tråd med de statlige føringer, i statsbudsjettet for 2018 er tilbud til barn- og unge prioritert.

Fra 2014 ble det er store endringer for det kommunale barnevern. Endringene gjelder både økonomi (blant annet økt egenandel for kommunene ved bruk av tiltak fra staten), samt dreining av ansvaret for ulike tiltak fra staten til kommunene. Det siste innebærer en ressursforskyvning fra BUF-etat (statens barnevern) til kommunene hva angår både kompetanse samt økonomi. Den kommunale egenandelen er på kr 68 000 pr mnd (80 % av utgiftene) ved bruk av de statlige institusjoner. Lyngen kommune vil kjøpe tjenester i 2018, og har budsjettert med kr 800 000 ekstra i 2018.

Helse- og omsorgstjenester

Hovedutfordringer:

- Følge opp forutsetninger i samhandlingsreformen.
- Gi gode tjenester ved reduksjon av ressurser.
- Ha tilgang på kvalifisert personell.
- Implementering av velferdsteknologi.

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen har nå vært praktisert i 5 år for somatikk og i 1 år for psykisk helse og rus. Våre tjenester merker at sykehuset skriver ut pasientene fortere enn før reformen, og at det kreves ekstra ressurser for å følge opp de som blir utskrevet.

Rus- og psykisk helse

Hovedutfordringer:

Gi et botilbud til mennesker som bruker rus, og til dem som er motiverte for å slutte.

Gi et botilbud til unge psykisk syke som ikke mestrer å bo alene.

Gi et arbeidstilbud tilpasset brukerens ressurser.

Tiltak:

Tjenesten vil ta i bruk 2 nye boliger i nybygget på Solhov som er beregnet for brukere som bruker rus og som ønsker å slutte. Tjenestetilbudet vil få nye lokaler, og brukere får et samlingssted. I løpet av 2018 skal tjenesten bli samordnet med tjenesten for de psykisk utviklingshemmede.

Eldreomsorg: I statsbudsjettet blir det fremmet en ny reform *Leve hele livet*. Det skal bli fokusert på ernæring, aktivitet, felleskap, helsehjelp og sammenheng i tjenestene.

Aktiviteter: Gjennom prosjektmidler har det i 1 år vært en fritidsassistent i 0.5 årsverk som har samlet hjemmeboende eldre til sosiale aktiviteter. De som ikke har noen tjenester fra etaten har vært prioritert, da med tanke på å forebygge redusert helse. Behovet for å videreføre tiltaket er absolutt til stede, men økonomien tillater ikke det. Det er en dag i uka fysisk aktivitet (trim) inne på Lyngstunet, hvor også hjemmeboende kan delta. Oppmøtet utenfra er varierende, da transport ofte blir problem.

Demens sykdom: Å gi et tilbud til mennesker med demens sykdom vil bli en av de store utfordringer i årene som kommer. De fleste som blir rammet av sykdommen vil ha behov for en institusjonsplass, og pr i dag er det der vi har størst utfordring med å gi tilbud. Å ha et dagtilbud for hjemmeboende mennesker med demens sykdom vil bli en lovpålagt tjeneste fra 2020. I 2018 vil vi prøve å samle tilbudet vi har i Leangen og i Indre Lyngen for å få et bedre tilbud.

Hverdagsrehabilitering: Tilbudet ble etablert fast i 2017, og har så langt gitt en god helsegevinst for dem som har fått tjenesten. I vår rehabiliteringsplan, er det satt opp forebyggende hjemmebesøk som et tiltak. For å få det iverksatt, vi det være behov for 0.5 årsverk, og det er ikke rom for det i 2018.

Frivillig arbeid: Intensjonen med å få etablert en frivilligsentral, var at tilbudet skulle komme de eldre til gode, særlig med tanke på aktiviteter. Tilbudet har ikke fanget de eldre godt nok opp, og gitt ramme gir ikke muligheter for å fortsette med å gi et tilskudd på kr 200 000.

Innovasjon innfor tjenesten: Tjenesten er opptatt av å se på mye muligheter for at mennesker med nedsatt funksjonsnivå kan mestre livene sine ved hjelp av teknologi. Det er i økonomiplan lagt inn 1 mill. hvert år for å gjøre investeringer innfor velferdsteknologi. Lyngen kommune er med i et interkommunalt samarbeid med de andre Nord-Troms kommunene. Det er bevilget statlige midler til prosjektleder, prosjekt er tilknyttet e-helse direktoratet. Velferdsteknologi er nytt, og det er mange leverandører som ønsker å selge. Det er vanskelig å velge riktig utsyr, investeringen som blir gjort nå, skal kunne brukes i mange år framover.

2.6 Ramme 5 – Plan, teknikk og næring

Budsjettramme 2017

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjettforslag 2018
Ramme: 5 Plan, næring og teknikk			
4400 BYGG OG ANLEGG, PROSJEKTER	100	300	100
4405 PLAN	3 170	3 059	2 809
4407 NÆRING	642	1 452	1 212
4408 KOMMUNALE HAVNER OG KAIER	-	1 596	1 596
4410 BYGG OG ANLEGG	14 747	14 516	15 501
4412 FORVALTNING TEKNISKE TJENESTER	4 449	4 621	3 821
4710 VANN OG AVLØP	- 1 640	1 029	1 029
4810 FEIING OG BRANNBEREDSKAP	3 054	2 967	2 967
4900 BUDSJETTRAMME PLAN, NÆRING OG TEKNIKK	-	78	108
Sum ramme: 5 Plan, næring og teknikk	24 522	24 212	23 893

Tiltak 2018:

Rammekutt 2017-2020	186
VISIT LYNGENFJORD - TILSKUDD	200
Husleie Rådhuset	1 915
Reduksjon av husleie Rådhuset	-1 200
Off. toalett og parkering	-500
Miljøavgift - off. toalett og parkering	500
RENHOLD TOALETT UTFARTSSTEDER	100
LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER LYS OG VARME	300
INNGJERDING MOT UTMARK	50
HELIKOPTERLANDINGSPLASS - BRØYTING	20
Veivedlikehold - reduksjon kjøp av tjenester	-100
Kommunale boliger oppgradering med økt husleie	-100
Busslomme Tindevangen	-800
Næringssjefen - prosjektledelse 50 %	-440
Lønn og pensjon driftsleder/sectorleder	-700
Plan - kjøp av tjenester	600
Landbruksvikarordningen omorganiseres	-250
Lyngeløftet - driftsbudsjett prosjektledelse	100
Lyngenhallen - brukerbetaling	-200
Sum	-319

Hovedutfordringer:

I likhet med forutgående driftsår vil budsjettrammen for 2018 også være stram. Sektoren vil fortsatt rette særlig driftsmessig og økonomisk oppmerksomhet mot effektiv drift av kommunens bygnings- og anleggsmasse.

Mål

For 2018 har sektoren følgende hovedmål for forvaltning, drift og tjenesteproduksjon:

- Ferdigstille arealplan og endre eksisterende reguleringsplaner i samsvar med endret behov
- Være et godt og positivt mellomledd mellom regionale myndigheter og private aktører/virksomheter.
- Levere gode tjenester mot interne og eksterne brukere

Tiltak:

- Tydelig kommunikasjon mellom ledere og ansatte
- Sette inn mellomlederfunksjon der dette er nødvendig
- Gjennomføre prosjektlederopplæring
- Anskaffe nødvendig dataverktøy og gi nødvendig opplæring til ansatte i bruk av dette
- Gjennomføre kurs og opplæring av ansatte slik at risiko for uønskede hendelser minimeres
- Fokus på drifts- og vedlikeholdsplaner for alle fagfelt innenfor enhetens ansvarsområde
- Utvikle HMS- og driftsprosedyrer for de vanligste oppgavene som utføres på enheten
- Gjøre den enkelte ansatte bevisst på egen rolle i organisasjonen

Foreslåtte driftstiltak

Husleie Lyngen Servicesenter AS:

Lyngen kommune og Lyngen servicesenter har inngått avtale om leie av rådhuset i Strandveien 24, årlig avtalt leie er satt til kr 1,915 mill. kroner, som ligger betydelig over gjengs leie i området. Reforhandling av eksisterende leieavtale vurderes som nødvendig, dette kan også forsvares siden utleier nå har fått kommunal garanti for sitt låneopptak og dermed reduserer sine rentekostnader. Kommunen drifter bygningen med vaktmester, bygningsvedlikehold og vedlikehold av tekniske anlegg. Ut fra dette ansees kr 500 000 å være markedsmessig riktig årsleie.

Anskaffelse av ny oppvarmingsløsning på Lyngsdalen oppvekstsenter. Eksisterende fyrkjele er montert da bygget ble oppført, til tross for godt vedlikehold er denne nå i en slik tilstand at det snarest bør installeres ny oppvarmingsløsning. Det foreslås å avsette kr 300 000 til anskaffelse av ny el-kjele.

Nye gjerder mot utmark på kommunal eiendom. Som grunneier har kommunen plikt å gjerde slik at beitedyr ikke tar seg inn på innmark eller boligområder. Lyngen har mange beitedyr i utmark på sommerhalvåret, slik inngjerding vil forbedre arbeidsforholdene til kommunens bønder. Det foreslås å avsette kr 50 000 til formålet i 2018 og tilsvarende beløp for 2019 og 2020 inntil behovet er dekket.

Det foreslås å avsette kr 100 000 til kjøp av tjenester for renhold av toaletter i utfartsområder. Erfaring viser at renhold bør utføres 2-3 ganger pr uke når utfarten er størst, dette kan reduseres noe i lavsesong. Det bør arbeides aktivt for å etablere brukerbetaling som dekker utgifter til drift av toaletter.

Kommunestyret har vedtatt plassering av helikopterlandingsplass ved Lyngenhallen på Eidebakken. Ferdigstilling av denne vil ikke være klar før tidligst vår/sommer 2018. Inntil videre vil det ryddes plass i Myra til dette formålet. Det foreslås avsatt kr 20 000 årlig til vintervedlikehold av slik landingsplass.

Lyngen kommune har i dag avtale om vintervedlikehold av Vartoveien opp til snuplass på oversiden av bro. Kommunen utfører sommervedlikehold i begrenset grad, i tillegg vil det være behov for oppgradering av bro. Veigrunnen er ikke matrikulert, men Troms Kraft har bruksrett fra berørte grunneiere. Det beregnes at vinterdrift av strekningen medfører årlige utgifter på kr 150 000. Dette kan tas som besparelse fra 2020.

Det foreslås å avsette kr 1,5 mill. på investering til anskaffelse av traktor med snøfreser, tilhenger og mindre beltegraver. Dette kan benyttes til lettere vedlikehold av kommunale veier, reparasjon av vann- og avløpsinstallasjoner og noe snørydding i egen regi. Slik anskaffelse vil gi mulighet for å redusere kjøp av tjenester og gi bedre utnyttelse av egne ansatte, beregnet besparelse for 2018 er kr 100 000.

Kommunens landbruksvikar utfører landbruksrelaterte arbeidsoppgaver i ca. 30% av sin årlige arbeidstid. Det må derfor vurderes om dette tilbudet fortsatt skal gis av kommunen. Nedleggelse av denne stillingen vil gi besparelse på kr 250 000 for 2018 (halvårsvirkning) og kr 470 000 de påfølgende år. Overflødig ansatt vil få tilbud om annen stilling i kommunen der denne er kvalifisert.

Kommunen har i dag 39 boenheter (ikke omsorgsboliger) som leies ut til ansatte og andre. Leieinntekter for disse er kr 2,3 mill. årlig. Det foreslås å øke husleien for kommunale boliger, deler av inntektsøkningen settes av til økt vedlikehold. Dette gir grunnlag for å øke gradvis over flere år som følge av økt vedlikehold og bedre standard. Det budsjetteres med netto inntektsøkning på kr 100 000 i 2018.

Kommunen tildeler i dag tilskudd til boliger som etableres i områder utenfor kommunalt opparbeidede felt. Slikt tilskudd er ment å dekke tiltakshavers utgiften med å anlegge private vann- og avløpsanlegg. For å møte de økonomiske utfordringene kommunen står overfor i fremtiden foreslås dette tilskuddet fjernet fra 2019. Årlig besparelse kr 1 mill. kroner.

For 2017 er det budsjettert med kr 200 000 til nydyrkingstilskudd. Slik tilskudd vil bidra til at aktive gårdsbruk stiller sterkere i forhold til for-tilgang fra egne eiendommer. Selv om det vil være uheldig å fjerne dette etter kun et år så er ikke slikt tilskudd lovpålagt og må derfor ser opp mot andre nødvendigheter. Det foreslås derfor å fjerne dette fra 2018, årlig besparelse kr 200 000.

Busslomme Tindevangen: I økonomiplanen var det avsatt driftsmidler til etablering av busslomme ved Tindevangen boligfelt. Da det så langt ikke er solgt noen tomter foreslås det at en eventuell etablering av dette i 2018 dekkes av disposisjonsfond.

Feiing, brann og redning

Avdelingens hovedmål er å redusere antall branner og konsekvensen av disse gjennom et godt informasjon-, motivasjons-, tilsyns- og feiarbeid, samt god saksbehandlingen. Man skal fortsette samarbeidet mellom feiefunksjon, tilsynsseksjon og beredskapsavdelingen for å øke kunnskapen om utøvelse av forebyggende arbeid i kommunen.

Hovedutfordringer videre er nye krav til brannstasjoner og kompetansekrav hos personell.

Mål og tiltak 2018:

- Videreføre gjennomføring av kompetansetiltak
- ROS – analyser
- vedlikehold og reparasjoner av materiell og bygninger

2.7 Ramme 6 og 7 – finans og inntekter

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjett-forslag 2018
Ramme: 6 Finans			
8000 PREMIEAVVIK, PENSJONS- OG LØNNSRESERVE, MV.	2 382 -	1 186 -	1 216 -
Sum ramme: 6 Finans	2 382 -	1 186 -	1 216 -

Avsetning til lønnsreserve er økt med kr 810 000 ihht forventet lønnsvekst på 3 % for 2018.

	Budsjett 2017	Konsekvens-justert budsjett 2018	Budsjett-forslag 2018
Ramme: 7 Budsjettskjema 1A			
8001 EIENDOMSSKATTEKONTOR	- 6 620 -	6 730 -	7 065 -
9000 FRIE INNTEKTER, RENTER OG AVDRAG, AVSETNINGER	- 191 877 -	200 332 -	195 179 -
Sum ramme: 7 Budsjettskjema 1A	- 198 497 -	207 062 -	202 244 -

Tiltak 2018:

Ramme 6:	
Redusert lønnsreserve pga. nedskjæringer	-30
Ramme 7:	
Økt eiendomsskatt - kontorjustering	-335
Renter nye investeringer - formannskapets endringer	19
Avsatt til disposisjonsfond	5 134

Eiendomsskatt beholdes på 5 promille i 2018, men det foreslås en kontorjustering. Reell avsetning til disposisjonsfond er 1,9 mill. kroner.

3 VEDLEGG

3.1 Økonomiske oversikter – formannskapets innstilling

Økonomisk oversikt drift - formannskapets innstilling						
	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Brukerbetalinger	8 749	7 955	8 224	8 224	8 099	7 924
Andre salgs- og leieinntekter	21 433	21 400	21 625	22 975	22 975	22 975
Overføringer med krav til motytelse	53 438	37 276	38 914	38 226	38 009	38 009
Rammetilskudd	151 667	155 543	154 975	153 245	151 588	150 136
Andre statlige overføringer	4 821	1 993	4 686	3 467	2 785	2 017
Andre overføringer	1 141	0	0	0	0	0
Skatt på inntekt og formue	61 736	59 117	62 039	61 061	60 206	59 450
Eiendomsskatt	6 583	6 620	7 065	7 065	7 065	7 065
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	309 566	289 904	297 528	294 263	290 727	287 576
Lønnsutgifter	178 086	170 261	177 869	171 140	164 214	162 897
Sosiale utgifter	22 969	23 850	20 811	20 879	21 031	21 185
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	42 582	38 637	39 201	38 053	37 703	37 615
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	13 610	14 426	15 609	15 399	14 599	14 159
Overføringer	22 007	18 221	17 467	15 667	14 788	14 792
Avskrivninger	14 564	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	-8	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	293 811	265 395	270 957	261 138	252 335	250 648
Brutto driftsresultat	15 755	24 509	26 571	33 125	38 392	36 928
Renteinntekter og utbytte	1 117	715	863	830	794	757
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	60	40	40	40	40	40
Sum eksterne finansinntekter	1 177	755	903	870	834	797
Renteutgifter og låneomkostninger	7 728	9 152	8 558	11 654	15 634	17 079
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	15 000	15 000	15 804	16 991	18 054	18 178
Utlån	3	90	90	90	90	90
Sum eksterne finansutgifter	22 731	24 242	24 452	28 735	33 778	35 347
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-21 555	-23 487	-23 549	-27 865	-32 944	-34 550
Motpost avskrivninger	14 564	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	8 764	1 022	3 022	5 260	5 448	2 378
Netto driftsresultat i %	2,83 %	0,35 %	1,02 %	1,79 %	1,87 %	0,83 %
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	5 868	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	3 814	300	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	3 722	17	0	0	0	0
Sum bruk av avsetninger	13 404	317	0	0	0	0
Overført til investeringsregnskapet	926	1 106	1 107	1 107	1 607	1 607
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	10 645	233	1 915	4 153	3 841	771
Avsatt til bundne fond	4 898	0	0	0	0	0
Sum avsetninger	16 469	1 339	3 022	5 260	5 448	2 378
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	5 699	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt investering - formannskapetets innstilling

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Salg av driftsmidler og fast eiendom	1 351	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	4 911	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	7 110	0	0	0	0	0
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	13 372	0	0	0	0	0
Lønnsutgifter	1 494	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	182	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	43 654	132 281	50 960	3 500	100	100
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	1 023	0	0	0	0	0
Overføringer	7 110	0	500	10 500	5 500	5 500
Renteutgifter og omkostninger	9	0	0	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0	0	0	0
Sum utgifter	53 472	132 281	51 460	14 000	5 600	5 600
Avdrag på lån	18 721	1 666	2 076	2 188	2 301	2 314
Utlån	7 994	10 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Kjøp av aksjer og andeler	926	1 006	1 107	1 107	1 107	1 107
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	2 494	0	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	30 136	12 672	8 183	8 295	8 408	8 421
Finansieringsbehov	70 235	144 953	59 643	22 295	14 008	14 021
Dekket slik:						
Bruk av lån	61 396	140 681	52 650	17 365	10 100	10 000
Salg av aksjer og andeler	147	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	4 169	1 666	2 076	2 188	2 301	2 314
Overført fra driftsregnskapet	926	1 006	1 107	1 107	1 607	1 607
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	906	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	2 691	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	1 600	3 810	1 635	0	100
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Sum finansiering	70 235	144 953	59 643	22 295	14 008	14 021
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

3.2 Gebyrregulativ

Gebyr- og havneregulativ vedlagt som egne dokument.

Gebyrregulativ Lyngen kommune 2018

Gebyrer og betalingssatser

Kommunestyrevedtak XXX/17

Innhold

Gebyrer og betalingssatser – Lyngen kommune	3
Kopiering:	3
Salg- og skjenkeavgifter:.....	3
Vigsler:.....	3
Oppvekst og kultur	3
Barnehagene:	3
SFO:	4
Kulturskole:	4
Svømmehall:.....	4
Jægervatn leirskole:.....	4
Helse, sosial og omsorg	5
Omsorgstjenester:.....	5
Legekantor:	5
Vaksinasjoner:	6
Plan, næring og teknikk.....	7
Vann og avløp:.....	7
Feiing:	7
Husleie kommunale boliger:.....	8
Husleie omsorgsboliger:	8
Behandlingsgebyr byggesak og landbruk:	9
Gebyrregulativ for kart og delingsforretning m.v.:.....	14
Renovasjon:	18

Gebyrer og betalingssetser – Lyngen kommune

Alle betalingssetser og gebyrer gjelder f.o.m. 1.1.2018. Det tas forbehold om endringer i forskrifter eller statlige føringer som medfører endringer i betalingssetsene.

Det innføres fakturagebyr på alle utgående **papirfaktura** fra Lyngen kommune, med unntak for foreldrebetaling for barnehageplasser og SFO. Fakturagebyr settes til kr. 50,00.

Kopiering:

KOPIERING	Pris 2018	ENHET	KOMMENTAR
Kopi A4 farge	4,80	Pr. kopi	Eks. mva.
Kopi A4 sort/hvit	2,40	Pr. kopi	Eks. mva.
Kopi A3 farge	12,00	Pr. kopi	Eks. mva.
Kopi A3 sort/hvit	8,00	Pr.kopi	Eks. mva.

Salg- og skjenkeavgifter:

SALG- OG SKJENKEAVGIFTER	Pris 2018	ENHET	KOMMENTAR
Salg øl/rusbrus	0,20	Per vareliter	Alkoholholdig drikk gr. 1
Salg vin	0,55	Per vareliter	Alkoholholdig drikk gr. 2
Minimumsgebyr salg	1 570,00	Pr. år	
Skjenking av øl/rusbrus	0,45	Per vareliter	Alkoholholdig drikk gr. 1
Skjenking av vin	1,20	Per vareliter	Alkoholholdig drikk gr. 2
Skjenking av brennevin	3,95	Per vareliter	Alkoholholdig drikk gr. 3
Minimumsgebyr skjenking	4 900,00	Pr. år	
Behandlingsgebyr ambulerende bevilling	350,00	Pr. behandling	

Jf. forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholforskriften), kap. 6.

Vigsler:

Kommer – oppdateres etter egen sak.

Oppvekst og kultur

Barnehagene:

Pris hel plass:	2 910,00	per mnd.
Kostpenger:	330,00	per mnd.

Nedre grense for plass: 50 %

Søskenmoderasjon: 50 % for søsken i barnehage

Det kan ved ledighet kjøpes enkeltdager for barn som allerede har plass i barnehagen
Pris kr. 300,- pr dag + kost kr.20,-

SFO:

Plass-størrelse	Foreldrebetaling	Søskenrabatt
Over 10 t/u	Kr 1 800	Ingen
Under 10 t/u	Kr 1 020	Ingen
Korttidsopphold pr. time	Kr 50	
Kost (alle skoler)	7,50/måltid	Ingen

Kulturskole:

GEBYRNAVN	PRIS	ENHET	KOMMENTAR
MUSIKK			
Årskontingent instrumental/vokalopplæring (38 uker. Følger skoleruta)	1.220 kr. 30 min. pr. uke	Pr. skoleår	
Kulturskolekoret	510 kr	pr. skoleår	

I musikkundervisning gis det 25 % søskenmoderasjon for 2., 3., 4. barn osv.

Svømmehall:

Basseng	Pris kr
Voksne	50
Barn	30
Pensjonister	30
Familie	120
Klippekort voksne	450
Klippekort barn	270
Klippekort familie	1 100

Jægervatn leirskole:

GEBYRNAVN	PRIS	ENHET
Jægervatnet leirskole		
Leie av leirstedet	500	Per døgn
Badestamp	500	Per døgn
Kano-/kajakkleie – barn	100	Pr. stk.
Kano-/kajakkleie voksen	150	Pr. stk.
Døgnpris:	80	Barn
	100	Voksen

Helse, sosial og omsorg

Korttidsopphold, dag-/nattopphold og langtidsopphold følger forskrifter om egenandel for kommunale helse og omsorgstjenester.

Omsorgstjenester:

Omsorgstjenester	Pris 2018	ENHET	KOMMENTAR
Dag-/nattopphold	80,00	pr. dag	
Trygghetsalarm	225,00	pr. mnd	
Matombringing	100,00	pr. 1/1 porsjon	
Korttidsopphold institusjon	160,00	pr. døgn	
Hjemmehjelp/praktisk bistand:			går etter inntekt
Husstander under 2G	205,00	pr. mnd.	
Inntekt mellom 2-3G	883,00	pr. mnd.	
Inntekt mellom 3-4G	1452,00	pr. mnd.	
Inntekt mellom 4-5G	1697,00	pr. mnd.	
Inntekt over 5G	2580,00	pr. mnd.	
Selvkost	205,00	pr. time	

Egenbetaling praktisk bistand (1G = kr 93 634).

For de som benytter færre timer enn det de har vedtak på, betales timepris (inntil taket) jfr. den inntektskategorien bruker tilhører.

Helsestasjon:

Helsestasjon	Pris 2018	ENHET
Brystpumpe, liten	159,00	Pr. stk.
Brystpumpe, stor	200,00	"
Engangssett tilpumpe, dobbel	400,00	"
Enuresealarm	300,00	"

Legekontor:

Legekontor	Pris 2018	ENHET
Kopi av journal	70,00	pr. journal + porto

Vaksinasjoner¹:

Vaksinasjoner	Pris 2018	ENHET	KOMMENTAR
Vaksiner:			Navn på vaksinen:
Difteri, stivkrampe, polio, kikhoste	290	stk	Boostrix polio
Gul feber (NB! Vaksinasjonssertifikat)	360	"	Stamaril "Sanofi pasteur MSD"
Hepatitt A voksne og barn		"	
Hep A barn	300		Havrix
Hep A voksne	380		Havrix, vaqta
Hepatitt B voksne	280	"	Engerix B "BSK" (voksne)
Hepatitt B barn	200	"	Engerix B "BSK" (barn under 16 år)
Hepatitt A og B barn	400	"	Twinrix "GSK" (barn under 16 år)
Hepatitt A og B voksne	550	"	Twinrix "GSK" (voksne)
Japansk encefalitt	975	"	Ixiaro
Kolera og ETEC-diare	260	"	Duchoral "SBL Vaccin" 1 dose,
Kolera og ETEC-diare	470	"	Duchoral 2 doser
Tuberkulose	0	"	BCG
Tuberkulinprøve	0	"	Mantoux
Meningokokk A+W+C+Y	480		Menveo «Novartis»
Meningokokk B			Bexero «Novartis»
Meningokokk C	370		NeisVac-C «Baxter»
MMR (mesling, kusma og røde hunder)	0	"	Priorix "GSK"
Poliomyelitt	160	"	Imovax polio "Aventis Pasteur MSD"
Rabies	600	"	Rabipur
Skogflåttencefalitt voksne	365	"	Ticovac "Baxter " Voksendose fra alder 16 år
Skogflåttencefalitt barn	340	"	Ticovac Junior "Baxter " Barnedose fra alder 1-16 år
Tyfoidfieber	155 255	"	Typhim "GSK" Vivotif (kapsler)
Pneumokokkvaksine	420		Pneumowax
HPV vaksine til voksne kvinner f. etter 1991	0		Cervarix
Influensavaksine	150		

¹ Kan endres fortløpende ihht prisendringer

Plan, næring og teknikk

Vann og avløp:

AVLØPSGEBYRER	Pris 2017	Pris 2018	ENHET	KOMMENTAR
Tilknytningsgebyr for avløp	7 240,00	7 240,00	pr tilknytning	Alle kategorier bygninger
Abonnementsgebyr for avløp:				
Bolig, fritidsbolig	2 225,00	2 225,00	pr år	Eks. MVA
Næring m/forbr. u/500 m3/år	2 225,00	2 225,00	pr år	Eks. MVA
Næring m/forbr. o/500 m3/år	4 120,00	4 120,00	pr år	Eks. MVA
Forbruksgebyr avløp:				
Bolig	11,48	11,48	pr m2	Eks. MVA
Fritidsbolig	2,18	2,18	pr m2	Eks. MVA
Andre kategorier	11,48	11,48	pr m2	Eks. MVA
Målt forbruk	11,48	11,48	pr m3	Eks. MVA

Uendret.

Vanngebyr	Pris 2017	Pris 2018	ENHET	KOMMENTAR
Alle priser er ekskl. m.v.a.				
Tilknytningsgebyr for vann	6 300,00	6 300,00	pr tilknytning	Alle kategorier bygninger
Abonnementsgebyr for vann:				
Bolig, fritidsbolig	2 055,00	2 055,00		Eks. MVA
Næring m/forbr. u/500 m3/år	1 233,00	1 233,00		Eks. MVA
Næring m/forbr. 500 - 5000 m3/år	1 233,00	1 233,00		Eks. MVA
Næring m/forbr. o/5000 m3/år	1 233,00	1 233,00		Eks. MVA
Forbruksgebyr vann:				
Bolig	9,11	9,11	pr m2	Eks. MVA
Fritidsbolig	9,11	9,11	pr m2	Eks. MVA
Andre kategorier	9,11	9,11	pr m2	Eks. MVA
Målt forbruk (måler)	9,11	9,11	pr m3	Eks. MVA
Leie av vannmåler	110,00	110,00	pr år	Eks. MVA

Uendret.

Feiing:

Feiing	Pris 2018	ENHET	KOMMENTAR
Feiing	591	pr. pipe	Alle priser er ekskl. m.v.a.

Husleie kommunale boliger:

Husleie kommunale boliger	Pris 2018	ENHET	KOMMENTAR
Boliger tilstandsgruppe 1	65,66 - 136,03	Pr. m2 leieareal	Inkl. kommunale avgifter
Boliger tilstandsgruppe 2	60,61 - 119,03	Pr. m2 leieareal	Inkl. kommunale avgifter
Boliger tilstandsgruppe 3	63,13 - 79,65	Pr. m2 leieareal	Inkl. kommunale avgifter
Fullt møblert bolig	24,24	Pr. m2 leieareal	Inkl. kommunale avgifter
Sentralfyring	17,1	Pr. m2 leieareal	Når utleier betaler strøm/oppvarming
Elektrisk oppvarming	24,23	Pr. m2 leieareal	Når utleier betaler strøm/oppvarming
Garasjeleie	337	Pr. måned	

Husleie omsorgsboliger:

Husleie økes ihht KPI for 2017 f.o.m. 1.1.2018. Prisene oppdateres.

Husleie omsorgsboliger	Pris fra	Pris til	Økning 1.1.2017	ENHET	KOMMENTAR
Solhov bo- og aktivitetssenter		8 354,00	KPI	pr. mnd.	Inkl. kommunale avgifter
Husleie Lyngstunet helse- og omsorgssenter 44,23 - 52,83 m ²	6 316,00	7 389,00	KPI	pr. mnd.	Inkl. kommunale avgifter
Husleie Lenangen bo- og servicesenter 33,1-60,5 m ²	6 467,00	7 402,00	KPI	pr. mnd.	Inkl. kommunale avgifter
Husleie trygdebolig/omsorgsbolig Sollia		5 238,00	KPI	pr. mnd.	Inkl. kommunale avgifter

Strøm omsorgsboliger Lyngstunet – kr 300 per mnd.

Strøm omsorgsboliger Solhov – kr 600 per mnd.

Behandlingsgebyr byggesak og landbruk:

Forskrift om gebyrregulativ vedtatt med hjemmel i plan- og bygningsloven 2008 § 33-1:

- Lov om planlegging- og byggesaksbehandling (pbl), sist endret 01.07.2015
- Lov om eiendomsregistrering (Matrikkellova) 01.07.2015

Generelle bestemmelser

Gebyr beregnes etter den sats som gjelder på tidspunktet fullstendig søknad foreligger og gebyr faktureres tiltakshaver når saksbehandling starter

Alle gebyr forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Ved for sen betaling påløper morarente, jfr. **Lov om renter ved forsinket innbetaling m.m.** ved forsinket betaling, samt purregebyr ihht gjeldende regler. Faktura som ikke blir betalt sendes til inkasso for tvangsinnfordring

Ved betalingsmislighold kan kommunen utsette å treffe vedtak om igangsettingstillatelse, midlertidig brukstillatelse eller ferdigattest inntil fastsatt gebyr er betalt

Forhåndskonferanse er inkludert i gebyrene

Utstedelse av midlertidig brukstillatelse og/eller ferdigattest er inkludert i gebyrene

Andelen gebyr som brukes til tilsyn er anslagsvis 10%

Dersom søknaden krever dispensasjonsbehandling, vil det i tillegg bli krevd gebyr etter
*egne satser under
Dispensasjoner*

Reduksjon i gebyr

Ved overskridelse av fastsatt saksbehandlingstidsfrist reduseres gebyret, jfr Forskrift om byggesak § 7-4.

Gebyr ved avslag

Dersom en søknad om tillatelse til tiltak fører til avslag, betales fullt gebyr ihht regulativet for vedkommende tiltak.

Dersom det inne tre måneder etter avslag fremmes ny eller revidert søknad om samme eller tilsvarende tiltak, reduseres nytt gebyr med 50% av det gebyret som ble betalt ved første gangs behandling.

Arealberegning

Bruksareal (BRA) beregnes som beskrevet i Forskrift om tekniske krav til byggverk §5-4.

Meglerpakke

Innhenting av opplysninger for aktuell matrikkelenhet faktureres à kr 1500,-
Meglerpakken gjelder også for privatpersoner som selger bolig privat.

Tiltak som omfattes av byggesaksbestemmelsene etter plan- og bygningslovens § 20-1**Enebolig uten sekundærleilighet, pbl § 20-1 a)**

Ett-trinns søknad	Ramme-tillatelse	Igangsettings-tillatelse
7.500,-	7.000,-	2.700,-

Fritidsbolig, pbl § 20-1 a)

Ett-trinns søknad	Ramme-tillatelse	Igangsettings-tillatelse
9.500,-	9.000,-	3.700,-

Tilbygg, påbygg til bolig og fritidsbolig, pbl § 20-1 a)

Ett-trinns søknad	Ramme-tillatelse	Igangsettings-tillatelse
4.500,-	3.000,-	2.700,-

Bolig med flere leiligheter, inkludert tilbygg/påbygg hvor det etableres nye boenheter, gjelder også fritidsboliger med flere leiligheter**Bruksendring, pbl § 20-1 d)**

Ett-trinns søknad	Ramme-tillatelse	Igangsettings-tillatelse
4.500,- pr. Leilighet	3.000,- pr. leilighet	2.700,- pr. leilighet

Anlegg o.l. § 20-1, l)

Anlegg av lekeplass, idrettsanlegg	kr	1.000
Havn, kai, molo, småbåthavn	kr	9.500

Vesentlige terrenginngrep og anlegg § 20-1, k), l)

Vesentlig terrenginngrep – tiltaksklasse 1	Kr	7.000
Vesentlig terrenginngrep – tiltaksklasse 2	Kr	15.000
Vesentlig terrenginngrep – tiltaksklasse 3	Kr	20.000

Opprettelse av ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller nytt jordsameie § 20-1, m)

Opprettelse av ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller nytt jordsameie eller opprettelse av ny festegrund for bortfeste som kan gjelde i mer enn 10 år, eller arealoverføring, jf. matrikkellova. NB! Det anmerkes at dette gjelder per matrikkelenhet, ikke per søknad.	Kr	3.100,-
--	----	---------

Øvrige søknadspliktige tiltak etter § 20-1

Øvrige tiltak (eks. damanlegg, basseng, støttemurer, skilt, reklame, støyavskjerming, grave – og fyllingsarbeider o.l.).	Kr	3.100
Riving av tiltak, § 20-1 e)	kr	3.100

Endring av tillatelse før tiltak tas i bruk

Satsene gjelder pr. endringsøknad. Dersom endringsøknad medfører økt bruksareal, eller økning i antall leiligheter, skal det beregnes tilleggsgebyr for økt areal eller antall leiligheter

Endringsøknad – tekniske installasjoner	Kr	1.500,-
Endringsøknad – søknadspliktige tiltak	Kr	4.500,-

Næringsbygg - nybygg, tilbygg og påbygg

Gjelder næringsbygg – nybygg, tilbygg eller påbygg, der det ikke etableres nye boenheter. Ved kombinasjonsbygg som inneholder boligdel anvendes satser for «*Bolig med flere leiligheter, inkludert tilbygg/påbygg hvor det etableres nye boenheter, gjelder også fritidsboliger med flere leiligheter*»

Grunntakst ett –trinn	Ramme-tillatelse	Igangsettings-tillatelse
7.500,-	7.000,-	2.700,-

Søknadspliktige fasadeendringer § 20-1, c)

Søknadspliktige fasadeendringer	Kr	2.500,-
---------------------------------	----	---------

Bruksendring § 20-1, d), g)

Bruksendring uten bygningsmessige endringer	Kr	3.100,-
For bruksendring som medfører oppdeling av bruksenheter, etablering av nye boenheter eller som omfatter tilbygg/påbygg, betales gebyr som for tilsvarende nytt tiltak etter satsene i pkt. om « <i>Bolig med flere leiligheter, inkludert tilbygg/påbygg hvor det etableres nye boenheter, gjelder også fritidsboliger med flere leiligheter</i> » og « <i>Næringsbygg - nybygg, tilbygg og påbygg</i> »		
For bruksendring som medfører bygningsmessige endringer innenfor en bruksenhet eller sammenføring av bruksenheter, betales 50 % av grunntakst for tilsvarende nytt tiltak dersom endringen er søknadspliktig, med minstegebyr kr 3.100,-		

Tekniske installasjoner – oppføring, endring og reparasjon, § 20-1, f)

Vann- og avløpsanlegg, ventilasjonsanlegg, kulde- og varmpumpeanlegg, brannalarmanlegg og lignende	Kr	3.100,-
Oppgradering brannsikkerhet i bestående bygg, med ny prosjektering	Kr	7.500,-
Private vann- og avløpsledninger	Kr	3.100,-
Offentlige vann- og avløpsledninger: Trasélengde ≤ 5 km	Kr	7.500,-
Offentlige vann- og avløpsledninger: Trasélengde > 5 km	Kr	9.500,-
Nedgraving tanker/tanker på terreng (slamavskillere, oljetanker o.l.).	Kr	3.100,-
Utslippstillatelse	Kr	3.100,-

Søknadspliktige tiltak som kan forestås av tiltakshaver, plan- og bygningsloven § 20-4**Mindre tiltak på bebygd eiendom, byggesaksforskriften § 3-1 a-d)**

Mindre byggearbeid, forskriften § 3-1, a-d	Kr	3.100,-
--	----	---------

Alminnelig driftsbygning i landbruket, byggesaksforskriften § 3-2

Driftsbygninger i landbruket, BRA < 1000 m ²	Kr	3.100,-
---	----	---------

Midlertidige tiltak, § 20-4, c)

Midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg som ikke skal plasseres for lengre tidsrom enn 2 år	Kr	3.100,-
---	----	---------

Tiltak som krever dispensasjon

Dispensasjon fra en enkelt bestemmelse i plan- og bygningslovgivningen	Kr	3.100,-
Dispensasjon fra flere bestemmelser i plan- og bygningslovgivningen	Kr	4.500,-
Der det kreves høring fra andre offentlige myndigheter betales i tillegg	Kr	3.100,-

Dispensasjoner, pbl § 19

For behandling av søknad om dispensasjon fra plan- og bygningslovgivningen og fra planbestemmelser belastes gebyr etter følgende tabell:

Dispensasjonssøknad – politisk vedtak med høring	Kr	9.500,-
Dispensasjonssøknad – administrativt vedtak med høring	Kr	6.500,-

Gebyr etter jordloven

Behandling av saker etter jordloven

Gebyr for jordlovsbehandling, jordlovens § 12	Kr	811,-
---	----	-------

Situasjonsplan-/ kart

Kommunale ledningsnett (V&A), veg og evt. Annen temadata fra kartserver (GIS/LINE)

For standard situasjonskart, levert digitalt pr e-post betales	Kr	600,-
For standard situasjonskart, levert på papir pr post betales	Kr	700,-

Type bistand

For tiltak som utføres i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningslovgivningen, herunder tiltak som utføres i strid med ramme- og / eller igangsettingstillatelse.

Det må betales dobbelt gebyr for saksbehandling i forbindelse med etterhåndsgodkjenning, tilsyn og kontroll av slike ulovlige byggearbeider. Dersom den konkrete saken etter en beregning av faktisk medgått tid krever mer ressurser enn det som dekkes av det faste gebyret, kan det ilegges tilleggsgebyr etter bestemmelsene om medgått tid (100% tillegg til ordinært gebyr, + evt. tillegg iht. bestemmelsene om medgått tid).

Fritak for gebyr

Når særlige grunner tilsier det kan kommunen etter kommunalt fastsatte retningslinjer helt eller delvis gi fritak for betaling av kommunale gebyrer i en konkret sak.

Kommunestyret vedtar følgende retningslinjer: Gebyrer etter gebyrregulativet for tekniske tjenester kan av vedkommende virksomhetsleder reduseres eller frafalles dersom følgende forutsetninger er oppfylt:

1. Saken må være av mindre omfang; for byggesaker må tiltaket være uten ansvarsrett og i tiltaksklasse 1.
2. Søkeren må være innenfor disse kategoriene:
  - 2.1. Lokal forening eller lag med ideelt formål som er berettiget kulturstøtte fra Lyngen kommune.
3. Tiltaket skal ikke tjene næringsformål.
4. Standardiserte byggesøknadsblanketter skal benyttes i byggesaken (f.eks. fra dibk.no).
5. Gyldige vedtekter for drift- og vedlikehold skal fremlegges søknad om tillatelse til tiltak etter pbl.

Gebyrregulativ for kart og delingsforretning m.v.:

Nytt gebyr trådte i kraft 1. januar 2015.

1.1	Oppretting av grunneiendom og festegrunn	
	areal fra 0 – 500 m2	kr. 12.500,-
	areal fra 501 – 2000 m2	kr. 13.500,-
	areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt da.	kr. 1.000,-
1.2	Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn	
	areal fra 0 – 500 m2	kr. 12.500,-
	areal fra 501 – 2000 m2	kr. 13.500,-
	areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt da	kr. 1.000,-
1.3	Oppretting av uteareal på eierseksjon	
	Gebyr for tilleggsareal pr. eierseksjon	
	areal fra 0 – 50 m2	kr. 6.000,-
	areal fra 51 – 250 m2	kr. 6.500,-
	areal fra 251 – 2000 m2	Kr. 7.000,-
	areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt da.	Kr.1.000,-
1.4	Oppretting av anleggseiendom	
	Gebyr som for oppretting av grunneiendom.	
		kr. 13.000,-
	areal fra 0 - 2000 m3 - fra 2001 m3 – økning pr. påbegynt da	
	areal fra 2001 m3 – økning pr. påbegynt da.	kr. 1.000,-
1.5	Registrering av jordsameie	
	Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie	
	faktureres etter medgått tid <u>fra 2001 m3 – økning pr. påbegynt da</u>	kr. 900,- pr. t

2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført

oppmålingsforretning

Viser til punktene 1.1 – 1.5. I tillegg kan komme tilleggsgebyr for å utføre oppmålingsforretningen

kr. 2.000,-

2.1 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering oppmålingsforretning

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold settes til 1/3 av gebyrsatsene etter punktene 1 og 2.

3 Grensejustering oppmålingsforretning

3.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen.

For grensejustering til veg eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

areal fra 0 – 250 m²

kr. 4.500,-

areal fra 251 – 500 m²

kr. 6.000,-

3.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

areal fra 0 – 250 m³

kr. 5.500,-

areal fra 251 – 1000 m³

kr. 6.500,-

4 Arealoverføring

4.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.

areal fra 0 – 500 m²

kr. 11.000,-

	arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m2 medfører en økning av gebyret på	kr. 1.000,-
4.2	Anleggseiendom	
	For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er tilstede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.	
	<u>areal fra 0 – 500 m3</u>	kr. 9.000,-
	arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m3 medfører en økning av gebyret på	kr. 1.000,-
5	Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålings-forretning	
	For inntil 2 punkter	kr. 2.500,-
	For overskytende grensepunkter, pr. punkt	kr. 900,-
6	Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt og/eller klarlegging av rettigheter	
	For inntil 2 punkter	kr. 4.000,-
	For overskytende grensepunkter, pr. punkt	kr. 1.000,-
	Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid	kr. 900,- pr. t
7	Private grenseavtaler	
	For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde	kr. 2.500,-
	For hvert nytt punkt eller påbegynte 100 m grenselengde	kr. 1.500,-
	Billigste alternativ for rekvirent velges	
	Alternativt kan gebyr fastsettes etter medgått tid	kr. 900,- pr. t

8 Urimelig gebyr

Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan rådmannen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr.

Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.

9 Betalingstidspunktet

Gebyret kreves inn forskuddsvis.

10 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken

Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.

11 Utstedelse av matrikelbrev

Matrikelbrev inntil 10 sider

kr. 175,-

Matrikelbrev over 10 sider

kr. 350,-

Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen

12 Gebyr til kommunen når andre offentlige instanser utfører del av arbeidet

Gebyret fastsettes etter medgått tid

kr. 900,- pr. t

13 Timepris for medgått tid på ikke-lovfestede oppmålingsoppdrag

Pris for medgått tid blir beregnet etter følgende satser:

feltarbeid

kr. 900,- pr. t

kontorarbeid

kr. 900,- pr. t

14 Gebyr for oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer.

For forretninger over større sammenhengende arealer til landbruks-, allmenn fritids- og allmenntyttige formål betales etter anvendt tid.

Minstesats som det høyeste beløp i pkt. 1.1

15 Gebyr for Oppmålingsforretning over punktfeste.

For oppmålingsforretning over punktfeste betales 50% av minstebeløpet i pkt. 1.1

Renovasjon:

Vedtatt 28.10.16 i styret for Avfallsservice AS

Gjelder fra 01.01.2018

Type abonnement	2018		Endring 2017-2018
	Eks. mva.	Inkl. mva.	
Standardabonnement	3 270	4 088	1,0 %
Miniabonnement	2 660	3 325	1,0 %
Miniabonnement kompost	2 660	3 325	1,0 %
Storabonnement	4 754	5 943	1,0 %
Fritidsabonnement	832	1 040	1,0 %
Fritidsabonnement m/dunk	1 813	2 266	1,1 %
Slam inntil 4 m3			
- tømming hvert år	1 661	2 076	2,1 %
- tømming hvert 2. år	831	1 039	1,4 %
Slam fritidsboliger			
- tømming hvert 3. år	567	709	0,0 %
- tømming hvert 4. år	426	533	0,0 %
Slam pr. m3 (> 4 m3)	457	571	2,0 %
Ekstra tømming septik	2 189	2 736	2,0 %
Ekstra tømming i per. 1.11.-30.4.	3 274	4 106	2,1 %
Hentegebyr dunk inntil 6 meter	960	1 200	0,0 %
Gebyr manglende merking/rydding	510	638	2,1 %
Byttegebyr dunk	257	321	1,0 %
Kjøp av dunk	604	755	5,8 %

2018

Forretningsbetingelser

Forretningsbetingelser for kommunale havner og sjøarealer

Del 1

Lyngen kommune

01.01.2018

Innhold	
1.	GENERELLE BESTEMMELSER..... 4
1.1.	Hjemmel..... 4
1.2.	Definisjon 4
1.3.	Pris 4
1.4.	Valuta 4
1.5.	Tilbud 4
1.6.	Betalingsbetingelser 4
1.7.	Sikkerhetsstillelse 5
2.	FORSINKELSESRENTER, STRAFFEANSVAR OG MERVERDIGAVGIFT 5
2.1.	Forsinkelsesrenter 5
2.2.	Straffeansvar..... 5
2.3.	Merverdiavgift (MVA) 5
3.	ANLØPSAVGIFT 6
3.1.	Formål og hjemmel..... 6
3.2.	Avgiftsområde..... 6
3.3.	Henvisning 6
4.	KAIVEDERLAG..... 7
4.1.	Beregning av kaivederlag..... 7
4.2.	Kaivederlag 7
5.	VAREVEDERLAG 8
5.1.	Beregning av varevederlag 8
5.2.	Fritatt for varevederlag..... 8
6.	VEDERLAG FOR OVERLIGGENDE VARER 9
7.	ISPS-GEBYR..... 10
7.1.	Generelt 10
7.2.	Sikkerhetsgebyr 10
7.3.	Offentlige kaier 10
8.	RENOVASJONGEBYR - SKIPSRENOVASJON 11
8.1.	Hjemmel..... 11
8.2.	Beskrivelse av gebyrsystemet..... 11

8.3.	Oljeavfall, lasterester og kloakk.....	11
8.4.	Avfall.....	11
8.5.	Fartøy som betaler gebyr for hvert anløp	12
8.6.	Gebyr ved ureglementert avfallsdeponering	12
8.7.	Gebyrfritak	12
9.	VANNLEVERANSE TIL FARTØY ELLER KJØRETØY.....	12
1.	LEVERING AV STRØM TIL FARTØY ELLER KJØRETØY.....	13
2.	VEDERLAG FOR LANDVERTS TRANSPORT	13
11.1.	Terminalvederlag.....	13
11.2.	Vognvederlag.....	13
3.	LEIE AV ARBEIDSKRAFT.....	14
4.	FORTØYNINGSVEDERLAG	14
5.	SAKSBEHANDLINGSGEBYR	14
14.1.	Hjemmel	14
14.2.	Vilkår.....	14
14.3.	Saksbehandlingens omfang	15

1. GENERELLE BESTEMMELSER

1.1. Hjemmel

Retningslinjer for prisfastsetting for Lyngen kommune havner og sjøarealer er hjemlet i lov av 17. april 2009 nr. 19. om havner og farvann § 9 og § 25 med tilhørende forskrifter.

1.2. Definisjon

Kommunale havner og sjøarealer som Vollneset, Lyngseidet, Tyttebærvika, Nord-Lenangen, Sandneset og Lenangsøyra havner og sjøarealer er en del av Lyngen kommunes administrasjon og forretningsbetingelse som er beskrevet i dette skriv. Begrepet Lyngen kommunes havner og sjøarealer er i juridisk sammenheng å forstå synonymt med Lyngen kommune.

1.3. Pris

Kunder er forpliktet til å betale den pris som til enhver tid er vedtatt eller til den pris som er avtalt. Alle priser er oppgitt eksklusive merverdiavgift. For priser henvises til prislister.

1.4. Valuta

Alle priser oppgitt i norske kroner (NOK). Betaling aksepteres kun i norske kroner (NOK).

1.5. Tilbud

Alle tilbud som Lyngen kommune avgir er uforpliktende inntil kundens aksept av tilbudet er kommet kommunen i hende.

1.6. Betalingsbetingelser

Lyngen kommunes tilgodehavende forfaller til betaling 14 kalender dager etter fakturadato hvis ikke annet er avtalt. Faktura utstedes av Lyngen kommune.

1.7. Sikkerhetsstillelse

Lyngen kommune kan kreve sikkerhetsstillelse eller forskuddsbetaling for de tjenester som skal leveres, eller forventes levert til kunden.

2. FORSINKELSESRENTER, STRAFFEANSVAR OG MERVERDIAVGIFT

2.1. Forsinkelsesrenter

Hvis kunden ikke betaler til avtalt tid, kan det kreves rente av det beløp som har forfalt til betaling i henhold til lov om renter ved forsinket betaling m.m. Jf. lov av 17. desember 1976 nr. 100 (forsinkelsesrenteloven).

2.2. Straffeansvar

Viser til lov om havn og farvann § 62.

2.3. Merverdiavgift (MVA)

Merverdiavgiften reguleres til en hver tid etter lov om merverdiavgift med forskrifter.

Alle priser, avgifter og vederlag er å anse som eksklusiv merverdiavgift dersom ikke annet fremgår i regulativet. Merverdiavgift (MVA) belastes etter merverdiavgiftsloven av 19. juni 1969 nr. 66 og med senere endringer, jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Som en hovedregel kan sies at utenlandske fartøyer og fartøyer som skal til eller kommer fra utenlandske havner, samt orlogsfartøy og statsfartøy med en bestemt virksomhet, er fritatt for merverdiavgift på avgifter og tjenester

3. ANLØPSAVGIFT

3.1. Formål og hjemmel

Regulativet for anløpsavgift er en forskrift i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Avgiften skal dekke kostnader ved utøvelse av offentlig myndighet og kostnader til å legge til rette for sikkerhet og fremkommelighet i Lyngen kommunes sjøområder.

Anløpsavgiften er fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet med hjemmel i lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann § 9 og § 25, med tilhørende forskrifter.

3.2. Avgiftsområde

Avgiftsområdet for anløpsavgiften er definert med samme geografiske grenser som for Lyngen kommunes sjøområder Jf. lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann § 4.

Kommunen kan fastsette at fartøy som anløper havn i kommunens sjøområde skal betale anløpsavgift. Anløpsavgiften skal ilegges pr. anløp. Ved flere anløp til havn innenfor kommunens sjøområde i løpet av samme døgn ilegges avgift kun en gang.

3.3. Henvisning

For videre informasjon om anløpsavgiften henvises til Lyngen kommunes *Anløpsavgiftsregulativ*.

4. KAIVEDERLAG

4.1. Beregning av kaivederlag

Kaivederlag beregnes på grunnlag av fartøyets brutto tonnasje i henhold til den internasjonale konvensjon om måling av fartøyer av 23. juni 1969.

For fartøy som ikke er målt eller har gyldig målebrev fastsetter havnemyndighetene fartøyets tonnasje etter skjønn.

For fartøyer som forlates i havneområdet uten tilstrekkelig bemanning slik at en forsvarlig beredskap eller et tilfredsstillende vakthold kan opprettholdes, betales dobbelt kaivederlag.

4.2. Kaivederlag

Kaivederlag er skipets betaling for bruk av offentlige kaier og svares pr. påbegynt døgn og fastsettes etter følgende prinsipper:

- a. Liggetiden regnes fra fartøyet legger til og inntil det går fra kai.
- b. Del av døgn på 6 timer eller mindre regnes for $\frac{1}{2}$ døgn, det betales dog alltid kaivederlag for minst ett døgn.
- c. Opphold under en time for mannskapsskifte eller service til fartøyet gis fritak for kaivederlag.
- d. Fartøyer som unnlater å melde fra til Lyngen kommune når de forlater havna betaler for et døgn ekstra.

For fartøy som etter ordre fra Lyngen kommune må forhale fra kai for å gi plass for annet fartøy og deretter legger til kai igjen, regnes liggetiden som om fartøyet hele tiden hadde ligget ved kaien. Hvis fraværet fra kai er over 3 timer, skal det skje fradrag i den beregnede liggetid for den tid fartøyet har vært borte fra kaien.

Skifter et fartøy fra en plass ved offentlige kaier til en annen uten i den mellom liggende tid ha vært utenfor kommunens sjøområde, blir liggetiden å beregne som om fartøyet uten avbrytelse hadde ligget ved kaien.

Et fartøy som fortøyer på siden av et annet fartøy som ligger ved offentlig kai og har forbindelse med land over sistnevnte fartøy, skal betale fullt vederlag etter gjeldende satser. Orlogsfartøyer er fritatt for kaivederlag, men betaler vederlag for utførte tjenester i havnen.

5. VAREVEDERLAG

5.1. Beregning av varevederlag

Varevederlaget kreves opp innenfor Lyngen kommunens sjøområde. Varevederlaget ilegges varen som betaling for dens bruk av offentlige kaier og arealer og gjelder for varer som bringes om bord eller i land fra skip.

Beregningsgrunnlaget for varevederlag er varens brutto vekt i tonn inkl. emballasje. Volumvekt regnes om til vektenhet $1\text{m}^3 = 0,5$ tonn, i henhold til lovens bestemmelser. Beregningsgrunnlaget skal dog aldri være mindre enn varens vekt.

Varevederlaget inkluderer lagring av varer på anvist areal disponert av Lyngen kommune inntil 48 timer etter endt lossing eller før lasting av fartøy tar til.

Pris per tonn gods fastsettes per anløp og fakturamottaker i henhold til satser beskrevet per vareslag i prislisten.

5.2. Fritatt for varevederlag

- e. Passasjerers bagasje.
- f. Proviant, drivstoff eller andre forsyninger til fartøyets drift.

6. VEDERLAG FOR OVERLIGGENDE VARER

Varer som losses eller lastes på Lyngen kommunes arealer eller kaier kan ligge vederlagsfritt i 48 timer fra den tid lossing er avsluttet eller før det tidspunkt lasting påbegynnes. For varer som blir henstilt utover denne tid betales etter sats for overliggende varer.

Varer eller gods skal bare legges på de steder som Lyngen kommune anviser, gods som henstilles uten Lyngen kommunes samtykke betaler tilsvarende sats for overliggende varer multiplisert med 3.

Lyngen kommune kan, om det finnes det nødvendig, kreve varer avhentet før utløpet av den vederlagsfrie tid. Hovedregelen er at losset gods eller gods som skal utskipes ikke skal være til hinder for annen aktivitet ved havnen.

Lyngen kommune er uten ansvar for de varer som er henlagt på dets arealer, kaier eller skur. Varer som ligger på kaier eller arealer uten samtykke, eller som blir liggende der lenger enn tillatt, kan fjernes og lagres for vedkommende mottaker eller avsenders regning.

Blir varer ikke hentet innen 3 måneder, kan Lyngen kommune selge dem ved offentlig auksjon etter vanlig kunngjøring. Varer som ikke gir sikkerhet for påløpte omkostninger eller som er lett utsatt for å bederve eller som kan foranledige skade, har Lyngen kommune rett til å selge innen utløpet av de 3 måneder, eller tilintetgjøre hvis det finnes nødvendig.

For varer som losses eller lastes utenom ekspeditør, plikter fartøyets fører å gi oppgaver eller sende fraktbrev over gods til Lyngen kommune innen 24 timer før ankomst. Lyngen kommune vil fakturere varemottaker eller vareavsender i henhold til mottatte oppgaver.

Lyngen kommune har adgang til å foreta kontroll ved stikkprøver og kan forlange og få oversendt manifest, fraktbrev og lignende. Farlig gods må innrapporteres til Lyngen kommune minimum 48 timer før anløpet.

7. ISPS-GEBYR

7.1. Generelt

The International Ship and Port Facility Security Code – ISPS koden - er utarbeidet av FNs sjøfartsorganisasjon IMO, og ble vedtatt 12. desember 2002. Formålet med reglene er å beskytte fartøyer, herunder besetning og passasjerer, i internasjonal fart mot terrorhandlinger.

"Forskrift om særlige sikkerhets- og antiterroriltak i norske havner" implementerer de deler av ISPS-koden som stiller krav til havneterminaler som betjener slike fartøyer. Forskriften ble midlertidig innført 1. juli 2004. Fiskeri- og kystdepartementet fastsatte den 29 mai 2013 ny Forskrift om sikring av havner og havneterminaler mot terrorhandlinger mv.

7.2. Sikkerhetsgebyr

(Jf. Forskrift 2013-05-29-538) om sikkerhet og terrorberedskap i norske havner)

Sikkerhetsgebyret er fartøyet eller kjøretøyet betaling for dekning av kostnader til investeringer og drift av sikkerhetstiltak og terrorberedskap i havna. Lyngen kommune kan fastsette måneds- eller årsvederlag samt rabattordninger for langtidsanløp.

7.3. Offentlige kaier

Alle skip og kjøretøyer som anløper en ISPS godkjent havneterminal skal betale sikkerhetsgebyr.

8. RENOVASJONGEBYR - SKIPSRENOVASJON

8.1. Hjemmel

I henhold til Forskrift om begrensnig av forurensning (FOR 2004-06-01 nr. 931), kapittel 20 har Lyngen kommune etablert mottaksordning for avfall og lasterester fra skip.

8.2. Beskrivelse av gebyrsystemet

Dersom det leveres avfall eller lasterester, behandles det på samme måte som beskrevet for cruise/passasjerskip eller orlogsfartøy.

Lyngen kommune vil formidle kontakt med firma som kan motta avfall.

Påløpte kostnader oppkreves av Lyngen kommune etter faktisk levert type og mengde, med påslag av et administrasjonsgebyr.

8.3. Oljeavfall, lasterester og kloakk

Lyngen kommune vil formidle kontakt med firma som kan motta oljeavfall, lasterester og kloakk fra skip. For at disse avfallsfragmenter skal kunne mottas må fartøyet ha overholdt meldeplikten beskrevet i forskriftens § 7. Gebyr for oljeavfall, lasterester og kloakk beregnes i hvert enkelt tilfelle på grunnlag av type og mengde som leveres, samt leveringstidspunkt. Gebyret oppkreves av Lyngen kommune etter faktisk levert type og mengde, med påslag av et administrasjonsgebyr.

8.4. Avfall

Avfall avleveres i avfallscontainere, som er plassert i havnen. Farlig avfall kan kun leveres ved spesielle mottaksstasjoner. Matavfall fra skip utenom EU/EØS-området skal behandles som spesialavfall. Gebyr beregnes etter de faktiske kostnader.

Gebyr for renovasjon skal betales av alle fartøyer som anløper offentlig kai, uavhengig om det leveres avfall fra skipet til avfallsordningen. Gebyr for renovasjon beregnes på grunnlag av skipets bruttotonnasje.

8.5. Fartøy som betaler gebyr for hvert anløp

Gebyr for sortert og usortert avfall fra skip uten leveringsavtale i annen havn beregnes etter skipets BT.

Unntatt cruise-, passasjerskip og orlogsfartøyer som betaler de faktiske utgifter for containerleie, frakt og deponering av avfallet. Det vil si at de skal betale renovasjonsgebyr etter faktisk levert type og mengde. I tillegg beregnes et administrasjonsgebyr.

For langtidsanløp vil det tilkomme et gebyr pr. bestilling/tømming av avfallscontainer.

8.6. Gebyr ved ureglementert avfallsdeponering

Fartøy som forlater Lyngen kommunes kaier og som ureglementert etterlater seg avfall, lasterester, og lignende kan bli ilagt:

- a. et gebyr som skal dekke leie av Lyngen kommunes personell for opprydning iht. satser i kapittel 16. Gebyret vil minimum være 2 timer for en mann
- b. kostnader i forbindelse med deponering eller lagring av etterlatenskaper.

8.7. Gebyrfritak

Det kan gis fritak eller bortfall av gebyr dersom det kan dokumenteres at avfallet leveres fast i en annen havn, og det kan dokumenteres at denne havnen har mottaksordning i samsvar med forskriftens kapittel 20, eller at andre særlige hensyn tilsier det.

Fartøy med størrelse inntil 50 BT er fritatt for renovasjonsgebyr.

Gebyr for renovasjon oppkreves av Lyngen kommune og faktureres sammen med øvrige avgifter og vederlag for anløpet.

9. VANNLEVERANSE TIL FARTØY ELLER KJØRETØY

Levering av vann er ikke tilgjengelig i alle havner, og avtales på forhånd. For oppkobling av vann i den ordinære arbeidstiden påløper vederlag per til- og frakobling med 1 times arbeid. Utenom ordinær arbeidstid betales de faktiske kostnadene i henhold til tariff for utleie av arbeidskraft.

Betaling for vannleveranser ilegges per m³ med en minsteavgift.

10. LEVERING AV STRØM TIL FARTØY ELLER KJØRETØY

Levering av strøm er ikke tilgjengelig i alle havner, og avtales på forhånd. For oppkobling av strøm i den ordinære arbeidstiden påløper vederlag per til/frakobling med 1 times arbeid. Utenom ordinær arbeidstid betales de faktiske kostnadene i henhold til tariff for utleie av arbeidskraft.

Betaling for strømleveranser ilegges per kWh.

1. VEDERLAG FOR LANDVERTS TRANSPORT

11.1. Terminalvederlag

Varer som transporteres landverts, og hvor havnens arealer eller varelager benyttes til på-, avlastning eller omlasting, skal betale vederlag etter samme satser og regler som bestemt for varevederlaget. Dette gjelder også for varer som pålastes, avlastes eller omlastes på festede arealer.

Fritatt for dette vederlag er varer som belastes med ordinær varevederlag.

11.2. Vognvederlag

- c. Alle godstransporterende kjøretøy som bruker Lyngen kommunes veier, arealer eller parker i havneområdet skal betale vognvederlag. Dette gjelder også for tilhengere m.v. Unntatt er de som etter nærmere avtale med Lyngen kommune er gitt fritak for dette.
- d. Kjøretøy under 3,5 tonn er fritatt for vognvederlag.
- e. Kjøretøy som parkerer på utleide arealer betaler kun ett vederlag per innkjøring, selv om oppholdet strekker seg over flere døgn.

12. LEIE AV ARBEIDSKRAFT

- f. Timesatsene som angitt i prislisten gjelder for utleie av personale fra Lyngen kommune ved arbeidsoppdrag blant annet fortøyning, vannfylling, lasting og lossing.
- g. Det faktureres minimum 1 time per person. Ved utkalling utenfor ordinær arbeidstid minimum 2 timer per person. Medgått tid avrundes opp til nærmeste halvtime. Prisene for utleie av arbeidskraft er eksklusive kjøre- og reisegodtgjørelse.

13. FORTØYNINGSVEDERLAG.

- h. Bistand til fortøyning m.m. betales etter fastsatte timesatser i henhold til tariff for "utleie av arbeidskraft", minimum en time pr. utkalling.
- i. Utenom ordinær arbeidstid avregnes minimum to timer pr. utkalling, i tillegg kommer relevant kjøregodtgjørelse.

14. SAKSBEHANDLINGSGEBYR

14.1. Hjemmel

Saksbehandlingsgebyr innkreves i medhold av lov av 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann §§ 6 og 54, med tilhørende forskrifter.

Lyngen kommune behandler søknad om tillatelse etter § 27, 1. ledd. Søknadsplikten er knyttet til enhver aktivitet eller innretning som kan påvirke sikkerheten eller fremkommeligheten i kommunens sjøområde.

Farledsforskriften med sitt kartgrunnlag legger klare føringer om hvem som skal behandle en søknad etter § 27, 1. ledd, det vil si Lyngen kommune, og hvem som skal behandle en søknad etter § 27, 2. ledd, det vil si Kystverket.

14.2. Vilkår

Til dekning av Lyngen kommunes nødvendige kostnader knyttet til behandling av søknad om tillatelse etter lov av 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann § 27 og forskrifter gitt i medhold av loven, skal tiltakshaver betale gebyr.

For søknader som omfatter flere tiltak beregnes det et tillegg i gebyret på 20 %.

Gebyrene kreves innbetalt etter at saksbehandlingen er foretatt.

Lyngen kommune utsteder faktura etter at vedtak er fattet.

Når en tiltakshaver eller rekvirent er årsak til at en behandling av søknad blir avbrutt, skal det betales i forhold til det arbeid som er lagt ned.

Dersom en søknad om tiltak fører til avslag betales fullt gebyr i henhold til regulativet.

14.3. Saksbehandlingens omfang

Med begrepet *enkle tiltak* menes tiltak slik som flytebrygger, mindre fortøyninger, kabler, rør, lyskilder med videre.

Med begrepet *kompliserte tiltak* menes tiltak slik som fortøyningsinstallasjoner, kaier, brygger, broer, luftspenn, moloer, utfylling, utdyping, opplag av fartøy, større ledninger, kabler, rør, lyskilder med videre.

Regulativ for anløpsavgift for Lyngen Kommunes havner og sjøarealer 2017

DEL 2

Regulativ for anløpsavgift for Bergneset Havn og Balsfjord kommunes sjøområde

Vedtatt i Lyngen kommunestyre xxxxxxxxxx Del 2

Alle satser konsumprisindeksteres per 1.1.2018.

Innhold

1.	GENERELLE BESTEMMELSER.....	18
1.1.	Hjemmel	18
1.2.	Avgiftsområde	18
1.3.	Merverdiavgift.....	18
1.4.	Opplysningsplikt – havnebrukere / kaieiere	18
1.5.	Ankomst- og avgangsmelding - fartøyer	19
1.6.	Ansvarsforhold , straffeansvar og panterett.....	19
2.	ANLØPSAVGIFT	21
2.1.	Avgiftsplikt og unntak.....	21
2.2.	Grunnlag for beregning av anløpsavgift.....	21
2.3.	Satser for anløpsavgift	22

1. GENERELLE BESTEMMELSER

1.0. Hjemmel

Anløpsavgift for Lyngen kommunes sjøområde er fastsatt med hjemmel i Lov om Havner og Farvann - 2009-04-17 nr. 19 - § 9 og § 25 med dertil tilhørende forskrifter.

Anløpsavgiften skal dekke kommunens kostnader ved utøvelse av offentlig myndighet med hjemmel i oven nevnte lov, samt kostnader for å legge til rette for sikkerhet og fremkommelighet i kommunenes sjøområde.

1.1. Avgiftsområde

Avgiftsområdet er innenfor Lyngen kommunes sjøområde.

1.2. Merverdiavgift

Merverdiavgiften reguleres til en hver tid etter lov om merverdiavgift med forskrifter.

Alle priser, avgifter og vederlag er å anse som eksklusiv merverdiavgift dersom ikke annet fremgår i regulativet. Merverdiavgift belastes etter merverdiavgiftsloven av 19. juni 1969 nr. 66 og med senere endringer, jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Som en hovedregel kan sies at utenlandske fartøyer og fartøyer som skal til eller kommer fra utenlandske havner, samt orlogsfartøy og statsfartøy med en bestemt virksomhet, er fritatt for merverdiavgift på avgifter og tjenester.

1.3. Opplysningsplikt –havnebrukere

I henhold til Fisker- og Kystdepartementets forskrift 1989-08-17 nr. 819 - forskrift om opplysninger som skal gis av havnebrukere og private kaieiere og om kommunens plikt til å føre statistikk - heter det:

§2 *«Havnebrukere og private kaieiere plikter å gi kommunale havnemyndigheter de opplysninger som er nødvendige for å beregne og innkreve avgiftene. Kommunale havnemyndigheter kan gi pålegg til havnebrukere og private kaieiere om å gi slike opplysninger som nevnt i denne bestemmelse.»*

§ 5 *«Unnlattelse av å etterkomme pålegg som gis av kommunale havnemyndigheter etter denne forskriften straffes etter bestemmelsen i lov om havner og farvann av 8. juni 1984 nr. 51 § 28 siste ledd, jmf. samme lovs § 20.»*

Som følge av dette har alle brukere av Lyngen kommunes havner og sjøarealer plikt til å rapportere månedlig til Lyngen kommune om bruk av disse. Rapporteringen skal skje på skjema utarbeidet av Lyngen kommune og oversendes til kommunen månedlig senest 7 dager etter utgangen av hver kalendermåned. Forsømmelse av denne rapporteringsplikt vil kunne medføre tap av rett til å bruke havneterminalen.

1.4. Ankomst- og avgangsmelding - fartøyer

I henhold til Fiskeri- og kystdepartementets forskrift 2009-12-15 nr 1545 - forskrift om ankomst- og avgangsmeldinger og om adgang til fartøy, anlegg og innretninger - heter det:

§ 1 *«Fører av fartøy som skal anløpe havn i kommunens sjøområde skal om mulig minst 24 timer før ankomst rapportere til havneadministrasjonen i overensstemmelse med «IMO General Declaration», med unntak for de opplysninger som kreves i punktene 11 og 18-23 i vedlegget. I lasteerklæringen skal det oppgis lastens art og totale mengde samt art, vekt og antall av lasteenheter som skal losses eller lastes i havnen.*

Dersom sjøreisen er kortere enn 24 timer, skal ankomstmelding gis senest ved avgang fra siste havn.

Fører av norsk fiske- eller fangstfartøy med største lengde over 20 meter kan gi ankomstmelding senere enn 24 timer før ankomst, dersom ankomststed og ankomsttid ikke er klarlagt.

Føreren skal også melde fra om endringer i beregnet ankomsttid.

Fører av fartøy som er pliktig til å gi ankomstmelding skal også gi avgangsmelding i overensstemmelse med «IMO General Declaration».

Bestemmelsene i første til femte ledd gjelder ikke for orlogsfartøyer, fritidsbåter og norske fiske- og fangstfartøyer med største lengde under 20 meter, fartøyer som går i regelmessig rute, og fartøyer som kun trafikkerer innenfor kommunens sjøområde. Fører av slike fartøyer som skal anløpe havn i kommunens sjøområde skal likevel om mulig minst 24 timer før ankomst gi melding til havneadministrasjonen om beregnet ankomsttid (ETA) og skal også melde avgang. For orlogsfartøyer skal i tillegg oppgis navn og kjennetegn. Førere av øvrige slike fartøyer har likevel plikt til å gi melding og opplysninger dersom havneadministrasjonen bestemmer det.

Havneadministrasjonen kan samtykke i at også andre enn de fartøyer som er nevnt i foregående ledd, kan unnlate å gi ankomstmelding eller opplysninger, eller at opplysningene kan gis på et senere tidspunkt.

Havneadministrasjonen skal holdes underrettet om ruteplanene til rutegående fartøy».

1.5. Ansvarsforhold, straffeansvar og panterett

Reder er ansvarlig for betaling av anløpsavgiften. Skyldig anløpsavgift er tvangsgrunnlag for utlegg. Ved forsinket betaling av anløpsavgift svares forsinkelsesrente etter lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

For straffeansvar ved unndragelse av betaling m.m. vises det til lov om havn og farvann § 62.

Panterett, inndrivelse av krav etter "Havne- og farvannsloven 2009"(Lov-2009-04-17-19).

§ 55. Inndrivelse av gebyr og avgift

Skyldig gebyr og avgift fastsatt i medhold av §§ 6, 23, 24, 25, 42 sjette ledd og 54 er tvangsgrunnlag for utlegg.

Krav som staten eller en kommune har mot rederen etter henholdsvis §§ 23 og 24 eller §§ 25 og 42 sjette ledd i denne loven, har panterett i skipet etter reglene om sjøpanterett i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven).

§ 56. Panterett for krav ved direkte gjennomføring og tiltak overfor fartøy i fare. Krav som myndigheten etter loven har mot rederen i anledning utgifter, skade og tap som pådras ved iverksetting av tiltak som nevnt i § 36 og § 38, har panterett i skip og last etter bestemmelser om sjøpanterett i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven).

2. ANLØPSAVGIFT

2.0. Avgiftsplikt og unntak

Lyngen kommune har bestemt at fartøy som anløper havn i kommunen skal betale anløpsavgift til kommunen, jfr. havne- og farvannsloven § 25 og FKD forskrift 2010-12-20 nr. 1762 § 2:

Anløpsavgiften skal ilegges per anløp. Med et anløp menes en inn- og utseiling. Ved flere anløp til havn i kommunen i løpet av samme døgn, ilegges avgift kun en gang.

Unntatt fra plikt til å betale anløpsavgift er:

- a) Fartøy med største lengde under 15 meter*
- b) Bergings- og isbryterfartøyer i forbindelse med berging og isbryting*
- c) Orlogsfartøy, norske og utenlandske*
- d) Kystverkets fartøy i forbindelse med arbeid i farvannet*
- e) Sysselmannen på Svalbards tjenestefartøy og Norsk Polarinstitutt's fartøy i forbindelse med arbeid i farvannet på Svalbard*
- f) Fartøy som anløper havn på grunn av skade ellernødstilstand og fartøyet ikke laster, lossar eller tar om bord passasjerer.*

2.1. Grunnlag for beregning av anløpsavgift

Jfr. FKD forskrift 2010-12-20 nr. 1762 § 4:

Anløpsavgiften skal beregnes på bakgrunn av fartøyets bruttotonnasje (BT) slik den er angitt i fartøyets internasjonale målebrev som er i henhold til Den internasjonale konvensjon om måling av fartøy av 1969.

2.2. Satser for anløpsavgift

Følgende satser gjelder for anløpsavgift ved anløp i Lyngen kommunes sjøområde:

BT intervall		Beløp ekskl. mva		
Fra	Til	Sats pr. BT	Sum pr. intervall	Akkumulert sum
1	300	0,56	168	168
301	600	0,47	141	309
601	1 200	0,36	216	525
1 201	2 000	0,31	248	773
2 001	3 000	0,22	220	993
3 001	4 000	0,20	200	1193
4 001	over	0,20	200	--

Minstesats settes til kr 100 per anløp ekskl. mva.

Alle priser er i norske kroner og eksklusiv merverdiavgift. Informasjon om betingelser finnes i Lyngen kommunes forretningsbetingelser.

1. Kaivederlag				
BT intervall		Beløp ekskl. mva		
Fra	Til	Fra	I intervall	akkumulert
1	300	0,72	216	216
301	600	0,69	207	423
601	1 200	0,59	354	777
1 201	2 000	0,54	432	1 209
2 001	3 000	0,42	420	1 629
3 001	4 000	0,25	250	1 879
4 001	over	0,22		
Minstesats kaivederlag				Kr. 100;- pr. døgn

2. Varevederlag	
2.0. Stykkgoods:	Pr. tonn
Vei-/salt i storsekk	Kr. 13;-
Jern/stål/aluminium	Kr. 13;-
Trelast (1 m ³ = 0,5 tonn)	Kr. 13;-

2.2. Kvantumsrabatt for eksport av bulk, årlig eksportert kvantum	Pr. tonn
0 – 10 000 tonn	0 %
10 000 – 20000 tonn	15 %
20 001 – 30000 tonn	25 %
30 000 tonn og over	35 %

3. Vederlag overliggende varer	
Grunnsats	Kr. 8;- m ² pr. døgn

1. Sikkerhets gebyr (ISPS)	
Alle fartøy	Kr. 260;- pr. anløp
2. Renovasjonsgebyr	
Fartøy under 1000 BT	Kr. 100;-
Fartøy over 1000 BT	Kr. 130;-

1. Vann og strømleveranser til fartøy og kjøretøyer	
Fylling av vann	Kr. 15,- pr. m ³
Minstesats vann	Kr. 250;-
Leie av slanger for fylling av vann	Kr. 50;-
Strømleveranser	Kr. 1,50;- pr kWh.
Minstesats strøm	Kr. 250;- pr. døgn
Leie av kabler	Kr. 50;- pr. døgn
Oppkobling (strøm/vann)	Som for utleie av arbeidskraft, min. 1 time

2. Vognvederlag	
Vogntog	Kr. 85;- pr. enhet
Tank/lastebil	Kr. 42;- pr. enhet
Busser/kombibusser	Kr. 31;- pr. enhet

3. Leie av arbeidskraft	
Ordinær timesats	Kr. 550;-
50 % overtid	Kr. 825;-
100 % overtid	Kr. 1100;-
133 % overtid	Kr. 1282;-
bilgodtgjørelse	Kr. 4,50 pr. km

4. Saksbehandlings gebyr	
Saksbehandling etter havne- og farvannsloven – enkle tiltak	Kr. 1 600;-
Saksbehandling etter havne- og farvannsloven – kompliserte tiltak	Kr. 6 300;-
Befaring tilknyttet saksbehandling	Som for utleie av arbeidskraft + bil

Lyngen kommune
v/rådmannen

Deres ref.: Saksbeh.: Martin S. Krane
Vår ref.: 32/17/414.5.5/MSK E-postadr.: martin@k-sek.no

Telefon: Dato:
90 56 77 44 3.10.2017
77 78 83 43

KONTROLLUTVALGSAK 24/17 – BUDSJETTRAMME 2018 – KONTROLL OG TILSYN – LYNGEN KOMMUNE

Kontrollutvalget har i møtet den 28.9.2017 i ovennevnte sak protokollert følgende:

Innstilling til v e d t a k:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2018 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 916.000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgsforskriftens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2015, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2018 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 916.000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSØ	Hovedkontor: Fylkeshuset Strandvn 13, TROMSØ Tlf 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf 77 02 61 66	Avdelingskontor: Fossen 9144 SAMUELSBERG Tlf 77 71 61 14	Avdelingskontor: c/o Lenvik kommune 9306 FINNSNES Tlf 77 87 10 65	Organisasjonsnr: 988 064 920
--	--	--	--	---	--

2. Kontrollutvalgets forslag til budsjetteramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgsforskriftens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2015, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Med vennlig hilsen

Martin S. Krane (s.)
seniorrådgiver

Vedlegg: Kontrollutvalgsak 24/2017

From: Martin S Krane [mailto:martin@k-sek.no]
Sent: Tuesday, October 3, 2017 11:08 AM
To: Leif Lintho <Leif.Lintho@lyngen.kommune.no>
Cc: Post Lyngen <Post@lyngen.kommune.no>
Subject: Kontrollutvalget - særutskrift sak 24/17 - Budsjettramme 2018 - kontroll og tilsyn

Hei!

Vedlagt følger særutskrift fra møtet i kontrollutvalget 28.9.2017. Utskriften gjelder sak 24/17 – *Budsjettramme 2018 – Kontroll og tilsyn – Lyngen kommune.*

Denne utskriften sendes kun per e-post.

Vennlig hilsen

Martin S. Krane
Seniorrådgiver

K-Sekretariatet IKS
Postadresse: Postboks 6600, 9296 Tromsø
Besøksadresse: Fylkeshuset, Strandvegen 13, Tromsø

Tlf.: 77 78 83 43
Mobil: 90 56 77 44
E-post: martin@k-sek.no
Web: www.k-sek.no

K-Sekretariatet

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Lyngen kommune	Saksnummer: 24/2017	Møtedato: 28.9.2017	Saksbehandler: Martin S. Krane
--	-------------------------------	-------------------------------	--

BUDSJETTRAMME 2018 – KONTROLL OG TILSYN – LYGGEN KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2018 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 916.000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til kontrollutvalgskriftens § 18 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2015, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Saken gjelder:

Budsjettramme for kontrollutvalgets virksomhet for 2018 – Lyngen kommune.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 18 fastsetter framgangsmåten ved behandling av budsjett for kontrollutvalgets og revisjonens samlede virksomhet. Paragrafens første ledd lyder slik:

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- revisjonsarbeidet skal følge formannskapets/kommunerådets eller fylkesutvalgets fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Det vises videre til Kontrollutvalgsboken, Kommunal- og regionaldepartementet, 2015, side 16:

Budsjettforslag fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret. Grunnen til at kontrollutvalgets budsjett er i en særstilling, er at utvalget skal være fritt og uavhengig av de organene som utvalget skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller et organ som kontrollutvalget skal kontrollere og ha tilsyn med, for eksempel formannskapet eller administrasjonsutvalget, får innvirkning på tilsynsorganets budsjetttramme.

Formannskapet kan likevel, i sitt samlede budsjett, foreslå et lavere beløp enn det kontrollutvalget foreslår. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal imidlertid uendret følge det samlede budsjettfremlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjettbehandlingen har informasjon om både kontrollutvalgets forslag og formannskapets innstilling til budsjett.

Budsjettforslaget skal dekke både kontrollutvalgets egen virksomhet inkl. sekretariatsfunksjonen og kjøp av revisjonstjenester.

Post	Budsjett 2018	Budsjett 2017
Ledergodtgjørelse	15 000	15 000
Møtegodtgjørelse	25 000	25 000
Tapt arbeidsfortjeneste	20 000	20 000
Kontorutgifter	3 000	3 000
Hotell/overnatting	12 000	12 000
Kurs, konferanser, opplæring mv.	30 000	30 000
Reiseutgifter	25 000	25 000
Møteutgifter	4 000	4 000
Kjøp av ekstern bistand	10 000	10 000
Kjøp av tjenester til revisjon	651 000	636 000
Kjøp av sekretariatstjenester	136 000	133 000
Sum utgifter	916 000	898 000

* Budsjettallene for 2016 er brukt slik de fremstår i kontrollutvalgssak 29/16.

Kommentarer:

Faste godtgjørelser er satt opp i henhold til Lyngen kommunes eget godtgjørelsesreglement. Det er tatt høyde for 6 møter i 2018.

Utover dette gjelder posten kurs/ konferanser/opplæring mv. vanligvis også utgifter til kursing for å holde medlemmene oppdatert på området tilknyttet kontrollutvalgets arbeid. Reisekostnader generelt er basert på en viss aktivitet til kurs/konferanser og reisevirksomhet i forbindelse med utvalgets møteaktiviteter. Det er det også i 2018 tatt høyde for deltakelse av flere medlemmer for deltakelse på den årlige kontrollutvalgskonferansen i regi av Norges Kommunerevisorforbund, enn det som har vært gjennomført tidligere år, med bakgrunn i behov for opplæring og kursing av nye medlemmer i utvalget.

I posten for kjøp av ekstern bistand er det tatt høyde for kjøp av tjenester i forbindelse med selskapskontroll (eierskapskontroll).

Når det gjelder kjøp av revisjonstjenester fra KomRev NORD er denne prisjustert med anslått deflator (Kommuneproposisjonen 2018, - side 19) på 2,3 %. KomRev NORD foretar regulering etter faktisk deflator ved fakturering 2. halvår (fakturering for 1. halvår 2018 skjer etter budsjettet deflator, dvs. 2,3 %. Denne fakturering blir dermed som en a-konto fakturering som etterberegnes etter reell deflator i august).

Honoraret til K-Sekretariatet er prisjustert med sist anslått deflator for 2018 som er 2,3 % (kilde: Kommuneproposisjonen 2018 - side 19).

Kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Tromsø den 20. september 2017

Martin S. Krane
seniorrådgiver

DEN NORSKE KIRKE

Lyngen kirkelige fellestråd

Lyngen kommune
9060 Lyngseidet

Budsjett 2018 Lyngen kirkelige fellestråd

Lyngen kirkelig fellestråd behandlet driftsbudsjettet den 14.09.17 under sak 26/17 og vedtok enstemmig det foreslåtte driftsbudsjettet for 2018

Vedtaket

1. Budsjettforslaget for 2018 vedtas med et rammetilskudd fra Lyngen kommune på kr 3.566.000.- som også inkluderer kapitalkostnadene
2. Møtegodtgjørelsen til rådsmedlemmer følger Lyngen kommunes satser

Økonomi

Det foreslåtte budsjettet for 2018 må ha et rammetilskudd på kr 3.566.000 fra Lyngen kommune for å balansere. Økningen fra budsjett 2017 til budsjett 2018 blir på kr 244.000.-

Møtegodtgjørelser skal følge Lyngen kommunes satser som vedtas ved budsjettbehandlingen i desember. Dette for å få en lik sats på kommunens leder/representanter og menighetsrådets leder/ medlemmer.

Etter kirkeloven (KL)§ 15 skal fellestrådene legge fram et budsjettforslag for kommunene, som igjen skal godkjenne budsjettet slik at kirka kan holde en forsvarlig drift.

Etter kirkeloven §15 skal kommunen dekke følgende utgifter:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker
- b) Utgifter til anlegg og drift av gravplasser
- c) Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelige fellestråd
- d) Driftsutgifter for fellestråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold
- e) Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring
- f) Utgifter til kontorhold prester

Lyngseidet 14. sep 2017

Med hilsen

Harry Hansen
Kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE
Lyngen kirkelige fellestråd
Parkveien 1
9060 Lyngseidet

Vedlegg: hovedoversikt budsjett 2018

BUDSJETT 2018

LYNGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

	Avd 41: Administrasjon	Avd 42: Kirker	Avd 43: Kirkegårder	Avd 44: Kirkelige virks.	Avd 89: Finanstrans.	Sum
Utgifter	1 484 000	1 744 000	1 164 000	579 000	276 000	5 247 000
Inntekter	-3 637 000	-858 000	-255 000	-492 000	-5 000	-5 247 000
Resultat	-2 153 000	886 000	909 000	87 000	271 000	0

07.09.2018

From: Harry Hansen [mailto:kirkevergen@lyngensokn.no]
Sent: Thursday, September 14, 2017 5:42 PM
To: Post Lyngen <Post@lyngen.kommune.no>
Cc: Hilde Grønaas <Hilde.Gronaas@lyngen.kommune.no>; Tom Jarle Isaksen <Tom.Jarle.Isaksen@lyngen.kommune.no>; Leif Lintho <Leif.Lintho@lyngen.kommune.no>
Subject: Budsjett 2018 fellesrådet

Heisann

Her er budsjettbrevet fra fellesrådet etter rådsmøtet 14. sep 2017

Harry Hansen
kirkeverge

-----Opprinnelig melding-----

Fra: kirkevergen@lyngensokn.no [mailto:kirkevergen@lyngensokn.no]
Sendt: 14. september 2017 17:39
Til: Harry Hansen <kirkevergen@lyngensokn.no>
Emne: Message from "RNP002673D39A6E"

Denne e-posten ble sent fra "RNP002673D39A6E" (MP C2004).

Skanningsdato: 14.09.2017 17:39:22 (+0200) Spørsmål til: kirkevergen@lyngensokn.no

DEN NORSKE KIRKE
Lyngen kirkelige fellestråd
9060 Lyngseidet

Lyngen kommune
9060 Lyngseidet

Investeringsbudsjett 2018 – 2021

Lyngen kirkelige fellestråd behandlet den 14. sep.2017 under sak 27/17 investeringsbudsjettet for perioden 2018-2021 og vedtok enstemmig:

1. Lyngen kirkelige fellestråd vedtar investeringsplanen for 2018 til 2021
2. Finansiering dekkes gjennom 100% kommunal bevilgning

INVESTERINGSPLAN FOR 2018 TIL 2021

Tekst	2018	2019	2020	2021
Utvidelse av menighetshuset – lager	200	- finansieres ved bruk av fondsmidler		
Rep Lyngen kirke iflg rapport	500	500	500	500
Nytt orgel Lyngen kirke			3000	
			Alle tall i tusen	

Menighetshuset

Fellestrådet har fått utarbeidet plantegninger til utvidelse av menighetshuset med 12 kvm. Arealet skal brukes til lager: Finansieres ved bruk av disposisjonsfondet

Lyngen kirke

Restaurering av Lyngen kirke har pågått i 2016 og 2017, etter rapport utarbeidet av en konsulent fra Kirkelig arbeidsgiver – og interesseorganisasjon (KA). Arbeidet vil mest sannsynlig fortsette inntil tiltakene i rapporten er gjennomført, alt avhenger av kommunal bevilgning I følge rapporten kreves det:

- Strakstiltak kr 49,500.- eks mva –UTFØRT 2015
- Tiltak som må gjøres fra 1-5 år kr 2.055.240.- eks mva
- Tiltak « 6-15 år kr 3.028.740.- eks mva

Lyngen kommune bevilget kr 500.000.- i 2016 og nye 500 tusen 2017, og forhåpentligvis vil Lyngen kommune bevilge årlig samme beløp inntil tiltakene i rapporten er gjennomført.

Orglet:

Fellestrådet har de siste årene engasjert orgelstemmere fra Tyskland og Russland, men orglet er så dårlig at de klarte ikke å få orglet fullgodt. Fellestrådet henvendte seg i 2013 til bispedømmerrådet v/rådgiver Ivar Jarle Eliassen og han utarbeidet en tilstandsrapport på orglet. Konklusjonen på rapporten er enten:

- A - å gjøre et prinsippvedtak om å arbeide for et nytt orgel til Lyngen kirke, eller
- B - å bestemme seg for å beholde det orglet som står.

Alternativ A innebærer et grundig utrednings- og planleggingsarbeid for å utvikle orgelprofil og størrelse, økonomi – og tidsplan.

Alternativ B innebærer å bruke midler på å utbedre de feil og mangler som kan rettes på og ellers leve med det som ikke lar seg gjøre noe med

Summen på 3 millioner er erfaringstall på nytt orgel i Nordreisa kirke for ca 5- 7 år siden, så tallet kan bli både større og mindre

Finansiering

Det forutsetter 100 % kommunal finansiering til de forskjellige prosjekter med unntak utvidelse menighetshuset

Innstilling til vedtak

- Lyngen kirkelige fellesråd vedtar investeringsplanen for 2018 til 2021
- Menighetshuset utvides med 12 kvm ved bruk av disposisjonsfondet

Vedtak: Enst vedtatt

Lyngseidet 14. sep 2017

Med hilsen

Harry Hansen
kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE
Lyngen kirkelige fellesråd
Parkvegen 1
9060 Lyngseidet

From: Harry Hansen [mailto:kirkevergen@lyngensokn.no]
Sent: Thursday, September 14, 2017 6:24 PM
To: Post Lyngen <Post@lyngen.kommune.no>
Cc: Hilde Grønaas <Hilde.Gronaas@lyngen.kommune.no>; Tom Jarle Isaksen <Tom.Jarle.Isaksen@lyngen.kommune.no>; Leif Lintho <Leif.Lintho@lyngen.kommune.no>
Subject: Invest budsjettet

-----Opprinnelig melding-----

Fra: kirkevergen@lyngensokn.no [mailto:kirkevergen@lyngensokn.no]
Sendt: 14. september 2017 18:21
Til: Harry Hansen <kirkevergen@lyngensokn.no>
Emne: Message from "RNP002673D39A6E"

Denne e-posten ble sent fra "RNP002673D39A6E" (MP C2004).

Skanningsdato: 14.09.2017 18:21:02 (+0200) Spørsmål til: kirkevergen@lyngensokn.no

Avfallsservice AS

Deres ref:

Vår ref.:

Deres dato:

Vår dato:

19.10.2017

Til eierkommunene
v/rådmann

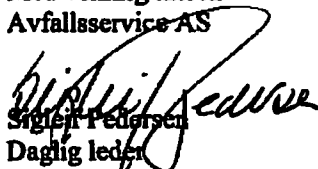
RENOVASJONS-/SLAMGEBYRER 2018

Styret har i styremøte den 26.09.17 vedtatt satser for kommunal renovasjon og slam for 2018.
Disse følger vedlagt.

Gebyrene er i hovedsak endret som følger:

Renovasjonsgebyrene er økt med 1,0 % og slamgebyrene er økt med 2,0 %.

Med vennlig hilsen
Avfallsservice AS

Sigbjørn Pedersen
Daglig leder

Adresse
Hovedvn. 62
9152 Særkjosen

Telefon
77 77 00 00
E-post: firmapost@avfallsservice.no

Faks
77 77 00 01

Galsomeien Fyllplass
77 76 73 77
Hjemmeside: www.avfallsservice.no

AVFALLSSERVICE AS

RENOVASJONSGEBYR TIL FORBRUKER 2018

Tekst År	2017		2018	
	Eks. mva.	Inkl. mva.	Eks. mva.	Inkl. mva.
RENOVASJON				
Standardabonnement	3 238	4 048	3 270	4 088
Miniabonnement	2 634	3 293	2 660	3 325
Miniabonnement kompost	2 634	3 293	2 660	3 325
Storabonnement	4 707	5 884	4 754	5 943
Fritidsabonnement	824	1 030	832	1 040
Fritidsabonnement m/dunk	1 795	2 244	1 813	2 266
Byttegebyr dunk	254	318	257	321
Kjøp av dunk	575	719	604	755
Hentegebyr dunk inntil 6 mtr.	960	1 200	960	1 200
SLAM				
Slam inntil 4 m3				
- tømning hvert år	1 628	2 035	1 661	2 076
- tømning hvert 2. år	820	1 025	831	1 039
Slam fritidsboliger				
- tømning hvert 3. år	567	709	567	709
- tømning hvert 4. år	426	533	426	533
Slam pr. m3 (> 4 m3)	448	560	457	571
Ekstra tømning septik	2 146	2 683	2 189	2 736
Ekstra tømning i per. 1.11-30.04	3 220	4 025	3 284	4 106
Gebyr manglende merking/rydding	500	625	510	638

Gjelder fra 01.01.2018

Kommunal renovasjon eierkommunene

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
139/17	Lyngen formannskap	07.12.2017
71/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Budsjettendringer årsbudsjett 2017

Henvisning til lovverk:

Kommuneloven § 47 Årsbudsjettets bindende virkning – nr. 2 og 3.

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer rådmannens innstilling til vedtak. Enst

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsbudsjett 2017:

	Tall i 1.000 kroner	Budsjett- endringer
Ramme: 3 Oppvekst og kultur		
2101 GRUNNSKOLEN - FELLES		485
2117 VOKSEOPPLÆRINGA		
17001 Refusjon fra staten		-800
Ramme: 5 Plan, teknikk og næring		
Prosjekt: 50517 OMRÅDEPLAN LYGSEIDET		
12306 Prosjektering, byggeledelse, mv.		475
19401 Bruk av disposisjonsfond		-475
4405 PLAN		
Tjeneste 3251 TILRETTELEGGING OG BISTAND FOR NÆRINGSLIVET		
14901 Reserverte bev./avsetninger		-500
15401 Avsetninger til disposisjonsfond		500
4407 NÆRING		
Tjeneste 3251 TILRETTELEGGING OG BISTAND FOR NÆRINGSLIVET		
14901 Reserverte bev./avsetninger		-300
19401 Bruk av disposisjonsfond		300
Tjeneste 3255 KOMMUNALT NÆRINGSFOND		
14701 Overføring til andre		-366
15401 Avsetninger til disposisjonsfond		366
4412 FORVALTNING TEKNISKE TJENESTER		
Tjeneste 3150 BOLIGBYGGING OG FYSISKE BOMILJØTILTAK		
14701 Overføring til andre		-600
15401 Avsetninger til disposisjonsfond		600
4810 FEIING OG BRANNBEREDSKAP		
Tjeneste 3391 BRANN OG REDNING		
13501 Kjøp fra andre kommuner		315
Ramme: 7 Budsjettskjema 1A		
9000 FRIE INNTEKTER, RENTER OG AVDRAG, AVSETNINGER		
Tjeneste 8501 GENERELT STATSTILSKUDD VEDRØRENDE FLYKTN		
18101 Andre statlige overføringer		-250
Tjeneste 8800 DISPOSISJONSFOND		
15401 Avsetninger til disposisjonsfond		
Økt integreringstilskudd		250

2. Kommunestyret vedtar overføring av ubrukte investeringer fra 2017 til 2018 med tilhørende budsjettendringer i hht. saksframlegget.
3. Kommunestyret vedtar endringer i investeringsbudsjett som bare vedrører 2017 i hht. saksframlegget.
4. Kommunestyret vedtar endringer i mva. og mva-kompensasjon vedrørende investeringer i 2017 i hht. saksframlegget.

Rådmannens innstilling

1. Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsbudsjett 2017:

Tall i 1.000 kroner	Budsjett- endringer
Ramme: 3 Oppvekst og kultur	
2101 GRUNNSKOLEN - FELLES	485
2117 VOKSEOPPLÆRINGA	
17001 Refusjon fra staten	-800
Ramme: 5 Plan, teknikk og næring	
Prosjekt: 50517 OMRÅDEPLAN LYNGSEIDET	
12306 Prosjektering, byggeledelse, mv.	475
19401 Bruk av disposisjonsfond	-475
4405 PLAN	
Tjeneste 3251 TILRETTELEGGING OG BISTAND FOR NÆRINGSLIVET	
14901 Reserverte bev./avsetninger	-500
15401 Avsetninger til disposisjonsfond	500
4407 NÆRING	
Tjeneste 3251 TILRETTELEGGING OG BISTAND FOR NÆRINGSLIVET	
14901 Reserverte bev./avsetninger	-300
19401 Bruk av disposisjonsfond	300
Tjeneste 3255 KOMMUNALT NÆRINGSFOND	
14701 Overføring til andre	-366
15401 Avsetninger til disposisjonsfond	366
4412 FORVALTNING TEKNISKE TJENESTER	
Tjeneste 3150 BOLIGBYGGING OG FYSISKE BOMILJØTILTAK	
14701 Overføring til andre	-600
15401 Avsetninger til disposisjonsfond	600
4810 FEIING OG BRANNBEREDSKAP	
Tjeneste 3391 BRANN OG REDNING	
13501 Kjøp fra andre kommuner	315
Ramme: 7 Budsjett skjema 1A	
9000 FRIE INNTEKTER, RENTER OG AVDRAG, AVSETNINGER	
Tjeneste 8501 GENERELT STATSTILSKUDD VEDRØRENDE FLYKTN	
18101 Andre statlige overføringer	-250
Tjeneste 8800 DISPOSISJONSFOND	
15401 Avsetninger til disposisjonsfond	
Økt integreringstilskudd	250

2. Kommunestyret vedtar overføring av ubrukte investeringer fra 2017 til 2018 med tilhørende budsjettendringer i hht. saksframlegget.
3. Kommunestyret vedtar endringer i investeringsbudsjett som bare vedrører 2017 i hht. saksframlegget.

4. Kommunestyret vedtar endringer i mva. og mva-kompensasjon vedrørende investeringer i 2017 i hht. saksframlegget.

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

I følge kommunelovens § 47 nr. 2 skal administrasjonssjefen gi melding til kommunestyret hvis det skjer endringer i løpet av budsjettåret som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på. § 47 nr. 3 gir kommunestyret pålegg om å foreta nødvendige endringer hvis det får melding etter nr. 2. Endringer i årsbudsjettet må vedtas før årsskiftet.

I denne saken behandles følgende:

- Endrede forutsetninger i driftsbudsjettet
- Endring i avsetning og bruk av disposisjonsfond
- Avsetning av særskilte ubrukte bevilgninger i driftsbudsjettet
- Justering av investeringsbudsjettet med overføring av ubrukte bevilgninger til 2018.
- Mva. i investeringsregnskapet som både er utgifts- og inntektsført, men ikke budsjettet.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Det vises til vedtak om årsbudsjett/økonomiplan 2017-2020 og tilhørende vedtak om endringer i årsbudsjett 2017.

Økonomiske konsekvenser

De foreslåtte endringene i årsbudsjettet vil ikke påvirke årsresultatet i annen grad enn avsetning til disposisjonsfond i 2017, som vil bli styrket med 2,291 mill. i forhold til tidligere budsjettvedtak. Men de fleste av disse midlene stort sett vil bli å måtte ta inn igjen i 2018 da dette er flytting av budsjettmidler fra 2017 til 2018.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Ingen.

Miljøkonsekvenser

Ingen.

Folkehelse/friluftsliv

Ingen.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Driftsbudsjettet

Ramme 3 Oppvekst og kultur

Voksenopplæringa har beregnet merinntekter fra staten på 0,8 mill. som følge av økt aktivitet i 2017. Det kan være mulig at det blir mindreforbruk også på utgiftene i 2017, men dette er litt usikkert.

Sektoren har mottatt betydelige fakturaer fra Tromsø kommune vedrørende grunnskoleelever som har Lyngen som hjemstedskommune. Dette er ikke budsjettet og det foreslås derfor at noe av merinntektene tilføres sektoren.

Ramme 5 Plan, teknikk og næring

Utgifter til områdeplan for Lyngseidet har hittil vært postert i investeringsregnskapet. Dette er en driftsutgift og det er derfor opprettet et driftsprosjekt vedrørende dette. Foreslås at dette finansieres med bruk av disposisjonsfond.

Kommunestyret vil sannsynligvis måtte bevilge driftsmidler til dette også i 2018, da områdeplanen med tilhørende konsekvensutredninger ikke er ferdige ennå.

Avsatte midler til kjøp av landbrukseiendom blir ikke brukt i 2017 og foreslås avsatt til 2018.

Det ble avsatt 0,3 mill. til merkevarepatent i årsbudsjettet som skulle finansieres med bruk av disposisjonsfond. Ingen utgifter vedrørende dette er forventet i 2017 og budsjettet foreslås tilbakeført.

Kommunalt næringsfond ble i årsbudsjettet tilført 0,7 mill. Det er forventet et mindreforbruk på kr 366.000 som foreslås avsatt til kommunalt næringsfond i 2017 for senere bruk.

Ubrukt bevilgning vedrørende tilskudd til boligbygging utgjør, ut i følge de opplysninger en har pt., kr 600.000. Dette foreslås avsatt til disposisjonsfond for senere bruk i hht. innvilgede tilsagn.

Brann og redning har et merforbruk i 2017 på anslagsvis 0,4 mill. Tidligere års utgifter på i alt kr 315.000 vedrørende 110-sentralen og oppgjør av memoriakonto (fellesutgifter mellom kommunene) foreslås dekket. Øvrig merforbruk må sektoren selv finne dekning for.

Ramme 7 Budsjettskjema 1A

Integreringstilskudd vedrørende bosetning utgjør en merinntekt på kr 250.000 som foreslås avsatt til disposisjonsfond.

Budsjettendringene vedrørende dette vil framgå av innstillingen.

Investeringsbudsjettet

Overføring investeringsmidler fra 2017 til 2018

Også i 2017 er det betydelige investeringsmidler avsatt i årsbudsjettet som ikke er brukt fordi prosjektene ikke er ferdige. Dette avsettes i 2017 og rebudsjetteres i 2018. I 2017 er dette beregnede/anslåtte beløp, mens rebudsjetteringen i 2018 vil ta utgangspunkt regnskapet for 2017. Beløpene som rebudsjetteres i 2018 vil derfor kunne avvike betydelig.

Følgende investeringer med tilhørende finansiering foreslås overført til 2018:

Prosjekt	Tall i 1.000 kroner	Overførte beløp
14106	INFRASTRUKTUR REISELIV	150
17005	EIDEBAKKEN SKOLE - OPPGRADERING I HHT. PÅLEGG	350
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.	969
14129	OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	500
15710	AVLØPSSEKTOREN - OPPGRADERING	2.243
15711	VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	8.000
16018	GJENOPPBYGGING ETTERVERNBOLIGER SOLHOV	330
14139	RÅDHUS	94
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	5.024
15022	STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN	2.456
37001	Refusjon fra staten	-300
37701	Refusjon fra andre (private)	-100
15028	LYNGENLØFTET - UTSTYR TIL ARRANGEMENT	1.117
15030	KONSEPT EL-SYKKEL	62
16010	VELFERDSTEKNOLOGI	1.432
14111	DIGITALT PLANREGISTER	744
14121	EIDEBAKKEN - KULTURSKOLE OG VO	3.600
16002	PARKERING OG OFFENTLIGE TOALETT	1.205
16008	LYNGENHALLEN - KUNSTGRESS	500
16011	LYNGENHALLEN - KLATREVEGG	2.000
37001	Refusjon fra staten	750
16017	EIDEBAKKEN SVØMMEHALL - RENOVERING	7.145
17004	LYNGSTUNET - NYE HEISER	1.000
17008	RIVING STIGENVEIEN 2 (UNGDOMSKLUBBEN)	750
39401	Bruk av disposisjonsfond	-750
47022	INNEREIDET BOLIGFELT	142
14117	LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING	49.040
37001	Refusjon fra staten	-7.625
14127	HELIKOPTERLANDINGSPLASS	700
15015	FURUFLATEN INDUSTRIOMRÅDE - SØR	19.100
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	13.750
16022	TYTTEBÆRVIKA KULVERT OG KAI	900
49999	FELLES FINANSIERING INVESTERINGER	
39101	Bruk av lånemidler	-115.278

Budsjettendringene vil bli med motsatt fortegn.

Budsjettendringer investeringer som bare vedrører 2017

Prosjekt	Tall i 1.000 kroner	Vedtatt budsjett	Budsj. endr.
15001	EIDEBAKKEN - TILRETTELEGGING FUNKSJONSH	450	-150 Prosjektet avsluttes i 2017. Besparelse
16018	GJENOPPBYGGING ETTERVERNBOLIGER SOLHC	1.650	7.000 Refunderbare utgifter ved gjenoppbygging
37704	Forsikringsoppgjør		-7.000 Refusjon KLP
17006	BUSS LYGSTUNET/FRIVILLIGSENTRALEN	300	20 Feil k-sak 51/17
42410	KUNSTGRESS LYGSTUVA	0	193 Feilposterings 2016 og lavspentkabel. Ikke budsjettet.
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK	7.262	-180 Prosjekt 15023 Del rosjekt Parkveien
15010	LYNGSEIDET SENTRUM - FYSISKE TILTAK		-100 Prosjekt 15031 Lyngeløftet - nettportal
15022	STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN	3.307	
37701	Refusjon fra andre (private)		-64 Refusjon bålpass
37701	Refusjon fra andre (private)		-400 Tilskudd Gjensidige-stiftelsen
15023	STEDSUTVIKLING - DELPROSJEKT PARKVEIEN	290	180 Fjerning av lysstolper, flytting fiber
37001	Refusjon fra staten	-370	370 Tilskudd Miljødirektoratet flyttes til prosjekt el-sykkel
15030	KONSEPT EL-SYKKEL	600	
37001	Refusjon fra staten	-180	-370 Tilskudd Miljødirektoratet.
15031	LYNGENLØFTET - NETTPORTAL		100 Etablering - kjøp av konsulenttjenester
16020	RØDTOPPEN BARNEHAGE - SALG		
36701	Salg av tomter, bygninger, mv.		-1.120 I hht. kontrakt
32702	Andre tjenester		120 Utgifter til eiendomsmegler
35481	Avsetninger til ubundne investeringsfond		1.100 Netto salgssum avsettes til årsbudsjett 2018
13104	LYNGEN SYKEHJEM - SALG	0	17 Juridisk bistand i forbindelse med salg.
13019	ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE	1.500	-800 Besparelse årsbudsjett 2017
49999	FELLES FINANSIERING INVESTERINGER		
39101	BRUK AV LÅNEMIDLER	-165.309	1.084 Netto virkning bruk av lånemidler

Tabellen ovenfor viser investeringsutgifter og finansiering i 2017 som har endrede forutsetninger i forhold til tidligere vedtak. Årsaken til endringene er kort forklart i tabellen.

Mva. og mva.-kompensasjon vedrørende investeringer i 2017

Investeringsprosjektene er i utgangspunktet budsjettet eks. mva. Merverdiavgifta er enten ikke, delvis eller helt kompensasjonsberettiget. Da det kun er kommunestyret som kan gjøre endringer i brutto utgifter eller inntekter i investeringsbudsjettet, må endringer som følge av dette vedtas av kommunestyret selv.

Nedenfor følger en oversikt over prosjekter hvor mva. og mva-kompensasjon er utgifts- og inntektsført, med tillegg av beregnet påløpt i 2017, som foreslås vedtatt:

Tall i 1.000 kroner	Budsjett- endringer
Prosjekt: 13019 ØRA INDUSTRIOMRÅDE - UTVIDELSE	
34291 MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	120
37291 KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-120
Prosjekt: 14101 EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	
34291 MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	718
37291 KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-718
Prosjekt: 14102 LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	
34291 MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	416
37291 KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-416
Prosjekt: 14103 PERSONALHUS NORD-LENANGEN KIRKEGÅRD	
34291 MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	5
37291 KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-5
Prosjekt: 14115 EPHORTE - OPPGRADERING	
34291 MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	2
37291 KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-2

Prosjekt: 14117 LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	3.600
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-3.600
Prosjekt: 14118 BALLBINGE EIDEBAKKEN SKOLE		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	-23
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	23
Prosjekt: 14121 EIDEBAKKEN - KULTURSKOLE OG VO		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	217
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-217
Prosjekt: 14129 OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	196
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-196
Prosjekt: 14139 RÅDHUS		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	58
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-58
15001 EIDEBAKKEN - TILRETTELEGGING		
Prosjekt: FUNKSJONSHEMMEDE		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	36
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-36
Prosjekt: 15008 SOLHOV BO- OG AKT. - VARMEPUMPE		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	13
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-13
Prosjekt: 15015 FURUFLATEN INDUSTRIOMRÅDE - SØR		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	130
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-130
Prosjekt: 15018 KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	160
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-160
Prosjekt: 15022 STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	200
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-200
Prosjekt: 15023 STEDSUTVIKLING - DELPROSJEKT PARKVEIEN		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	100
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-100
Prosjekt: 15028 LYNGENLØFTET - UTSTYR TIL ARRANGEMENT		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	92
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-92
Prosjekt: 15029 LYNGENLØFTET - PROSJEKTLEDELSE		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	119
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-119
Prosjekt: 15031 LYNGENLØFTET NETTPORTAL		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	25
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-25
Prosjekt: 16002 PARKERING OG OFFENTLIGE TOALETT		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	15
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-15
Prosjekt: 16008 LYNGENHALLEN - KUNSTGRESS		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	347

37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-347
Prosjekt: 16017 EIDEBAKKEN SVØMMEHALL - RENOVERING		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	2.800
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-2.800
Prosjekt: 16018 GJENOPPBYGGING ETTERVERN BOLIGER SOLHOV		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	1.205
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-1.205
Prosjekt: 16026 LYNGSTUNET ANTENNEANLEGG		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	1
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-1
Prosjekt: 17003 ELEV- OG ANSATTE PC		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	87
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-87
Prosjekt: 17007 HAGETRAKTOR/KLIPP/SNØFRES/KOSTING		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	68
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-68
Prosjekt: 42410 KUNSTGRESS LYNGSTUVA		
34291	MVA. SOM GIR RETT TIL MVA-KOMPENSASJON	25
37291	KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT	-25

Budsjettendringene får ingen virkning på netto investeringsbudsjett, så dette er kun endringer for å unngå store budsjettavvik på bruttobudsjettet.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
130/17	Lyngen formannskap	15.11.2017
72/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Ekstrabevilgning- reparasjon av fyrkjele på Lyngsdalen oppvekstsenter

Henvisning til lovverk:

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 15.11.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer rådmannens innstilling. Enst

Vedtak:

Det avsettes kr 70 000 til reparasjon av fyrkjele på Lyngsdalen oppvekstsenter.

Beløpet dekkes over disposisjonsfondet for i år.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2017	4410	2224	12302		70 000	
2017			39401			70 000

Rådmannens innstilling

Det avsettes kr 70 000 til reparasjon av fyrkjele på Lyngsdalen oppvekstsenter.

Beløpet dekkes over disposisjonsfondet for i år.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2017	4410	2224	12302		70 000	
2017			39401			70 000

Saksopplysninger

Lyngsdalen skole er oppført i 1962. Det er ikke utført noe store oppgraderingstiltak utover normalt vedlikehold. Rådmannen har de siste to-tre årene vært klar over at forholdsvis store vedlikeholdstiltak må utføres på bygningen dersom det fortsatt skulle drives skole her. Siden skolen opprinnelig var planlagt nedlagt fra i år, ble det ikke prioritert å utarbeide vedlikeholdsplan og budsjettere midler til nødvendig vedlikehold for 2017.

Etter budsjettvedtaket for 2017 er det klart at nedleggelse ikke vil bli aktuelt i nærmeste fremtid. Det vil være behov for forholdsvis store vedlikeholdstiltak på bygning og tekniske anlegg i nærmeste fremtid. Ut fra dagens økonomiske situasjon finner ikke rådmannen det forsvarlig å budsjettere mer enn det som er absolutt nødvendig for å sikre oppvarming og sikkerhet for 2018.

Eksisterende fyrkjele er montert da bygget ble oppført, til tross for godt vedlikehold er denne nå i en slik tilstand at det bør installeres ny hoved-oppvarming. Dessuten er det varslet en forskriftsendring som kan gjøre at slik løsning blir forbudt som eneste oppvarming fra 2020. Rådmannen vil derfor anbefale at eksisterende fyrkjele byttes ut med elektrisk hoved-oppvarming. Det vil foreslås å avsette kr 300 000,- til oppgradering av lys og varme i budsjettet for 2018, noe som vil dekke slik anskaffelse. Øvrige vedlikeholdstiltak vil forsøkes lagt inn påfølgende år.

Inntil ny løsning er på plass vil det være nødvendig å foreta nød-reparasjon av eksisterende kjele. I hovedsak dreier dette seg om en lekkasjesikker, mobil tank og noen mindre reparasjoner på selve kjelen. Nedgravde tank er i slik tilstand at denne ikke lar seg lekkasje-teste, ut fra alder vurderes denne ikke som tilstrekkelig sikker. Nødvendige reservedeler vil kunne anskaffes og monteres for kr 70 000, rådmannen innstiller på at dette dekkes over disposisjonsfondet. Slik anskaffelse vil være anvendbar over lang tid og gi mulighet for alternativ oppvarmingskilde i tillegg til planlagte el-kjele.

Vurdering:

Tilstanden på eksisterende fyrkjele er av en slik art at denne ikke er pålitelig som eneste oppvarmingskilde. For å drifte skole på en forsvarlig måte er det derfor nødvendig å få på plass mer stabil løsning snarest, inntil slik løsning er på plass vil det være nødvendig å foreta reparasjoner på eksisterende anlegg.

Rådmannen anbefaler at tiltaket settets i bestilling allerede i 2017 og finansieres midlertidig over disposisjonsfondet.

Lyngen kommune

Arkivsaknr: 2017/61 -50

Arkiv: 223

Saksbehandler: Hege Anita Sørensen

Dato: 28.09.2017

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
45/17	Lyngen levekårsutvalg	30.11.2017
143/17	Lyngen formannskap	07.12.2017
73/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Søknad om tilskudd til tråkkemaskin, Lyngsalpan skuterforening

Henvisning til lovverk:

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer levekårsutvalgets innstilling til vedtak. Enst

Vedtak:

Lyngen Kommune yter et engangstilskudd på kr 25 000,- til Lyngsalpan skuterforening. Dekkes via disposisjonsfondet.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2017	9000	8800	19401		25000,-	

Kr _____ søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan _____ - _____

Saksprotokoll i Lyngen levekårsutvalg - 30.11.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen levekårsutvalg tiltrer rådmannens innstilling. Enst

Vedtak:

Lyngen Kommune yter et engangstilskudd på kr 25 000,- til Lyngsalpan skuterforening.
Dekkes via disposisjonsfondet.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2017	9000	8800	19401		25000,-	

Kr _____ søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan _____ - _____

Rådmannens innstilling

Lyngen Kommune yter et engangstilskudd på kr 25 000,- til Lyngsalpan skuterforening.
Dekkes via disposisjonsfondet.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres
2017	9000	8800	19401		25000,-	

Kr _____ søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan _____ - _____

Saksopplysninger**Generelle opplysninger om saken**

Lyngsalpan skuterforening ved Odd Petter Eide, har i brev av 14.09.2017 opplyst følgende: Vi har sett det som nødvendig å skaffe en tråkkemaskin til foreningen. Denne skal brukes til å kjøre opp løypetraseen og tilrettelegge for turgåere både til fots og på ski.

Maskinen kommer fra Valnesfjord idrettslag.

Lyngsalpan skuterforening opplyser om at summen (ca kr 54000,-) av kjøp og frakt er stor for et så lite lag, og søker derfor om støtte til dekning av så mye som mulig av beløpet. De opplyser også om at siden dette er en brukt maskin vil det påløpe en del vedlikeholdsutgifter i nær fremtid.

Kostnader

Kjøp av tråkkemaskin	40 000,-
Frakt	14 125,-
Sum	54 125,-

Det opplyses ikke om hvorvidt det er tatt opp lån for å bekoste maskinen.

Det vises til tidligere vedtak i sammenlignbare saker der inntil 50% av kostnadene dekkes av kommunen.

12/2609: Jægervatnet IL tråkkemaskin,

1. Lyngen kommune dekker årlige kapitalkostnader for et lånebeløp inntil kr 200 000,-
Maksimalt beløp pr. år er kr. 20 000,-. I tillegg ytes et engangstilskudd i 2012 på kr.
30 000,- som dekkes over kulturbudsjettet.

51/08: Lyngen/Karnes IL og Lyngen Alpinklubb tråkkemaskin,

Lyngen kommune dekker årlige kapitalkostnader for lånebeløp på inntil kr 200.000, med kr 100.000 for hver av klubbene. Maksimalt beløp pr. år kr 15.000 til hver. I tillegg ytes et engangstilskudd i 2008 på kr 40.000 som dekkes med 50% hver av kulturmidlene og næringsfondet.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Økonomiske konsekvenser

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Miljøkonsekvenser

Folkehelse/friluftsliv

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Det vurderes som positivt at Lyngsalpan skuterforening ønsker å tilrettelegge for ferdsel til fots og på ski.

Lyngen Kommune ber om at det opplyses på hjemmesider og i andre fora når løypene er tilgjengelig.

Det vises til tidligere vedtak og tilrås likebehandling av søknaden.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
74/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Godkjenning av kommunedelplan for idrettsanlegg, fysisk aktivitet, kulturhus, friluftsliv og kulturminner 2017-2024

Henvisning til lovverk:
Plan-og bygningsloven

Vedlegg

- 1 Kommunedelplan for idrettsanlegg, fysisk aktivitet, kulturhus, friluftsliv og kulturminner 2017-2024

Rådmannens innstilling

Det framlagte forslaget til kommunedelplan for idrettsanlegg, fysisk aktivitet, kulturhus, friluftsliv og kulturminner for perioden 2017-2024 med handlingsplanene (handlingsprogrammene) godkjennes. Handlingsprogrammene rulleres hvert år.

Budsjettdekning:

Årsbudsjett	Ansvar	Tjeneste	Art	Prosjekt	Økes	Reduseres

Kr _____ søkes innarbeidet i Lyngen kommunes økonomiplan _____ - _____

Saksopplysninger

Generelle opplysninger om saken

Kommunens forrige vedtatte kommunedelplan innafor fysisk aktivitet, folkehelse, idrettsanlegg, kulturhus og friluftsliv gjaldt for perioden 2012-2015. Den framlagte planen er en revisjon av denne pluss at kulturminner er tatt inn som eget emne. Å ta med kulturminnedelen er i.h.t

prosjektet kulturminner i kommunene (KIK), som Lyngen kommune har fått tilsagn om prosjektmidler til. Folkehelse er i planforslaget ikke eget emne, men en overordnende føring.

Plangruppa begynte planarbeidet i februar 2017. Lyngen kommunestyre vedtok planprogrammet i møtet 14.juni 2017. Innspillene fra høringsinstansene ble lagt til grunn i planarbeidet. Informasjon om planarbeidet ble sendt ut til lag og foreninger med ønske om innspill til handlingsplanen spesielt. Plangruppa har hatt møte med lag og foreninger om planen og avholdt et møte med beitenæringen og deltatt i møte med Mattilsynet om ferdsel i nedslagsfelt for drikkevann. I arbeidet med kommunedelplanen har plangruppa hatt dialog med barnehagestyrere og rektorer, prosjektleder for tilrettelegging av parkeringsplasser og toalett ved utfartsområder samt ansvarlige for vann- og avløp i kommunen og prosjektleder for Lyngenløftet. Da arbeidet med kommuneplanens arealdel for en del har gått parallelt med arbeidet med kommunedelplanen, har noe av arbeidet vært samordnet.

Lyngen formannskap vedtok i møtet 11.10.17 i sak 124/17 å legge planforslaget ut til offentlig ettersyn og høring. Høringsfristen var 28.november 2017.

Levekårsutvalget behandlet forslaget til kommunedelplan i møtet 30.11.17 i sak 44/17 og Råd for folkehelse i sak 19/17.

Til merknadsbehandlingen i Formannskapsmøtet 7.desember i sak 42/17 var det kommet inn 17 innspill og merknader til planforslaget. Formannskapet fattet følgende enstemmige vedtak: *«Innkommne merknader og innspill tas inn i forslaget til kommunedelplan slik dokumentet «Behandling av merknader og innspill til kommunedelplanen» beskriver og slik de er foreslått redigert inn i kommunedelplanen som var til offentlig ettersyn og høring. Lavekårsutvalgets og Råd for folkehelses endringsforslag/tilleggsforslag i møte 30.11.17 innarbeides i plandokumentet. Det revidert planforslaget vedtas.»*

I det framlagte forslaget til kommunedelplan er vedtaket i formannskapet innarbeid. Språkfeil er i tillegg rettet opp og nødvendige redaksjonelle endringer som nummereringer foretatt.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Planen er utforma iht. vedtatte planprogram.

Kommuneplanens samfunnsdel vedtatt 14.juni 2017 har gitt føringer i planarbeidet i tillegg til sentrale dokumenter nevnt i vedtatte planprogram.

Økonomiske konsekvenser

Den endelige godkjente kommunedelplanen er nødvendig for å kunne søke om spillemidler før 15.januar 2018 og senere i planperioden. Også søknader om tilskott utenom spillemidler til friluftsliv vil kunne stå sterkere ved å være med i en kommunedelplan. Det samme gjelder søknader til bevaring av kulturminner. Handlingsprogrammet skal rulleres hvert år. Gjennomføring av handlingsprogrammet vil for mange av enkelt-tiltakene kunne gi utgifter til Lyngen kommune.

Endelig godkjent plan må foreligge før all tilskott fra Riksantikvaren kan utbetales til kommunen, totalt 100000 kr.

Kommunedelplanen forutsetter at Lyngen kommune har nødvendig personell og kompetanse for å følge opp planen i planperioden. Siden kulturminnedelen er ny i plansammenheng, er det antydnet at behovet innenfor saksområdet vil utgjøre 0,2 stilling pr år.

Gjennomført kommunedelplan vil kunne bidra til økt økonomisk verdiskapning i kommunen.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

Planen skal gi føringer for å sikre bedre folkehelse både ved tilrettelegginger og ved å gi innspill til forebygging av skader f.eks. pga. dårlig internkontroll i anlegg.

God kompetanse innafor kulturminneområdet vil kunne hindre at kulturminner ødelegges med dertil fare for politianmeldelser.

Miljøkonsekvenser

Ved å gi innspill til styring av tilrettelegginger prøver planen å redusere forurensning og begrense slitasje på naturen. Ved søknad om spillemidler stilles det krav om miljøhensyn.

Rehabilitering til dagens standard reduserer energitap og forurensning.

Kulturminnedelen skal gi hjelp til å prioritere kulturminner som skal ha vedtak om vern. De vil da for framtiden kunne inngå som del av totalmiljøet i området.

Gjennomføring av kommunedelplanen vil kunne bidra til miljømessig-, kulturell- og sosial verdiskapning.

Folkehelse/friluftsliv

Planen har folkehelse som overordnende føring. Forebyggende tiltak som fysisk aktivitet og friluftsliv har stor plass i planforslaget som egne delemner.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Uten godkjent plan for idrett og fysisk aktivitet vil ingen lag og foreninger kunne søke om spillemidler til litt større anlegg. Delemnene i kommunedelplanen gir føringer for administrativt og politisk arbeid innafor saksområdene. Planen gir også grunnlag for søkning av økonomiske tilskudd innafor planens emneområder.

Dersom forslaget til kommunedelplan ikke skulle bli godkjent, må det fattes egne vedtak om å videreføre planen for 2012-15 og samtidig vedta handlingsprogrammene som er foreslått for å kunne søke om spillemidler for 2018.

Kommunedelplan for idrettsanlegg, fysisk aktivitet, kulturhus, friluftsliv og kulturminner 2017-2024 i Lyngen kommune

GOD HELSE, TRIVSEL OG MILJØ FOR ALLE

Godkjent av Lyngen kommunestyre i sak ??? /17 i møtet 19.12.2017

Innhold:	Side:
Forord	2
1. Innledning	2
1.0 Bakgrunn	2
1.1 Visjon og formål	3
1.2 Rammer , avgrensinger og føringer for delemnene i planen	4
1.2.1 Nasjonale føringer	4
1.2.2 Regionale føringer	5
1.2.3 Lokale føringer	5
1.3 Organisering av planarbeidet	6
1.3.1 Administrativ og politisk organisering	6
1.3.2 Tidsplan og rullering av planen	8
1.3.3 Medvirkning og aktører i planarbeidet	8
2. Status med vurderinger av resultater av delene i forrige plan, utviklingstrender og utfordringer framover.	9
2.0 Generell statistikk, status og utviklingstrekk som angår alle emnene i kommunedelplanen	9
2.1 Folkehelse som overordnende føring	13
2.2 Idrettsanlegg	14
2.2.1 Ordinære idrettsanlegg	14
2.2.2 Nærmiljøanlegg	17
2.3 Lokale kulturhus	18
2.4 Fysisk aktivitet	19
2.4.1 Aktivitet i hverdagen	19
2.4.2 Organisert aktivitet (idrett mv)	20
2.5 Friluftsliv	21
2.6 Kulturminner	28
3. Virkemidler	32
4. Mål og strategier, kriterier for vurdering av behov og prioriteringer innafor delemnene.	34
5. Handlingsplan for «Kommunedelplanen for idrettsanlegg, fysisk aktivitet og friluftsliv, kulturhus og kulturminner» (5.1-5.6)	38
5.7 Årlig rullering av handlingsprogrammene	45
6. Definisjoner	45
7. Kilder	47
8. Aktuelle nettsted	47

9. Vedlegg:	7.1 Liste over idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og lokale kulturhus	48
	7.2 Liste og kart over registrerte kulturminner i Askeladden og Kulturminner	51
	7.3 Friluftskartleggingen	61
	7.4 Liste over høringsinstanser	62

Lyngsalpene sett fra østsiden av Lyngenfjorden

Forord

«Å gå får føttene til å bevege seg, blodet beveger seg, tankene beveger seg. Og bevegelse er liv.»
 Carrie Latet

Kommunedelplanen berører i videst forstand noen av mulighetene for fysiske og kulturelle aktiviteter folk i Lyngen kommune har, har hatt eller vil kunne ha i framtida. Delelmene i planen utdyper enkelte sider av noen av disse aktivitetene.

Folkehelse er i den rullerte kommunedelplanen ikke et sjølstendig del-emne og er derfor ikke rullert, men folkehelseperspektivet legger føringer for delelmene. Kulturminner forteller om tidligere innbyggers aktivitet og kultur, men kan også være mål for turer og opplevelser for oss i dag.

1. Innledning

1.0 Bakgrunn for kommunedelplanen

Kommunal planstrategi 2016-2019, vedtatt i Lyngen kommunestyre 27.09.16, slår fast at rullering av plan for **friluftsliv, kultur og idrett** må skje i planperioden. Gjeldende plan fram til

2016 «Kommunedelplan for folkehelse, friluftsliv, idrett og lokale kulturhus 2012 – 2015» ble vedtatt i kommunestyret i sak 75/12.

Kommunens vedtatt planstrategi legger føringer ved at «Plan for folkehelse» skal inngå i **samfunnsdelen av kommuneplanen**. **Folkehelse skal være overordnende** ved at både datagrunnlag, kunnskap og strategier i den reviderte kommunedelplanen skal ivareta kommunens mål for folkehelse.

I den reviderte kommunedelplanen ønsker kommunen å ta inn temaet kulturminner da kulturminner også for en del kan knyttes opp mot friluftsliv. Lyngen kommune har i dag ingen helhetlig plan for bevaring av kulturminner. Økt kulturminnekompetanse er et nasjonal satsingsområde. Det er et nasjonal mål at kommunene skal ha kunnskap og oversikt over de lokale kulturminnene som kommunene har forvaltningsansvar for. I tråd med Meld.St. 18 Friluftsliv, kan kulturminner synliggjøres og formidles som opplevelsesverdi og motivasjonsfaktor i friluftsliv.

Revisjonen skjer delvis samtidig med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Planprogrammet for denne kommunedelplanen ble vedtatt i Lyngen kommunestyre i møtet 14.juni 2017.

1.1 Visjon og formål for planen og delemnene i den

Visjon/motto: «Allsidig bevegelse og kulturkompetanse Mer samkvem og flere opplevelser Rikere liv.»

Formål:

Kommunedelplanen er et politisk styringsredskap, et arbeidsredskap for forvaltningen, men og et dokument for kompetanseoverføring, informasjon og dialog innad i forvaltningen og utad til kommunens innbyggere. Planen skal også avklare de ulike aktørers oppgaver, ansvar og økonomiske forpliktelser ved utbygging og drift av anlegg. Planen er ikke juridisk bindende.

Folkehelse skal gi informasjon hvordan folkehelse blir ivaretatt knyttet til anlegg, kulturminner, idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Ordinære idrettsanlegg og nærmiljøanlegg

I gjeldende bestemmelser for **tilskott fra kulturdepartementet til idrettsanlegg og fysisk aktivitet forutsetter kulturdepartementet at kommunen har en vedtatt plan**. Rulleringa av kommunedelplanen fra 2012-15 skal ivareta dette kravet.

Lokale kulturhus er også tilskottsberettiget via søknad i portalen «Anleggsregisteret.no». For kommunen er det nødvendig å ha oversikt over behovet for nye kulturbygg og rehabilitering av eldre.

Temaet friluftsliv skal gi kunnskap om omfang og områder som særlig berøres.

«Friluftskartleggingen» utgjør en del av kunnskapsgrunnlaget. Kommunen og innbyggerne må få vite om behovene et allsidig friluftsliv har og utfordringene de medfører for å kunne påvirke utviklinga.

Fysisk aktivitet skal vise bredden av fysisk aktivitet som fins i kommunen i dag og si hvilke aktiviteter og hvor i kommunen behovet for tilrettelegging er størst. Det skal også vise hva kommunen kan gjøre for å stimulere til økt fysisk aktivitet i befolkningen.

Kulturminnedelen skal i hovedsak gi oversikt over kommunens utvalgte, verneverdige kulturminner. Kommunestyrets prioriterte kulturminner skal registreres i Askeladden som listeførte kulturminner. Formålet er også å øke kompetansen innafor kulturminneområdet hos politikere, administrative organer og kommunens innbyggere

1.2 Rammer, avgrensninger og føringer

Kommunedelplanen er hjemlet i Plan og bygningsloven § 11-1. Planarbeidet har derfor fulgt plan- og bygningslovens krav til planprosess.

Kommunedelplan for «Idrettsanlegg, fysisk aktivitet, kulturhus, friluftsliv og kulturminner 2017-2024» består av en generell del som revideres i.h.t. gjeldende planstrategi og en handlingsdel som rulleres årlig. Handlingsdelen har også med en uprioritert oppstilling av tiltak som kan bli aktuelle å realisere i et 12-års perspektiv.

Planen for 2012-15 er noe forenklet ved rulleringa, vesentligst av redaksjonell art. Kulturminnedelen begrenses i hovedsak til forarbeidet rundt og registrering av kulturminner. I handlingsplanen viser planen hvordan registrering av uregistrert kulturminner skal prioriteres og innarbeides i handlingsplanen ved rulleringer. Arbeidet med vekting og prioritering av kjente kulturminner går fram av handlingsplanen.

1.2.1 Nasjonale føringer

- «Stortingsmelding nr. 26 (2011.2012) Den norske idrettsmodellen»
  - Alle ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet som trening eller mosjon.
  - Godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.
  - Planleggingen skal fremme aktivt friluftsliv og fremme helse og trivsel i nærmiljøet.
- «Meld. St 18(2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet»
  - Natur og friluftsliv brukes enda mer i det helsefremmende og forebyggende helsearbeidet.
  - Legge til rette for friluftsliv som en lavterskelaktivitet slik at flest mulig kan utøve friluftsliv i hverdagen.
  - Parker i tettsteder og byer skal prioriteres som vesentlige friluftsområder.
  - Viktig å formidle og synliggjøre kulturminner og kulturhistorien.
  - Motorisert ferdsel omfattes ikke av friluftslivsbegrepet, slik det er definert i den offentlige friluftslivspolitikken
- «Stortingsmelding nr. 34 (2012-2013) Folkehelsemeldingen»
- «St.meld.nr. 19 (2014-2015) «Folkehelsemeldingen – mestring og muligheter»
- «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, 12.06.2015»
- «Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv. En satsing på friluftsliv i hverdagen; 2014-2020»
- «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2017»
- «Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet» (veileder fra Kulturdepartementet, 2014)

- Lov om planlegging og byggesaksbehandling
- Friluftsløven
- Lov om forvaltning av naturens mangfold
- Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag
- Kulturminneloven
- «Meld. St. 35 (2012–2013) Framtid med fotfeste — Kulturminnepolitikken»
- «Stortingsmelding nr. 16 (2004-2005) Leve med kulturminner.»
- «St.meld.nr 26 (2006-2007 kapittel 7 Bevaring og bruk av kulturminner»
- «Stortingsmelding nr. 35 (2012-2013) Framtid med fotfeste.»
- Riksantikvarens veiledere «Kulturminner i kommunen» og «Håndbok for lokal registrering», begge revidert i 2013.

10. Lov om sametinget og andre samiske rettsforhold, §2-1 Sametingets arbeidsområde og myndighet

- Sametingets forvaltningsoppgave for samisk bygningsvern og samiske kulturminner.

1.2.2 Regionale føringer

Aktuelle mål og visjoner i planen

Den kulturelle grunnmuren gir befolkningen tilgang til kunst- og kulturfaglig kompetanse, opplevelse og deltakelse.

- Legge til rette for gode møteplasser for kultur-, idretts- og friluftsopplevelser og aktiviteter
- Alle har et felles ansvar for å utvikle et samfunn som fremmer god helse og hver enkelt har et ansvar for egen helse
- Ivareta folkehelse i areal- og samfunnsplanlegging i alle sektorer lokalt og regionalt
- Videreutvikle samarbeidet mellom sektorer, lokale og regionale aktører og nasjonale myndigheter om folkehelse
- Tilrettelegge for helsefremmende, trygge og inkluderende arenaer innenfor alle

- Fylkesplan for Troms 2014-2025
- Troms fylkeskommune. Regional planstrategi 2016-19
- Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016-2027
- Handlingsprogram Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016-2019
  - Alle i Troms skal ha mulighet og kunnskap til å drive friluftsliv som positiv aktivitet for helse og trivsel
- Regional plan for idrett og anlegg 2016-2027
- Regional plan for landbruk 2014-2025
- Kulturarvplan for Troms 2011 – 2014
- Strategi for reiselivet i Troms 2013-2017, satsingsområde 3 Temabasert produktutvikling

1.2.3 Lokale føringer

Lyngen kommunes kommuneplan, arealdelen, er under revidering og skal etter framdriftsplanen behandles høsten 2017. Innspill i denne kommuneplanprosessen vil så langt råd er innarbeides i kommunedelplanarbeidet.

- Kommunal planstrategi vedtatt i Lyngen kommunestyre i sak 90/2016 27.sept.2016
- Planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunns- og arealdel fastsatt av kommunestyret i sak 9/17 i møtet 22.02.2017
- Folkehelseoversikt. En oversikt over folkehelsen i Lyngen kommune 2016 med handlingsplan
- «Friluftskartleggingen» i Lyngen 2016
- Kommuneplanens samfunnsdel 2017-2029, vedtatt i kommunestyret 14.06.17

Aktuelle mål	Foreslåtte strategier
✓ Offensiv ja-kommune til all næringsetablering	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ivareta eksisterende næringer ○ Samarbeide med beitenæringene om en bærekraftig utvikling av reiselivet
✓ God helse gjennom hele livet	<ul style="list-style-type: none"> ○ Tilrettelegge for økt fysisk aktivitet og friluftsliv for alle, særskilt i barnehage og skole ○ Legge til rette for grøntareal med rom for fysisk aktivitet gjennom arealplanlegging ○ Styrke lokal identitet i skolen ved fokus på lokal historie
✓ Åpent og inkluderende samfunn for alle, uavhengig av religion, hudfarge, kjønn, alder eller språk	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sørge for at offentlige rom er tilgjengelig for alle gjennom fokus på universell utforming ○ Sørge for like tjenester for alle uavhengig av bakgrunn ○ Lyngen kommune skal være en inkluderende organisasjon som verdsetter og utnytter kulturelt mangfold
✓ Lyngen kommune skal framstå som bærekraftig i forhold til klima og miljø.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Stille krav om at nye anlegg og bygg skal være energieffektive og robuste m.h.t klimaendringer. ○ Stimulere til etablering av bærekraftige næringer
<i>Friluftslivkartleggingen skal revideres i forbindelse med kommuneplanen. I revideringen skal lag, foreninger, grunneierlag, næringslivet og andre interessenter involveres</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>For saker som berører områder med verdi for friluftslivet skal det redegjøres for hvordan interessene vil bli berørt og hvordan dette er vurdert og prioritert ved valg av løsninger.</i>

1.3 Organisering av planarbeidet

1.3.1 Administrativt og politisk

Prosjekteier PE	Lyngen kommunestyre
Styringsgruppe PAU	Planutvalget(Formannskapet)
Prosjektansvarlig PA	Rådmann / Oppvekstsjef
Prosjektgruppe PG	<p>Kulturkonsulent Hege Sørensen Kommunefysioterapeut Lise Nysted Grønvoll Kommuneplanlegger Bjørn Eikeland Prosjektleder Hans Ove Samuelsen</p> <p>Prosjektleder (PL) skal koordinere arbeidet og sørge for framdrift og rapportering. Prosjektgruppa fordeler arbeidet innad i gruppa og sørger for at planarbeidet blir en åpen prosess, står for framdrift og ivaretar medinnflytelse og høringsprosesser. Gruppa holder levekårsutvalget orientert om framdrifta i planarbeidet. Prosjektgruppa peker ut nødvendige arbeidsgrupper/faggrupper ved behov.</p>
Fagpolitisk referansegruppe LU	Levekårsutvalget
Ressursgrupper som inviteres med i planarbeidet	<p>Råd for folkehelse Ungdomsrådet i Lyngen Idrettsrådet i Lyngen</p> <p>Ressursgruppene er en samling ressurspersoner som har (fag)kunnskap og stiller seg som rådgivere for prosjektet. De vil gjennom hele prosessen kunne komme med innspill og kommentarer til planarbeidet.»</p>

Uavklart kulturminne på Oksen

1.3.2 Tidsplan

Tidsplan for kommunedelplan													
Tema	ansvarlig	deltakere	febr	mars	april	mai	juni	juli	august	sept	okt	nov	des
Forslag planprogram	PL	PG											
Vedtak høring planprogram	PAU												
Fagpolitiske innspill	PA	LU		møte 29.05									
Høring planprogram	PG, PA			20.03-10.05									
Vedtak planprogram	PAU	kommune styr				31.05	14.06						
Oppstart planarbeidet	PA,PL	PG											
Dialog, infomøter, infoskriv	PL	PG	28.02 møte grend e-utv	hør.-skriv lag, foreninger									
Planskiving mv	PG												
Politisk behandling plan 1.g	PAU/PG	LU/kommune.st											
Høring 6 uker plan													
Behandle høringssvar	PG.PAU	LU											
Endelig vedtak kommunedelplan	PG/PAU	Kommune-styr											
			oppstartsmøte 2.febr	Behandle planprog i PAU 15.03.		Møte i PAU 31.05. Møte i Levekår 29.05	Møte kommunestyret 14.juni	Ferie					ca 10.des

1.3.3 Medvirkning i planarbeidet og gjennomføring av planen

Planprogrammet er sendt ut til aktuelle lag og foreninger, skoler og barnehager, Lyngen Kirkelig Fellesråd, statlige og kommunale myndigheter, offentlige fagetater mv iht. krav i Planloven. Hensikten har vært å informere om og få eventuelle skriftlige innspill til planprogrammet og planutkastet og skape engasjement innad i kommunen.

Disse kom med uttalelser eller merknader til planprogrammet: Statens vegvesen, fylkesmannen i Troms, Kystverket, Mattilsynet, Sametinget, Fiskeridirektoratet, Lyngseidet Musikkorps, Rottenvik bygdelag, Idrettsrådet. Det vedtatte planprogrammet er sendt til de som ga høringsuttalelse og kunngjort på kommunens heimeside og face-bookside.

Informasjon legges ut på kommunens heimeside. Kommunes facebook-side nyttes for informasjon om møter og dialog.

Informasjon om rulleringa av planen og innarbeiding av kulturminnedelen ble gitt til alle bygdeutvalgene 28.02.17 på et fellesmøte i kommunesenteret.

Dialogmøte med lag og foreninger ble holdt 19.09.2017.

Kurs i registrering av kulturminner ble avviklet 07.09.17 av Troms fylke.

Møte med beitenæringene ble avviklet 20.09.17.

Prosjektgruppa eller leder av prosjektgruppa har deltatt i møter som angår kommunedelplanen med Mattilsynet og internt i kommunen angående «Hovedplanen for vann og avløp», drøftinger i prosjektet for tilrettelegging av parkeringsplasser og toalettforhold for ferdsel i utmark.

Lag og foreninger har fått oppfordringer til å komme med skriftlige forslag til handlingsprogrammet og foreslå kulturminner som kan være aktuelle som verneverdige.

Grendeutvalgene har blitt forespeilet en rolle i å foreslå kulturminner i deres område som har særlig verneverdi og som kan være aktuelle for vern og vedlikehold. Lag og foreninger må sjøl ta initiativ til å følge opp handlingsplanen i samråd med kommunen innafor emnene idrettsanlegg, friluftsliv og kulturhus når de selv skal være eiere av tiltakene.

Liste over lag og foreninger som har fått informasjon og oppfordring til å gi uttalelse til Planprogrammet fins som vedlegg til Kommunedelplanen. (Vedlegg 9.4)

2. Status, utviklingstrender og utfordringer framover innafor delemnene

Det er ikke foretatt en systematisk evaluering av kommunedelplanen 2012-15.

2.0 Generell statistikk, status og utviklingstrekk som angår alle emnene i kommunedelplanen

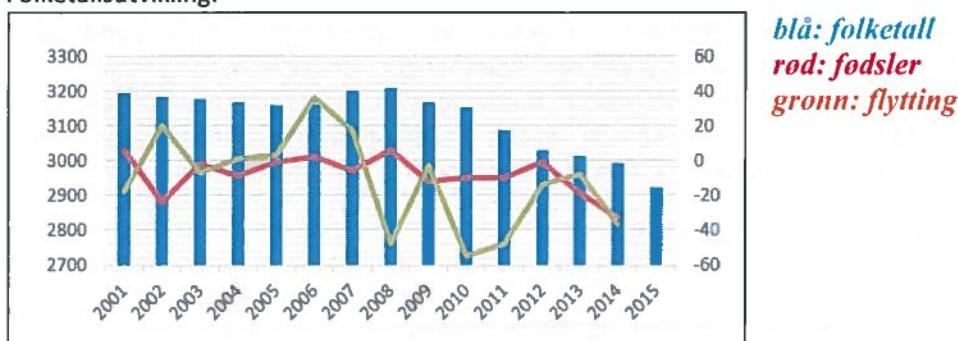
Generelt om Lyngen kommune fra «En oversikt over folkehelsen Lyngen kommune 2016»:

Lyngen kommune er arealmessig 813 km², herav 16 km² vann.

Lyngen kommune består av den nordlige delen av Lyngen-halvøya. Den grenser opp mot Storfjord kommune og Tromsø kommune mot sør på halvøya. Det er over 85 kilometer fra Russelv i nord til kommunegrensa i sør.

Lyngen kommunes administrative sentrum og største tettsted er Lyngseidet. Tettstedet hadde i 2015 782 av innbyggere. Andre større tettsteder er Furufalten, Lenangsøyra, Sør-Lenangen og Nord-Lenangen.

Folketalutvikling:

Andelen unge under 15 år som % del av hele befolkningen synker.

Aldersgruppen blir mindre i hele fylket, men at den minker raskest i Lyngen (ca. 5 % reduksjon på 15 år).

«Mange mennesker har hytte eller sekundær bolig i Lyngen i tillegg til en kraftig stigende vinterturisme, og kommunen serviserer i så henseende i perioder mange mennesker som ikke har bopel i kommunen.»

Lyngen kommune har også en betydelig del turister som besøker kommunen en enkelt dag, og dermed i svært begrenset omfang bidrar til positiv samfunnsøkonomi, utenom å legge beslag på kommunale ressurser knyttet til dagsturisme.

Lyngen kommune er geografisk og historisk delt i indre(østre) og ytre(vestre) Lyngen.

Data fra Kommuneplanens samfunnsdel (juni 2017):

«Utviklingstrekkene og utfordringene tilknyttet befolkningsutvikling er forsterket siden forrige revisjon av kommuneplanen. Figuren nedenfor gir en sammenlikning av befolkningsutvikling og alderssammensetning i 2001 og 2017.

Tabell SSB 07459

		0-1 år	2-5 år	6-15 år	16-22 år	23-66 år	67 år og eldre	Sum
1938 Lyngen	2001	95	149	399	317	1713	520	3193
	2017	42	85	317	265	1501	666	2876
	Endringer	-53	-64	-82	-52	-212	146	-317

Fig. 2 - Folkemengde 1. januar, etter region, tid, alder og statistikkvariabel

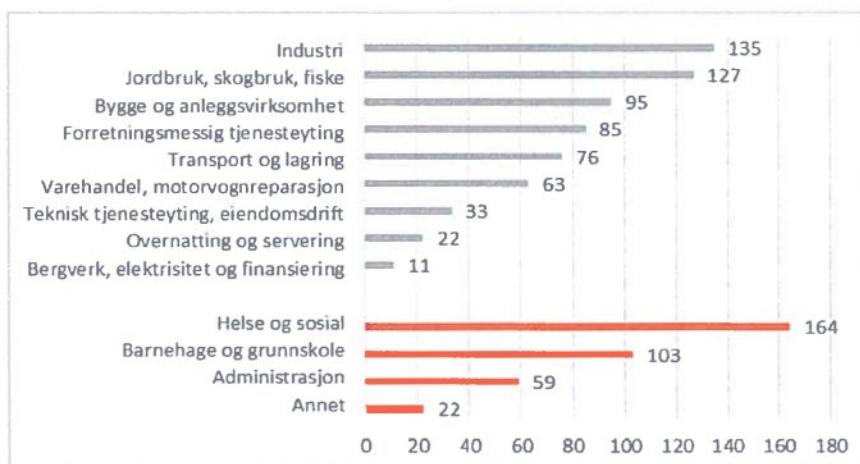
Befolkningsmengde og alderssammensetning. Summen til høyre på tabellen viser nedgangen i folketallet siden 2001 (247 færre mennesker enn i 2001). Tabellen viser også endring i sammensetningen av befolkning, dvs. færre mennesker i de yngste aldersgruppene og flere i de eldste aldersgruppene. Området fra Pollen til Karnes er den eneste kretsen hvor folketallet i 2017 er lik folketallet i 2001. Alle øvrige kretser har nedgang. Sterkest nedgang er det i kretsene Kjosens-Svensby og Nord-Lenangen.

Fødsler og flytting. Folketallet var relativt stabil fra 2001 til 2008. Siden den gang har det vært jevn nedgang. Det skyldes fødselsunderskudd og negativ flyttbalanse, flere dør enn fødes og at flere flytter ut enn inn i kommunen. I 2016 var det et fødselsunderskudd på 15, netto utvandring på 1 og netto innlandsflytting på 31. Samlet medførte dette at innbyggertallet steg med 15 personer.

Prognoser. Befolkningsframskrivninger utført av Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at ca. halvparten av kommunene i Troms fylke vil få nedgang i folketall, der i blant Lyngen. Forventet innbyggertall i 2040 er på rundt 2600 personer. SSBs framskrivninger revideres hvert annet år, da forutsetningene som ligger til grunn for prognosene endrer seg over tid. Selv om framskrivningen ikke kan leses som eksakt statistikk, peker den likevel på en forventet utvikling.»

Næringsutvikling og sysselsetting pr januar 2016

Kommunen har to reinbeitedistrikt som har sommerbeite for tamrein her, totalt mellom 1500 og 2000 rein. I tillegg har småfeholdere ca. 12000 dyr på utmarksbeite. Teoretisk er det beite for 15000-19000 småfe. Utnyttingsgraden er derfor på ca. 70 %. Ved rydding av skog i enkelte områder vil beitekvaliteten kunne økes. Tilstrekkelig vårbeite og ro i beiteområdet ved reinkalving og tida like etter utslipp av småfe i mai-juni påvirker vekta av slakt på høsten og tap på beite.

Kommuneplanens samfunnsdel i likhet med «Meld. St 18(2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet» legger opp til at stadig flere nytter friluftsliv og fysisk aktivitet i naturen. Økt aktivitet særlig innafor de beste beiteområdene i sommermånedene vil i tillegg berøre beitenæringen med behov for mer tilsyn fordi dyrene uroes, og for reines del, over tid vil trekke høyere opp der beitene tidlig kan være dårligere og kalvene får økt angrep av ørn. Økt ferdsel fører til at utmarksgrunder oftere blir stående åpne og kanskje også løshund- plagen øker. Det går utover småfeholderes omdømme, økonomi og behovet for økt tilsyn med beitedyr.

Kommunens stramme økonomi påvirker også mulighetene for å støtte opp om delemnene i kommunedelplanen. Det gjelder både på økonomiske tilskudd til lag og foreninger og kommunale investeringer. Det er behov for økt kompetanse og arbeidskraft innafor idrett og kulturminner særlig.

Lag og foreninger.

De som har blitt invitert til høringer i kommunedelplanarbeidet går fram av vedlegg 8.7.

Medlemmer i lag tilknyttet NIF i Lyngen kommune i pr. 31.12.2016 (Kilde NIF, medl.reg.)

	Kvinner						Menn						Sum
	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	Sum	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	Sum	
Furuflaten Idrettslag	3	10	22	11	40	86	3	11	14	26	80	134	220

Jægervatnet Idrettslag	3	26	17	16	76	138	7	21	40	15	77	160	298
Lenangsøyra Idrettslag*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lyngen Alpinklubb*	7	12	12	15	25	71	8	16	10	12	24	70	141
Lyngen Hesteforening*	0	2	6	0	3	11	0	0	0	0	4	4	15
Lyngen/Karnes IL	13	76	37	11	39	176	21	110	62	19	63	275	451
Lyngsalpene Pistolklubb*	0	1	2	0	2	5	0	3	7	0	29	39	44
Lyngstuva Sportsklubb*	4	17	10	5	12	48	3	18	14	5	30	70	118
Lyngen Idrettsråd(7/8)	30	144	106	58	197	535	42	179	147	77	307	752	1287

I tillegg er Lyngen Skytterlag og Lyngen jeger –og fiskeforening aktive lag med flere medlemmer i ulike grupper:

Lyngen Skytterlag	Antall
Senior og veteran	24
Ungdom	25
Jegere	34
Totalt	83
Lyngen Jeger og Fisk	
Under 26 år	21
Over 27 år	44
Totalt	65

Til sammen er det registrert nærmere 100 ulike lag og foreninger i Lyngen kommune. En del av disse legger til rette og driver enkeltaktiviteter innen fysisk aktivitet, uten at dette er hovedformålet til organisasjonen. Dette gjelder diverse bygdelag og andre frivillige og ideelle organisasjoner.

I tillegg til organisert og registrert aktivitet i lag og foreninger kommer egenaktivitet blant befolkningen i Lyngen. Denne er det naturlig nok vanskelig å kartlegge omfanget av uten organisatorisk tilhørighet, men registreringa som gjøres gjennom trimpostkasseprosjektet sammen med andre holdepunkter gir grunn til å anta at denne aktivitetsvirksomheten er relativt høy i vår kommune. I tillegg er det stadig flere enkeltpersoner og familier som går på turer i hele kommunen, uten å registrere seg i trimpostkassene.

Generelle utviklingstrender og utfordringer:

Lyngen kommune har som mål å stabiliser folketallet. Det vil i seg sjøl ikke kunne endre påvirkningen i aldersfordelingen i befolkningen vesentlig. Barn og unge utgjør den største gruppen av brukere av organisert idrett. Blant den voksne befolkningen er trenden at stadig flere trener på egen hand utendørs i naturen. Det tilsier at vi ikke trenger flere større idrettsanlegg innafor områder vi alt har tilbud på. Nye anlegg som ivaretar behovet hos nye brukergrupper kan være aktuelle utfra et folkehelseperspektiv. Anlegg som stimulerer til aktivitet i vinterhalvåret bør prioriteres framfor barmarkaktiviteter. Anlegg med lavterskeldeltakelse bør vektlegges da Lyngen kommune har universell utforming, likestilling og miljøhensyn som områder som skal vies stor oppmerksomhet.

Mange av ordinære idrettsanlegg og idrettshus og kultuthus er eldre enn 20 år og har behov for oppgradering til dagens standard. For nærmiljøanlegg er kravet for tilskott til rehabilitering at

anlegget er eldre enn 10 år. Både nasjonaløkonomiske og privatøkonomiske og folkehelsemessige i tillegg til de sportslige forhold tilsier at rehabilitering bør prioriteres framfor nyanlegg.

Da drifta av idrettsanleggene for en stor del foretas av lag og foreninger, vil nedgang i folketallet og forskyvning mot stadig eldre befolkning kunne påvirke drifta av noen anlegg på sikt. Det tilsier at nye anlegg bør knyttes opp mot allerede eksisterende. Også folkehelse og økonomiske hensyn tilsier at slik samling av aktiviteter vil være gunstig da det også kan forenkle mulighetene for tilrettelegging for bedre trafiksikkerhet.

Med ganske stor flytting til og fra kommunen er det ekstra viktig å skape identitet og tilhørighet, ikke minst hos tilflyttere og hos barn og unge. Her kan breddesatsing på aktiviteter og satsing på kulturminner være et steg i riktig retning. Forskyvninga mot en stadig eldre befolkning kan kanskje på kulturminneområdet ses på som en ressurs.

Lyngen kommune vokser som turistkommune. Behovet for stor bredde i tilbudene tilsier at også Lyngen kommune bør ta i bruk mer av ressursen kulturminner til kommersielle formål. Det krever god kompetanse om kulturminneforvaltning i administrasjon, politisk ledelse og i lokalbefolkninga.

2.1 Folkehelse som overordnende føring

Folkehelsesituasjonen per i dag er beskrevet i «Folkehelseoversikt. En oversikt over folkehelsen i Lyngen kommune 2016 med handlingsplan». I Kommuneplanens samfunnsdel kap.3.1.1 er folkehelse som gjennomgående perspektiv behandlet.

Folkehelsepolitikens overordnede mål er flere leveår med god helse i befolkningen som helhet og å redusere sosiale helseforskjeller. Det er ønskelig å dreie folkehelsearbeidet fra et sykdomsperspektiv til et påvirkningsperspektiv, hvor vi fokuserer mer på faktorer som påvirker helsen.

Folkehelsepolitikken trenger tiltak i alle sektorer for å kunne skape gode oppvekst- og levekår, og for å utvikle et samfunn som legger til rette for sunne levevaner, fremmer fellesskap, trygghet, mestring og deltakelse.

Folkehelse er en stor nasjonal utfordring hvor livsstilssykdommer og sosiale forskjeller er økende. Den enkelte har gjennom sine valg ansvar for egen helse, men kommunen har et ansvar for å tilrettelegge for et samfunn som forebygger ulike helseutfordringer.

Det er utarbeidet en oversikt over folkehelsen i Lyngen kommune 2016 med handlingsplan. Disse elementer fra folkehelseoversikten kan relateres til temaene i kommunedelplanen;

Befolkning:

- Fallende folketall.
- Den prosentuelle andelen av eldre i kommunen stiger.
- Færre barn/unge.

Helse:

- Lyngen kommune har en høyere grad av røykende kvinner.
- Lyngen kommune har en høyere grad av muskel- og skjelettlidelser.
- Lyngen kommune har en høyere grad av diabetes type-2.
- Lyngen kommune har høyere grad av psykiske symptomer og lidelser.
- Lyngen kommune har høyere andel av overvekt og fedme blant voksne enn gjennomsnittet for landet som helhet.
- Forekomsten av livsstilsrelaterte sykdommer er høyere i Lyngen enn i landet som helhet.

- Ungdommene i Lyngen rapporterer at de er mer plaget av ensomhet og har depressivt stemningsleie og helseplager enn snittet for Norge.
- Lyngen kommune ligger over både fylkes- og landsgjennomsnitt når det gjelder sykefravær. Dette er mest uttalt for kvinner og de sykemeldes av leger på grunn av muskel- og skjelettlidelser og lettere psykiske lidelser.

Miljø: Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er fornøyd med lokalmiljøet er lavere enn landsnivået.

- Ungdom i Lyngen er ikke fornøyd med kulturtilbudet i kommunen.

Mål: God helse gjennom hele livet ved å legge til rette for økt fysisk aktivitet og friluftsliv for alle, flere grøntarealer med mulighet for fysisk aktivitet, utstrakt samarbeid med lag og foreninger innafor fysisk aktivitet og helse. Tilrettelegginger må sikre at alle får mulighet til økt fysisk aktivitet utfra sin kulturbakgrunn og helsetilstand.

Kulturminner har betydning for enkeltmenneskenes identitet, trivsel og selvforståelse. De gir steder særpreg og egenart. De skal også være en ressurs for en god lokalsamfunns- og næringsutvikling.

2.2 Idrettsanlegg

2.2.1 Ordinære idrettsanlegg

2.2.1.1 Måloppnåelser for temaet i kommunedelplan 2012-15

Prioriteringsliste for ordinære anlegg samt gjennomføringsgrad fram til 31.12.2016:

Anlegg	Utbygger	Nytt anlegg/ rehabilitering	Status
1. Kunstgressbane Furufalten	Lyngen kommune	Rehabilitering	Gjennomført 2013
2. Geitnes idrettshus – rehabilitering klubblokale	Lyngen/Karnes il	Rehabilitering	Ferdig 2016
3. Geitnes idrettshus – rehabilitering garderøber	Lyngen/Karnes il	Rehabilitering	Ventes ferdig høst 2017.
4. Kunstgressbane Lenangen	Lyngen kommune/ Lyngstuva SK	Ny	Ferdig 2017
5. Garasje/utstyrslager	Skigruppa L/K og Lyngseidet alpklubb	Ny	
6. Lenangshallen - flerbrukshall	Lyngen kommune/andre	Ny	Påbegynt 2017
7. Startbu langrenn Jægervatnet	Jægervatnet il	Ny	Ikke planlagt
8. Lysløype Nord-Lenangen	Lyngstuva SK	Ny	Foreslått i 2017-24
9. Garasje/klubbhus - tråkkemaskin Jægervatnet	Jægervatnet il	Ny	Ikke planlagt
10. Polleidet idrettshus – rehabilitering garderøbeanlegg	Lyngen/Karnes il	Rehabilitering	Ikke planlagt
11. Lysløype Lyngseidet – forlengelse	Lyngen/Karnes il m.fl.	Ny	Søknad trukket 2016
12. Garasje/klubbhus – styrketren.rom Jægervatnet	Jægervatnet il	Ny	

13. Polleidet idrettshus – rehabilitering-klubblokaler	Lyngen/Karnes il	Rehabilitering	Ikke planlagt
14. Polleidet idrettsanlegg – tribuneanlegg	Lyngen/Karnes il	Ny	Ikke planlagt
<u>Lyngen skyteanlegg - garderobe og teori- /aktivitetsrom</u>	Lyngen skytterlag	(ikke spillemidler)	Ferdig 2016
Anlegg som har blitt tatt inn ved årlig rullering av handlingsplanen			
1.Speakerbu Furufalten kunstgress	Furufalten il		Tilskott delvis utbetalt 2017
2.Svømmehall Eidebakken skole	Lyngen kommune		Prioritert 2017
3. Lyngenhallen klatrevegg	Lyngen kommune		Spillemidler 2017
4. Rehabilitering av Lyngenhallen	Lyngen kommune		Søkt spillemidler 2017
5. Rehabilitering friidrettsanlegg Lyngenhallen	Lyngen kommune		Søkt spillemidler 2017

Klubbhuset på Geitnes idrettsanlegg

Lyngstuva gressbane er bygd ferdig ved at kommunen har fullfinansiert anlegget før søknad om spillemidler er innvilget. Første vedtak om spillemidler er gjort i 2017, da med halve tilskottet. I praksis kan en regne med at bare 1-2 anlegg får ordinære spillemidler hvert år.

Status, utviklingstrender og utfordringer framover (Se også pkt.2.0)

Lyngen kommune har gjort vedtak om å forskottsfinansiere rehabiliteringa av Lyngenhallen og bygging av Lyngenhallen klatrevegg.

Som det går fram av vedlagte anleggsoversikt, fins det i Lyngen kommune 83 anlegg som er registrert i anleggsregisteret som eksisterende. Av disse er 26 nærmiljøanlegg. (Se vedlegg 9.1).

I tillegg nyttes for en del skolenes kroppsøvingsrom til fysiske aktiviteter utenom skoletid.

Ordinære, større idrettsanlegg som fins i kommunen:

Gressbaner: Lyngstuva, Geitnes, Polleidet, Furufalten

Idrettshaller: Lyngenhallen, Lenangen flerbrukshall (ferdig 2018 er eid av Lyngen kommune) (Kostnadsramme 18,2 mill)

Klatrevegg: Lyngenhallen klatrevegg. Tildelt spillemidler i 2017.

Lysløyper: Furufalten, Polleidet (lite brukt), Lyngseidet, Jælgervatn, Sør-Lenangen

Skyteanlegg: Lyngen skytterlags anlegg på Eidebakken

Svømmehaller: På Lenangen skole og på Eidebakken skole (blir ferdig i 2018)

Solhov Bo-og aktivitetssenter har et lite øvingsbasseng som ikke er i anleggsregistret.

Svømmehallen på Eidebakken skole har i mange år vært ute av drift. Når den nye er ferdig, vil lovpålagt svømmeopplæring i grunnskolen måtte prioriteres for å oppfylle læringsmålene. Begge svømmebassengene gir muligheter for lavterskeltilbud for noen funksjonshemmete. Fullstendig tilrettelegging for funksjonshemmete her krever at rehabiliteringa av Lyngenhallen gjennomføres i.h.h.t planen.

I tillegg gir den publikum muligheter for fysisk aktivitet, særlig i den kalde årstiden. Det krever badevakter med livredningskompetanse samt økonomi til lønn og reinhold. Årlige driftsutgifter er beregnet til 450000 kr og kapitalkostnadene 1,118 mill. kroner.

Fram til Lenangshallen står ferdig i 2018 har Lenangen skole begrensa muligheter for allsidig fysisk aktivitet. Med den i drift vil tilbudet til lag og foreninger og lokalbefolkninga for øvrig kunne bedres betraktelig. Lenangshallen oppfyller alle krav til universell utforming og miljø krav. Drift av Lenangshallen, inkludert som skoleanlegg, er stipulert til 275 000 kr og kapitalkostnadene til 800000 kr pr år.

Noen steder har idrettsanlegg og andre fysiske aktiviteter kryssende interesser m.h.t. bruk av arealer som bruk av tråkka skiløyper til annet enn skigåing. Utfordringen kan løses for en del med dialog og anlegg av trakka gangstier, bygging av overganger, rydding av alternative akebakker eller flytting av f.eks. løypetraseer.

Vedlikehold og drift av idrettsanlegg skal sikre at anleggene kan nyttes til formålet på en idrettslig og helsemessig forsvarlig måte. Det stiller krav til at eierne prioriterer dette og har internkontrollsystemer som ivaretar eieransvaret. Å få dette til personellmessig og økonomisk kan være en utfordring. Anleggene er så viktig både for brukerne og som folkehelsefremmende arenaer for øvrig befolkning at dette må prioriteres.

Lyngen kommune leier ut kroppsøvingssaler og idrettshaller gratis til trening og aktiviteter for kommunens innbyggere.

2.2.2 Nærmiljøanlegg

2.2.2.1 Måloppnåelse for temaet i kommunedelplan 2012-15

Status, utviklingstrender og utfordringer framover (se også pkt 2.0)

Prioriteringsliste over nærmiljøanlegg samt gjennomføringsgrad per 31.12.16

Anlegg	Utbygger	Status
1. Ballbinge Lenangen skole	Lyngen kommune/Lenangen skole	Ferdig 2016
2. Geitnes idretts – og friluftspark – friidrettsplass, bueskyting, akt.løype.	Lyngen/Karnes il	Ferdig 2014 (pluss et tilsagn trukket tilbake i 2016 og omarbeid og søkes om senere.)
3. Ballbinge Eidebakken skole	Lyngen kommune/Eidebakken skole	Ferdig 2017
4. Naturklatrejungel Eidebakken skole	Lyngen kommune/Eidebakken skole	Frasagt seg tilsagn om tilskott 2017
5. Klatrejungel Lenangen skole	Lyngen kommune/Lenangen skole	Under bygging. Må ferdigstilles innen juni 2018.
6. Nærmiljøkart Lyngseidet	Troms o-krets	Ferdig 2013
7. Miniklatrejungel	Lyngsdalen oppvekstsenter	Ikke planlagt ferdig
8. Miniklatrejungel	Rødtoppen barnehage	Ikke planlagt ferdig. Barnehagen nedlagt.
9. Miniklatrejungel	Knøttelia barnehage	Ikke planlagt ferdig
10. Klatrejungel junior	Lenangen skole/Sør-Lenangen barnehage	Under planlegging
11. Klatrejungel senior	Lenangen skole	Ikke planlagt ferdig
12. Gapahuk – enden av lysløypa	Sør-Lenangen grendelag	Ikke planlagt
13. Fiskeplass m/gapahuk	UL Trollvasstind	Ferdig
14. Lekeplass Øvre Jensvoll	Øvre Jensvoll Vel	Ikke planlagt
15. Stier – oppgradering og merking Svensby	UL Trollvasstind	
16. Ytre anlegg Tindevangen-Trollhytta - stimerking	UL Trollvasstind	
17. Gangbru Reinelva	Sør-Lenangen grendelag	Ikke planlagt
18. Miljøpark v/ Gamslett	Svensby utviklingslag	Ikke planlagt
19. Sandvolleyballbane Lenangen skole	Lenangen skole/Lyngen kommune	Ikke planlagt
20. Strandpromenade Gamslett-Fergekaia	Svensby utviklingslag	Ikke planlagt
21. Parkeringsplasser v/ Gamslett, Pålbakken og Skogsvei	UL Trollvasstind	Gamslett gjennomført. Ikke planlagt øvrige
22. Oppgradere tursti – Feveien	Svensby utviklingslag	Ikke planlagt

23. Småbåthavn v/Gamslett	Svensby utviklingslag	Ikke planlagt
24. Turvei/trafikksikkerhetstiltak Svensby - Storsteinnes	Svensby utviklingslag	Ikke planlagt
Nærmiljøanlegg tatt inn i 2016 og senere		
Prestelvparken sør	Lyngen Hagelag	Spillemidler 2017-påbegynt
Prestelvparken nord	Lyngen kommune	Påbegynt 2017

På langt nær alle foreslåtte nærmiljøanlegg/tiltak er realisert i forrige planperiode. Det skyldes for en del at bare inntil 1-2 nærmiljøanlegg har fått spillemidler hvert år, men og at planene ikke er fulgt opp av anleggseier. Anlegg som retter seg bare mot målgruppa under 6 år har heller ikke rett til finansiering via spillemidler, men kan i noen tilfeller finansieres med midler til friluftstiltak og aktivitet. For barnehager vil det kunne være en vei å gå for å utvide aktivitetstilbudet ute.

Det finnes nok ballbinger i Lyngen kommune. Nye nærmiljøtiltak bør tilstrebe større bredde i aktivitetstilbudet både i sommer og vinterhalvåret. Lavterskeltilbud som gir møteplasser for ulike brukergrupper er ønskelig. Nærmiljøanlegg eldre enn 10 år kan få spillemidler til rehabilitering.

Nærmiljøanlegg som er lagt til skoler og større idrettsanlegg kan en regne med gir større folkehelsegevinst da de vil brukes daglig og ivaretar Kommuneplanens intensjoner om satsing på skole og barnehager.

Vedlikehold og drift av nærmiljøanlegg skal sikre at anleggene kan nyttes til formålet på helsemessig forsvarlig måte. Det stiller krav til at eierne prioriterer vedlikehold og har internkontrollsystemer som ivaretar eieransvaret. Å få dette til personellmessig og økonomisk kan være en utfordring. Anleggene er så viktige for brukerne at dette må prioriteres.

Oversikt over alle nærmiljøanlegg registrert i anleggsregisteret fins i vedlegg 9.1

2.3 Kulturhus

2.3.1 Måloppnåelser for temaet i kommunedelplan 2012-15. Status, utviklingstrender og utfordringer framover (se også pkt 2.0)

Prioriteringslisteliste over kulturhus samt gjennomføringsgrad pr 31.12.16

Anlegg	Utbygger	Nytt anl./rehab.	Status
1. Bygdetun grendehus – rehabilitering	Lenangsøyra il	Rehabilitering	Under planlegging
2. Sør-Lenangen grendehus – rehabilitering	Sør-Lenangen bygdelag	Rehabilitering	Ikke planlagt
3. Tindevangen – rehabilitering	UL Trollvasstind	Rehabilitering	Ikke planlagt
4. Lenangen skole, kulturbyggdel	Lyngen kommune	Ny	Under bygging
5. Furustua (ikke med i prioriteringslista 2012-15)		Rehabilitering 2013	Ferdig

Liste over alle lokale kulturhus og idrettshus i anleggsregisteret fins i vedlegg 9.1.

Rottenvik grendehus, Fastdalen grendehus og Rødekorshuset i Kvalvik er ikke registrert i anleggsregisteret.

Furustua har gjennomført noe rehabilitering i 2013. Lyngen-Karnes II har gjennomført rehabilitering av idrettshuset i 2016-17.

Mange av kulturhusene og idrettshusene er eldre enn 20 år og er bygd etter datidens krav til bl.a. utforming, helse- og miljøkrav og krav til energibruk. Det må være et overordna mål å starte rehabilitering med noen av disse til en standard som tilfredsstiller krav til miljø, universell utforming, energibruk og krav til kjøkkenstandard.

Kommunen er bra dekket med samfunnshus i og med at alle større bygder har et slikt lokale, med unntak av kommunesenteret. Et flerbrukshus med f.eks. scene og kinosal og som kan ta imot forestillinger, utstillinger, salgsmesser og mindre konserter mm. vil kunne dekke behovet. Som ledd i sentrumsplanene avsettes det arealer til et slikt bygg.

I tillegg til samfunnshus brukes også de kommunale skolelokalene og Menighetshuset på Lyngseidet til møtelokale.

2.4 Fysisk aktivitet

Helsedirektoratets anbefalinger om fysisk aktivitet

Barn og unge:

- Minimum 60 minutter fysisk aktivitet hver dag. Aktiviteten bør være variert og intensiteten både moderat og hard.

Voksne og eldre:

- Voksne og eldre bør være fysisk aktive i minst 150 minutter med moderat intensitet per uke eller minst 75 minutter med høy intensitet per uke.
- Eldre med nedsatt mobilitet og personer som er ustø, anbefales i tillegg å gjøre balanseøvelser og styrketrening tre eller flere dager i uken for å styrke balansen og redusere risikoen for fall.

2.4.1 Aktivitet i hverdagen

2.4.1.1 Måloppnåelser for temaet i kommunedelplan 2012-15.

Status, utviklingstrender og utfordringer framover. (Se også pkt. 2.0)

Aktivitet i hverdagen omfatter all uorganisert fysisk aktivitet kommunens innbygger har som fremmer folkehelse.

Folkehelseoversikten i Lyngen viser at vi, sammenlignet med landsbasis, har økt andel av lidelser hvor en av årsakene kan være inaktivitet. I flg. Ung-data er 82 % av målgruppa fysisk aktive mot 87 % på landsbasis (2016).

Kommunedelplanen 2012-15 listet opp mange områder det måtte satses på.

«Hvordan kan vi arbeide for å fremme fysisk aktivitet i befolkningen?

- " Helse i alt vi gjør" skal gjennomsyre arbeidet i alle etater.(gjennomføres delvis)
- Arbeide individrettet, samfunnsrettet og politisk. (gjennomføres)

- Kunnskapsheving om hovedårsaker til sykdomsutvikling. (Sunne alternativer på arenaer som skole, arbeidsplass og i nærmiljøet). (gjennomføres delvis)
- Enkel tilgang til fysisk aktivitet i sine nærmiljø gjennom tilrettelagte turstier, idrettsarenaer og treningsmuligheter innendørs. (gjennomføres delvis)
- Frisklivsarbeidet må styrkes. Frisklivssentralen må bli en viktig arena for forebyggende tiltak på flere områder. Tiltakene her skal medvirke sosial utjevning. (gjennomføres)
- Foreldreveiledning må styrkes. (gjennomføres)
- Tiltak og samarbeid må settes inn både i hjem, skole- og i lokalmiljø og skolehelsetjenesten må være en del av dette. (gjennomføres)
- Utearealene i skoler og barnehager må utvikles spesielt med henblikk på å styrke fysisk helse og bedre motoriske ferdigheter hos barna. (gjennomføres delvis)
- Det må og spesielt legges til rette for fysisk aktivitet for de yngste, de eldste og de som ikke mestrer idrettslig aktivitet. Disse gruppene er mer enn andre avhengig av nærhet til idrettsanlegg, svømmehaller, turstier, gang- og sykkelveger og tilgang til lavterskelaktiviteter. (gjennomføres delvis)
- Universell utforming og tilrettelegging for alle må få større fokus i all planlegging og utforming av anlegg i kommune og lokalsamfunn. (gjennomføres delvis)
- Kommunen må styrke samarbeidet med frivillig sektor. (gjennomføres delvis)
- Utjevne sosial ulikhet gjennom gratis bruk for lag foreninger og enkeltpersoner på ettermiddagstid av bla; Lyngenhallen, gymsaler i skolene, svømmebassengene Arbeide for å få etablert frivillighetsentral. (gjennomføres)
- Arbeide for å etablere en gjenbruks, eller byttesentral for bla. frilufts- og sportsutstyr. (gjennomføres delvis)
- Naturen er en arena som er gratis og det bør legges til rette for at flere kan ha glede av å bruke naturen som arena for trening og rekreasjon. (gjennomføres delvis)
- Kommunen har lagt til rette for postkasetrimmen FYSAK, og mange benytter seg av denne. (gjennomføres)
- Flere av løypene er tilrettelagt og flere planlegges tilrettelagt for alle. (gjennomføres delvis)
- Det bør utarbeides en strategi som går ut på å gi alle kommende generasjoner av eldre mulighet til å oppleve en aktiv aldring. (Kan bli bedre)

2.4.2 Organisert aktivitet (idrett mv)

2.4.2.1 Måloppnåelser for temaet i kommunedelplan 2012-15.

Status, utviklingstrender og utfordringer framover. (Se også pkt. 2.0)

Oversikt over ulike aktiviteter som foregår i kommunen. Dette er tilbud som alle i kommunen kan benytte seg av.

Ytre Lyngen

Tiltak	Status
Lyngen ispark	Skøytebane på Lenangøyra. Skal flyttes til skolen i Sør-Lenangen
Naturklatrejungel	En klatrejungel er under etablering ved skolen i Sør-Lenangen.
Lysløype på Jægervatnet	Det blir tråkket skispor så lenge det er snøforhold til det.
Skikarusell	Skirenn i lysløypa på Jægervatnet.

Svømming	Åpen svømmehall i Sør-Lenangen. Se kommunens hjemmeside for åpningstider.
Aerobic/styrketrening	En dag i uka. Åpent for alle.
Svensby gym	Treningsrom på Svensby.

Lyngseidet

Tiltak	Status
Alpinbakke	Er åpen tirdager, torsdager og lørdager så lenge det er snøforhold til det.
Lysløype på Lyngseidet	Det blir tråkket skispor så lenge det er snøforhold til det.
Onsdagsrenn	Skirenn i lysløypa. For alle.
Seniortrim/stoltrim	Tirsdager på Lyngstunet.
Gruppetrening	Målgruppe alle. Lavterskel styrketrening. Mandager på Eidebakken.
Oldboystrening	Fotballtrening. Onsdager og søndager i Lyngenhallen eller Geitnes/Polleidet.
Oldgirlstrening	Fotballtrening for damer. Foregår i perioder.
Frisklivstrening	Lavterskel gruppetrening med Frisklivssentralen. Styrke- og intervalltrening. Mandager og torsdager.
Seniordans	Seniordans en dag i uka.
Kløvertur	Gåtur en ettermiddag i uka sammen med Lyngen Sanitetsforening.
Polartrim	Treningssenter på Lyngseidet.
Skyting	Organisert skyting på skytebane.
Ridning	Tidvis tilbyr noen av gårdene ridetimer
Zumba	I perioder er det tilbud om Zumba i gymsalen på Eidebakken skole.

Furuflaten

Tiltak	Status
Naturklatrejungel	Det er en klatrejungel på Furuflaten.
Styrketrening	Sirkeltrening mandager og onsdager i gymsalen på Furuflaten. Foregår på høsten og vinteren.
Gruppetrening	Lavterskel styrketrening. Tirsdager i gymsalen på Furuflaten.
Lysløype på Furuflaten	Det blir tråkket skispor så lenge det er snøforhold til det.
Torsdagsrenn	Skirenn i lysløypa.
Kløvertur	Gåtur en ettermiddag i uka sammen med Lyngsdalen Sanitetsforening.
Zumba	I perioder er det tilbud om Zumba på Furuflaten.

I tillegg gjennomfører idrettslagene trening og kamper for aldersbestemte klasser og for voksne innfor de idretter de gir tilbud i. Alle idrettslagene engasjerer derfor et betydelig antall unge og voksne i fysisk aktivitet.

2.5 Friluftsliv

2.5.1 Måloppnåelser for temaet i kommunedelplan 2012-15.

Status, utviklingstrender og utfordringer framover (Se også pkt. 2.0)

Lyngen kommune har mange friluftslivsutøvere og kommunen kan sies å ha en bred turkultur. Det dreier seg blant annet om turer i skog og mark, jakt og fiske, båtliv, skigåing, samt en økende interesse for toppturer, både sommer og vinter. Den senere tid har også sykling i fjellet blitt populært.

I de fleste bygdene er det godt besøkte åpne hytter. Hyttene ligger i rimelig gangavstand fra parkering slik at de er tilgjengelige for en stor brukergruppe.

Både Trim-kassene og hyttebøkene viser at det er flere tusen besøk i året. Men mange registrerer ikke turene. Det viktig med tilrettelegging av friluftsområder for de som har fysiske utfordringer. Universelt utforma tilgjengelige turområder/fiskeplasser vil være i.h.t. politiske prioriteringer. Ti på hjul er et tilbud til de som vil ut på tur enten med rullestol, barnevogn eller rullator. Dette er et samarbeid mellom flere kommuner og Ishavskysten friluftsråd. Mulighetene for friluftsliv er viktig for folkehelsen i forhold til flere faktorer, fysisk og psykisk helse, sosiale forbindelser og rekreasjon.

Friluftsmulighetene i Lyngen frister stadig flere og turismen, både til havfiske og toppturer. Parkeringsplasser og toalett mulighetene må bedres. Lyngen kommune har kartlagt og verdsatt friluftsområder for best mulig å ivareta ressursene naturen har og samtidig ivareta de forskjellige aktørene, f.eks. beitenæringen og reiseliv.

Lyngen kommune har etablert en utstyrstyrssentral der man kan låne friluftsutstyr som pulk, fiskestenger, kajakk, soveposer, kart og kompass osv. Utlånet administreres av Lyngen Folkebibliotek og Lenangen Skole.

I samarbeid med Ishavskysten friluftsråd planlegges det nå en turkartpakke for Lyngen som skal deles ut til alle husstander i kommunen. Turkartpakken gir en helhetlig oversikt over alle merka og umerka stier i kommunen, samt annen viktig informasjon om friluftsliv: gapahuker, bålplasser, fiskeplasser, åpne hytter osv. Turkartpakken inneholder et turkart i 1: 50 000 på vannfast papir.

Ishavskysten har en rekke selvstendige friluftslivprosjekter i Lyngen kommune som foregår i samarbeid med, eller uavhengig av kommunen.

I samarbeid med Ishavskysten friluftsråd arrangeres det to friluftsskoler årlig i Lyngen kommune. Dette er et billig lavterskeltilbud til unge mellom 10-13 år i kommunen i sommerferien. I 3-4 dager blir elevene introdusert til det grunnleggende friluftslivet, hvor målet er å gi en lystbetont introduksjon til friluftsliv og fysisk aktivitet i nærnaturen.

Statlig sikrede friluftsområder

Lyngen kommune har to statlig sikrede friluftsområder, Årøyholmen og Sandvika. Dette er områder som kommunen har sikret for allmennhetens bruk. Begge områdene har godkjente forvaltningsplaner, hvor Ishavskysten friluftsråd bistår kommunen med å søke om tilretteleggingsmidler via Miljødirektoratet. Ved revisjon av arealdelen av kommuneplanen prøver en å ta hensyn til ulike brukerinteresser. I tillegg til de allerede statlig sikrede friluftsområdene er store arealer avsatt i arealplanen som Landbruks-, natur- og friluftsområder, samt reindrift (LNF-R områder). LNF-R områdene sikrer allmenningen for Lyngens befolkning i tillegg til at den ivaretar naturbasert næring. Landskapsvernområdet for Lyngsalpan er også en form for statlig sikring av friluftsområder. I tillegg til landskapsvernområdet har kommunen 4 vernede naturområder.

Områdenavn	Type sikring	Formål
Sandvika (statlig sikret friluftsområde)	Område som er båndlagt eller skal båndlegges og sikres for friluftsmål (PBL § 30-4 1. ledd nr.4)	Sandvika er et mye besøkt badested. Kommunen har tilrettelagt området med universelt utformet toalett og plattning, bord og benker. Forvaltningsplan foreligger
Stormyra naturreservat	Reservat (naturvernloven) Forskrift om fredning for Stormyra (Jægervatn) naturreservat, Lyngen kommune, Troms.	Bevare myrområde med ulike typer hekkende fugl.
Sørlengangsbotn	Reservat (naturvernloven) FOR 1995-12-08 nr 1015: Forskrift om fredning av Sørlengangsbotn naturreservat, Lyngen kommune, Troms.	Bevare et fjærområde med et av de mest urørte strandeng områdene i Troms. Strand-myrt og ekstremrike myrer med mange interessante arter. Kvartærgeologiske avsetninger av høy alder. Viktig område for våtmarksfugler under vår- og høsttrekket. Hekke og oppvekstområde for flere arter. Internasjonal botanisk- og nasjonal ornitologisk verdi.
Karnes	Reservat (naturvernloven) FOR 2004-06-04 nr. 846: Forskrift om Verneplan for kystregionen i Troms fylke, vedlegg 5, Karnes naturreservat, Lyngen kommune, Troms.	Formålet med fredningen er å bevare et område med ulike livsmiljø for planter og dyr. Området har en rikt utformet strandengvegetasjon et vakkert myrlandskap med stor variasjon i myrtyper, sammen med rik løvskog. Holmene har stor betydning som hekkeområde for sjøfugl i indre fjordstrøk i Troms, mens fjærområdene er en viktig trekklokalitet for våtmarksfugler.
Årøyholmen (statlig sikret friluftsområde der også Årøya landskapsvernområde inngår)	Ervervsområde, i samarbeid med Lyngen og Kåfjord kommuner. FOR 2004-06-04 nr. 845: Forskrift om Verneplan for kystregionen i Troms fylke, vedlegg 4, Årøya landskapsvernområde med dyrelivsfredning, Lyngen kommune, Troms.	Sikre befolkninga rundt Lyngenfjorden muligheten til offentlig bruk av den tidligere forsvarseiendommen Årøyholmen. Årøyholmen er og et landskapsvernområde med dyrelivsfredning. Har forvaltningsplan.
Lyngsalpan - Ittugáissáid	Landskapsverneområde (naturvernloven) FOR 2004-02-20 nr. 348: Forskrift om vern av Lyngsalpan landskapsvernområde/ Ittugáissáid Suodjemeahcci, Balsfjord, Lyngen, Storfjord og Tromsø kommuner,	Ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner, og den kulturpåvirkning som preger landskapet. Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse

	Troms.	gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.
--	--------	---

Den nordligste delen av landskapsvernområdet. Her fins kulturminner som er flere tusen år.

Oversikt over merkede stier:
Russelv – Lyngstua
Jægervatn parkering – Jægervassbotn (LHR-stien)
Svensby – Trollhytta – Trollvatnet
Bensnes – Trollvantnet – Trollhytta
Lyngseidet – Skihytta
Ørnebanen – Sieiddihytta – Sieiddicohkka
Stelen – Solhovdammen
Furuflaten – Universelt utformet sti
Vardovollen-Gopherus-Seljevik
Vardoveien-Rottenvikvannet
Vardoveien-Rottenvik
Vardoveien-Rottenvikfossen
Jægervasshytta – fra bommen

Friluftsliv – infrastruktur og anlegg

I tillegg til disse stiene fins det en rekke stier som ikke er fysisk merket.

Opptrukkede skiløyper (utenom lysløyper):
Parkering i Rottenvik – Vårduhytta (Rottenvik bygdelag)

Furuflaten – Dalbotn (Furuflaten IL)
Svensby – Trollhytta (UL Trollvasstind)
Andre populære friluftsområder med noe tilrettelegging:
Pollen
Ørnebanen
Stelen
Åsgropa
Solhovdammen
Kalveparken
Kuneset
Tyttebærvika
Skavika
Fyret ved Lenangsøyra
Arnenga
Lyngstuva

Åpne hytter:	Eiere:
Vaggashytta – i Vakkasdalen i Nord-Lenangen	UL Vaggas
Trollhytta – selger kaffe m.m. i påsken og i helgene mars/april	UL Trollvasstind
Vårdhytta – selger kaffe m.m. i påsken og i helgene jan-apr. Arrangerer årlig Vårdudilten	Rottenvik bygdelag
Rørneshytta	Lyngseidet og omegn hytteforening
Skihytta – arrangerer årlig "skihyttedagen" med salg av rømmegrøt m.m.	Lyngseidet og omegn hytteforening
Sjollihytta	Kvalvikdalen hytteforening
Sieidihytta	Ørnes velforening
Fastdalshytta	Skinneelv – Koppangen bygdelag

Gjeterhytter:
Russelvdalen (reindrift)
Kvalvikfjellet (småfenæringa)
Fiskebuer:
Jevvas (Kåfjord fiskarlag)
Turlagshytter:
Jægervatnet – Troms turlag
Grillhytter:
Årøyholmen
Bensnes
Nordlenangen – ved snøscooterløypa
Innereidet – trelavvu med info om Lyngsalpan
Verdens ende, Lyngseidet
Gaiaenka, Lyngseidet
Gapahuker:
Russelv
Nordlenangsbotn
Arnenga

Aspvatnet
Sør- Lenangen ved lysløypa
Eidebakken – ved slalombakken
Stelen i Øvergården
Skeivågen v/Russelv
Storgropa i Furuflaten
Heinelva
Bærelvatnet
Storåsen v/Svensby
Tindevangen i fjæra med fiskeplass
Offentlige snøscooterløyper:
Båtnes – Straumen – Runtingvatnet
Båtnes Sør-Lenangen
Vassdalen
Hamnes over Stakkemyra
Svensby – Jægervassbotn, med sidegrein til Trollvatnet
Storsteinnes til løype vest for Trollvatnet
Nord-Lenangen – Vakkas
Lyngseidet – Rottenvikvatnet

Populære topper sommer og vinter:

NORDVEST

Utfordringer knyttet til friluftsliv

For store deler av befolkningen i Lyngen er nærhet til naturen og et aktiv friluftsliv en viktig del av hverdagen. Den uberørte naturen lokker også stadig flere turister, både fra nærliggende områder som Tromsø og utland.

Den økende interessen for blant annet topturer fører til at innbyggerne og turistene i større grad utforsker nye områder. Dette fører igjen til behov for organisering av parkering og merking av

parkeringsplasser og løyper. Dette særlig i forbindelse med startpunkt for tur. Her er et stort behov for å få på plass flere toalettfasiliteter og søppelhandtering.

Merking av løyper fører til økt bruk av aktuelle områder. Det er derfor viktig å være oppmerksom på slitaskaden på stier og terreng. Det vil kunne dukke opp behov for opprusting av eksisterende sti-nett og våte partier kan ha behov for forsterkninger slik at en unngår at stiene utvider seg i våte områder.

Våren 2013 lanserte Lyngen kommune «Lyngen Fjelltrim». Dette innebar et toppurtilbud til befolkningen, med merkede stier og kartpakke. Fjelltrim er ikke med i videre planer pga. hensyn til drikkevannskilder og beitenæringen. I 2017 ble det lagd en ny brosjyre over «lavterskel tilbud» til befolkningen, med turkonkurranser for store og små i samarbeid med Ishavskysten friluftsråd.

2.6 Kulturminner

2.6.1 Status, utviklingstrender og utfordringer fremover (Se også pkt. 2.0)

Kulturminner og kulturmiljøer er alle spor etter menneskelig virksomhet. Kulturminnene viser oss utviklingen som danner grunnlaget for dagens samfunn. De er uerstattelige verdier fordi de ikke kan erstattes om de fjernes. Begrepet omfatter også steder det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Også naturelementer med kulturhistorisk verdi er kulturminner, eller kan inngå som del av et kulturminne. Immateriell kulturarv kan være lokale tradisjoner, sagn og historier, stedsnavn, musikk og håndverkstradisjoner mv. som er knytta til kulturminner. Materielle kulturminner kan være tufter, bygninger, bruer, boplasser, fangststeder mv. Planen berører bare de materielle i denne fasen. Eierne av kulturminner har ansvar for kulturminner på sin eiendom, men forvaltningsansvaret ligger hos Sametinget, fylkeskommunen eller kommunen eller hos Tromsø museum for eller kulturminner i fjæresonen og under vann.

Arbeidet med kulturminner har vært knytta til stillingen som kulturkonsulent. Uten en plan for arbeidet har derfor innsatsen innafor området måtte bli tilfeldig og gjerne prosjektpreget.

Fredning og vern (Se også kap. 6 Definisjoner)

Automatisk fredete kulturminner er de som er fra tiden før 1537. Alle disse er automatisk fredete i.h.t. Kulturminneloven. Fredning betyr at inngrep utenom ordinær vedlikehold må godkjennes av fredningsmyndighetene. Fylkeskommunen har forvaltningsansvar for dem.

Samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet. Sametinget har forvaltningsansvar for dem.

Kulturminneloven verner kulturminner under vann og i fjæresonen. Også skipsfunn er vernet om det tilhører båter eldre enn 100 år; skipsskrog, tilbehør, last mv som har vært ombord tilhører staten. Det er forbudt å skade slike.

Nyere tids kulturminner er de som er yngre enn fra 1537. Noen av disse kulturminnene er fredet ved enkeltvedtak av Riksantikvaren etter kulturminneloven. Kulturminner kan også ha regional eller lokal verdi. Normalt vil det være kommunen som sikrer vern av slike kulturminner ved hjelp av plan- og bygningsloven eller markere at et kulturminne er verneverdig ved listeføring.

Kommunen har forvaltningsansvar for verneverdig kulturminner yngre enn fra 1537. Kommunen kan fatte vedtak om vern av kulturminner gjennom hensynsoner i kommuneplanens arealdel eller ved særlig bestemmelser etter hjemmel i Plan og bygningsloven. Slike vedtak gjelder til de eventuelt endres av kommunestyret. Kommunen skal etter vedtak i kommunestyret registrere liste over kulturminner den anser som særlig verneverdige i Askeladden, men det er i seg sjøl formelt ikke et vernevedtak. Listeføringen krever at kulturminnene er verdivurdert i forkant, både kunnskapsverdi, opplevelsesverdi og bruksverdi.

Materielle kulturminner i Lyngen kommune

Lyngen kommune har ingen egen, fullstendig oversikt over alle registrerte kulturminner. De registrerte kulturminnene fins i databasen Askeladden hos Riksantikvaren. Bygninger er i tillegg registrert i SEFRAK. I SEFRAK skal i prinsippet alle bygninger eldre enn før 1900 være registrert. Sametinget har foretatt en registrering av alle bygninger eldre enn 100 år og som kan defineres som samiske bygninger i Lyngen kommune. Dette arbeidet med registrering i SEFRAK blir fullført først etter politisk behandling av kommunedelplanen. Det vil være naturlig å knytte en liste over samiske bygninger i SEFRAK til kommunedelplanen når en slik liste kan lages. Askeladden og SEFRAK er passordbeskyttet. Publikum kan finne tilgjengelige opplysninger om kulturminner i kommunen ved å søke i portalen «Kulturminnesøk».

Vedlegg 9.2 viser hvor noen kulturminner som er registrert i Askeladden i Lyngen kommune fins. Totalt er det registrert over 600 kulturminner i Lyngen kommune.

Automatisk fredete kulturminner:

Det fins kulturminner, **boplasser og lausfunn** fra Lyngstua, Indre Gamvik, Jægervatnområdet, Eidebakken og Pollen som indikerer at det har bodd folk i områdene for mer enn 6000 år siden iflg. Lyngen bygdebok bind 1. Fra yngre steinalder (6000-2000 år siden) er det gjort funn fra over 40 boplasser i Lyngenregionen. Bygdeboka nevner disse områdene som sannsynlige boplasser: Indre og Ytre Gamvik, Koppangen, Drabeng, Årøybukt, Elvejord, Kviteberg, Lyngseidet, Jensvoll, Karnes, Elvebakken, Ørnes, Forhamna, tilsammen 139 boplasser. Skreivågen, Nord-Lenangen, Jægervatn(nord og sør), Selnes, Svensby, Bensnes, Storsteinnes er registrerte boplasser på Ullsfjordsiden av Lyngen kommune.

Også fra jernalderen og middelalderen er det mange funn av boplasser og lausfunn. I følge Lyngen bygdebok defineres mange som samiske boplasser og noen som norrøne boplasser.

Andre kulturminner fra denne perioden er fangstanlegg for villrein med **ledegjerder og bogastilla** samt **fangstgroper**.

Hellegroper for å framstille olje av spekk fra kval og sel fins mellom Eidstranda og Lyngstua.

Samiske offerplasser blir i Lyngen bygdebok plassert i Koppangen, på holmen Bonken, sørfor Kvalvikdalen og Sieide-Cohkka.

Det fins også noen **gravhauger**, f.eks. på Drabeng og på Jensvoll.

I tillegg til de nevnte finner vi flere andre typer kulturminner fra denne tiden.

Nyere kulturminner:

Mens perioden fram til 1537 har etterlatt seg kulturminner fra et liv preget av samling, jakt, fiske og fangst og med samisk religionsutøvelse, så finner vi **blant nyere kulturminner** mer av hustufter. Her opptrer også husdyrhold og tamreindrift som næringsgrunnlag i tillegg til fiske, samling, jakt og fangst. Dyrking av jord i stedet for høsting ute i naturen ble etter hvert vanlig. Korn og potetdyrking

blir i en periode på 1800 tallet ganske omfattende. Det foregår en spesialisering til kverndrift, smedvirksomhet, båtbygging og husbygging utover i perioden. Kirker og kirkegårder tas i bruk. Finnerydninger blir vanlig langs Lyngenfjorden på 17-1800 tallet. Kvenske innvandrere fra 1700-tallet brakte med seg andre tradisjoner og byggeskikker. Handel og kommunikasjonsnettverk utvikles og tettsteder oppstår og flyttes over til andre steder i takt med befolkningsøkning og endring i næringsutvikling og kommunikasjonsbehov. Energiforsyning og tilrettelegging for stadig mer effektive kommunikasjonsmåter blir nødvendige ettersom folketallet øker. Offentlige bygg blir nødvendig del av samfunnsutviklinga.

Det fins en rekke krigsminner fra 2.verdeskrig i Lyngen kommune. De vesentligste er fra oppbyggingen av Lyngelinja på slutten av krigen. Lyngelinja strekker seg fra Russelv til finskegrensen Storfjord kommune. Kulturkontoret har kartlegginger med kartskisser over hvor en del av anleggene i Rottenvik, Seljevik og Lattervik lå. I tillegg fins rester i Russelv og på Ørnes. Noen steder, f.eks. i Kvalvikdalen fins rester etter gammer oppført av lokalbefolkningen i forkant av tvangsflyttinga høsten 1944.

Det er likevel et begrenset antall kulturminner som fins eller er kjente i dag fra årene mellom 1537 og 1900. Bare en liten del av dem kan en anta er registrert som kulturminner i Askeladden eller Kulturminnesøk. Det er derfor viktig å registrere disse før de blir ødelagte eller skjules av vegetasjon.

Mangfoldet i nyere kulturminner fra 1900 og til nå er ganske stort.

Å kartlegge og gi en verdivurdering av nyere kulturminner for å avklare hva som bør listeføres for eventuell vern, er et langvarig og omfattende arbeid.

Samiske kulturminner som er eldre enn 100 år er automatisk fredete. Utover dem er følgende fredet ved vedtak eller listeføring:

Fredet ved vedtak; Handelsanlegg Giævergården

Handelsanlegg Bakeri

Lyngen prestegård

(Ulike fredningstyper) Gårdstun Mellomgård i Pollen

Listeført kirke: Lyngen kirke

Automatisk fredet: Kirkegården rundt kirka og Prestelvparken

Den eldste delen av Eidebakken kirkegård

Gjennom ulike prosjekter har Lyngen kommune innhenta opplysninger om en del kulturminner utover krigsminnene som har blitt ansett som verdifulle. Det må undersøkes nærmere om noen av dem er registrert i Askeladden. Det vil kreve en god del arbeid å avklare tilstand, eierforhold, og historie til noen av dem. De som ikke alt er registrert i Askeladden, kan være gjenstand for verdivurdering og listeføring.

Rørnesnaustet, gårds-/ bruksnr.87/1

Bolig og – uthus på Karnes

Naust på Jægervatnet

Industrimuseet på Furuflaten

Sjøsamegården på Furuflaten

Våningshus på Lenangsøyra

Postveien Lyngseidet –Kjos (Kobbenes)

Kirkeveien Stigen (eventuelt også kirkeveien fra Kvalvik)

Kaldfaret bru Rottenvik

Vegstolpe i Pollen

Gammel bru over Jægervasselva

Solhov – har vært vurdert som fredningsobjekt

Rossgården- Lyngseidet

I møte med lag og foreninger har disse kulturminnene blitt trukket fram som minner som bør vurderes å få registrert om de ikke alt er det:

Gamslett bygdetun	En av eldste bedriftene på Furufalten
Gammelskolen i Sør-Lenangen	Lysverkdammen og Skihytta
Zapfehytta ved Jægervatnet	Fastdalen skole
Steinnaustet på Lenangsøyra	Is-anlegget i Strupen
Telegrafstasjonen (Stasjonsbakken)	Leirskolen ved Jægervatnet
Gammelt hus på Bensnes	Jægervasshytta-TT
Hus på Bakkeby	Forsamlingshuset i Sør-Lenangen
Slippen-Lyngseidet	Fiskerihavna på Lenangsøra
Kvenske kulturminne	Noe knytta til rekefisket

De gamle handelsstedene Karnes, Lyngseidet, Årøyholmen og Kjosens betegnes som verdifulle av Tromsø museum. Den gamle kvalstasjonen på Jægervatn fra 1699 nevnes og.

Utviklingstrender og utfordringer framover

Ved nydyrking og ved reguleringsplanarbeid avklares det om fins kulturminner som er fredet i berørte område.

Men det er en økende tendens til at kulturminner ses på som en ressurs som må forvaltes forsvarlig. Ikke minst fører satsing på reiseliv at turister etterspør lokalhistorie, kulturminner og lokale attraksjoner.

I arbeidet med å skape tilhørighet og identitet, noe som er et mål i skolen i Lyngen kommune, så vil lokalhistorie og kulturminner kunne brukes mer enn i dag. Det forutsetter at kulturminnene er kjente og deres historier kjente samtidig som de må være tilgjengelige.

En del av kulturminnene har eksistert i flere tusen år, mens andre er nyere. Felles for både de registrerte og uregistrerte er at de kan bli ødelagt over tid. Klimaendringer, strukturendring i landbruket og byggevirksomhet kan påskynde disse prosessene. En av de store truslene er at de skjules av vegetasjon pga. gjengroing med trær og busker fra havnivå opp til 500 m o.h. Til kulturminner fra siste generasjoner knytter det seg ofte muntlige historier til. For hver generasjon som går bort risikerer vi å tape verdifull historie dersom de ikke skrives ned.

Det kreves kompetanse og vilje til å prioritere god forvaltning av kulturminner, både det å registrere dem, verdsette dem og skjøtte dem som en anser som verdifulle. Kompetanse må bygges opp over tid både i befolkningen og i kommuneadministrasjonen og blant politikere. Holdning og vilje til å satse økonomisk og personellmessig på kulturminnearbeidet er avhengig hvor stort ønsket er fra befolkningen og om administrasjon og politikere ser verdien i dette arbeidet. For en kommune som ikke har satsset veldig mye på dette arbeidet tidligere, må en velge å satse over tid og sørge for jevnlig informasjon. Rent praktisk så betyr det at noen må ha i oppgave å gjennomføre kommunedelplanen.

Da kulturminnene fins over hele kommunen, må historielag og grendelag engasjeres i arbeidet med registrering og det å skjøtte kulturminner. Det har både en økonomisk side og en organisatorisk side som begge må ivaretas.

For kunnskapsformidling til barnehager, skoler og næringsliv må en nytte eksisterende nettverk og i dialog med dem stegvis utvide omfanget av bruk av utvalgte kulturminner i det holdningskapende, identitetsskapende- og kunnskapsformidlende arbeidet.

Da alle kulturminner i kommunen ligger på privat grunn, er alle avhengige av et nært samarbeid med eierne. Både registrering av kulturminner og eventuelle vernetiltak må skje i samråd med eierne. Bruk av kulturminner, inkludert det å skjøtte dem eller knytte dem til kommersiell bruk, krever at en har klare avtaler med eierne.

Kulturminnedelen i Kommunedelplanen beskriver kort situasjonen. Den videre oppfølging av arbeidet vil knyttes til handlingsplandelen.

3. Virkemidler

Virkemidler for gjennomføring av kommunedelplanen varierer fra del-emne til del-emne, men noe er også felles for alle.

Informasjon og veiledning

Informasjonsarbeidet skal rettes mot dette:

Gjøre kjent hvilke tilskottsordninger som fins, både til investeringer og til drift innafor de ulike delemnene og hva som kreves for å kunne søke samt kunngjøre søknadsfrister.

Offentliggjøre hvor og når aktivitetstilbud er og hvor leke- og idrettsanlegg og tur- og fritidsområder fins.

Informere om kommunedelplanens emner innad i kommuneorganisasjonen og utad til befolkningen, politikere og næringsliv.

Informasjon til brukere av naturen om særlig hensyn som må tas ved ferdsel i nedslagsfelt for drikkevannskilder, i beiteområder for småfe og rein (båndtvang, ikke uroe dyra på våren og forsommeren) og i rasutsatte områder. Informasjonen må gis på norsk, engelsk, tysk. Den må settes opp på informasjonstavler ved inngangen til områder og ved innfallsportene til kommunen. Alle gode informasjonskanaler må vurderes brukt.

Lyngen kommune skal bistå lag og foreninger og privatpersoner med råd og veiledning i forhold til:

- Planlegging og dimensjonering av anlegg for idrett, fysisk aktivitet, lek, lokale kulturhus, friluftsliv og kulturminnetiltak
- Søkeprosessen for offentlige tilskuddsordninger
- Rapportering for offentlige tilskudd

Ishavskysten friluftsråd er Lyngen kommunes interkommunale samarbeidspart for friluftsliv, og har et særskilt veiledningsansvar på dette området.

TellTur er et elektronisk turregistreringssystem som driftes og finansieres av friluftsrådet, hvor alle turene i Lyngen Turtrim er registrert.

Informasjonsarbeidet skal rettes mot og i samarbeid med lag og foreninger, organisasjoner, privatpersoner og andre som har behov eller står ansvarlige for tilbudene.

Kommunens hjemmeside og facebooksider må organiseres slik at den bidrar til folks kunnskap om tilbudene i kommunen. Det er viktig å koble de kommunale tiltakene og tilretteleggingen med Ishavskystens informasjonsarbeid.

Sikring og tilrettelegging

Lyngen kommune skal i sin planlegging sikre arealer og områder for friluftsliv, idrett, lek og lokale kulturhus og verne kulturminner ved å ta hensyn til disse behovene i kommuneplanens arealdel. Atkomst til områder skal også sikres. Arealplanen er juridisk bindende for arealbruken i kommunen. En rekke lover kommer til anvendelse i denne sammenhengen, deriblant friluftslvsloven, naturmangfoldsloven, skogbruksloven, kulturminneloven og motorferdselloven. Disse omtaler bruk og vern av områder, og må tas hensyn til i all planlegging.

Kompetanse

Lyngen kommune må sørge for at administrasjonen har kompetanse til å gjennomføre kommunedelplanen og kapasitet til å gjøre det. En delstilling som idrettskonsulent bør utredes, ikke minst fordi kommunen etter hvert står som eier av store idrettsanlegg. Kompetanse blant befolkningen, og spesielt i lag og foreninger, i bruk av og innsikt i innholdet av kommunedelplanen vil på sikt kunne fremme intensjonen med planen. I det fortsatte arbeidet med kulturminnedelen er det behov for kompetanse i bruk av kulturminner i verdiskapning, finne gode måter å organisere skjøtsel av kulturminner og utvikle kompetanse i formidling av kulturminner. God kompetanse i hvordan kommunens vernevedtak fungerer i praksis er også nødvendig.

Økonomiske virkemidler

A) Kommunale driftstilskudd til lag og foreninger

Det gis et kommunalt grunntilskudd til lag og foreninger og et etter aktivitet.

Lyngen idrettsråd gir innstilling på idrettens andel av tilskuddet i forkant av behandling i Levekårsutvalget.

B) Tilskudd til anleggsutbygging

Kommunen har gitt tilskudd samt lånegarantier til f.eks. tråkkemaskiner. I tillegg har kommunen i en del tilfeller forhåndsdekket forventede spillemidler eller også tatt hele utbygginga i kommunal regi.

Kommunale tilskudd kan tildeles anlegg som er forhåndsgodkjent og prioritert i kommunedelplanen.

C) Gratis treningstid i kommunale bygg

Lyngen kommune gir gratis treningstid for lag og foreninger og andre sammenslutninger som ønsker å benytte kommunale bygg og anlegg på ettermiddags- og kveldstid. Tiltak rettet mot barn og unge skal gis prioritet.

D) Lyngen kommune er medlem av Tilskuddsportalen. Det nyter også lag og foreninger godt av.

E) Fylkeskommunale tilskudd eller tilskudd som forvaltes av Fylkeskommunen:

Spillemidler til ordinære idrettsanlegg skjer iht. «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet»

Spillemidler til nærmiljøanlegg iht. «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet»

Tilskudd til bygging og vedlikehold av lokale kulturhus

Fysisk tilrettelegging for friluftsliv i nærmiljøet

Friluftslivsaktiviteter

Tilskudd til sikring av friluftsområder

Tilskudd festivaler

Redningsplanken (Fylkeskommunal tilskudd til verneverdige bygg og anlegg)

Forvaltes av DNT: Tilskudd til løypetiltak i fjellet mv

F) Tilskudd som forvaltes av Riksantikvaren:

Tilskott til bevaring av kulturminner: Bygninger og anlegg etter 1537
Tekniske og industrielle kulturminne
Verdiskaping

G) Tilskudd forvaltet av Sametinget: Samiske kulturminne og kulturmiljø

H) Tilskudd forvaltet av Kulturminnefondet: Kulturminnefondet er opprettet for å gi tilskudd til verneverdige kulturminner og kulturmiljøer.

I) Tilskudd forvaltet av kommunen: SMIL-midler i landbruket. «Eksempel på tiltak innen kulturlandskap kan være ivaretaking av biologisk mangfold, gammel kulturmark, kulturminner og kulturmiljøer (inkludert verneverdige bygninger). Videre kan aktuelle tiltak være tilrettelegging for mer laglig tilkomst og opplevinger i landskapet.)

J) Tilskudd fra Fortidsminneforeningen: Til istandsetting og tradisjonshåndverk

K) Tilskudd fra stiftelser og fond: Mulige tilskudd kan en finne i Tilskuddsportalen.

Tilskuddordninger kan endres over tid. Opplysninger om tilskudd finneren gjerne på hjemmesidene.

Samarbeid med lag, foreninger og organisasjoner og eksterne myndigheter.

Forutsetningen for hele kommunedelplanen bygger på et godt fungerende samarbeid både innad i kommunen og med nevnte parter. Gjensidig tillit og kjente kontaktpersoner er viktig. Oppdaterte telefonnumre, navn på kontaktpersoner, postadresser og e-postadresser er en forutsetning for samarbeid. Lyngen kommune og lag og foreninger må ha faste rutiner for slike oppdateringer. Samarbeidets innhold vil stort sett være innafor det som er beskrevet i kapittel 3.

Kulturprisen som er et stimuleringsiltak deles ut hvert annet år iht. kommunal regelverk.

4. Mål og strategier, kriterier for vurdering av behov og prioriteringer innafor delemnene

Mål for folkehelse er tatt inn i pkt. 2.1. Kommuneplanens samfunnsdel påpeker at strategien bør være tiltak som treffer bredt i aldersgrupper og/eller i hele befolkningen. Tiltak som omfatter alle barn og unge bør prioriteres.

Idrettsanlegg:

Selv om tendensen er at flere driver fysisk aktivitet som uorganisert aktivitet i naturen, har idrettsanleggene en svært stor betydning, ikke minst for barn og unge.

Mål: *Alle grupper i befolkningen må ha muligheter til å nå idrettsanlegg i overkommelig avstand fra heimen.*

- Kravene i v-0732 til spillemiddelfinansierte anlegg må etterleves.
- Bevare kvaliteten på eksisterende anlegg ved rehabilitering og satsing på systematisk internkontroll og vedlikehold.

- Nye anlegg bør mest mulig legges i tilknytning til eksisterende anlegg.
- Anlegg som øker bredden i aktivitetsmuligheter sommer og vinter prioriteres.
- Nærmiljøanlegg bør ligge i tilknytning til skole og barnehage og i sentrumsområder for lavterskeltilbud. Skolene og barnehagene bør utarbeide planer for sine uteområder og områder de nytter som ledd i å nå deres særlige mål. Nye ballbinger nedprioriteres.
- Anleggene finansieres med egenkapital, dugnader og spillemidler, lån og kommunale tilskudd og andre tilskudd.
- Forsvarlig drift av anlegget i framtiden selv ved reduksjon i folketallet, må kunne dokumenteres.
- Lag og foreninger skal motta kommunale tilskudd til drift av idrettsanlegg etter anleggsstørrelse og tilbud til barn og unge.
- Idrettsrådet skal gi uttalelse til prioritering av midler til idrettslig formål.
- Prioriteringer bygger på behov i lag og foreninger.
- Behovet for arealer tas inn i kommuneplanen.

Kulturhus:

Mål: *I alle bygdelag bør det være lokaler for kulturell aktivitet som er universell utformet og for alle aldersgrupper. I kommunesentret må det være et kulturbygg for hele kommunen.*

- Bevare kvaliteten på eksisterende kulturhus og klubbhus ved rehabilitering og satsing på systematisk internkontroll og vedlikehold.
- Avsette arealer i sentrumsplanen og starte planlegging av kulturbygg.
- Kommunen gir tilskott til bygging og årlig drift av kulturhus etter aktivitetsnivå.
- Forsvarlig drift av anlegget i framtiden selv ved reduksjon i folketallet, må kunne dokumenteres.
- Ved fare for nedlegging av kulturhus pga. nedgang i medlemskap og alderssammensetning må laget søke samarbeid med kommunen og andre lag og foreninger.

Fysisk aktivitet:

Mål: *Holde samme nivå på aktiviteter som fungerer godt mht. omfang og trivsel innafor fysisk aktivitet. Stimulere til økt fysisk aktivitet for de som har for lite iht. nasjonale mål ved lavterskeltilbud og aktiviteter som favner bredere eller er mer tilpasset behovene. Prioritere anlegg som gir stor helsegevinst for mange.*

- Flere kilometer med gang –og sykkelstier planlegges og bygges i samarbeid med overordna myndigheter.
- Tilrettelegge for trygge aktiviteter på is med gode kontrolltiltak og varsling.
- Muligheter for flere aktiviteter ute i skole og barnehage ved god planlegging av uteaktivitetsområder.
- Kartlegge skoler og barnehagers uteområder og lage en oversikt over hva de har av grønne kvaliteter, og liste opp hvordan disse kan brukes i undervisningen og samtidig nå målet om fysisk aktivitet.
- Gratis utlån av sports og friluftststyr utvides.

- Økonomisk stimuleringsmidler til oppkjøring av skiløyper utvides.
- Kartlegge behov for lavterskeltilbud og målrette tiltak mot de som har lavt fysisk aktivitetsnivå. Det kan innebære å stimulere til bygging av turløyer som er universell utformet.
- Sikre at kommunens tilrettelagte friluftslivsområder for rullestolbrukere oppfyller kravene til funksjonshemmede, jf. friluftsrådets rapport «Kartlegging av tilgjengelighet for funksjonshemmede i tilrettelagte friluftsområder» (2017).
- Fortsatt gratis utleie til lag og foreninger av kommunale anlegg.
- Tjenlige åpningstider for svømmehallene. Barn og unge fra familier med dårlig økonomi skal også ha mulighet til å delta.
- Fortsette med kommunale driftstilskudd til lag og foreninger.
- Prøve å styre bruk av sykkel i sårbar utmark med tilretteleggingstiltak.
- Prøve å hindre brukerkonflikter mellom næring, lokalbefolkning og turister ved informasjonsarbeid på flere språk.

Friluftsliv

Fysisk aktivitet i form av tradisjonelt friluftsliv er den aktiviteten som treffer flest mennesker.

Mål: Kommunen skal i samarbeid med grunneiere, bygdeutvalg, beitenæringen, Ishavskysten friluftsråd og myndigheter legge til rette for allsidig friluftsliv samtidig som hensynet til folkehelsen og miljøet sikres.

- «Friluftskartleggingen» er et grunnlagsdokument for arbeidet.
- Det må tas hensyn til beitenæringene når det tilrettelegges for friluftsliv.
- Det skal ikke stimuleres til økt bruk for turisme i hensynssoner for drikkevannskilder.
- For å sikre produksjonstap på beite og sikre rent drikkevann skal det settes opp informasjonstavler med opplysninger om å unngå forurensing av drikkevann, unngå å forstyrre beitedyr, spesielt tidlig i beitesesongen, lukking av grunder, bruke stier og skogsveier, bruke parkeringsplasser og toaletter i tilknytning til dem. Denne informasjonen gis på flere språk. Disse informasjonene må også spres på digitale nettverk, hos turistnæringen og ved innfartsveiene til kommunen.
- Tilrettelegging for friluftstiltak med parkering og toaletter skjer iht. prosjektplanen for slike tiltak. Planen er under utarbeidelse.
- Turkartpakke for Lyngen kommune i målestokk 1: 50 000 lages i samarbeid med Ishavskysten friluftsråd.
- Kommunen skal ikke merke eller beskrive løyper som fører inn i rasfarlig områder.
- Lavterskelområder og der mange brukere kan nås skal prioriteres ved stier og løyper og andre friluftstiltak.
- Friluftstiltak som også angår kulturminner bør vies ekstra oppmerksomhet, ikke minst dersom det kan skape verdiøkning ved bruken.
- Lag og foreninger som stimulerer til økt allsidig friluftsliv bør prioriteres ved tildeling av anleggs og driftstilskudd.

- Behovet for informasjon til innbyggerne om bredden og områdene for friluftsliv må ivaretas samtidig som en gir opplysninger om spesielle hensyn som må tas.

Kulturminner:

Mål: Kommunen skal i planperioden få oversikt over alle registrerte kulturminner og komme i gang med systematisk registrering av kulturminner etter 1537 som ledd i å verdsette og listeføre de mest verdifulle. Vernetiltak vurderes i forkant av areal- og reguleringsplaner.

Tiltak for skjøtsel settes i gang i samarbeid med grunneiere og bygdeutvalg.

I KIK-prosjektet er delmålene uttrykt slik utover målet å lage kommunedelplan;

-Få en samlet oversikt over registrerte kulturminner i kommunen og en strategi for å kartlegge uregistrerte og starte registreringsarbeidet.

-Øke kompetansen om kulturminner i administrasjonen i kommunen

-Øke kompetansen blant lokalpolitikere i kommunen.

-Øke viten om, interesse for og engasjement for kulturminnebevaring i grendeutvalgene og befolkningen generelt.

- Gi beslutningsorganene et godt hjelpemiddel i arbeidet med å prioritere ressursbruken i bevaringa av de viktigste kulturminnene.

-Ivareta folkehelseperspektivet og krav til universell utforming i planen for kulturminner så langt det er realistisk og økonomisk forsvarlig.

-Gi planen en så lesbar form at den også kan nyttes som informasjonskilde i skole og i befolkninga generelt.

- Det må avsettes personell og økonomi til kulturminnearbeidet.
- Opplæring i verdisetting av kulturminner må skje i 2018.
- Flere må få opplæring i registrering av kulturminner. Samarbeid med historielaget avtales om nødvendig.
- Registreringen foretas fra nord til sør innafor bygdeutvalgsområdene og i samarbeid med dem. Men også eierne kan oppfordres til å få sine kulturminner registrert i Kulturminnesøk og i Askeladden (som listeførte kulturminner).
- Verdisettingen gjøres både innafor grendeutvalgsgrensene og til slutt blant alle kommunens kulturminner for endelig listeføring.
- Kulturminner som kommunen ønsker fredningsvedtak om som hensynssoner, krever et grundig forarbeid iht. Planloven.
- Oppfordrer historielaget til å framskaffe opplysninger om kulturminnene og historier knytta til dem. Til dette arbeidet kan kanskje også ungdomsskoleelever nyttes i samråd med skolene.
- Verdifulle kulturminner for samfunnet må sikres og ha skjøtsel i samarbeid med eierne, kommune og bygdeutvalg slik at de kan nyttes til verdiøkning for grunneier, institusjoner og næringsliv. Økonomiske støtteordninger fins. Kommunen kan og gjøre vedtak om fritak for eiendomsskatt for listeførte kulturminner som stimuleringsiltak. Kompetanse om skjøtsel fins bl.a. hos regionale kulturminneforvaltere og riksantikvaren. Kulturminner som er i bruk blir også lettere bevart.
- I den årlige rulleringen av handlingsplanen må en sikre framgang i planarbeidet og at nyerverva kunnskap føres videre til besluttende organer i kommunen.

5.0 Handlingsplan for «Kommunedelplanen for idrettsanlegg, fysisk aktivitet og friluftsliv, kulturhus og kulturminner»

5.1 Handlingsprogram for nærmiljøanlegg 2017-2024

Prioriteringer for nærmiljøanlegg 2017-2024

Prioritet	Anlegg	Utbygger	Status	Antatt kostnad i tusen kroner
1	Prestelvparken nord	Lyngen kommune	Søkt om spillemidler 2017	640
2	Fiske og tursti	Lyngen jeger og fisk	planlegges	300-800 kr pr m turvei
3	Rasteplass med toalett og gapahuk	Lyngen jeger og fisk	planlegges	stipulert 150 tusen
4	Skateparken	Lyngen kommune	Gjenoppbygging	10
5	Ballbinge Lyngsdalen	Furuflaten il	rehabilitering	
6	Ballløkke Jægervatn	Jægervatn il	rehabilitering	250
7	Ballbinge Kavringen barnehage	Lyngen kommune	rehabilitering	100
8	Ballbinge Sommersete	Lyngen kommune	Rehabilitering	100
9	Natur og kultursti Gamslett	Lyngen kommune	Planlegges	100
10	Natur og Kultursti Gamelva -Storåsen	Svensby utviklingslag	Planlegges	

Kostnadene bygger for en del på opplysninger fra idrettslagene
 Prioriteringene skal fungere slik at ved årlig rullering tar en med så mange anlegg som en har idrettsfunksjonell godkjenning for i den rekkefølge prioriteringa viser.

5.2 Handlingsprogram for ordinære idrettsanlegg 2017-2024

Prioriteringer for ordinære idrettsanlegg 2017-2024

Prioritet	Anlegg	Utbygger	Ny / rehabilitering	Antatt kostnad i tusen kroner
1	Svømmehallen	Lyngen kommune	Søkt spillemidler 2017	17000
2	Lenangshallen	Lyngen kommune	Søkt spillemidler 2017	18500
3	Rehabilitering sportsdekke Lyngenhallen	Lyngen kommune	Søkt spillemidler 2017	220
4	Rehabilitering av Lyngenhallen Fase 1	Lyngen kommune	Søkt spillemidler 2017	2500
5	Tidtakerbu/garasje	Jægervatn il	ny	250
6	Lysløype Jægervatn	Jægervatn il	Rehabilitering	200
7	Lysløype Lenangsstraumen	Lyngstuva sk	Ny	1200
8	Turkartmappe Lyngen	Ishavskysten	Ny	570
9	Lager friidrettsutstyr Lenangen mv	Lyngen kommune	Ny	200
10	Idrettshus	Jægervatn il	Rehabilitering	500
11	Klubbhus Lyngstuva	Lyngstuva sk	Rehabilitering	800
12	Tennisbane	Jægervatn il	Rehabilitering	250
13	Leirduebane	Lyngen jeger og fisk	Ny	
14	Lyngsalpan crossbane	Lyngsalpan scooterforening	Ny	3500
15	Crossbane for motorsykler mv	Lyngen jeger og fisk	Ny	
16	Klubbhus Lyngen alpinklubb	Lyngen alpinklubb	Tilbygg	600
17	Skilting ved turstier og innfartsveier	Lyngen kommune	Ny	200
18	Rehabilitering av Lyngenhallen Fase 2	Lyngen kommune	Rehabilitering	7000

Kostnadene er for en del oppgitt av idrettslagene.

Prioriteringene skal fungere slik at ved årlig rullering tar en med så mange anlegg som en har idrettsfunksjonell godkjenning for i den rekkefølge prioriteringa viser.

5.3 Handlingsprogram for kulturhus 2017-2024

Prioriteringer for kulturhus 2017-2024

Prioritet	Anlegg	Utbygger	Nytt / rehabilitering	Status	Kostnad i tusen kr
1	Bygdetun	Lenangsøyra il	Rehabilitering	Tak	230
2	Bygdetun	Lenangsøyra il	Rehabilitering	Golv	250
3	Bygdetun	Lenangsøyra il	Rehabilitering	Kjeller	200
4	Lyngseidet kulturhus	Lyngen kommune	Ny		?

Prioriteringene skal fungere slik at ved årlig rullering tar en med så mange anlegg som en har idrettsfunksjonell godkjenning for i den rekkefølge prioriteringa viser.

5.4 Handlingsprogram for nærmiljø - og ordinære idrettsanlegg, uprioritert liste 2018-2029

Uprioritert liste over idrettsanlegg, 2018-2029

	Anlegg	Utbygger	Nytt / rehabilitering	Status
1	Geitnes nærmiljøanlegg	Karnes-Lyngen il	Ny, nærmiljø	Planlegges
2	Lekeplass øvre Jensvoll	Øvre Jensvoll vel	Ny, nærmiljø	Planlagt
3	Nærmiljøanlegg Eidebakken skole	Lyngen skole	Ny, nærmiljø	Planlegges
4	Nærmiljøanlegg Lyngsdalen oppvekstsenter	Lyngen skole	Ny, nærmiljø	Planlegges
5	Nærmiljøanlegg Lenangen skole	Lyngen skole	Ny, nærmiljø	Planlegges
6	Gymsalen Oksvik	Lyngen kommune	Rehabilitering ordinær idrettsanlegg	
7	Universell utformete turløyper		Ny, nærmiljø/ordinær anlegg	Planlegges
8	Skøytebane Lenangen skole		Ny, ordinær idrettsanlegg	Planlegges
9	Rydding av turstier		Rehabilitering	Planlegges
10	Styrketreningsrom Furuflaten		Ny, ordinær anlegg	Planlegges
11	Universell utformete fiskeplasser		Ny, nærmiljø/friluftstiltak	Planlegges

5.5 Handlingsprogram for fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2024

Prioriteringer for fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2024 (kostnader i 1000 kr)

Tiltak	Beskrivelse	Igangsat	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lyngen turtrim/spreke ly	oppfølging	2017	50	50	50	50	50	50	50	50
Parkeringsplasser	Eget prosjekt. Nyanlegg			(Kostnad og prioritering iht prosjektet)*						
Toaletter ved parkering	Eget prosjekt. Nyanlegg			(Kostnad og prioritering iht prosjektet)*						
Gang og sykkelstier	nyanlegg			(kostnader etter prioritet lengde og sted)						
Gang og sykkelstier	vedlikehold			100	100					
Universell utformete turløyper	nyanlegg			(kostnad pr meter 300-800 kr)						
Rastepunkter ved stier	nye		10	10	10	10	10	10	10	10
Utstyr for islegging av baner	ny			10						
Gratis utlån av friluftsutstyr				10	10	10	10	10	10	10
Økt tilskudd til løypetrakking		2018		40	40	40	40	40	40	40
Oppslagstavler og merking av turstier	Ved merka stier og innfallsport til kommunen	2018		50	30	30	30			
Digital informasjon				30	30	30	30	30	30	30
Drift av svømmehaller	til fysisk aktivitet									
Drift av idrettshaller	til fysisk aktivitet									
Selvlukkende utmarksporter	Ved alle merka stier		10	10	10	10	10	10	10	10
Vedlikehold av Vardoveien				150	150	150	150	150	150	150
Feveien Svensby										
Storsteinnes	Sti									
Ullisnes -Svensby	Stirydding									

* I de delene av kommunen der det er mest utfart, må oppføring av sanitæranlegg prioriteres og intensiveres.

Dette er tiltak som videreføres med endra kostnader eller nye tiltak. Tiltak som er i gang tas derfor ikke med her.

Informasjon om tidligere igangsatte tiltak finnes i forrige utgave av kommunedelplanen.

Drift av svømmehaller og idrettshaller har egne budsjetter og tas med for å vise at de er viktige arenaer for fysisk aktivitet.

Kostnadssommene gir en pekepinn på hvilket nivå en kan påregne kostnader i.

Ved rullering av kommuneplanens arealdel må en ta med sommer-/vintertur løypetraseer, eksisterende og framtidige, for å fremme helse, idrett og friluftsliv.

Skigåing gir naturopplevelser og fysisk aktivitet for små og store. Foto L.G.

5.6 Handlingsprogram for kulturminner 2017-2024.

	1 Beskrivelse av tiltak	Innsatsområde	Tid	Deltakere	kostnad i tusen kr
2	0,2 stilling til kulturminnearbeid	forvaltning	2018-2024	Kommunestyret	100 pr år
3	Kompetanseheving	Opplæring i kulturminner og forvaltning av dem	2017-2024	administrasjon, politikere, lokalbefolkning	8 pr år
4	Informasjon om kulturminner og kulturminnearbeid	Målgruppe: politikere, bygdeutvalg, historielag, lokalbefolkning	2017-2024	kommuneadm/kulturkontor	3 pr år
5	Ferdigstille kommunedelplanen	Forvaltning	des.17	Prosjektgruppe, kommunestyret	
6	Intensjonsavtale mellom Historielag og kommunen	Kulturminneregistrering	høst 2017	Kulturadm/nevnte lag	5 pr år
7	Starte arbeidet med å avklare registrering av kulturminner omtalt i planen	Kulturminneregistrering	høst 2017- vår 18	Prosjektleder, historielaget	
8	Innhente dokumentasjoner om kulturminner som kan registreres	Kulturminneregistrering	høst 2017- vår 19	Historielaget, grendeutvalg	
9	Opplæring i verdisetting	Kompetanseutvidning	vår 2018	Kulturkonsulent. Historielag, Fylkeskommunen	3
10	Registrere kulturminner som er klar for det i kulturminnesøk	Forvaltning	vår 2018	Kulturkonsulent i samarbeid med . Historielag, Fylkeskommunen, ev. Sametinget	
11	Verdisette registrerte kulturminner	Forvaltning	vår 2018	Kulturkonsulent i samarbeid med . Historielag, Fylkeskommunen, ev. Sametinget	
12	Lag forslag til listeføring	Forvaltning	vår/sommer 2018-2024	Kulturadministrasjon	
13	Opplæring i kulturminneregistrering	Kompetanseutvidning	vår 2018	Kulturkonsulent, Historielaget	1
14	Forberede og starte opp kulturminneregistrering i Nord-Lenangen grendelags område	Kulturminneregistrering	mai-juli 2018	Kulturkonsulent, Historielaget, grendeutvalget	0

15	Forberede og starte opp kulturminneregistrering i Sør-Lenangen grendelags område	Kulturminneregistrering	Aug-okt 2018	Kulturkonsulent, Historielaget, grendeutvalget	2
16	Verdisette registrerte kulturminner	Forvaltning	høst 2018	Kulturkonsulent i samarbeid med . Historielag, Fylkeskommunen, ev. Sametinget	
17	Lag forslag til listeføring	Forvaltning	høst 2018	Kulturadministrasjon	
18	Opplæring i skjøtsel av kulturminner	Forvaltning	Vinter /vår 2019	Grendeutvalg, historielag, kulturkonsulent	3
19	Skjøtsel av ett kulturminne i grendeutvalgsområdene. Plan for skjøtsel Kaldfare bro.	Forvaltning	Vår 2019	Grendeutvalg, historielag, kulturkonsulent, Rottenvik grendelag	
20	Informasjon om skjøtsel av kulturminner, hvem hva , hvordan og når. Utvikle strategier for skjøtsel og skjødseltiltak som del av rullering av handlingsplanen.	Forvaltning	vår 2019	Eiere av verneverdige kulturminner , administrasjon, politikere, grendeutvalg	
21	Rullering av handlingsplanen. Rulleringa skal si hvilke grendelagsområder som skal ha registrering av kulturminner og oppfølging av det. Det vurderes å korte ned på tida som er en trenger til å gjennomføre kulturminneregistreringa i hele kommunen slik at en kan ha listeført kulturminnene og registrert dem i Askeladden i løpet av 2020. Ny handlingsplan i forhold til det. Eventuell politisk listeføringsvedtak.	Forvaltning og politisk vedtak	nov.18	Kulturkonsulent, politikere, høringsinstanser	
22	Oversikt over SEFRAK i kommunen. Liste blir vedlegg til kommunedelplanen	Forvaltning	høst 2019	Kulturkonsulent	
23	Kulturminner i skole og barnehage	Opplæring og forvaltning	høst 2019	Styrere og rektorer, kulturkonsulent	
24	Forberede og starte opp kulturminneregistrering i Lenangøyra-jægervatn grendelags område	Kulturminneregistrering	mai-juli 2019	Kulturkonsulent, Historielaget, grendeutvalget	2
25	Forberede og starte opp kulturminneregistrering i Svensby grendelags område	Kulturminneregistrering	Aug-okt 2019	Kulturkonsulent, Historielaget, grendeutvalget	2
26	Verdisette registrerte kulturminner	Forvaltning	høst 2019	Kulturkonsulent i samarbeid med . Historielag, Fylkeskommunen, ev.Sametinget	
27	Lage forslag til listeføring	Forvaltning	høst 2019	Kulturadministrasjon	
28	Rullering av handlingsplanen. Rulleringa skal si hvilke grendelagsområder som skal ha registrering av kulturminner og oppfølging av det. Vedta listeførte kulturminner.	Forvaltning og politisk vedtak	nov.19	Kulturkonsulent, politikere	
29	Opplæring i skjøtsel av kulturminner	Forvaltning	Vinter /vår 2020	Grendeutvalg, historielag, kulturkonsulent	3

30	Skjøtsel av ett kulturminne i grendeutvalgsområdene	Forvaltning	Vår 2020	Grendeutvalg, historielag, kulturkonsulent	
31	Kulturminner i verdiskapning	Forvaltning	vinter 2020	Grunneiere, næringsliv, kulturkons	2
32	Formidling av kulturminner	Forvaltning opplæringsorg	vinter 2020	Skole, historielag, kulturkontor	5
33	Forberede og starte opp kulturminneregistrering i LYNGSEIDET grendelags område	Kulturminneregistrering	mai-juli 2020	Kulturkonsulent, Historielaget, grendeutvalget	2
34	Forberede og starte opp kulturminneregistrering i Koppangen grendelags område	Kulturminneregistrering	Aug-okt 2020	Kulturkonsulent, Historielaget, grendeutvalget	2
35	Verdisette registrerte kulturminner	Forvaltning	høst 2020	Kulturkonsulent i samarbeid med . Historielag, Fylkeskommunen, ev. Sametinget	
36	Lag forslag til midlertidig listeføring	Forvaltning	høst 2020	Kulturadministrasjon	
37	Rullering av handlingsplanen. Rulleringa skal si hvilke grendelagsområder som skal ha registrering av kulturminner og oppfølging av det.	Forvaltning og politisk vedtak	høst 2020	Kulturkonsulent, politikere	
38	Forslag til listeføring. Politisk vedtak	Forvaltning og politisk behandling	nov.20	Kulturkons, politisk utvalg, kommunestyret	
39	Informasjon om vern av kulturminner iht. Planloven	Forvaltning og politisk behandling	høst 2020	Eiere av kulturminner som er verdifulle, administrasjon, politikere	
40	Forberede og starte opp kulturminneregistrering i Oksvik og Furufalten grendelags områder	Kurs for grendeutvalg. Kulturminneregistrering	april-september 2021	Kulturkonsulent, Historielaget, grendeutvalget	3
41	Verdisette registrerte kulturminner	Forvaltning	juli/oktober 2021	Kulturkonsulent i samarbeid med . Historielag, Fylkeskommunen	
42	Lag forslag til listeføring og eventuelle forslag til hensynssoner mv	Forvaltning	høst 2021	Kulturadministrasjon	
43	Verdisette alle registrerte kulturminner	Forvaltning	høst 2021	Kulturkonsulent i samarbeid med . Historielag, Fylkeskommunen, ev. Sametinget	
44	Lage forslag til listeføring	Forvaltning	nov.21	Kulturadministrasjon	
45	Høring listeforslag verneverdige kulturminner	Forvaltning	januar-febr.2022	Kulturadministrasjon, historielag, grendeutvalg, faginstanser	
46	Vedtak liste verneverdige.	Forvaltning og politiske vedtak	vår 2022	Kulturadm.Politiske utvalg	
47	Lage plan for skjøtsel av utvalgte kulturminner som del av rullering av handlingsplanen	forvaltning	høst 2022	Kulturadm. Grendeutvalg. Historielag, Politiske utvalg	2
48	Opplæring i bruk av kulturminner som verdiøkning	Kurs. Forvaltning. Samarbeid Nord-Troms?	vår 2023	Kulturadm.Politiske utvalg. Næringsliv. Grunneierorg.	50
49	Seminar. Kulturminner i verdiformidling	Forvaltning. Skoler og barnehager	høst 23	Kulturadm. Oppvekst	15
50	Revisjon kommunedelplanen	forvaltning. Politiske utvalg	2024	Plangruppe	200

Handlingsplanen rullers slik at de gjenværende grendene også får registrert sine kulturminner. Strategidelen legges til grunn for videre rulleringer.

Handlingsplanen rullers slik at de gjenværende grendene også får registrert sine kulturminner. Dette må gjøres slik at om det er mulig, må en prøve å få registrert alle kulturminner ferdig i løpet av 2020. Strategidelen legges til grunn i rulleringsarbeidet.

5.7 Årlig rullering av handlingsprogrammene

Handlingsprogrammene skal rulleres årlig i november. Rulleringen skal sikre at prioriterte tiltak kommer med. Ved rullering av handlingsprogrammene for idrettsanlegg og kulturhus for søknad om spillemidler skal alle søknader som har idrettsfunksjonell godkjenning, prioriteres i handlingsplanen.

Handlingsprogrammet for kulturminner skal sikre at målene for emnet i kommunedelplanen nås. Hele kommunen skal i perioden ha fått registrert og verdivurdert kulturminner.

I tillegg skal en ved rulleringa særlig sikre at kapittel 3 og kapittel 4 blir ivaretatt.

6. Definisjoner

Idrett: Med idrett forstås fysisk aktivitet i form av organisert trening, eller konkurranse i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet: Med fysisk aktivitet forstås egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.

Friluftsliv: Miljøverndepartementet definerer friluftsliv som opphold og fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser

Idrettsanlegg: I spillemiddelfordelingen opererer departementet med følgende klassifisering av idrettsanlegg:

Nærmiljøanlegg er anlegg eller områder tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsaklig beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Anleggene eller områdene skal være fritt allment tilgjengelig for egenorganisert fysisk aktivitet, primært for barn og ungdom, men også for lokalbefolkningen for øvrig.

Ordinære anlegg er de tilskudsberettigete anlegg som fremgår av publikasjonen V-0732 – om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. De ordinære tilskudsberettigede anleggstypene er i hovedsak nært knyttet til konkurranse- og treningsvirksomhet for den organiserte idretten.

Kulturhus er lokaler, bygninger og utearenaer som gir rom for ulik kulturell virksomhet. For eksempel kulturhus, flerbrukslokaler, eller spesiallokaler for kunst og kultur, som bibliotek, bygg for museum eller andre kulturverntiltak, scenekunstlokaler, konsertsal eller formidlingslokaler for billedkunst.

Automatisk fredet kulturminne

Et automatisk fredet kulturminne er et kulturminne som er fredet direkte etter lov, uten særskilt vedtak. Disse kulturminnene er automatisk fredet:

- faste kulturminner fra før 1537

- samiske faste kulturminner eldre enn 100 år
- stående byggverk med erklært opprinnelse fra perioden 1537 – 1649

Fast kulturminne

Betegnelsen brukes om jord- eller stedfaste kulturminner. Funn av gjenstander inngår som deler av et fast kulturminne så lenge de befinner seg i jorda eller under vann.

Fredet kulturminne

Et fredet kulturminne er et kulturminne som myndighetene tillegger så stor verdi at det må bevares for ettertiden. Et fredet kulturminne er automatisk fredet eller vedtaksfredet.

En fredning er den strengeste form for vern. Fredning innebærer at inngrep/endringer må godkjennes av myndighetene. Lovene som benyttes i dag ved fredning av kulturminner, er kulturminneloven og svalbardmiljøloven

Kulturmiljø

Et kulturmiljø er et område der kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. Også naturelementer med kulturhistorisk verdi kan inngå i et kulturmiljø.

Kulturmiljøer kan for eksempel være et byområde, ei setergrend, et fiskevær eller et industriområde med fabrikker og boliger.

Kulturminne

Kulturminner er alle spor etter menneskers liv og virke i vårt fysiske miljø. Begrepet omfatter også steder det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Også naturelementer med kulturhistorisk verdi er kulturminner, eller kan inngå som del av et kulturminne. Kulturminner kan for eksempel være bygninger, hager, gravhauger, helleristninger, båter eller veifar. Disse kan være fra tidligere tider eller fra vår egen tid. Det skiller mellom løse og faste kulturminner

SEFRAK-bygning

Betegnelsen brukes om bygninger som ble registrert i regi av SEFRAK (Sekretariatet for registrering av faste kulturminner) i årene 1975-1995. Registreringene omfatter i prinsippet alle bygninger bygget før 1900, men enkelte områder ble grensen satt noe lenger fram i tid, for eksempel i Finnmark alle bygninger før 1945. Det eneste kriteriet for registrering var antatt alder på bygningen.

Sikring

Sikring innebærer alle tiltak for å beskytte kulturminner og kulturmiljøer mot skade og tap. Sikring kan blant annet dekke istandsetting, vedlikehold og skjøtsel, dokumentasjon og juridiske tiltak.

Sikring kan også skje ved arkeologisk utgravning for å ta vare på kulturminnets kunnskapsverdi.

Sikring kan også bety sikring av viktige arealer til friluftsliv gjennom oppkjøp av friluftsområder til allmennheten.

Skjøtsel

Med skjøtsel menes regelmessige vedlikeholdstiltak, for eksempel vegetasjonspleie, for å ivareta et kulturminne og/eller et kulturmiljø. Vedlikehold av eventuelle skilt, stier og ramper inngår også i skjøtelsbegrepet.

Verdiskaping

Verdiskaping i en bred sammenheng betegner hvordan kulturarven kan aktiviseres som ressurs i arbeidet med å skape både økonomiske, sosiale, kulturelle og miljømessige verdier.

Vernet kulturminne

Et vernet kulturminne er et kulturminne som er vernet ved lov eller andre virkemidler. De viktigste lovene er kulturminneloven, plan- og bygningsloven, kirkeloven, svalbardmiljøloven og naturmangfoldloven.

Andre virkemidler for vern er statlige verneplaner, kirkerundskrivet, avtaler, listeføring, tilskuddsordninger med mer.

Verneverdig kulturminne

Et verneverdig eller bevaringsverdig kulturminne er et kulturminne som har gjennomgått en kulturminnefaglig vurdering og er identifisert som verneverdig. Betegnelsene verneverdig og bevaringsverdig betyr det samme og brukes om hverandre. De mest verneverdige kulturminnene er av nasjonal verdi. Det er først og fremst disse som fredes etter kulturminneloven. Kulturminner kan også ha regional eller lokal verdi. Normalt vil det være kommunene som sikrer vern av slike kulturminner ved hjelp av plan- og bygningsloven. En annen måte å markere at et kulturminne er verneverdig på, er listeføring.

7. Kilder

Lyngen bygdebok Bind 1 og 2. Forfatter Helge Guttormsen
Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet» Publikasjonskode V-0732 fra Kulturdepartementet.
Håndbok for lokal registrering. Riksantikvaren
Forvaltning av automatisk freda samiske bygninger. Sametinget
Sametings melding om areal og miljø.
Kommuneplanens samfunnsdel. Lyngen kommune
Folkehelse 2016. Lyngen kommune

8. Aktuelle nettsteder: www.riksantikvaren.no

<http://kulturminnefondet.no/>
<https://www.landbruksdirektoratet.no/no/miljo-og-okologisk/spesielle-miljotiltak/om-tilskudd-til-spesielle-miljotiltak-i-jordbruket>
<https://www.fortidsminneforeningen.no/kulturminner-for-alle>
www.anleggsregisteret.no
Kystinfo.

9. Vedlegg

- Vedlegg:
- 9.1 Liste over idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og lokale kulturhus
  - 9.2 Liste og kart over registrerte kulturminner i Askeladden
  - 9.3 Friluftskartleggingen
  - 9.4 Liste over høringsinstanser

Prestelvparken skal bli nærmiljøanlegg

Vedlegg 9.1

**IDRETTSS-
ANLEGG**

Navn	Anleggsnr	Byggeår	Kategori	Type	Status	Eier
Bygdetun grendehus	Ø33000 Ø	Ø84-85 og 88	Kulturbygg	Lekehøkkulturbygg	Eksteriende	Lenangssyrø Ø
Eidebakken skole ballbinge	Ø3300 Ø09	2017	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksteriende	Lyngen kommune
Eidebakken skole ballgøkke	Ø3300 Ø30	Ø84	Aktivitetsanlegg	Ballgøkke	Eksteriende	Lyngen kommune
Eidebakken skole garderobe/anlegg	Ø3300 Ø05	2011	Diverse anlegg	Udefinert	Eksteriende	Lyngen kommune
Eidebakken skole gymnastikkal	Ø3300 Ø06	2012	Aktivitetsanlegg	Gymnastikkal	Eksteriende	Lyngen kommune
Eidebakken skole gymnastikkal	Ø3300 Ø302	Ø84	Aktivitetsanlegg	Gymnastikkal	Eksteriende	Lyngen kommune
Eidebakken skole svømmeanlegg	Ø3300 Ø01	2017	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng	Planlagt	Lyngen kommune
Folketsti Jægervatnet	Ø3300 Ø702	2004	Fotball	Tursti	Eksteriende	Hebelaget Varren
Furufjæren ballbinge	Ø3300 Ø703	2004	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksteriende	Lyngen kommune
Furufjæren kunstgress	Ø3300 Ø202	2003 Ø2- Ø3	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane	Eksteriende	Lyngen kommune
Furufjæren lysløype	Ø3300 Ø101	Ø68-70 Ø7	Stianlegg	Skøyte	Eksteriende	Furufjæren Ø
Furufjæren miljøpark	Ø3300 Ø700	2010	Aktivitetsanlegg	Øke smøkanlegg	Eksteriende	Furufjæren bygdeutvalg
Furufjæren småbåthavn	Ø3300 Ø340	Ø75	Fotball	Småbåthavn	Eksteriende	Furufjæren Småbåtforening
Furustua Al	Ø3300 Ø204	Ø90- Ø3	Kulturbygg	Kulturbygg - Andre lokaler	Eksteriende	Furufjæren Ø
Gamle kirkeveien Rottenyik	Ø3300 Ø302	Ø47	Fotball	Tursti	Eksteriende	Rottenyik bygdeleg
Gamslett friluftspark	Ø3300 Ø702	Ø59-20 Ø0	Aktivitetsanlegg	Øke smøkanlegg	Planlagt	Svenstø utvidingsleg
Geitnes fotballbane, kunstgress	Ø3300 Ø070	Ø59-20 Ø0	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane	Eksteriende	Lyngen kommune
Geitnes idretts- og friluftspark - aktivitetsløype, delanlegg	Ø3300 Ø402	2012-14	Aktivitetsanlegg	Øke smøkanlegg	Eksteriende	Lyngen Kames Ø
Geitnes idretts- og friluftspark - friluftrett, bueskytebane, nm	Ø3300 Ø403	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Øke smøkanlegg	Planlagt	Lyngen Kames Ø
Geitnes idretts- og friluftspark - papahuk	Ø3300 Ø740	2010-12	Aktivitetsanlegg	Øke smøkanlegg	Eksteriende	Lyngen Kames Ø
Geitnes idretts- og friluftspark, ulike smøkanlegg	Ø3300 Ø402	Ø71	Fotball	Dagsthytter	Revis	Lyngseldet Hytteforening
Gierdassbuhytta	Ø3300 Ø440	Ø88	Fotball	Dagsthytter	Eksteriende	Koppangen-Sønnevik bygdeleg
Goalbarriehytta	Ø3300 Ø001	Ø88	Stianlegg	Skøyte	Eksteriende	Jægervatn Ø
Jægervatn lysløype	Ø3300 Ø478	Ø47	Fotball	Fruktområde	Urealisert	
Jægervatn turområde	Ø3300 Ø730	2010	Aktivitetsanlegg	Øke smøkanlegg	Eksteriende	Jægervatn Ø
Jægervatnet nærmiljøanlegg	Ø3300 Ø703	Ø67-20 Ø5	Øretthushus	Øretthushus	Eksteriende	Lyngen Kames Ø
Karnes fotballanlegg idrettshus	Ø3300 Ø702	Ø81-Ø3	Fotballanlegg	Fotball grusbane	Eksteriende	Lyngen Kames Ø
Karnes fotballanlegg, grus	Ø3300 Ø301	Ø47	Fotball	Fruktområde	Eksteriende	Lyngen kommune
Karnes turløype	Ø3300 Ø350		Aktivitetsanlegg	Ønders smøkanlegg	Planlagt	Lyngen kommune
Kngtella barnehage	Ø3300 Ø370	Ø75	Fotball	Dagsthytter	Eksteriende	Kvalvikdalen Hytteforening
miniklatrelunge	Ø3300 Ø400	Ø47	Fotball	Fruktområde definent	Urealisert	
Kvalvikhytta	Ø3300 Ø250	2010	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksteriende	Lyngen kommune
Lattervika turområde	Ø3300 Ø251	2017-18	Øretthushus	Øretthushus, Ben	Planlagt	Lyngen kommune
Lenangen skole - ballbinge	Ø3300 Ø250	?	Aktivitetsanlegg	Gymnastikkal	Eksteriende	Lyngen kommune
Lenangen skole - flerbrukshall	Ø3300 Ø252	2017-18	Kulturbygg	Lekehøkkulturbygg	Planlagt	Lyngen kommune
Lenangen skole - gymnastikkal	Ø3300 Ø250	?	Aktivitetsanlegg	Gymnastikkal	Eksteriende	Lyngen kommune
Lenangen skole - kulturbygg	Ø3300 Ø252	2017-18	Kulturbygg	Lekehøkkulturbygg	Planlagt	Lyngen kommune
Lenangen skole - svømmehall	Ø3300 Ø250	Ø77	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng	Eksteriende	Lyngen kommune
Lenangen skole juniorklatrelunge	Ø3300 Ø250	?	Aktivitetsanlegg	Ønders smøkanlegg	Planlagt	Lyngen kommune
Lenangen skole klatrelunge	Ø3300 Ø250	2010-18	Aktivitetsanlegg	Ønders smøkanlegg	Planlagt	Lyngen kommune
Lenangen skole nærmiljøanlegg	Ø3300 Ø250	2003	Aktivitetsanlegg	Øke smøkanlegg	Eksteriende	Lyngen kommune
Lenangen skole senioreklatrelunge	Ø3300 Ø250	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Ønders smøkanlegg	Planlagt	Lyngen kommune
Lenangen skole, delanlegg for friluftrett	Ø3300 Ø250	2003	Øretthushus	Øretthushus	Eksteriende	Lyngen kommune
Lenangen skole, skiløipe	Ø3300 Ø250	Ø99	Aktivitetsanlegg	Stianlegg	Eksteriende	Lyngen kommune
Lenangssyrø fotballanlegg	Ø3300 Ø200	Ø51-Ø5	Fotballanlegg	Fotball grusbane	Eksteriende	Lenangssyrø Ø
Lenangssyrø fotballanlegg, lagerbygg	Ø3300 Ø202	Ø95	Øretthushus	Lagerbygg (Øke spee)	Eksteriende	Lenangssyrø Ø
Lenangssyrø nærmiljøanlegg, ballbinge	Ø3300 Ø200	2004-Ø5	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksteriende	Lenangssyrø Ø
Lyngen skyteanlegg - garderobe og teori-/aktivitetsrom	Ø3300 Ø200	2010	Øretthushus	Garderobebygg	Planlagt	Lyngen skytterlag
Lyngen skyteanlegg Eidebakken skytterhus	Ø3300 Ø200	Ø77	Øretthushus	Øretthushus	Eksteriende	Lyngen skytterlag
Lyngen skyteanlegg innendørsbane, Eideba	Ø3300 Ø200	2002	Skyteanlegg	Skytebane (Øne)	Eksteriende	Lyngen skytterlag
Lyngen skyteanlegg, 200m	Ø3300 Ø200	2001	Skyteanlegg	Skytebane 200m	Eksteriende	Lyngen skytterlag
Lyngen skyteanlegg, 100m Eidebakken	Ø3300 Ø200	2001	Skyteanlegg	Skytebane 100m	Eksteriende	Lyngen skytterlag
Lyngenhallen	Ø3300 Ø540	Ø96-Ø7	Fotballanlegg	Fotball Treningshall 70x50	Eksteriende	Lyngen kommune
Lyngenhallen	Ø3300 Ø542	Ø96	Øretthushus	Øretthushus	Eksteriende	Lyngen kommune
Lyngenhallen klatrevegg	Ø3300 Ø540	Øskott 2017	Diverse anlegg	Klatreanlegg (Ønders)	Planlagt	Lyngen kommune
Lyngsalpan gjetterbu Kvalvikfjellet	Ø3300 Ø202	2005	Fotball	Øvsmattingshytte	Planlagt	Lyngsalpan Gjetterbu
Lyngsdalen nærmiljøanlegg o-kart	Ø3300 Ø670	2008	Kart	Ørienteeringskart	Eksteriende	Furufjæren bygdeutvalg
Lyngsdalen skole gymnastikkal	Ø3300 Ø700	Ø84	Aktivitetsanlegg	Gymnastikkal	Eksteriende	Lyngen kommune
Lyngsdalen Skole, nærmiljøanlegg	Ø3300 Ø702	Ø99	Aktivitetsanlegg	Øke smøkanlegg	Urealisert	
Lyngsdalen turløype	Ø3300 Ø230	Ø47	Fotball	Tursti	Eksteriende	Furufjæren Ø
Lyngsdalshytta	Ø3300 Ø550	Ø96	Fotball	Dagsthytter	Eksteriende	Lyngsdalshytta AL
Lyngseldet alpinanlegg	Ø3300 Ø01	Ø81-Ø8	Stianlegg	Alpinanlegg	Eksteriende	Lyngseldet Alpinklubb
Lyngseldet lysløype	Ø3300 Ø01	Ø71-2008	Stianlegg	Skøyte	Eksteriende	Lyngen kommune
Lyngseldet lysløype lager	Ø3300 Ø02	Ø95	Øretthushus	Lagerbygg (Øke spee)	Eksteriende	Lyngen kommune
Lyngseldet nær-o-kart	Ø3300 Ø201	2008-13	Kart	Ørienteeringskart	Eksteriende	Troms orienteringskrets
Lyngseldet småbåthavn	Ø3300 Ø201	Ø48	Fotball	Småbåthavn	Eksteriende	Lyngseldet Båtforening
Lyngstua kunstgressbane	Ø3300 Ø103	2010	Fotballanlegg	Fotball kunstgressbane	Eksteriende	Lyngen kommune
Lyngstua sp.kl. fotballanl. grusbane	Ø3300 Ø101	Ø80-Ø5	Fotballanlegg	Fotball grusbane	Eksteriende	Lyngstua SK
Lyngstua sp.kl. klubbhus	Ø3300 Ø102	Ø82	Øretthushus	Øretthushus	Eksteriende	Lyngstua SK
Lyngstua turområde	Ø3300 Ø101	Ø47	Fotball	Fruktområde definent	Urealisert	Lyngen kommune
Nord-Lenangen ballbinge	Ø3300 Ø600	2007	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksteriende	ØL Vaggas
Nord-Lenangsbøtn turområde	Ø3300 Ø510	Ø47	Fotball	Fruktområde definent	Urealisert	Lyngen kommune
Oksvik skole ballbinge	Ø3300 Ø304	2008	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksteriende	Lyngen kommune
Oksvik skole ballgøkke 2	Ø3300 Ø303	Ø61	Aktivitetsanlegg	Ballgøkke	Eksteriende	Lyngen kommune
Oksvik skole gymnastikkal	Ø3300 Ø301	Ø87	Aktivitetsanlegg	Gymnastikkal	Eksteriende	Lyngen kommune
Ørnes turløype	Ø3300 Ø301	Ø92	Fotball	Tursti	Eksteriende	Ørnes Vel
Ørneshytta	Ø3300 Ø602	Ø92	Fotball	Dagsthytter	Eksteriende	Ørnes Vel
Polleidet fotballanlegg idrettshus	Ø3300 Ø03	Ø50-Ø8	Øretthushus	Øretthushus	Eksteriende	Lyngen/Karnes Ø
Polleidet fotballanlegg, grusbane	Ø3300 Ø02	Ø75	Fotballanlegg	Fotball grusbane	Eksteriende	Lyngen/Karnes Ø
Polleidet gressbane	Ø3300 Ø01	Ø50-Ø6	Fotballanlegg	Fotball gressbane	Eksteriende	Lyngen/Karnes Ø
Polleidet idrettshus, innendørs skytebane 25m	Ø3300 Ø04	Ø81	Skyteanlegg	Skytebane (Øne)	Øke Øretthushus	Lyngen/Karnes Ø
Polleidet lysløype	Ø3300 Ø01	Ø82	Stianlegg	Skøyte	Eksteriende	Lyngen/Karnes Ø
Polleidet Øideanlegg	Ø3300 Ø70	Ø97	Hestesportanlegg	RØebane	Eksteriende	Solvik Gård
Pollen småbåthavn	Ø3300 Ø501	Ø84	Fotball	Småbåthavn	Eksteriende	Pollen Småbåtforening
Prestelvparken nærmiljøanlegg	Ø3300 Ø501	2003-Ø7	Fotball	Fruktområde	Eksteriende	Lyngen Hagelag
Prestelvparken nord	Ø3300 Ø500	Ø96-Ø7	Fotball	Fruktområde	Eksteriende	Lyngen kommune
Prestesommerste ballbinge	Ø3300 Ø70	2008	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksteriende	Lyngen kommune
Rendalen turområde	Ø3300 Ø490	Ø47	Fotball	Fruktområde definent	Urealisert	Lyngen kommune
Rødtoppen barnehage akebakke	Ø3300 Ø500	2004	Aktivitetsanlegg	Akeanlegg	Eksteriende	Lyngen kommune
Rødtoppen	Ø3300 Ø701	2013	Fotball	Øvsmattingshytte	Eksteriende	Lyngseldet Hytteforening

Rødtoppen barnehage akebakke	1938005901	2004	Aktivitetsanlegg	Akeanlegg	Eksisterende	Lyngen kommune
Rørneshytta	1938007701	2013	Friluftsliv	Ovemattingshytte	Eksisterende	Lyngseidet Hytteforening
Russedalen turområde	1938005001	1947	Friluftsliv	Friluftsliv ikke definert	Urealisert	
Skihytta Lyngseidet	1938004001	1964	Friluftsliv	Dagsturhytter	Eksisterende	Lyngseidet Hytteforening
Skihytta Lyngseidet tursti	1938004003	1964	Friluftsliv	Tursti	Eksisterende	Lyngseidet Hytteforening
Sør-Lenangen barnehage	1938006001	2012	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg	Planlagt	Lyngen kommune
Flerbruksområde						
Sør-Lenangen lysløype	1938007701	1980-91	Skianlegg	Skiløype	Eksisterende	Sør-Lenangen Grendelag
Sør-lenangsbotn turområde	1938005201	1947	Friluftsliv	Friluftsliv ikke definert	Urealisert	Lyngen kommune
Storskogen miniklatrejungel	1938008401	2013	Aktivitetsanlegg	Utendørs klatreanlegg	Eksisterende	Furuflaten bygdeutvalg
Svensby o-kart	1938004602	1994	Kart	Orienteringskart	Eksisterende	U.L.Trollvasstind
Tindevangen ungdomshus	1938003103	1960-2001	Kulturbygg	Lokalt kulturbygg	Eksisterende	U.L.Trollvasstind
Trollhytta	1938004601	1988	Friluftsliv	Dagsturhytter	Eksisterende	U.L.Trollvasstind
Trollhytta turstier	1938006901	2008	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg	Eksisterende	Svensby utviklingslag
Trollhytta uteområde	1938008001	2012	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg	Planlagt	U.L.Trollvasstind
Trollvasstind balløkke	1938003101	1993-2001	Aktivitetsanlegg	Balløkke	Eksisterende	U.L.Trollvasstind
Trollvasstind Folk i form løype	1938003102	1993	Friluftsliv	Tursti	Eksisterende	U.L.Trollvasstind
Tyttebærdalen turområde	1938004501	1947	Friluftsliv	Friluftsområde	Urealisert	Lyngen kommune
Vartohytta	1938004301	1984	Friluftsliv	Dagsturhytter	Eksisterende	Rotte+B13:108nvik bygde
Andre ikke registrert i idrettsanleggsregisteret:						
Rottenvik grendehus						Rotenvik grendelag
Stelen-Lysverkdammen tursti						Grunneierlaget Oksen

Eksisterende nærmiljøanlegg pr juni 2017

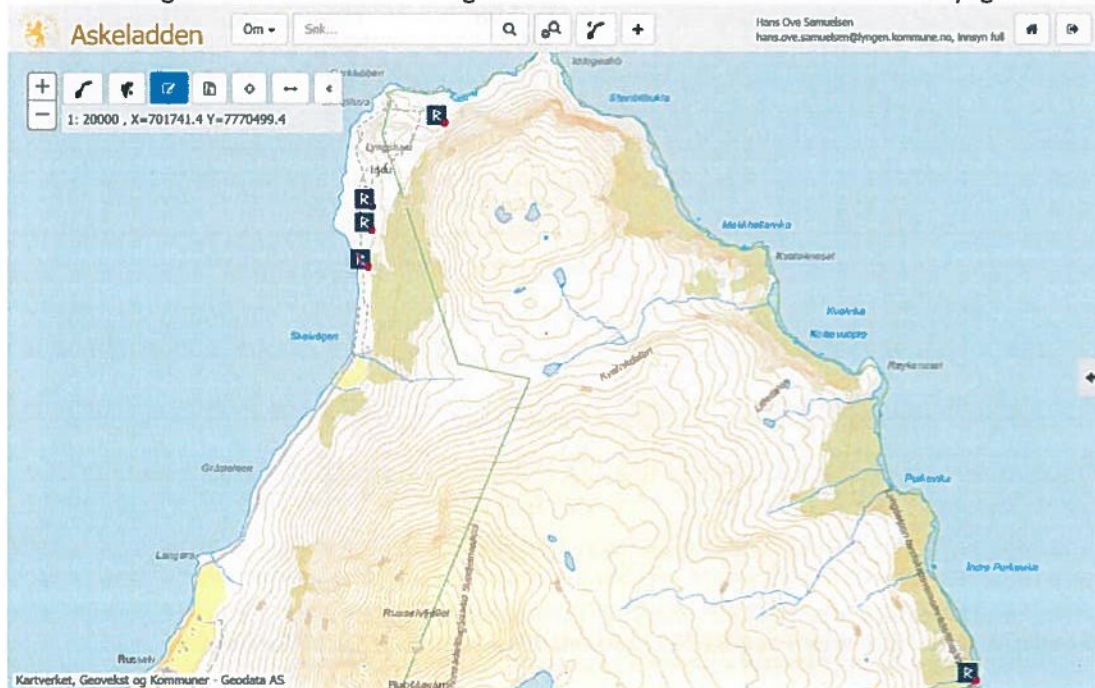
Navn	Anleggsnr	Kommun	Kategori	Type	Status
Eidebakken skole balløkke	1938003301	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Balløkke	Eksisterende
Folkesti Jægervatnet	1938004702	LYNGEN	Friluftsliv	Tursti	Eksisterende
Furuflaten ballbinge	1938002703	2003	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksisterende
Furuflaten miljøpark	1938007601	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg	Eksisterende
Gamle kirkeveien Rottenvik	1938004302	LYNGEN	Friluftsliv	Tursti	Eksisterende
Geitnes idretts- og friluftspark	1938007402	2014	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg	Eksisterende
Geitnes idretts- og friluftspark, ulike småanlegg	1938007401	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg	Eksisterende
Jægervatnet nærmiljøanlegg	1938007301	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg	Eksisterende
Lenangen skole - ballbinge	1938002503	2016	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksisterende
Lenangen skole nærmiljøanlegg	1938002506	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg	Eksisterende
Lenangen skole, skileik	1938002504	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Skileikanlegg	Eksisterende
Lenangøyra nærmiljøanlegg, ballbinge	1938003203	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksisterende
Lyngsdalen nærmiljøanlegg o-kart	1938006701	LYNGEN	Kart	Orienteringskart	Eksisterende
Lyngsdalen turløype	1938002301	LYNGEN	Friluftsliv	Tursti	Eksisterende
Lyngseidet nær-o-kart	1938008201	2013	Kart	Orienteringskart	Eksisterende
Nord-Lenangen ballbinge	1938006601	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksisterende
Oksvik skole ballbinge	1938003004	2007	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksisterende

Øksvik skole balløkke 2	1938003003	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Balløkke	Eksisterende
Ørnes turløype	1938003601	LYNGEN	Friluftsliv	Tursti	Eksisterende
Prestelvparken nærmiljøanlegg	1938005801	2017	Friluftsliv	Friluftsområde	Eksisterende
Prestelvparken nord	1938005601	LYNGEN	Friluftsliv	Friluftsområde	Eksisterende
Prestesommarsete ballbinge	1938007101	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Eksisterende
Rødtoppen barnehage akebakke	1938005901	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Akeanlegg	Eksisterende
Storskogen miniklatrejungel	1938008401	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Utendørs klatreanlegg	Eksisterende
Trollhytta turstier	1938006901	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Ulike småanlegg	Eksisterende
Trollvasstind balløkke	1938003101	LYNGEN	Aktivitetsanlegg	Balløkke	Eksisterende
Trollvasstind Folk i form løype	1938003102	LYNGEN	Friluftsliv	Tursti	Eksisterende

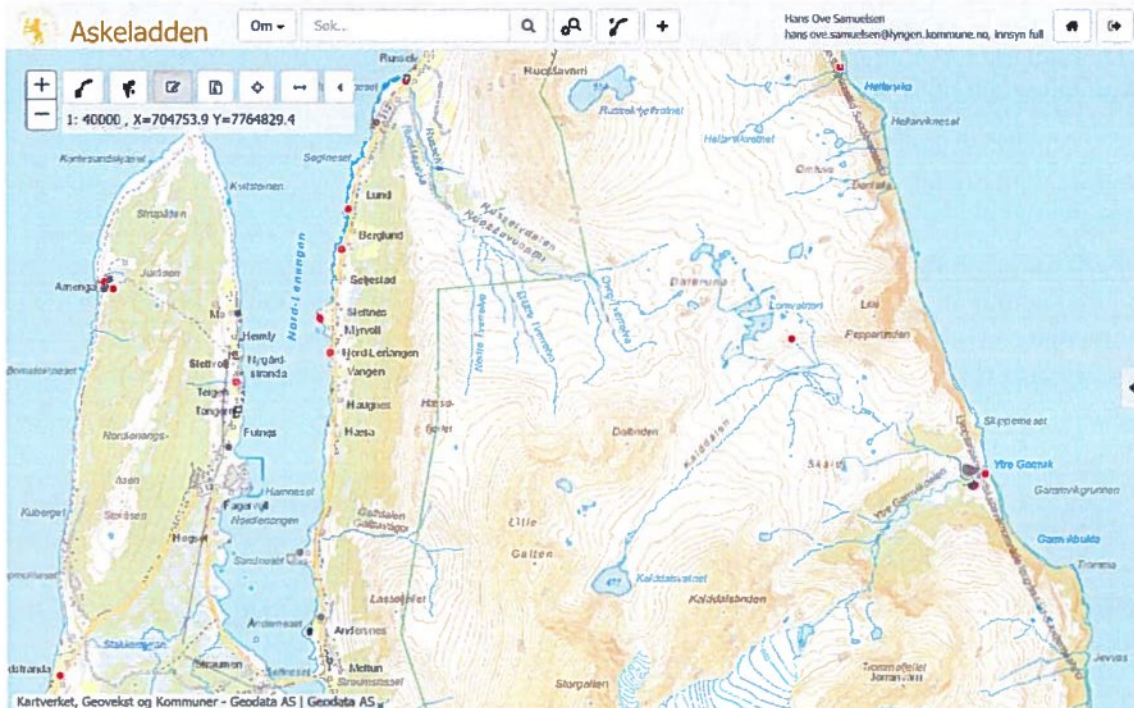
Søknader 2017 spillemidler						
Navn	Anleggsnummer		søker	Eier		
Prestelvparken sør, prosjekt 2	1938005801		nærmiljøanlegg Lyngen Hagelag			innvilget
Prestelvparken nord prosjekt 1	1938005601		nærmiljøanlegg Lyngen kommune			
Lyngstuva kunstgressbane	1938002103		Kommuneanlegg Lyngstuva sk	Lyngstuva sk	delvis innvilget	
Lyngenhallen klatrevegg	1938005403		Kommuneanlegg Lyngen kommune			innvilget
Lenangen skole-flerbrukshall	1938002511		Kommuneanlegg Lyngen kommune			
Eidebakken svømmehall	1938001601		Svømmebasseng Lyngen kommune			
Lenangen skole, kulturhus	1938002512		kulturhus Lyngen kommune			

Vedlegg 9.2

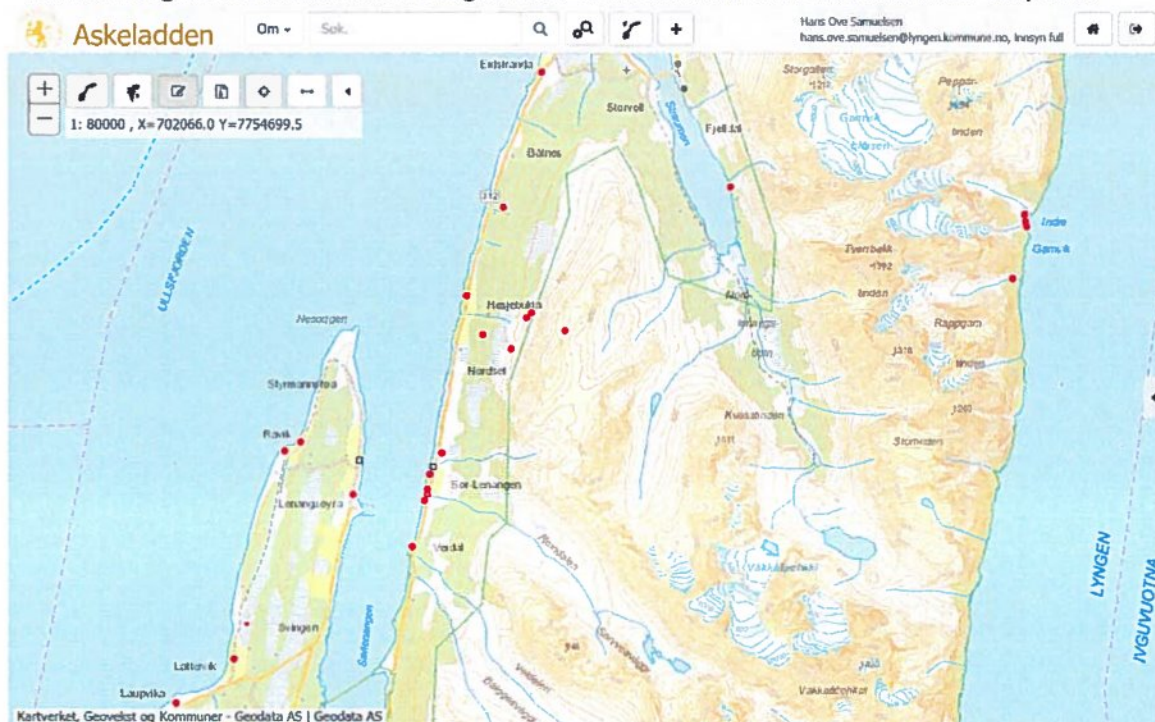
Kart med registrerte kulturminner i august 2017 i Askeladden i området Russelv Lyngstuva:

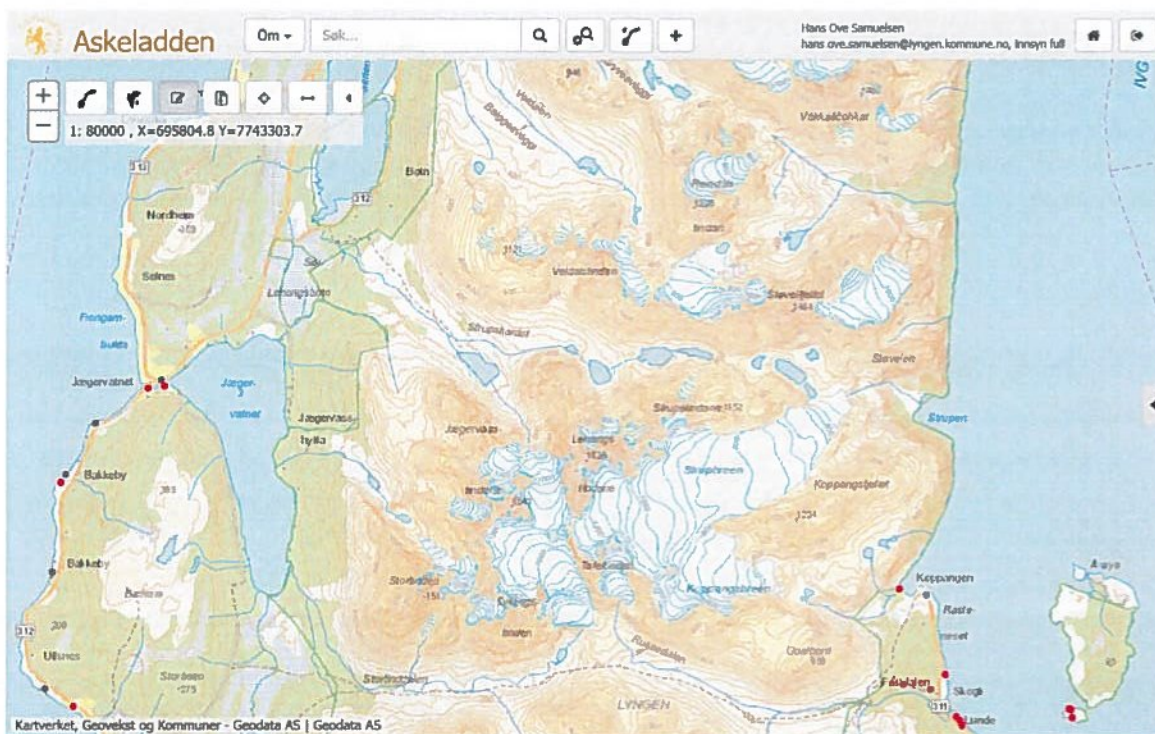
Kart med registrerte kulturminner i august 2017 i Askeladden i området Russelv-Eidstranda:

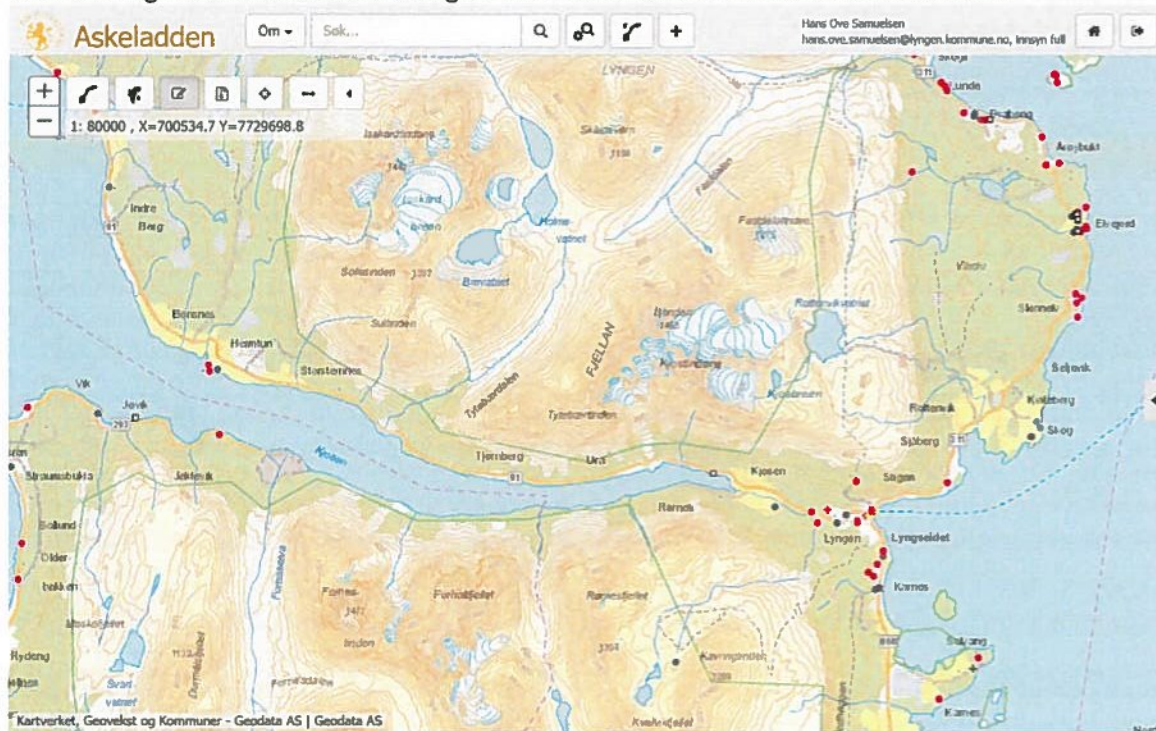
Kart med registrerte kulturminner i august 2017 i Askeladden i området Eidstranda -Laupvika:

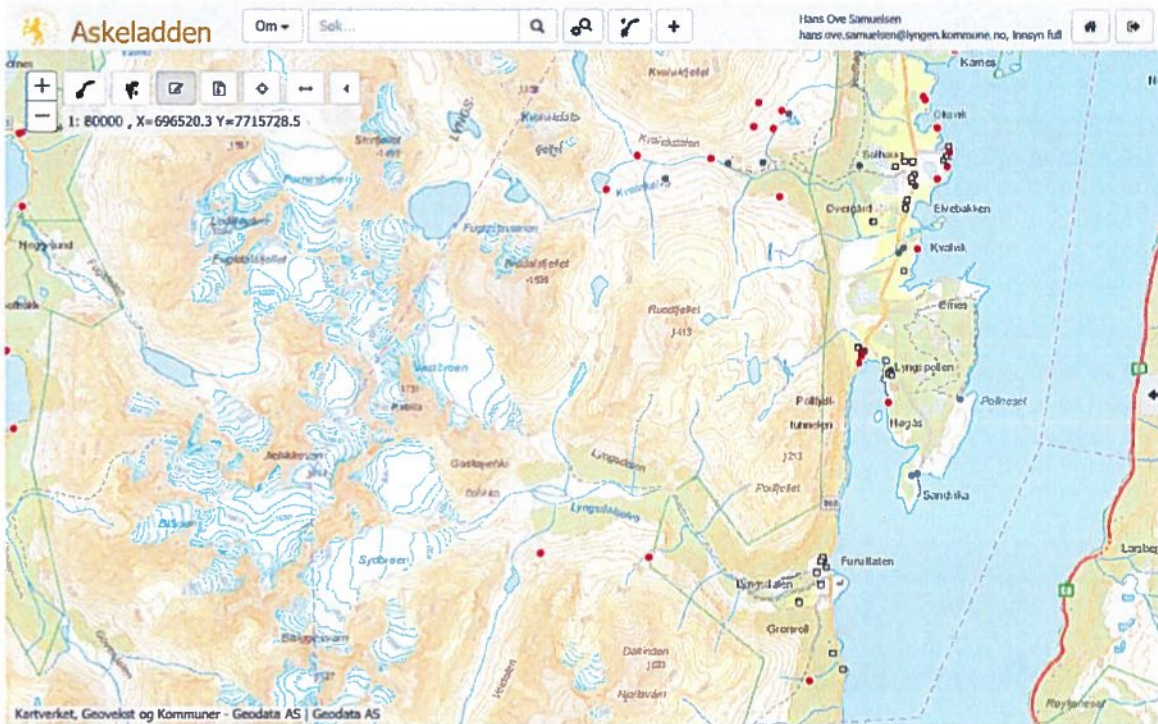
Kart med registrerte kulturminner i august 2017 i Askeladden i området Laupvika-Ullsnes:

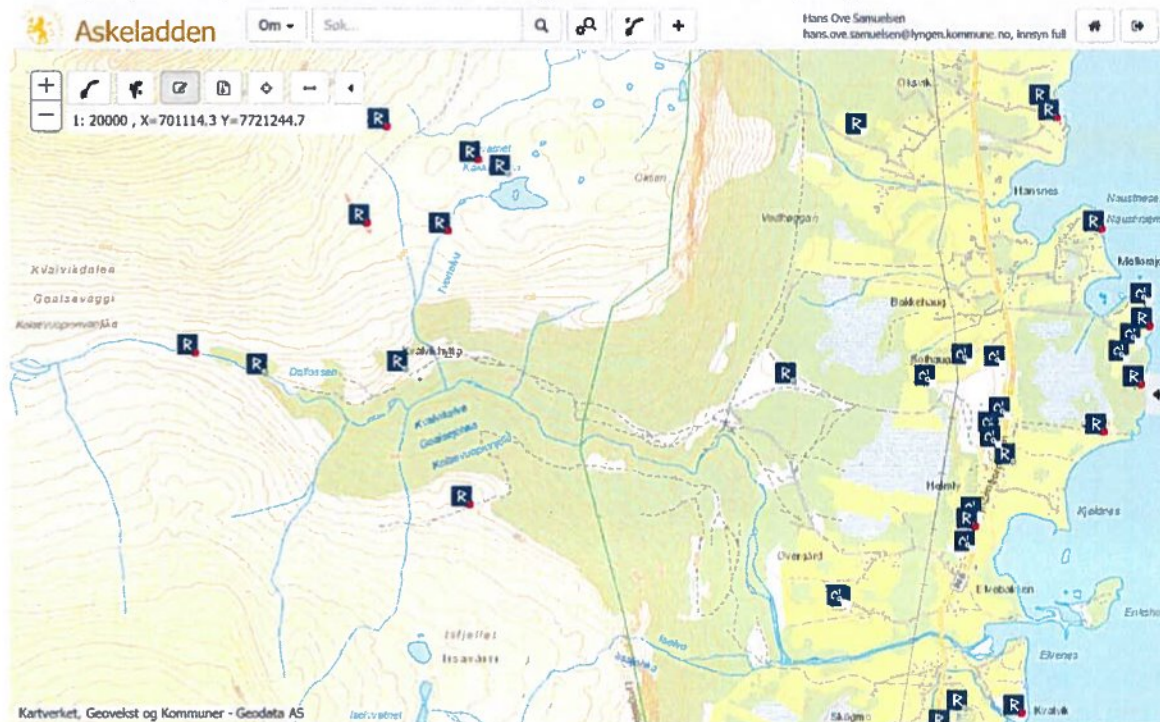
Kart med registrerte kulturminner i august 2017 i Askeladden i området Ullsnes-Karnes:

Kart med registrerte kulturminner i august 2017 i Askeladden i området Karnes-grens mot Storfjord:

Eksempel på kartsymboler for kulturminner registrert i Kulturminnesøk og Askeladden.

Symbolene viser fredet kulturminne og registrert kulturminne.

Vedlegg 9.2 Kulturminner i Askeladden Eksempler på 180 av over 600 kulturminner

Liste over kulturminner registrert i Askeladden

Type	KulturminneID	Lokalitet	LokSysID	Enkel	EnkHard	Komm	Art (Lok)
Lokalitet	8427	8427				1938	Båtstø-anlegg
Enkelminne	8427-1	8427	400719	1	False		
Enkelminne	8427-2	8427	400719	2	False		
Lokalitet	8462	8462				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkelminne	8462-1	8462	400732	1	False		
Enkelminne	8462-2	8462	400732	2	False		
Enkelminne	8462-3	8462	400732	3	False		
Enkelminne	8462-4	8462	400732	4	False		
Kulturminne	9068-1	9068	14737	1	True	1938	Bosetning-aktivitetsområde
Lokalitet	9070	9070				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkelminne	9070-1	9070	400933	1	False		
Enkelminne	9070-2	9070	400933	2	False		
Enkelminne	9070-3	9070	400933	3	False		
Enkelminne	9070-4	9070	400933	4	False		
Enkelminne	9070-5	9070	400933	5	False		
Enkelminne	9070-6	9070	400933	6	False		
Enkelminne	9070-7	9070	400933	7	False		
Enkelminne	9070-8	9070	400933	8	False		
Enkelminne	9070-9	9070	400933	9	False		
Lokalitet	9073	9073				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkelminne	9073-1	9073	400934	1	False		
Enkelminne	9073-2	9073	400934	2	False		
Enkelminne	9073-3	9073	400934	3	False		
Kulturminne	9074-1	9074	14753	1	True	1938	Bosetning-aktivitetsområde
Lokalitet	9075	9075				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkelminne	9075-1	9075	400935	1	False		
Enkelminne	9075-2	9075	400935	2	False		
Lokalitet	9076	9076				1938	Bosetning-aktivitetsområde

Enkeltminne	9073-3	9073	400934	3	False		
Kulturminne	9074-1	9074	14753	1	True	1938	Bosetning-aktivitetsområde
Lokalitet	9075	9075				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	9075-1	9075	400935	1	False		
Enkeltminne	9075-2	9075	400935	2	False		
Lokalitet	9076	9076				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	9076-1	9076	400936	1	False		
Enkeltminne	9076-2	9076	400936	2	False		
Enkeltminne	9076-3	9076	400936	3	False		
Enkeltminne	9076-4	9076	400936	4	False		
Lokalitet	9077	9077				1938	Gravfelt
Enkeltminne	9077-1	9077	400937	1	False		
Enkeltminne	9077-2	9077	400937	2	False		
Enkeltminne	9077-3	9077	400937	3	False		
Enkeltminne	9077-4	9077	400937	4	False		
Lokalitet	9078	9078				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	9078-1	9078	400938	1	True		
Enkeltminne	9078-2	9078	400938	2	True		
Enkeltminne	9078-3	9078	400938	3	True		
Enkeltminne	9078-4	9078	400938	4	True		
Enkeltminne	9078-5	9078	400938	5	True		
Enkeltminne	9078-6	9078	400938	6	True		
Lokalitet	9079	9079				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	9079-1	9079	400939	1	False		
Enkeltminne	9079-2	9079	400939	2	False		
Enkeltminne	9079-3	9079	400939	3	False		
Enkeltminne	9079-4	9079	400939	4	False		0
Enkeltminne	9079-5	9079	400939	5	False		
Enkeltminne	9079-6	9079	400939	6	False		
Enkeltminne	9079-7	9079	400939	7	False		
Enkeltminne	9079-8	9079	400939	8	False		
Enkeltminne	9079-9	9079	400939	9	False		
Lokalitet	9080	9080				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	9080-1	9080	400940	1	False		

Enkeltminne	9080-10	9080	400940	10	False		
Enkeltminne	9080-2	9080	400940	2	False		
Enkeltminne	9080-3	9080	400940	3	False		
Enkeltminne	9080-4	9080	400940	4	False		
Enkeltminne	9080-5	9080	400940	5	False		
Enkeltminne	9080-6	9080	400940	6	False		
Enkeltminne	9080-7	9080	400940	7	False		
Enkeltminne	9080-8	9080	400940	8	False		
Enkeltminne	9080-9	9080	400940	9	False		
Kulturminne	9081-1	9081	14789	1	True	1938	Bosetning-aktivitetsområde
Kulturminne	9082-1	9082	14790	1	True	1938	Innskrift/ristning
Lokalitet	9084	9084				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	9084-1	9084	400941	1	False		
Enkeltminne	9084-2	9084	400941	2	False		
Lokalitet	9085	9085				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	9085-1	9085	400942	1	False		
Enkeltminne	9085-2	9085	400942	2	False		
Enkeltminne	9085-3	9085	400942	3	False		
Kulturminne	15474-1	15474	29024	1	True	1938	Bosetning-aktivitetsområde
Kulturminne	17907-1	17907	34571	1	True	1938	Bosetning-aktivitetsområde

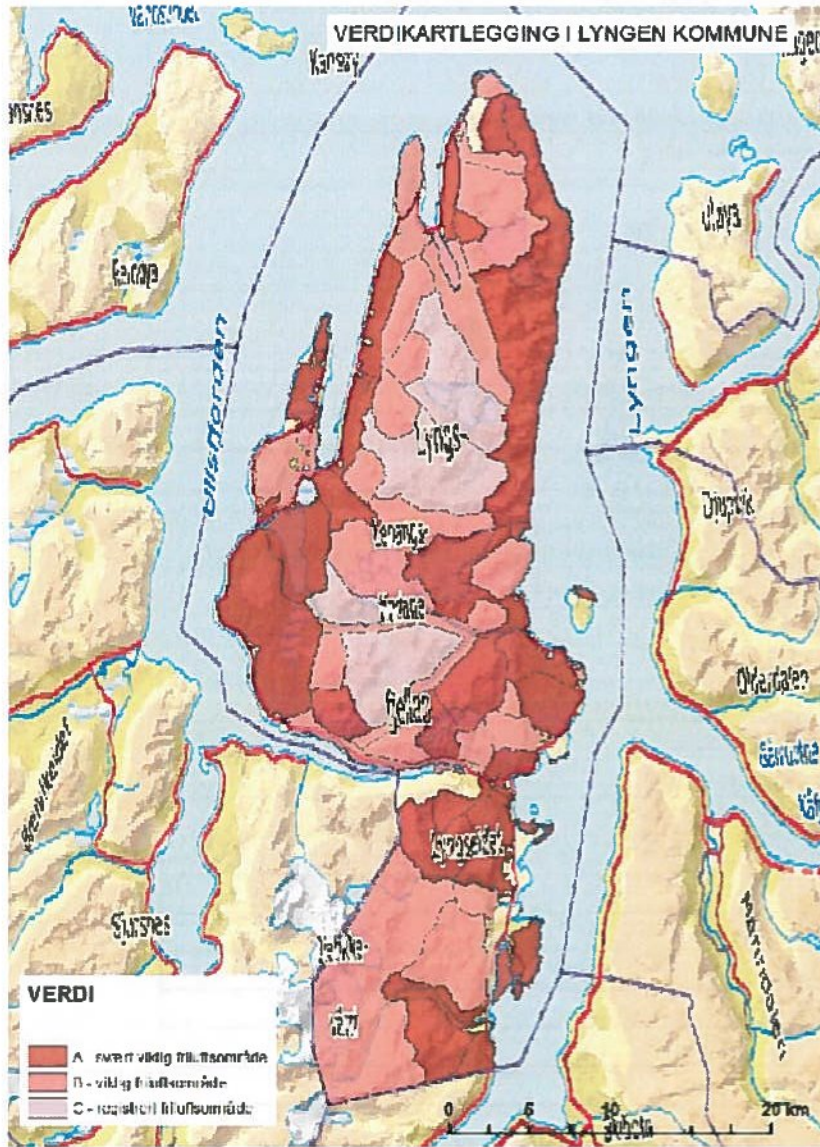
Lokalitet	18619	18619				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	18619-1	18619	403477	1	False		
Enkeltminne	18619-2	18619	403477	2	False		
Kulturminne	18866-1	18866	36819	1	True	1938	Bosetning-aktivitetsområde
Kulturminne	18867-1	18867	36820	1	True	1938	Røysfelt
Lokalitet	18869	18869				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	18869-1	18869	403572	1	False		
Enkeltminne	18869-2	18869	403572	2	False		
Enkeltminne	18869-3	18869	403572	3	False		
Lokalitet	18870	18870				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	18870-1	18870	403573	1	False		
Enkeltminne	18870-2	18870	403573	2	False		
Enkeltminne	18870-3	18870	403573	3	False		
Enkeltminne	18870-4	18870	403573	4	False		
Enkeltminne	18870-5	18870	403573	5	False		
Lokalitet	18871	18871				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	18871-1	18871	403574	1	False		
Enkeltminne	18871-2	18871	403574	2	False		
Enkeltminne	18871-3	18871	403574	3	False		
Enkeltminne	18871-4	18871	403574	4	False		
Enkeltminne	18871-5	18871	403574	5	False		
Enkeltminne	18871-6	18871	403574	6	False		
Lokalitet	18872	18872				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	18872-1	18872	403575	1	False		
Enkeltminne	18872-2	18872	403575	2	False		
Kulturminne	18873-1	18873	36838	1	True	1938	Bosetning-aktivitetsområde
Lokalitet	18874	18874				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	18874-1	18874	403576	1	False		
Enkeltminne	18874-2	18874	403576	2	False		
Enkeltminne	18874-3	18874	403576	3	False		

Lokalitet	27953	27953				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	27953-1	27953	405905	1	False		
Enkeltminne	27953-10	27953	405905	10	False		
Enkeltminne	27953-11	27953	405905	11	False		
Enkeltminne	27953-12	27953	405905	12	False		
Enkeltminne	27953-13	27953	405905	13	False		
Enkeltminne	27953-14	27953	405905	14	False		
Enkeltminne	27953-15	27953	405905	15	False		
Enkeltminne	27953-2	27953	405905	2	False		
Enkeltminne	27953-3	27953	405905	3	False		
Enkeltminne	27953-4	27953	405905	4	False		
Enkeltminne	27953-5	27953	405905	5	False		
Enkeltminne	27953-6	27953	405905	6	False		
Enkeltminne	27953-7	27953	405905	7	False		
Enkeltminne	27953-8	27953	405905	8	False		
Enkeltminne	27953-9	27953	405905	9	False		
Kulturminne	28901-1	28901	60500	1	True	1938	Bosetning-aktivitetsområde
Lokalitet	28902	28902				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	28902-1	28902	406229	1	False		
Enkeltminne	28902-10	28902	406229	10	False		
Enkeltminne	28902-2	28902	406229	2	False		
Enkeltminne	28902-3	28902	406229	3	False		
Enkeltminne	28902-4	28902	406229	4	False		
Enkeltminne	28902-5	28902	406229	5	False		
Enkeltminne	28902-6	28902	406229	6	False		0
Enkeltminne	28902-7	28902	406229	7	False		
Enkeltminne	28902-8	28902	406229	8	False		
Enkeltminne	28902-9	28902	406229	9	False		
Kulturminne	28903-1	28903	60511	1	True	1938	Bosetning-aktivitetsområde
Lokalitet	28906	28906				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	28906-1	28906	406230	1	False		
Enkeltminne	28906-2	28906	406230	2	False		
Lokalitet	28908	28908				1938	Bosetning-aktivitetsområde

Enkeltminne	28908-1	28908	406231	1	True		
Enkeltminne	28908-2	28908	406231	2	True		
Enkeltminne	28908-3	28908	406231	3	True		
Enkeltminne	28908-4	28908	406231	4	True		
Enkeltminne	28908-5	28908	406231	5	True		
Enkeltminne	28908-6	28908	406231	6	True		
Enkeltminne	28908-7	28908	406231	7	True		
Enkeltminne	28908-8	28908	406231	8	True		
Enkeltminne	28908-9	28908	406231	9	True		
Lokalitet	28909	28909				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	28909-1	28909	406232	1	False		
Enkeltminne	28909-2	28909	406232	2	False		
Enkeltminne	28909-3	28909	406232	3	False		
Lokalitet	28910	28910				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	28910-1	28910	406233	1	False		
Enkeltminne	28910-2	28910	406233	2	False		
Enkeltminne	28910-3	28910	406233	3	False		
Enkeltminne	28910-4	28910	406233	4	False		
Enkeltminne	28910-5	28910	406233	5	False		
Enkeltminne	28910-6	28910	406233	6	False		
Enkeltminne	28910-7	28910	406233	7	False		
Enkeltminne	28910-8	28910	406233	8	False		
Lokalitet	28911	28911				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	28911-1	28911	406234	1	False		
Enkeltminne	28911-2	28911	406234	2	False		
Enkeltminne	28911-3	28911	406234	3	False		
Enkeltminne	28911-4	28911	406234	4	False		
Enkeltminne	28911-5	28911	406234	5	False		
Enkeltminne	28911-6	28911	406234	6	False		
Enkeltminne	28911-7	28911	406234	7	False		
Enkeltminne	28911-8	28911	406234	8	False		
Enkeltminne	28911-9	28911	406234	9	False		
Lokalitet	28912	28912				1938	Bosetning-aktivitetsområde
Enkeltminne	28912-1	28912	406235	1	False		
Enkeltminne	28912-2	28912	406235	2	False		
Enkeltminne	28912-3	28912	406235	3	False		
Enkeltminne	28912-4	28912	406235	4	False		

Vedlegg 9.3 Friluftskartleggingen

Side 1 av 1

http://ly-ephorte/ephorte/API/GETDOC/Default.aspx?DL_DOKID_DB=43160&DL_ 25.04.2017

Vedlegg 9.4 Lag og foreninger mv som ble invitert til høring.

Lag og foreninger og instanser som har fått tilsendt
høringsdokumenter mv i tillegg til offentlige instanser.

Navn

1	Rendalen reinbeitedistrikt v/ Berit Kristine Utsi
2	Lakselvdal/Lyngsdal reinbeitedistrikt /v Henrik H. Gaup
3	Ishavskysten friluftsråd
4	Lyngen idrettsråd v/ Kjell Ivar Robertsen
5	Lyngen næringsforening
6	Råd for folkehelse
7	Lyngen kirkelige fellesråd
8	Troms Turlag
9	Eidebakken skole
10	Lyngsdalen Oppvekstsenter
11	Lenangen skole
12	Lenangen barnehage
13	Knøttelia Barnehage
14	Kavringen barnehage
15	Styret i Lyngsalpan landskapsvernområde v/ Oddrun Skjemstad
16	Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon Troms

Lag og foreninger

17	Balsfjord, Lyngen og Storfjord hørselslag
18	Eidebakken dametrim
19	Furuflaten båtforening
20	Furuflaten idrettslag
21	Furuflaten teaterlag
22	Furuflaten vel
23	Hageselskapet Lyngen (Lyngen hagelag)
24	Helselaget "Vårvon"
25	Jægervatn Grendehus A/L
26	Jægervatn Husflidslag
27	Jægervatn idrettslag
28	Kvalvikdalen Hytteforening
29	Lenangsøyra il
30	Lyngen alpklubb
31	Lyngen bridgeklubb
32	Lyngen Hesteforening
33	Lyngen Historielag
34	Lyngen Røde Kors Hjelpekorps
35	Lyngen Sanitetsforening
36	Lyngen Seniordans
37	Lyngen sjakkklubb
38	Lyngen skytterlag

39	Lyngen/Karnes IL
40	Lyngsalpene pistolklubb
41	Lyngsdalen Sanitetsforening
42	Lyngseidet Båtforening
43	Lyngseidet hytteforening
44	Lyngen kirke og bygdekor
45	Lyngseidet Musikkorps
46	Lyngstuva SK
47	Mental Helse Lyngen
48	NOF Lyngen og Omegn Ornitologiske lag
49	Norsk Caravan Club (NCC) avd. Lyngenfjord
50	Norsk Folkehjelp Lenangen
51	Pollen Småbåtforening
52	R/F Havdur
53	Rottenvik Bygdelag
54	Rottenvik Grendehus
55	Sentervennan
56	Solbakken vel
57	Spillavhengighet Norge
58	UL Trollvasstind
59	UL Vaggas
60	Ytre Lyngen pensjonistforening
61	Øvre Jensvoll Velforening
62	Lyngen sau og geitalslag
63	Vestre Storfjord og Lyngen jeger og fiskeforening
63	Vestre Storfjord og Lyngen jeger og fiskeforening
64	Lyngen servicesenter
65	LHL Lyngen
66	Lyngsalpan Scooterforening v/Rune Johansen

Bygdeutvalg 20.03.17

67	Rottenvik bygdelag v/Audun Johnsen
68	Svensby utviklingslag v/Ole- Anton Teigen
69	Sør- Lenangen grendelag v/Bengt Eriksen
70	Nord- Lenangen grendelag v/Karina Mikkelsen
71	Furuflaten bygdeutvalg v/Helge Sjøreng
72	Skinneelv-Koppangen bygdelag v/Harry Hansen
73	Bygdeutvalget for Oksvik skolekrets v/Hege sørensen
74	Jægervatnet-Lattervik bygdeutvalg v/Anette Mælen
75	Lyngseidet bygdeutvalg v/ Bente Rognli

Grunneierlag

76	Grunneierlaget Lyngsdalen Nord v/Unni Steinlund
77	Grunneierlaget Furuflaten Syd v/Stein- Are Olsen
78	Jægervatn og omeng grunneierlag v/Gunnar Heitmann
79	Kjosen- Elvejord grunneierlag v/Paul- Tore Kaspersen

80	Oksen grunneierlag v/Kurt Osvaldsen
81	Rundfjell grunneierlag v/Arve Beck
82	Svensby og omeng grunneierlag v/Oddmund Iversen
83	Sør- Lenangen grunneierlag v/John Kristiansen
84	Kvalvik og omegn vannverk v/Per Skogvang
85	Karnes-Oksvik vassverk

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
75/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Havnepromenaden

Stedsutvikling på Lyngseidet

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Havnepromenaden
- 2 Strandpromenaden

Rådmannens innstilling

1. Delprosjekt Havnepromenaden, fase 1a og 1 b, samt fase 2 igangsettes i henhold til vedlagte tegninger. VA trasse med gangvei til Stigen iverksettes.
2. Prosjektet har en øvre kostnadsramme på kr. 6.800.000,- eks. moms
3. Prosjektet finansieres innenfor vedtatt ramme for investering i stedsutviklingsprosjekt.
4. Delprosjektet Havnepromenaden søkes delfinansiert gjennom eksterne prosjektmidler.

Budsjettdekning:

Lånemidler: 6.800.000,- mill.

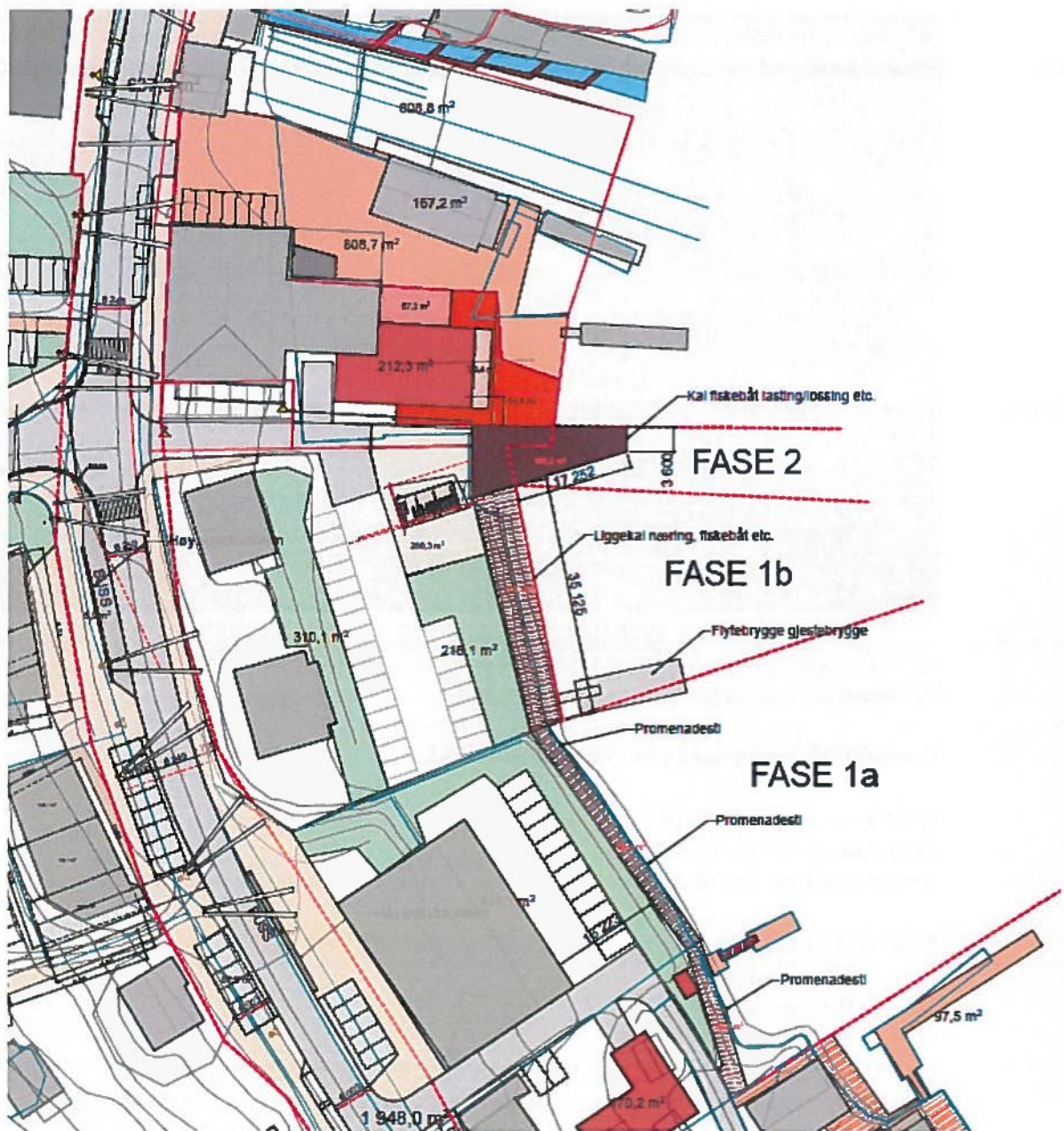
Saksopplysninger

Prioriteringer i stedsutviklingen skal gjenspeile Lyngenløftet sine ambisjoner om å styrke Lyngen som reiselivsdestinasjon og boligkommune. Dette prosjektet er et av flere delprosjekt som er nedfelt som en klar prioritering i konseptplanen for politisk målstyring. Utarbeidet i 2014. Gjennom stedsutviklingsprosessen i 2014 ble det gjennom omfattende medvirkningsprosesser identifisert intensjoner, ønsker og behov fra grunneiere, skoleelever, næringsdrivende, Lyngen kommune og øvrige aktører på stedet. Et fremtidsbilde på strandsonen var som følger;

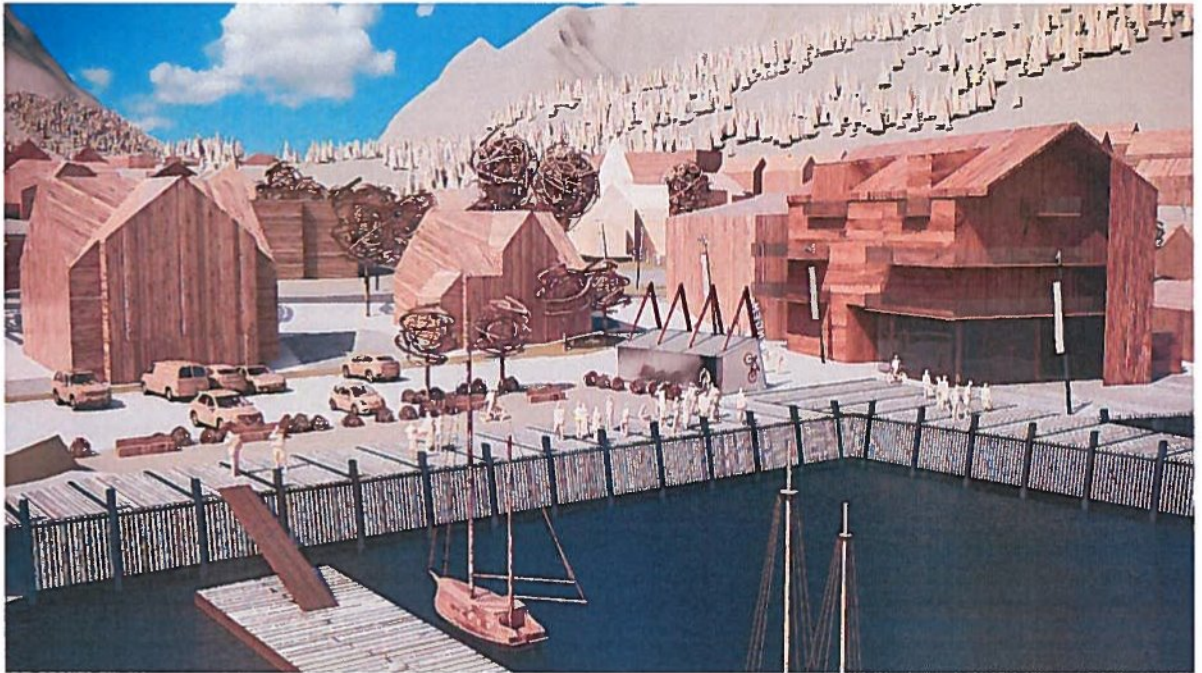
Strandsonen skal utvikles til et tett bebygget område med blandet bruk. Næring, turisme, butikker, offentlig formål, kontor. Området struktureres med tydelige åpne allment tilgjengelige rom/plasser som strekker seg fra Strandveien til sjøen.

Det overordnede formålet med den pågående områdeplanen for sentrum er å tilrettelegge for en langsiktig bærekraftig utvikling som bygger på og videreutvikler Lyngens egenart i landskap, befolkning og kultur. En tydelig og kompakt bygd, som speiler kommunen den er sentrum for. Videre skal planen bidra til lokal, regional og nasjonal verdiskaping.

Dette prosjektet åpner muligheten til å etablere en sammenhengende forbindelse langs sjøen, dette kan romme et mangfold av aktiviteter.

Lyngseidet vil øke sin attraksjonsverdi for både lokale og besøkende ved å styrke kontakten med sjøen, både visuelt og fysisk. Det er allment kjent at det er manglende fasiliteter for turister i sentrum. Det gjelder overnattingsmuligheter, kafeer, spisesteder, butikker m.m. En bearbeidet vandring langs sjøen vil gi flere muligheter for næringsdrivende som er eller kan bli lokalisert her, ved at flere besøkende vil oppleve området til fots. Flere av dagens næringsaktører er godt i gang med planlegging av fysisk utforming samt konkrete næringskonsept i tilknytning til den planlagte promenaden.

Et levende sentrum med gode tilbud vil skape større attraksjonskraft for ungdom, nye innflyttere og innbyggere generelt. Det er viktig for en kommune med en nedadgående befolkningsutvikling.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Kommunestyre sak 69/14

Kommunestyre sak 64/14

Kommunestyre sak 14/15

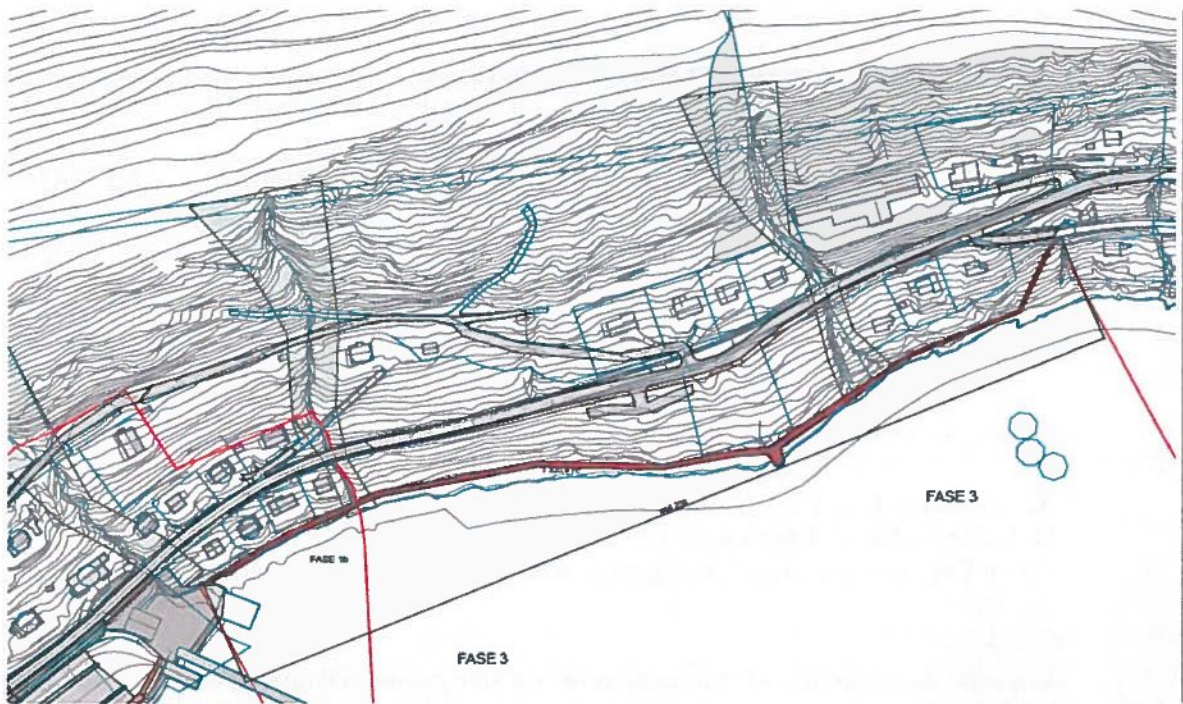
Satsningsområder kommuneplanens samfunnsdel 2017-2029

- Næringsutvikling
- Boligutvikling
- Samferdsel

En havnepromenade på Lyngseidet bygger oppunder flere satsningsområder i kommuneplanen. Prosjektet retter seg mot kommuneplanens største hovedutfordring, befolkningsnedgang. I kommuneplanens samfunnsdel, politikkdelen er hovedmålet å gjøre Lyngen kommune mere attraktiv som bo- og tilflyttingskommune. Prosjektet legger til rette for næringsutvikling, og under satsningsområde samferdsel er opprusting av infrastruktur på Lyngseidet en av strategiene, likeså oppgradere havn på Lyngseidet.

Stedsutviklingen har utviklet seg til å omfatte mer enn forskjøning av Lyngseidet. Prosjektet har som mål å styrke næringsutviklingen, både for handel, standen og turisme. Bolyst, folkehelse og barn og unge er viktige elementer i arbeidet.

Lyngen kommune skal oppgradere VA i området mot Stigen. Stedsutvikling på Lyngseidet oppgraderer trassen slik at det blir en funksjonell gangvei. Dette vil gi et helhetlig uttrykk i sentrum.

Økonomiske konsekvenser

Lyngen kommunestyre har bevilget kr 8.000.000 til stedsutvikling over investeringsbudsjettet for 2015, med påfølgende bevilgninger pålydende kr. 5.000.000 i 2016 og 2017 samt 2018.

Risiko- og sikkerhetsmessige konsekvenser

I forbindelse med områdeplanen blir det gjort konsekvensutredninger som ivaretar eventuelle risikoer.

Miljøkonsekvenser

Ingen

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Havnepromenaden vil være det prosjekt som vil skape den største transformasjonen i sentrum.

Konsekvensutredninger i forbindelse med områdeplanen avdekker ingen forhold som medfører endringer på den planlagte havnepromenaden.

Foreløpig kostnader eks mva. som gjenspeiler rådmannens innstilling er;

Havnepromenade, inkludert trase mot Stigen

Fase 1a	Promenade fra Sørheim forbi rådhus. Bredde 2,5 m. Totalt 157m2 a 6000kr	Kr. 950.000,-
Fase 1b	Promenade Liggekai bredde 5-6m totalt 202m2 a 12000kr	Kr. 2.424.000,-
Fase 2	Fiskekai kommunekai næring Lengde 18m. totalt 168m2 a 15000kr	Kr. 2.520.000,-
Trase Stigen	VA trase med gangvei til Stigen. Lengde ca 465meter. Areal ca 1320m2. Tillegg gangveistandard 300kr.M2	Kr. 400.000,-

I tillegg kommer byggeledelse/uforutsett kr. 500.000,-.

Spesifikasjon fase 1 b og fase 2.

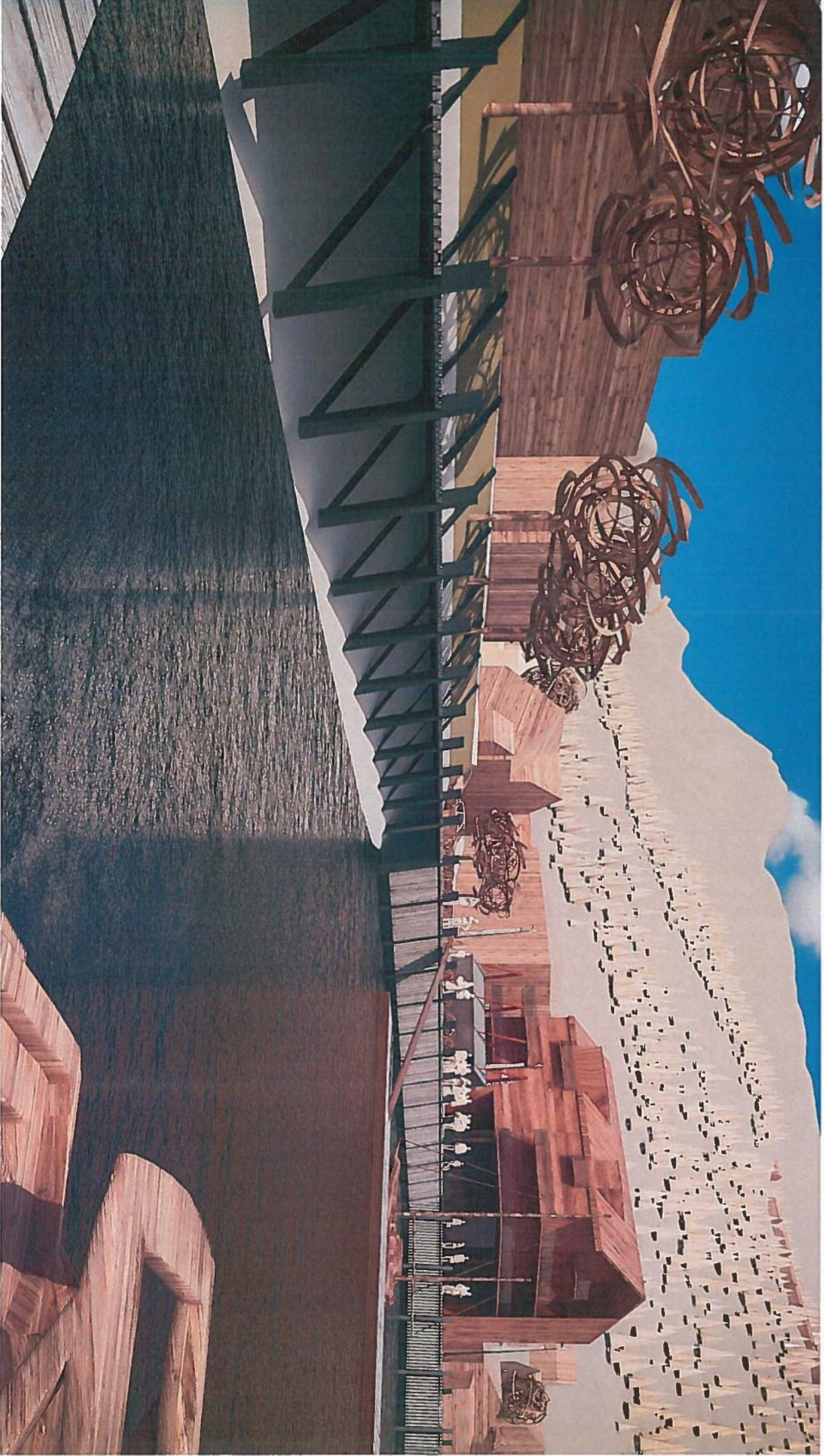
Hovedkaien har en liggelengde på ca 18 meter.

Kaien kan være gjeste og leverings kai for mindre båter. Kaien dimensjoneres forøvrig for lastebil.

Liggekai dimensjoneres for lette kjøretøy og snørydding. Denne kaien skal ikke fungere som brygge.

Det vil bli søkt om ekstern finansiering. Prosjektet skal forøvrig være et spleiselag med grunneierne i det aktuelle området, det skal lages avtaler med den enkelte grunneier.

Størrelsesorden på den eksterne finansieringen er uavklart, men vil ha betydning for arbeidet med framdriften til de øvrige delprosjektene. Kommunestyret vil bli holdt orientert om arbeidet med ekstern finansiering.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
136/17	Lyngen formannskap	15.11.2017
151/17	Lyngen formannskap	07.12.2017
76/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Vedrørende retningslinjer for tildeling av tilskudd til boligetablerere i Lyngen

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Retningslinjer
- 2 e-post 27.10.17

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 07.12.2017

Behandling:

Dan-Håvard Johnsen stilte spørsmål om sin habilitet.
Eirik Larsen ble valgt som setteleder.

VEDTAK:

Lyngen formannskap erklærer Dan-Håvard Johnsen habil, da det er snakk om prinsipielle avklaringer. Enst

Formannskapet forslår flg endringer i retningslinjene:

- to søknadsfrister; 01.03 og 01.10
- pkt 8 utgår – alle kan søke om tilskudd
- barnefamilier prioriteres.

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer ovennevnte forslag til endringer i retningslinjene. Vedtatt mot 1 stemme.

Vedtak:

Det foretas flg endringer i retningslinjene:

- to søknadsfrister; 01.03 og 01.10
- pkt 8 utgår – alle kan søke om tilskudd
- barnefamilier prioriteres.

Saksprotokoll i Lyngen formannskap - 15.11.2017**Behandling:**Rådmannen fremmet flg innstilling:

Bygging i boligfelt der det er mulig å tilkoble kommunalt vann og avløp er ikke berettiget tilskudd. Dette uavhengig om tomteselger er kommunen eller privat grunneier.

Forslag fra Dan-Håvard Johnsen:

Saken utsettes til behandling i formannskapet 06.12.17.

Det ble votert over utsettelsesforslaget fra Dan-Håvard Johnsen.

VEDTAK:

Lyngen formannskap tiltrer forslaget fra Dan-Håvard Johnsen. Enst.

Vedtak:

Saken utsettes til behandling i formannskapet 06.12.17.

Rådmannens innstilling

Saken legges frem uten innstilling

Saksopplysninger

Lyngen kommunestyre har, den 1. mars 2016, i utvalgssak 12/16 vedtatt retningslinjer for tildeling av boligtilskudd til boligetablerere. Videre har kommunestyret i utvalgssak 104/16, den 27.9.2016, vedtatt å tilføye følgende til gjeldende retningslinjer:

Bygging av bolig må være påbegynt innen 1 år etter innvilget tilskudd. Skjer ikke det, faller tilskuddet bort.

Vedtatte retningslinjer følger som vedlegg til denne sak.

Søkere som skal tilknyttes kommunalt vann og avløp er ikke tildelt slikt tilskudd.

Det er ikke gjennomført noe evaluering av tildelingsordningen eller praksisen rundt dette, men det er stilt spørsmål fra politisk hold om retningslinjens pkt. 8 praktiseres i tråd med kommunestyrets intensjon. Viser til e-post fra Line Gemert datert 21.9.2017.

Vurdering

Av saksfremlegget da saken ble behandlet første gang i januar 2016 fremgår at intensjonen med tilskuddet var å stimulere til spredt bosetningen i kommunen. Tilskuddet var ment som et tiltak for å unngå store kommunale kostnader til feltutbygging, men at boligbyggere selv kunne etablere nødvendig infrastruktur for egen bolig.

Under saksbehandling har rådmannen vurdert tomter der det er mulig å knytte til offentlig vann- og avløpsnett som ikke berettiget tilskudd. Dette uavhengig om selve tomten er kommunal eller privat.

RETNINGSLINJER FOR TILDELING AV TILSKUDD TIL BOLIGBYGGING I LYNGEN.

Vedtatt i Lyngen kommunestyre 01.03.2016, sak 12/16. Pkt 10 vedtatt i K-sak 104/16 i møte 27.09.2016.

Generelt

Lyngen kommune ønsker med dette tilskuddet å stimulere til nybygging for å øke bosettingen i kommunen.

Følgende retningslinjer gjelder:

1. Tilskuddet skal benyttes til bygging av helårsbolig, og gis uavhengig av tidligere etableringer i andre kommuner.
2. Tilskuddet gis uavhengig av boligens størrelse.
3. Ordningen omfatter ikke øvrig påbygg, tilbygg eller renovering av allerede eksisterende bolig.
4. Søker skal være eier av boligen.
5. Søker trenger ikke være bosatt i kommunen på søknadstidspunktet.
6. Den som mottar tilskuddet, må bosette seg i boligen og være folkeregistret i kommunen.
7. Tilskuddet skal ikke benyttes til nedbetaling av annen gjeld.
8. Maksimum tilskudd til bolig utenom opparbeidet boligfelt er kr. 200 000,-. I opparbeidet kommunalt boligfelt er det gitt reduksjon i pris på tomt og ytterligere tilskudd vil ikke bli gitt. I privat opparbeidet boligfelt kan det også søkes om tilskudd. Ekstra tilskudd på kr. 50 000,- gis for ekstra boenhet i bolig for fastboende.
9. Dersom boligen selges eller fraflyttes innen 5 år etter mottak av tilskudd, må tilskuddet tilbakebetales i sin helhet.
10. Bygging av bolig må være påbegynt innen 1 år etter innvilget tilskudd. Skjer ikke det, faller tilskuddet bort.

Saksbehandling:

- Søknad om tilskudd sendes kommunen. Opplysningene i søknaden må være relevante i forhold til fastsatte vilkår for tilskuddordningen, og inneholde planskisse for bolig og tomt, kostnadsoverslag og finansieringsplan.
- Søknadsfrist: Fortløpende.
- Utbetaling av tilskudd skjer etter fremlagt ferdigattest.
- Ved utbetaling av tilskudd må søker være bosatt i kommunen.
- Søknaden avgjøres av rådmannen, med klagenemnda som klageinstans.
- Ordningen evalueres i 1. kommunestyremøte 2017.

Fra: Line van Gemert (Line.van.Gemert@lyngen.kommune.no)

Sendt: 21.09.2017 11:19:48

Til: Dan Håvard Johnsen; Ordfører Lyngen; Johnny Hansen; Sølvi Gunn Jensen; Karl-Arvid Brose; fskogeng@online.no; Eirik Larsen

Kopi: Leif Lintho; Inger-Helene Isaksen

Emne: SV: Ekstraordinær generalforsamling 27.10-2017

Vedlegg: OutlookEmoji-?.png

En annen ting jeg ønsker at vi diskuterer er ordning med boligtilskudd, da det er fremkommet en del frustrasjon fra enkelte søkere. Vi har tidligere diskutert boligfeltet på Ørnes. Er dette privat eller kommunalt? Mitt syn på saken er at så lenge det er private som selger tomter og får inntekt av salget, er dette ikke et kommunalt boligfelt. Dette må vi alle ha et syn på, når en saksbehandler sier at dette er et kommunalt boligfelt. Hva er rett? Er dette boligfeltet ikke kommunalt, kan vi ikke nekte å gi boligtilskudd til de som vil bygge i dette feltet og søknad må behandles på ny pga. saksbehandlingsfeil.

Pkt.8 i retningslinjer for tildeling av boligtilskudd sier følgende:

Maksimum tilskudd til bolig utenom opparbeidet boligfelt er kr. 200 000,-. I opparbeidet kommunalt boligfelt er det gitt reduksjon i pris på tomt og ytterligere tilskudd vil ikke bli gitt. I privat opparbeidet boligfelt kan det også søkes om tilskudd. Ekstra tilskudd på kr. 50 000,-. gis for ekstra boenhet i bolig for fastboende.

Tenker vi må få på plass en søknadsfrist for boligtilskudd, slik at søknader kan vurderes opp mot hverandre. Slik det praktiseres i dag gjelder "først til mølla"...

Mvh Line van Gemert

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
77/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Kommunale vigslar

Henvisning til lovverk:

Lov om ekteskap av 4.juli 1991 nr 47

Forskrift om kommunale vigslar av 18.september 2017 nr 1421

Vedlegg

- 1 Rundskriv - kommunale vigslar

Rådmannens innstilling

1. Ordfører og varaordfører er etter lov tillagt vigslamyndighet. I tillegg til disse gis personalarådgiwer Peter Langgård vigslamyndighet.
2. Møterommet i 1.etg på Rådhuset stilles til disposisjon som vigslarrom.
3. Tilbudet om vigsel er gratis for kommunens innbyggere innenfor tidsrammen kl 10:00 til kl 15.00 mandag til fredag. Utenom vedtatt tid og vigslarsted vil kostnader for vigsel bli fakturert brudefolkene etter avtale. Informasjonen om dette skal gis i god tid.
For vigsel av andre enn de som er nevnt i forskriftens § 2, innkrevers ett gebyr på kr 1000,- pr vigsel til dekning av kommunens utgifter. Utenom vedtatt tid og vigslarsted vil det i tillegg bli fakturert merkostnader. Informasjon om dette skal gis i god tid.
4. Vigslamyndigheten gis for valgperioden.

Saksopplysninger

På bakgrunn av endringer i ekteskapsloven som trer i kraft 1.januar 2018 vil ansvaret for gjennomføring av borgerlige vielser overføres fra domstolene til kommunene.

Lovendringen innebærer at ordfører og varaordfører får en direkte myndighet til å utføre vigslar etter loven. I tillegg til disse kan kommunestyret gi vigslamyndighet til personer som er ansatt eller folkevalgt i kommunen. Kommunene vurderer selv hvem som er egnet for oppgaven. Det settes ikke krav til særlig kompetanse eller erfaring. Det er derimot i forarbeidene kommet frem til at det kan være hensiktsmessig at det i tillegg til ordfører og varaordfører tilbys vigslarere som

er politisk nøytrale. Det er kommunestyret selv som skal ta beslutningen om hvem som skal ha vigselfmyndighet i tillegg til ordfører og varaordfører. Denne avgjørelsen kan ikke delegeres.

Kommunen har plikt til å ha et tilbud om vigsel for kommunens innbyggere og personer som ikke er bosatt i Norge, men som fyller vilkårene for å inngå ekteskap i Norge, jfr ekteskapsloven § 12 a. Kommunen kan selv bestemme om de vil tilby vigsler for andre kommuners innbyggere.

I følge forskrift om kommunale vigsler § 1 kan kommunen selv bestemme hvor og når det skal tilbys vigsler. Tilbudet skal likevel være tilgjengelig og dekke etterspørselen på en god måte. Nord-Troms Tingrett opplyser at det har ca 170 vigsler i året. Hvor mange som er hjemmehørende i vår kommune, har de ikke statistikk over.

Lyngen kommune må etablere rutiner på når vigsel kan avtales og gjennomføres.

I lovforarbeidene er det uttalt at det er viktig at kommunene legger til rette for vigsels seremonielle karakter. Herunder vigselsformular og egent lokale. Lokalet skal være tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse og for andre med særskilte behov.

Det følger av forskrift om kommunale vigsler § 2 at vigselsstilbudet skal være gratis for kommunens egne innbyggere og for andre personer som ikke er bosatt i Norge, men som fyller vilkårene for å inngå ekteskap her.

I § 2 andre ledd følger at det kan tas betaling for nødvendige merkostnader dersom det tilbys vigsel ut over det vanlige tilbudet om tid og sted (feks utgift til vigsel, transport, oppvarming etc). Videre er det i hht § 3 i forskriften anledning til å ta betalt når kommunen tilbyr vigsel for andre enn de som er nevnt i § 2.

Vurdering

I Lyngen kommune har saken vært drøftet i ledergruppa og rådmannen foreslår at personlrådgiver Peter Langgård gis vigselsmyndighet i tillegg til ordfører og varaordfører.

Etter en vurdering er møterommet i 1.etg på Rådhuset det best egnede lokalet pr dd for gjennomføring av vigsler.

Innenfor fastsatt tidspunkt og på de vedtatte dagene vil tilbudet om vigsel være gratis for kommunens innbyggere. For andres kommuners innbyggere anbefales det å kreve inn ett gebyr til dekning av kommunens utgifter.

For ønsker om vigsel utenfor disse tidene (helger og ettermiddager) vil nødvendige utgifter for vigsel o.l bli belastet brudefolkene.

**DET KONGELIGE BARNE-
OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT**

Rundskriv

Nr.
Q-11/2017

Dato
21. september 2017

Kommunale vigsler

Kort om inngåelse av ekteskap

Ekteskap blir inngått ved at brudefolkene møter for en vigsler. Mens begge er til stede skal de erklære at de ønsker å inngå ekteskap med hverandre. Deretter skal vigsleren erklære dem for ektefolk.

Før ekteskapet kan inngås må ekteskapsvilkårene prøves. Det vil si at det skal kontrolleres at de som skal gifte seg oppfyller vilkårene i ekteskapsloven. Det er folkeregistermyndigheten (skattekontoret) som prøver at ekteskapsvilkårene er oppfylt.

Lovendring

Fra 1. januar 2018 overtar kommunene ansvaret for borgerlige vigsler. Bestemmelsene om inngåelse av ekteskap følger av ekteskapsloven kapittel 3. Lovendringene som er vedtatt er (endringer i kursiv):

§ 12 Vigslere

Vigslere er:

- a) prest i Den norske kirke, og prest eller forstander i et registrert trossamfunn, eller seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn som mottar tilskudd etter lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn når Kongen har godkjent formen for inngåelse av ekteskap.
- b) *ordførere, varaordførere og kommunalt ansatte eller folkevalgte som kommunestyret selv gir slik myndighet.*
- c) *utsendt utenriktstjenestemann, jf. utenriktstjenesteloven § 14.*
- d) *Sysselmannen på Svalbard. Sysselmannen kan delegere vigselsmyndighet til tjenestemenn ved sysselmannskontoret.*
- e) særskilt vigsler oppnevnt av departementet i tilfeller der det er behov for det på grunn av lange avstander eller av andre grunner. Oppnevningen gjelder for fire år.

Departementet kan gi forskrift om tildeling og tilbaketrekking av vigselsrett for seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn.

§ 12 a Vigsler i kommunen

Kommunen skal ha et tilbud om vigsel for kommunens innbyggere og personer som ikke er bosatt i Norge, men som fyller vilkårene for å inngå ekteskap i Norge etter kapittel 1.

Departementet kan gi forskrift om kommunalt vigslestilbud med regler om at vigslestilbudet skal være tilgjengelig og om betaling for vigsler.

Vigselsmyndighet i kommunen

Lovendringen innebærer at ordførere, varaordførere og kommunalt ansatte eller folkevalgte som kommunestyret selv gir slik myndighet skal gjennomføre vigsler. Ordførere og varaordførere får en direkte myndighet etter loven. I tillegg kan kommunestyret gi vigselsmyndighet til personer som er ansatt eller folkevalgt i kommunen. Med ansatt menes både fast ansatt og midlertidig ansatt. Kommunen kan også velge å ansette noen for denne oppgaven. Beslutningen om hvem som skal ha vigselsmyndighet, i tillegg til ordfører og varaordfører, skal tas av kommunestyret selv og kan ikke overlates til andre.

Kommunen må selv vurdere hvem som er egnet for oppgaven. Det er ikke krav om særlig kompetanse eller erfaring. I lovforarbeidene¹ blir det uttalt at det kan være hensiktsmessig at det også tilbys vigslere som er politisk nøytrale.

Vigselsmyndigheten vil opphøre dersom en folkevalgt ikke lenger er folkevalgt eller vigslerens ansettelsesforhold i kommunen avsluttes. Vigselsmyndigheten vil også opphøre dersom kommunestyret trekker tilbake tildelingen.

Kommunen må ha oversikt over hvem som til enhver tid er vigslere. At vigsler har vigselsmyndighet er et vilkår for at ekteskapsinngåelsen er gyldig. For å unngå hyppige skifter av hvem som har vigselsmyndighet, og eventuell usikkerhet knyttet til dette, anbefaler departementet at det gis vigselsmyndighet for en lengre periode. Det anbefales også at det ikke tildeles vigselsmyndighet bare for engangstilfeller.

Det kan være hensiktsmessig at kommunen gir informasjon om hvem som er vigslere i kommunen på sine nettsider. Det vil gi innbyggerne et godt tilbud, ved at de vet hvem som er vigslere og hvem de kan henvende seg til. Det vil også kunne lette arbeidet for folkeregistermyndigheten og andre myndigheters kontroll av at vigselen er gyldig inngått.

Vigsler skal sammen med vigselsmeldingen til folkeregistermyndigheten legge ved dokumentasjon for sin vigselsmyndighet, jf. forskrift om registrering og melding av vigsel § 5. Dette innebærer at tildeling av vigselsmyndighet må være skriftlig.

En kommunal vigsler kan gjennomføre en vigsel i hele landet. Uansett hvor vigselen gjennomføres, handler vigsleren på vegne av den kommunen han er folkevalgt eller ansatt i, for eksempel når det gjelder regler for dekning av merutgifter ved vigselen.

---

¹ Prop. 91 L (2016-2017) Endringer i ekteskapsloven og bustøttelova m.m. (oppgaveoverføring til kommunene)

Dersom kommuner ønsker å inngå interkommunalt samarbeid om vigseloppgaven, må dette gjøres innenfor reglene i ekteskapsloven og kommuneloven. Dette innebærer blant annet at ordfører og varaordfører i kommunene som samarbeider, fortsatt har vigselmyndighet og det er kommunestyrene selv som må gi myndighet til ansatte eller folkevalgte i de deltakende kommunene som skal få slik myndighet. Denne oppgaven vil innebære myndighetsutøvelse, og det vil derfor være vertskommunemodellen etter reglene i kommuneloven kapittel 5 A som er egnet samarbeidsmodell.

Tilbud om vigsel

Kommunen har plikt til å ha et tilbud om vigsel for kommunens innbyggere og personer som ikke er bosatt i Norge, men som fyller vilkårene for å inngå ekteskap i Norge, jf. ekteskapsloven § 12 a.

Det er tilstrekkelig at én av brudefolkene er bosatt i kommunen for at plikten gjelder. Hvem som anses å være bosatt i kommunen følger av de alminnelige regler om folkeregistrering av bostedsadresse, jf. folkeregisterloven med forskrifter.

Ekteskapsloven bygger på en forutsetning om at de som oppfyller vilkårene for inngåelse av ekteskap og kravene til prøving, har krav på vigsel i Norge. Det gjelder også personer som bare oppholder seg midlertidig i landet. Kommunenes tilbud om borgerlig vigsel gjelder både for utenlandske brudefolk og for norske statsborgere som er bosatt i utlandet. Disse gruppene skal også få benytte seg av vigseltilbudet i kommunen, uten å måtte betale for dette. En slik ordning er videreføring av praksis fra borgerlige vigsler i domstolene.

Kommunen kan selv bestemme om de vil tilby vigsler for andre kommuners innbyggere.

Forberedelse til vigselen

De som tar kontakt med kommunen om vigsel må få beskjed om at de må ha gyldig prøvingsattest på tidspunktet for ekteskapsinngåelsen, jf. ekteskapsloven § 14 første ledd jf. § 10. Det er folkeregistermyndigheten som utsteder prøvingsattest, og den er gyldig i fire måneder fra utstedelse. Prøvingsattesten gis på bakgrunn av egenerklæring fra begge brudefolkene, forlovererklæring og eventuelle andre dokumenter (oppholdstillatelse/ dokumentasjon på skifte/ anerkjennelse av utenlandsk skilsmisse). Skjemaer finnes på [skatteetatens hjemmeside](#) eller hos [statlig blankettarkiv](#). Folkeregistermyndigheten skal på bakgrunn av disse opplysningene prøve om ekteskapsvilkårene etter norsk rett er oppfylt.

Kommunen bør ha rutiner for når vigsel kan avtales med kommunen, for eksempel tidligst fra det tidspunkt det foreligger gyldig prøvingsattest.

Kommunen kan selv bestemme hvor og når de skal tilby vigsler. Det er likevel viktig at tilbudet er tilgjengelig. Tilbudet i kommunen skal dekke etterspørselen på en god måte, jf. forskrift om kommunale vigsler § 1. Departementet legger til grunn at kommunene har rådhus, kommunehus eller andre lokaler som er egnet og kan gjøres tilgjengelige for vigsler.

Gjennomføring av vigselen

I lovforarbeidene har departementet uttalt at det er viktig at kommunen legger til rette for vigselens seremonielle karakter, uavhengig av hvem som gjennomfører vigselen. Rammen

rundt vigselen, som bruk av det borgerlige vigselsformularet og egnet lokale, er av stor betydning for om seremonien oppleves som høytidelig og verdig.

Det borgerlige vigselsformularet, som er en tekst som vigsler leser under seremonien, skal benyttes ved gjennomføring av borgerlige vigsler. Vigselsformularet setter en ramme rundt hva vigselsseremonien skal inneholde. Seremonien kan tilpasses med for eksempel tekst og musikk utover dette, dersom brudefolkene ønsker det. Det er opp til kommunen å vurdere hva de vil tillate av ekstra innhold.

Før vigsel foretas, skal vigsleren motta prøvingsattesten som viser at ekteskapsvilkårene er prøvet, jf. ekteskapsloven § 14. Brudefolkene bør legitimere seg for å godtgjøre at de er de samme personene som det er foretatt prøving for. Til dette kan for eksempel pass, førerkort og bankkort fremlegges. Om legitimasjonen skal godtas, beror på en konkret vurdering.

To vitner må være til stede under seremonien, jf. ekteskapsloven § 11 andre ledd. Dette kan være forloverne eller to andre myndige personer.

Det borgerlige vigselsformularet er vedtatt på bokmål og nynorsk.² Det finnes oversettelser til samisk, engelsk, tysk, fransk, spansk og russisk. Alle versjonene kan finnes på Bufdir sine hjemmesider.

Det følger av ekteskapsloven § 14 andre ledd at en vigsler som kjenner til at et vilkår for å inngå ekteskap ikke er oppfylt, ikke skal foreta vigsel. Dersom vigsler finner at det er grunn til tvil om et vilkår er oppfylt, kan vigselen utsettes og brudefolkene pålegges å skaffe bevis for at vilkåret er oppfylt.

Kommunale vigslere har ellers ikke grunnlag for å nekte å gjennomføre en vigsel, jf. ekteskapsloven § 13 og § 14.

Melding om vigsel og registrering

Prøvingsattesten fra folkeregistermyndigheten utgjør også melding om vigsel og vigselsbok (skjema Q-0309). Skjemaets del om Melding om vigsel/ Vigselsbok skal fylles ut av vigsler. Samtlige spørsmål på vigselsmeldingen skal besvares så langt de passer. Brudefolkene og vitnene skal også undertegne vigselsmeldingen. En bekreftet kopi skal returneres til folkeregistermyndigheten senest innen tre dager, jf. forskrift om registrering og melding av vigsel § 4.

Vigsler skal sammen med vigselsmeldingen legge ved dokumentasjon for sin vigselsmyndighet, jf. forskrift om registrering og melding av vigsel § 5. For ordfører og varaordfører er det tilstrekkelig med dokumentasjon på vervet.

En bekreftet kopi av skjemaet gis til brudefolkene og utgjør midlertidig vigselsattest. Endelig vigselsattest utstedes av folkeregistermyndigheten.

Kommunen har ansvar for å føre vigselsbok med oversikt over ekteskap som er inngått i kommunen, jf. forskrift om registrering og melding av vigsel § 1 første ledd bokstav e). Det originale skjemaet "Prøvingsattest/Melding om vigsel/Vigselsbok", som beholdes av vigsler,

---

² <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1996-01-19-4263?q=vigselsformular>

utgjør vigselsboken. Det er ellers ikke spesifikke krav til hvordan vigselsboken skal føres eller oppbevares.

Økonomi

Forskrift om kommunale vigsler har bestemmelser om betaling for vigsler.

Det følger av forskriften § 2 at vigselstilbudet skal være gratis for kommunens egne innbyggere og for personer som ikke er bosatt i Norge, men som fyller vilkårene for å inngå ekteskap her.

Det følger av § 2 andre ledd at kommunen kan ta betaling for nødvendige merkostnader dersom kommunen tilbyr vigsel ut over det vanlige tilbudet om tid og sted. Med vanlig tid menes både tidspunktet for vigsel og vigselens varighet. Brudefolkene skal informeres om kostnaden i god tid før vigselen.

Det følger av § 3 at dersom kommunen tilbyr vigsel for andre enn de som er nevnt i § 2 (egne innbyggere og personer som ikke er bosatt i Norge), kan kommunen ta betaling for nødvendige kostnader til vigselen. Brudefolkene skal informeres om kostnaden i god tid før vigselen.

Kostnader som kan kreves dekket av kommunen etter forskriften § 2 og § 3 er for eksempel utgifter for vigsler, transport og oppvarming av lokale. Det er ikke anledning for kommunen til å ta betaling ut over dekning av nødvendige (mer)kostnader.

Krav om betaling for vigsler etter forskriften § 2 andre ledd og § 3, bør fastsettes i egne bestemmelser, jf. forskriften § 4. Slike bestemmelser bør angi at det kan tas betaling, hvilke type kostnader betalingen skal dekke og hvilke satser som gjelder for de enkelte kostnadene.

Ugyldige ekteskapsinngåelser

En vigsel er av seremoniell karakter, men en vigsel er også en offentligrettslig handling, og vigsler har ansvar for å forvise seg om at vilkårene for inngåelse av ekteskap er oppfylt.

Ekteskapsloven § 16 har bestemmelser om ugyldige vigsler. For at en ekteskapsinngåelse skal være gyldig må fremgangsmåten i ekteskapsloven § 11 første ledd, jf. § 12, følges. Det innebærer at begge brudefolkene må være til stede under vigselen, og erklære at de ønsker å inngå ekteskap med hverandre, samt at vigsleren må erklære dem for ektefolk. Vigselen vil være ugyldig hvis den er foretatt av en person som ikke har myndighet til å foreta vigsler. Hvis en vigsel blir gjennomført av en kommunalt ansatt eller folkevalgt som ikke har fått myndighet til dette av kommunestyret, vil det innebære at ekteskapet ikke er gyldig.

En vigsel vil også være ugyldig hvis det ikke forelå gyldig prøvingsattest på vigselstidspunktet, jf. ekteskapsloven § 10.

Hvis de formelle reglene for inngåelse av ekteskap ikke er fulgt, innebærer det at ekteskapet ikke anses for å være inngått og ekteskapet vil da heller ikke ha noen rettsvirkninger. Etter begjæring fra en av partene, kan et ugyldig ekteskap likevel godkjennes. Det er Fylkesmannen i Oslo og Akershus som behandler søknader om etterfølgende godkjenning av ugyldige ekteskap. For at fylkesmannen kan gi etterfølgende godkjenning, må det foreligge *«særlige grunner»*, jf. ekteskapsloven § 16 andre ledd. Departementet understreker at adgangen til å gi etterfølgende godkjenning er en unntaksregel.

Departementet oppfordrer på denne bakgrunn vigsler til å være påpasselig med at formalitetene ved vigselen blir fulgt. Vi viser i den forbindelse til den belastningen en ugyldig ekteskapsinngåelse kan medføre for brudefolkene.

Det framgår av ekteskapsloven § 1b at ekteskap skal inngås av egen fri vilje og med eget samtykke. Et ekteskap som ikke er inngått frivillig kan bli kjent ugyldig av domstolene, jf. ekteskapsloven § 16 tredje ledd.

Rettskilder

Lov om ekteskap av 4. juli 1991 nr. 47

Forskrift om kommunale vigsler av 18. september 2017 nr. 1421

Forskrift om registrering og melding av vigsel av 20. november 1992 nr. 854

Forskrift om endring i forskrift om registrering og melding av vigsel av 18. september 2017 nr. 1422

Forarbeidene til lovendringen om overføring av vigselsmyndighet fra domstolene til kommunen finnes i Prop. 91 L (2016-2017), kapittel 3 og Innst. 376 L (2016-2017)

Rundskriv Q-20/2016 om ekteskapsloven

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
78/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Søknad om utvidet skjenke lokale i på eksisterende bevilling - Aurora Spirit AS

Henvisning til lovverk:

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. ([alkoholloven](#)).

- 1 Kart over eksisterende skjenkeområde
- 2 Kart over utvidet skjenkeområde

Rådmannens innstilling

1. Aurora Spirit AS ved skjenkestyrer Tor Petter Christensen innvilges utvidet skjenkelokale i 2. etg. til 31.12.2019. Det nye lokalet er godkjent for inntil 24 personer.
2. Det forutsettes at bevillingen utøves på en slik måte at de vilkår som er nevnt i bevillingsvedtaket, i alkoholloven og i bestemmelser gitt i medhold av denne lov, til enhver tid er oppfylt og for øvrig på en forsvarlig måte.

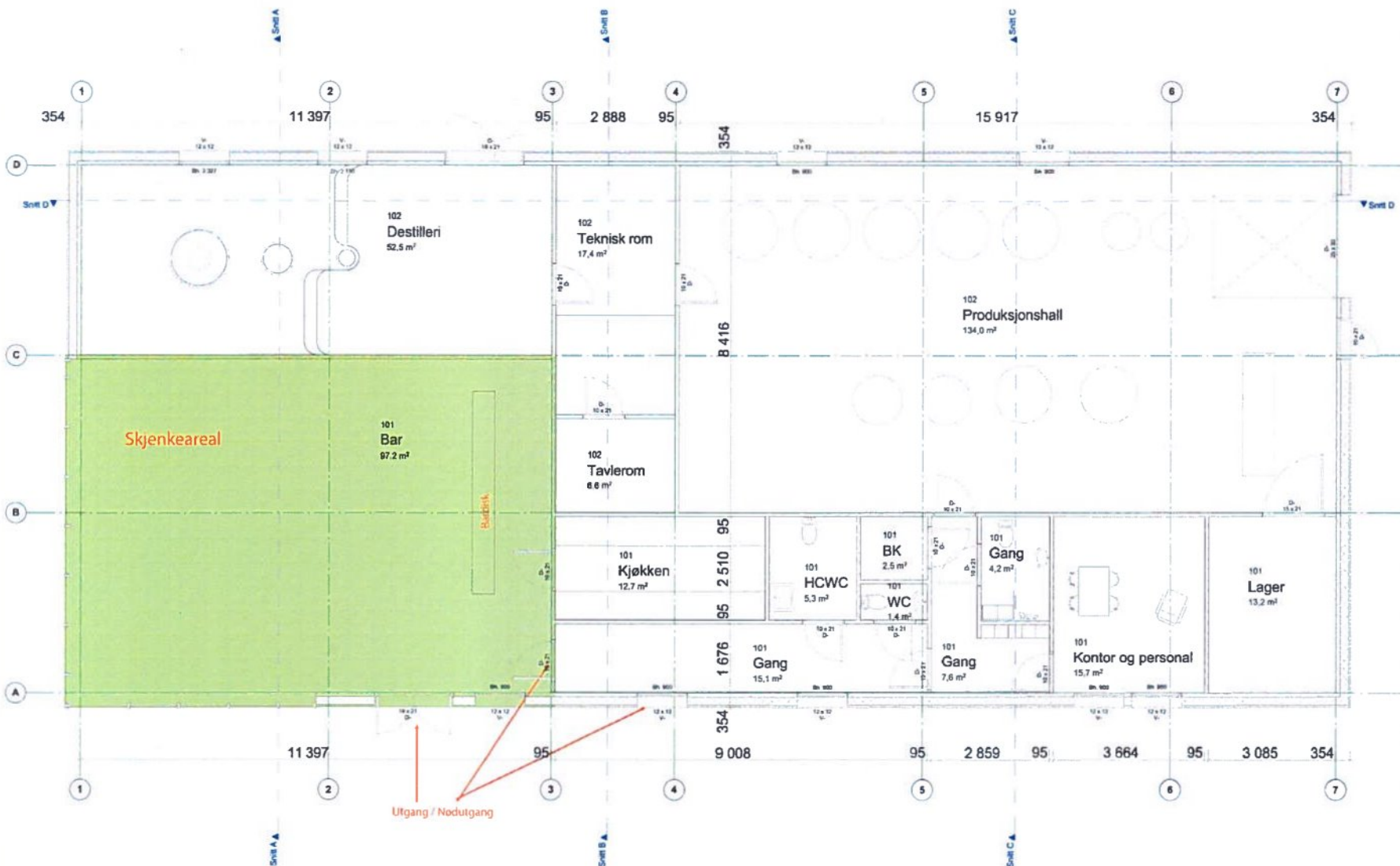
Saksopplysninger

Aurora Spirit AS ved skjenkestyrer Tor Petter Christensen har søkt om utvidet skjenke lokale til eksisterende bevilling på Årøybuktneet. Skjenkearealet omfatter nytt lokale i 2. etg, og det er trapp mellom det dagens skjenkelokale og det nye lokalet. Det har vært foretatt en brannteknisk vurdering av Lyngen brann og redning, og alle branntekniske krav er fulgt/godkjent. Det nye arealet er godkjent for inntil 24 personer.

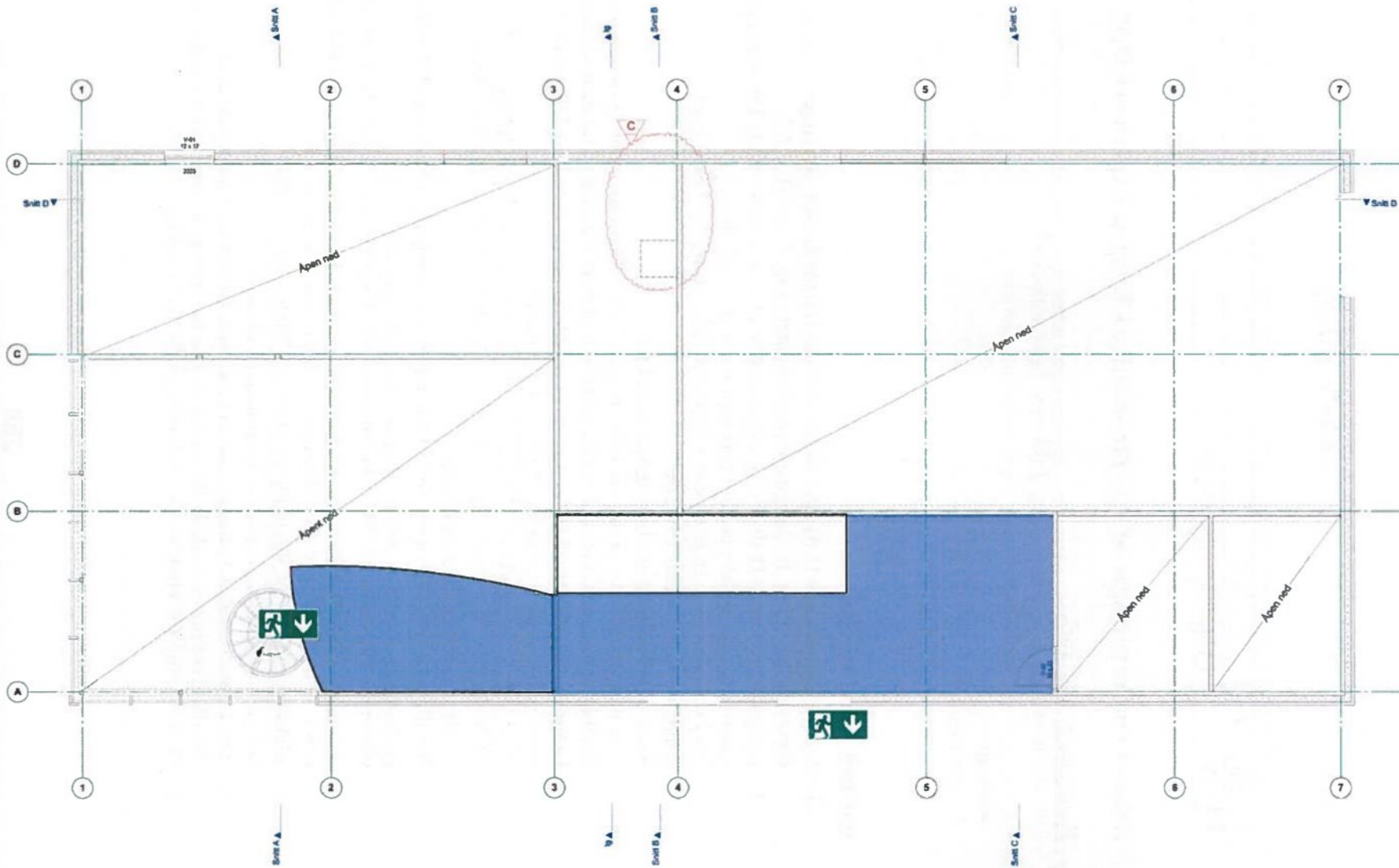
I henhold til alkohollovens § 1-7, 2. ledd, er det innhentet uttalelse fra Troms Politidistrikt og NAV. Politiet har ingen merknader til søknaden. NAV Lyngen har ingen merknader til at omsøkte skjenkebevilling innvilges, dette under forutsetning av at driverne overholder skjenkebestemmelsene og har en ansvarsfull alkoholhåndtering.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Skjenkebevillingen skal knyttes til et angitt bestemt lokale. Dagens bevilling gjelder for perioden 01.04.2016 til 31.12.2019. Skjenkingen skal oppfattes som et klart avgrenset område, og fremstå som ett skjenkested. Ved å utvide til lokale i etasjen over, vil dette ivaretas, og utvidet skjenkeområde innvilges. I tillegg har søker godkjente rømningsveier, slikkeutstyr og brannvarslere.

Aurora Spirit			
Arkitektkontor Amundsen AS Storgata 101, 0008 Trondheim TF: 77 60 63 70 eks@amundsen.no			
ANSØKT	Utsendelsesdato: 11.11.2025	Prosjekt: A22-101	Arkitekt: AA
Plan 1. Etasje		Skala: 1:100	Dato: 10.11.2025
Plan 1. Etasje		A22-101	

Auroraspirit	
Arkitektkontoret Amundsen as Storgata 101, 0608 Tromsø Tlf: 77 60 60 70 post@amundsen.no	
ARKITEKT	ANSV. ARKITEKT
PROJEKTANT	ANSV. PROJEKTANT
UTV. ARKITEKT	ANSV. UTV. ARKITEKT
UTV. PROJEKTANT	ANSV. UTV. PROJEKTANT
Plan 2. Etasje A22-102 B	

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
79/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

Søknad om serverings- og skjenkebevilling - Lyngen Experience Drift AS

Henvisning til lovverk:

Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven).

Vedlegg

1 Plantegning

Rådmannens innstilling

1. Lyngen Experience Drift AS v/styrer Reidun Helene Nilsen, innvilges serveringsbevilling jfr. delegasjonsreglementets kap. 4, del B, § 2.2.
2. Lyngen Experience Drift AS innvilges alminnelig skjenkebevilling for skjenking av rusbrus, øl, vin og brennevin i perioden fram til 31.12.2019.
Reidun Helene Nilsen godkjennes som ansvarlig styrer for bevillingen.
Følgende skjenketider innvilges:
Restaurant, resepsjon/bar og spa avdeling:
Skjenking av rusbrus, øl og vin mellom kl. 12.00 – 03.00 fra mandag til og med søndag.
Skjenking av brennevin mellom kl. 13.00 – 03.00 fra mandag til og med søndag.
Utendørsskjenking: Skjenking av rusbrus, øl og vin mellom kl. 12.00 og kl. 02.00 fra mandag til lørdag, og fra kl. 12.00 – 24.00 søndag.
Skjenking av brennevin mellom kl. 13.00 – 02.00 fra mandag til lørdag, og fra kl. 13.00 – 24.00 søndag. Skjenkearealet godkjennes i henhold til skisse. Uteområdet må være tydelig avgrenset med rekkverk.
3. Bevillingsgebyret fastsettes for ett kalenderår om gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.
Gebyrene kan endres av helsedirektoratet i bevillingsperioden, og er da de gjeldende.
5. Årlig frist for innsendelse av oppgave over forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk og innbetaling av skjenkeavgift er den 01.april hvert år.
6. Minimumsgebyr for skjenking av alkohol i 2018 er kr. 5 100,-.
Gebyret må være innbetalt før bevillingen kan utøves.
7. Det forutsettes at bevillingen utøves på en slik måte at de vilkår som er nevnt i bevillingsvedtaket, i alkoholloven og i bestemmelser gitt i medhold av denne lov.
8. Godkjenning fra Mattilsynet må foreligge før servering kan utøves.

9. Ferdigattest/midlertidig brukstillatelse på hotellet må foreligge før serverings- og skjenkebevilling er gyldig.

Saksopplysninger

Lyngen Experience Drift AS, v/Reidun Helene Nilsen, har søkt om serverings- og skjenkebevilling for et hotell som er under etablering, Eidstrand i Nord-Lenangen. Hotellet skal etter planen være ferdig 1. januar 2017. Det søkes om skjenking av øl/rusbrus, vin og brennevin (alkohol gruppe 1, 2 og 3) innendørs, og utendørs i tilknytning til restaurant, bar og spaavdeling. Skjenkearealet innendørs er på 140 kvm, og 140 kvm utendørs. Anlegget har sitteplasser til 50 innendørsgjester, og 30 sitteplasser til utendørsgjester.

Det søkes om følgende skjenketider: fra kl. 12.00 til kl. 03:00 fra mandag til lørdag, søndag og fra kl. 13.00 til kl. 03.00.

Søker har sendt søknad om godkjenning til mattilsynet.

Reidun Helene Nilsen søkes godkjent som styrer for serverings- og skjenkebevillingen og unntak av kravet for stedfortreder da det i oppstarten bare er en ansatt. Kunnskapsprøve om alkoholloven er gjennomført og bestått.

I henhold til alkohollovens § 1-7, 2. ledd, er det innhentet uttalelse fra Troms Politidistrikt og NAV. Politiet har ingen merknader til søknaden. NAV Lyngen har ingen merknader til at omsøkte skjenkebevilling innvilges, dette under forutsetning av at driverne overholder skjenkebestemmelsene og har en ansvarsfull alkoholhåndtering.

Forhold til overordnet plan og øvrige vedtak

Lyngen kommune har i dag 6 skjenkesteder: Lyngen Sea Lodge AS, Lyngen Havfiske og Tursenter AS, Stigen Vertshus (Lyngen Mountain Lodge), Kvinnehuset AS, Svensby Tursenter BA og Sørheim Brygger AS. Disse skjenkebevillingene opphører 31.12.2019.

I hht. Edruskapspolitisk plan pkt. 3.3.2 vedtatt i 2001 og senest Ruspolitisk handlingsplan for 2012-2015 som ble vedtatt i 2012 er det ikke satt "tak" på antall skjenkebevillinger i Lyngen kommune.

Det er også satt følgende krav for skjenkebevillinger tilknyttet serveringssted:

«Skjenkebevilling skal bare gis dersom bevillingen inngår i et konsept som gjelder utvikling av lokalt næringsliv generelt, reiselivet spesielt og når serveringsstedet holder en standardmessig god kvalitet».

«Skjenking på utearealer kan bare gis til serveringssted som er gitt bevilling ut i fra disse prinsippene. Skjenking skal utøves nær ved eller i fysisk tilknytning til serveringsstedet, og så lenge skjenkingen ikke virker sjenerende på omgivelsene eller får preg av å være et utstillingsvindu».

Gjeldende skjenketider jfr. alkoholloven § 4-4, 2.ledd, er som følger:

Skjenking av øl og vin tidligst fra kl. 12.00 til senest kl. 03.00.

Skjenking av brennevin tidligst fra kl. 13.00 til senest kl. 03.00.

Vurdering av alternativer og konsekvenser

Lyngen Experience Drift AS et nyetablert hotell i Lyngen. Sett ut fra et næringslivsmessig synspunkt vil etableringen gi et viktig bidrag for videre utvikling av turistnæringen i området.

I henhold til alkoholovens bestemmelser i § 4-4, kan brennevin ikke skjenkes før kl. 13.00, og skal ikke foregå i tidsrommet fra kl. 03.00 til kl. 13.00.

Skjenking av rusbrus, øl og vin skal ikke foregå i tidsrommet mellom kl. 03.00 til kl. 06.00.

Stigen Vertshus (Lyngen Mountain Lodge) og Sørheim Brygger har følgende bevilling for innendørs servering:

Skjenkeareal	Ukedager	Skjenketider
Rusbrus, øl og vin	Mandag – lørdag Søndag	kl. 12.00 – 03.00 kl. 12.00 – 03.00
Brennevin	Mandag – lørdag Søndag	kl. 13.00 – 03.00 kl. 13.00 – 03.00

Rådmannen foreslår at Lyngen Sea Lodge AS får innvilget likelydende bevilling som Stigen Vertshus og Sørheim Brygger for innendørs servering.

I forhold til utendørs skjenking av alkohol har de ulike bedriftene forskjellige tider med hensyn til plassering av utestedet og hensyn til omgivelsene/alminnelig ro på kvelden. Hotellet er plassert i et område langt unna bolighus/fritidsboliger, og rådmannen foreslår at Lyngen Experience Drift AS får innvilget følgende bevilling i henhold til det de har søkt om, med hensyn til planlagt åpningstid:

<i>Uteservering</i>		
<i>Rusbrus, øl og vin</i>	<i>Mandag – lørdag</i> <i>Søndag</i>	<i>kl. 12.00 – 02.00</i> <i>kl. 12.00 – 24.00</i>
<i>Brennevin</i>	<i>Mandag – lørdag</i> <i>Søndag</i>	<i>kl. 13.00 – 02.00</i> <i>kl. 13.00 – 24.00</i>

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
64/17	Lyngen kommunestyre	12.10.2017
80/17	Lyngen kommunestyre	19.12.2017

David Skirnisson - fritak fra politiske verv pga flytting fra Lyngen kommune

Henvisning til lovverk:

Kommuneloven

Valgloven

Lyngen kommunes arbeids- og delegasjonsreglement

Saksprotokoll i Lyngen kommunestyre - 12.10.2017

Behandling:

VEDTAK:

Lyngen kommunestyre innvilger David Skirnisson fritak fra sine verv i Lyngen kommune pga flytting fra kommunen. Det foretas valg på neste kommunestyremøte. Enst

Vedtak:

Lyngen kommunestyre innvilger David Skirnisson fritak fra sine verv i Lyngen kommune pga flytting fra kommunen. Det foretas valg på neste kommunestyremøte.

Rådmannens innstilling

David Skirnisson trer ut av sine verv i Lyngen kommune pga flytting fra kommunen. Varamannsrekka til Miljøpartiet De Grønne reguleres i hht kommunelovens § 16. Ordfører vurderer nødvendigheten av å foreta nytt valgoppgjør.

Som nytt medlem av Lyngen levekårsutvalg velges.....
Som nytt medlem av Lyngen klientutvalg velges.....
Som personlig varamann for Mikal Nerberg i Furustua AL-representantskapet
velges.....

Saksopplysninger

David Skirnisson ble ved kommunestyrevalget i 2015 valgt til 2. varamedlem for Miljøpartiet De Grønne. Skirnisson er også medlem av Lyngen levekårsutvalg for grupperingen Arbeiderpartiet, Lyngen Tverrpolitiske liste, Kristelig folkeparti og Miljøpartiet De Grønne. Han er også medlem av Lyngen klientutvalg (velges blant levekårsutvalget medlemmer). David Skirnisson er også personlig varamann for Mikal Nerberg i Furustua AL – representantskapet.

Ved e-post dat 04.06.17 gjør David Skirnisson Lyngen kommune oppmerksom på at han vil flytte fra kommunen i løpet av sommeren 2017.

Miljøpartiet De Grønne si liste i kommunestyret ser slik ut:

Medlemmer:
1. Mikal Nerberg

Varamedlemmer:
1. Henrika Lönngren
2. David Skirnisson
3. Andreas Holm
4. Patrik Jonsson

Levekårsutvalget har flg sammensetning:

Medlemmer:
H, FRP, SHL, SP
Lill Tove Bergmo
Kjell Ivar Robertsen

AP, TPL, KRF, MG
Åse Mona Vikten
Line Eidet
Espen Lyngra
Peggy Halvorsen
David Skirnisson

Varamedlemmer:
1. Karoline Lyngdal
2. Willy Wikbo

1. Hege Anita Sørensen
2. Tone Mari Iversen
3. Irene Sørensen
4. Patrik Jonsson
5. Jørn Willy Hansen

Klientutvalget har flg sammensetning:

Medlemmer:
H, FRP, SHL, SP
Lill Tove Bergmo
Kjell Ivar Robertsen

AP, TPL, KRF, MG
Åse Mona Vikten
David Skirnisson
Peggy Halvorsen

Varamedlemmer:
1. Karoline Lyngdal
2. Willy Wikbo

1. Line Eidet
2. Espen Lyngra
3. Irene Sørensen, 9060 414 38208

Representantskapet i Furustua AL har flg sammensetning:

Medlemmer:

Varamedlemmer (personlige):

1. Renate Hansen	Svein Eriksen
2. Line Eidet	Johnny Hansen
3. Peggy Halvorsen	Irene Sørensen
4. Stein Are Olsen	Lars Tore Larssen
5. Willy Wikbo	Torill Hammervold
6. Mikal Nerberg	David Skirnisson
7. Arild Sørsand	Tor Inge Holm
8. Tone Iversen	Espen Lyngra

Kommunelovens §15 omhandler bla uttreden og suspensasjon:

1. Den som taper valgbarheten til ett folkevalgt organ i valgperioden, trer endelig ut av dette. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra kommunen eller fylkeskommunen for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.

Kommunelovens § 16 omhandler opprykk og nyvalg:

2. Hvis medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer fra vedkommende gruppe inn i deres sted i den nummerorden de er valgt hvis organet er valgt ved forholdvalg. Er et kommunestyre valgt ved flertallsvalg, trer varamedlemmer inn i den nummerorden de er valgt.
3. Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre og fylkesting, kommunestyrekomité og fylkestingskomité trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Organet skal suppleres fra den samme gruppe som den uttredende tilhørte. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det så langt det er mulig velges nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.

6. Ved suppleringsvalg etter nr. 3 og nr. 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige plassen. Gruppen underretter deretter kommunestyret eller fylkestinget, som velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkår er oppfylt. Tilsvarende gjelder ved suppleringsvalg i henhold til nr. 5 siste punktum.

Kommunens arbeids- og delegasjonsreglement inneholder flg om valg og sammensetning når det gjelder levekårsutvalget, kap 4, del A §1:

«..... Dersom et medlem dør, flytter fra kommunen eller blir løst fra vervet, blir nytt medlem valgt selv om der er valgt varamedlem. Er utvalget valgt etter reglene om forholdstallsvalg, skal suppleringsvalg skje fra den gruppa som står bak den som går ut»

Reglene om kjønnsmessig representasjon er også gjeldene ved suppleringsvalg.

Vurdering

Ved flytting fra kommunen er hovedregelen at en trer endelig ut av de verv som omfattes av kommunelovens § 14 nr 1.

Varamannsrekke til kommunestyret reguleres i hht kommunelovens § 16 og vil evt supplert om ordfører beslutter nytt valgoppgjør for Miljøpartiet De Grønne.

AP, LTL, KRF og MDG må fremme forslag på nytt medlem til levekårsutvalget og klientutvalget. MDG må fremme forslag til nytt personlig varamedlem for Mikal Nerberg i representantskapet for Furustua AL.